

Arkiel. O. 66 / 25.3. 1994

TORNION MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI 1993

Oulun Yliopisto
historian laitos

Jalo Alakärppä
Sanna Eskola
Pekka Krankka
Timo Ylimaunu

Johdanto

Muinaisjäännösinventointi aloitettiin Tornion kaupungin alueella kesällä 1993. Maastokäynnit tehtiin kesä- ja heinäkuun aikana. Tornion kaupunki rahoitti työn myöntämällä siihen 40 000 mk. Työn tekivät Oulun yliopiston historian laitoksen opiskelijat Jalo Alakärppä, Sanna Eskola, Pekka Krankka ja Timo Ylimaunu.

Tornion kaupunkiin kuuluvat myös entiset Alatornion ja Karungin kunnat, jotka liitettiin kaupunkiin vuonna 1973. Etelässä kaupunki rajoittuu Perämereen, lännessä Tornionjokeen, pohjoisessa Ylitornioon ja idässä Tervolaan, Keminmaahan ja Kemin kaupunkiin.

Ennen inventointia oli Tornion alueelta listattu museoviraston muinaisjäännösluetteloon 36 kohdetta. Nykyisen kaupungin aluetta ovat vuosien kuluessa tarkastaneet Pääkkönen (1900), Europaeus (1909), Saraso (1947), Leppäaho (1953), Cleve (1953), Erä-Esko (1962), Keskitalo (1967-68) ja viimeisimpänä Torvinen. Kesällä 1993 ei koko kaupungin aluetta ehditty käydä läpi. Tässä vaiheessa kohteiden lukumäärä on 86.

Inventoinnin aikana vanhat, tunnetut kohteet tarkastettiin. Uusien kohteiden löytämiseksi laadittiin kartta-analyysi, jonka perusteella valittiin tarkastettavat maastoalueet. Tarkastelussa keskityttiin muinaisiin rantavaiheisiin, jotka Tornion alueella voidaan selkeästi erottaa nopean maankohoaman vuoksi (ks. taulukko). Tämän lisäksi uusia kohteita etsittiin myös ilmoitusten perusteella.

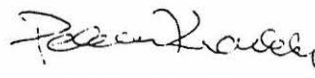
Esihistoriallisten kohteiden lisäksi alueelta kirjattiin muutamia historiallisen ajan kohteita: tervahautoja, kalkkiuuneja, sotien aikaisia jäänteitä ym. Näiden lisäksi maastossa on rajakiviä, joita ei otettu mukaan inventointiin. Lisätietoja niistä löytyy teoksesta: Kyösti Julku, Kemin ja Tornion vanha raja (Studia historica septentrionalia; 19. 1991). Tornion saaristoalueeseen liittyy Markku Mäki vuotin inventointi Perämeren kansallispuiston muinaisjäännöksistä kesältä 1993.

Kohdeselostuksissa mainitut maaperätyypit perustuvat maastossa tehtyihin muistiinpanoihin ja Suomen geologiseen yleiskarttaan (maaperäkartta N:ot 25 ja 26, 1:400 000). Selostuksissa mainittujen inventointikuvien numerosarjat viittaavat Oulun yliopiston historian laitoksen kuvaluetteloihin.

Oulussa 01.03.1994

Jalo Alakärppä

Sanna Eskola

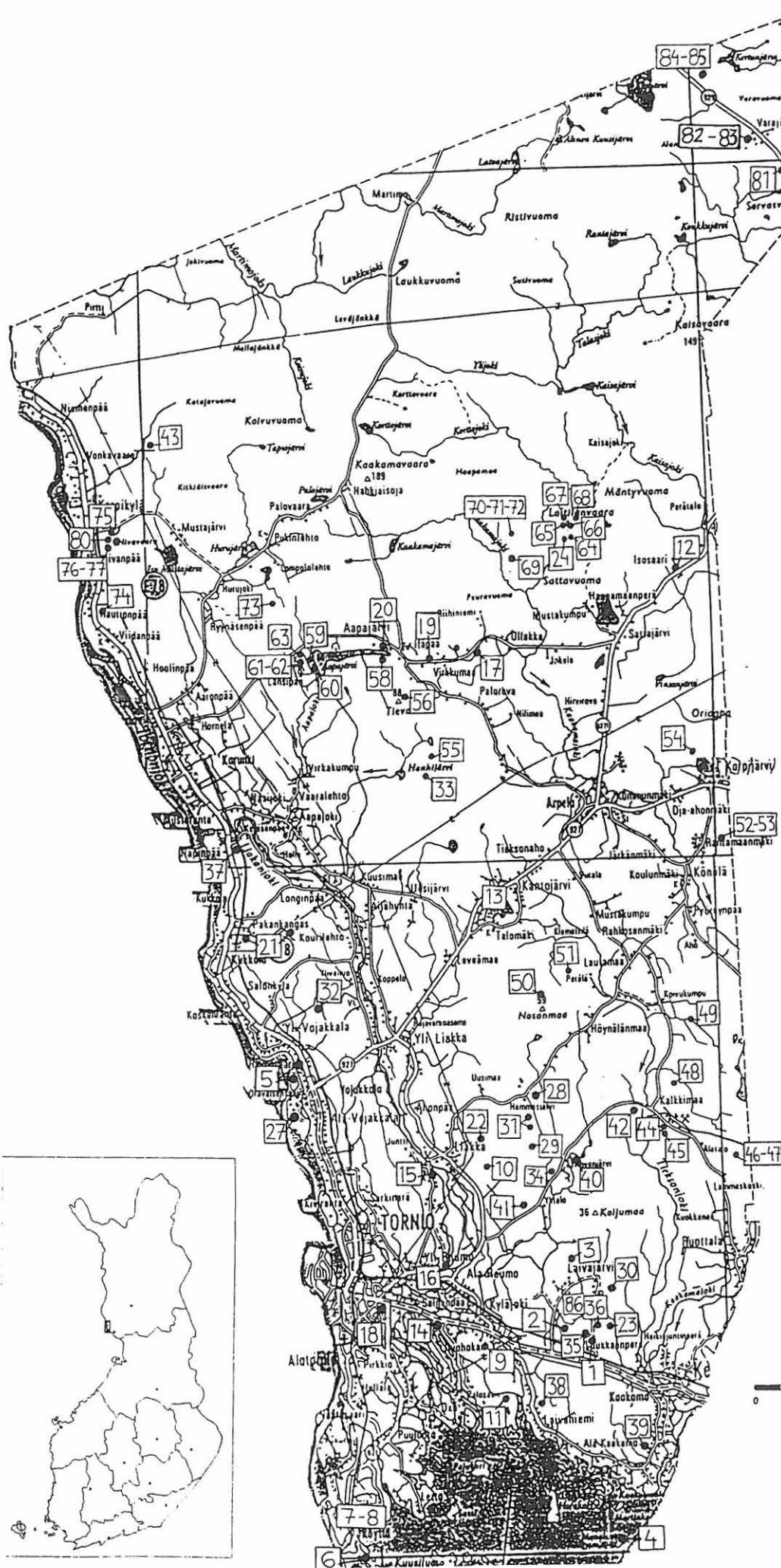

Pekka Krankka

Timo Ylimaunu

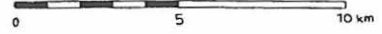
Tornion alueen maankohoamistaulukko:

korkeuskäyrä m. mpy.	rantavaihe
5	n. 1300 jKr.
10	n. 800 jKr.
15	n. 300 jKr.
20	n. 200 eKr.
30	n. 650 eKr.
40	n. 1750 eKr.
50	n. 2150 eKr.
60	n. 2750 eKr.
70	n. 3250 eKr.
80	n. 4100 eKr.
90	n. 5000 eKr.
100	n. 5650 eKr.
110	n. 6050 eKr.
120	n. 6550 eKr.
130	n. 6650 eKr.
140	n. 6750 eKr.
150	n. 6750 eKr.

Kyseiset rantavaiheet antavat todellakin vain takarajan ajoitukselle eli sen vaiheen jolloin alue on noussut merestä. Rantavaiheiden laskemiseen on käytetty 30 metrin korkeuteen asti Mikko Paavolan Maankohoamistaulukkoa (Oulun yliopisto, historian laitos, painamaton s.a.). Sitä korkeampien rantavaiheiden laskemiseen on käytetty Matti Saarniston taulukkoja (Matti Saarnisto, Tornionlaakson geologiset kehitysvaiheet, s. 30, kuva 17; s. 36, kuva 23. Tornionlaakson historia I, Malung 1991).

- 1 Lapinkula- kiviroykkiö
- 2 Rakanmäki- rautakautinen asuinpaikka ja asuinpaikka
- 3 Susihaudanmäki- suistaha
- 4 Munatuoni- jättilintarha
- 5 Teppolansaari/Vihkylänpelto - jättilintarha (tu.)
- 6 Säkän Talja- jättilintarha
- 7 Pöytänniemi- jättilintarha
- 8 Röytä- kivilademia
- 9 Kemi-Heikin suari- peltoraunio
- 10 Ootsovanvaara- rakkakuoppia
- 11 Tromseenkangas- rakkakuoppia
- 12 Isoaari- vasarakirveen löyöt.
- 13 Kantojärvi- kivikautinen löyöt.
- 14 Salmi- rautaesinen löyöt.
- 15 Inimo/Rautio- rautaesinen löyöt
- 16 Niemelä- ahneksen löyöt.
- 17 Hornanja- kivikautinen löyöt.
- 18 Luotomäki- sotjen löyöt.
- 19 Pitkähärju- kiviesinen löyöt.
- 20 Aapajärvi- kivikautinen löyöt.
- 21 Hautarakka/hautaharju- kuoppakohde ja kiviesinen löyöt.
- 22 Sammaljankka- sukun löyöt.
- 23 Luukkaankangas- rautak. ja hist ajan asuinpaikka
- 24 Ketupesäkangas- kuopparyhmä ja esihistoriallinen löyöt paikka (25 Pello, Kattilakoski)
- (26 Myllymäki- kivikautinen? asuin.)
- 27 Oravaensaari- keskiaikainen asuin.
- 28 Lovioma- kuopparyhmät
- 29 Peurakallio- tuh. kuopparyhmä
- 30 Käärkekangas- rakkakuoppa
- 31 Huonemaa- rakka- ja maakuoppia
- 32 Mellasalo- kuoppakohde
- 33 Koninkkula- kvartsi-iskosten löyöt.
- 34 Lapinmäki- 2 kivilatunusta ja maakuoppa
- 35 Kellartammäki- hist. ajan asuin.
- 36 Kivirakka- rakkakuoppia
- 37 Napinmäki- kuopparyhmä
- 38 Pyynynkangas- kiviroykkiö
- 39 Umpitarhankangas- kiviroykkiö
- 40 Alakangas- kuoppakohde
- 41 Ilanunpojankallio- kiviladema
- 42 Alkumaa- kuoppakohde
- 43 Isojankka- Lautamaa- kvartsi- louhos
- 44 Tuohimaa- metallikautinen asuin.
- 45 Tuohimaa- kuoppakohde
- 46 Viitajarvenlehto- pyyntikuoppia
- 47 Viitajarvenlehto- rakkakuoppia
- 48 Karhukamara- pyyntikuoppia? hist?
- 49 Tynnyrikumpu- metallikautinen asuinpaikka
- 50 Nosanmaa- rakkakuoppia
- 51 Vakuli- rakkakuoppia
- 52 Ristimaa- kuoppakohde
- 53 Pesamaa- kivilatomuksia ja rakkakuoppia
- 54 Kivimaa- rakkakuoppia
- 55 Mantavaara- kivilatun asuinpaikka
- 56 Tievantaka- kivilatun ja rakkakuoppia
- 57 Kotarova- kivikautinen asuinpaikka
- 58 Ukankallio- S-pyyntikuoppia?
- 59 Aapajärvi- Länspää- Seppänen- kivikautinen asuinpaikka
- 60 Aapajärvi- Länspää- kivikirveen löyöt.
- 61 Aapajärvi- Länspää 1- kiviroykkiöitä ja rakkakuoppia
- 62 Aapajärvi- Länspää 2- pyyntikuoppia?
- 63 Aapajärvi- Länspää- Kansakulun- kvartsi-iskosten löyöt paikka
- 64 Keunpesäkangas- E- asuinpaikka
- 65 Laitilanvaara 1- rakkakuoppia
- 66 Laitilanvaara 2- rakkakuoppia
- 67 Laitilanvaara- Hiilikodanrakka- asuinpaikkakuoppia rakassa
- 68 Laitilanvaara 3- asuinpaikkakuoppia rakassa
- 69 Lautamaa SE- asuinpaikkakuoppa
- 70 Lautamaa N- rakkakuoppia
- 71 Lautamaa NW- kuoppakohde
- 72 Lautamaa NE- asuinpaikkakuoppa
- 73 Korkearova- rakkakuoppa
- 74 Hyttysvaara- kuoppakohde
- 75 Nivavaara 1- kivikautinen asuinpaikka
- 76 Nivavaara 2- kiviroykkiö
- 77 Nivavaara 3- kvartsi- louhos? ja kivikautinen asuinpaikka
- 78 Nivavaara- Joutijankka- kvartsi-iskosten löyöt paikka
- 79 Pesalake- kivikautinen asuinpaikka
- 80 Nivavaara 4- pyyntikuoppa hist.
- 81 Maatvea- kivilatomuksia ja kvartsi-iskosten löyöt paikka
- 82 Varcjärven- Järvensaari N- kuoppajääne
- 83 Varcjärven- Järvensaari E- kivilatomuksia
- 84 Mantymaa N- kivikautinen asuinpaikka
- 85 Mantymaa E- kivikautinen asuinpaikka
- 86 Laitajärvi- venelöytö

TORNIO

Tornion muinaisjäännösluettelo

TORNIO 1

Kylä: Laivaniemi
Kohde: Lapinkula
-Kiviröykkiö I

PK KYLÄJOKI 2541 06

x=7303 75
y=517 18
z=15

TORNIO 2

Kylä: Laivaniemi
Kohde: Rakanmäki
-Rautakautinen asuinpaikka
ja röykkiöryhmä, susihauta I
- KM 24206, 24207, 24208 ja 24209

PK KYLÄJOKI 2541 06

x=7304 17
y=516 19
z=15-22,5

TORNIO 3

Kylä: Laivajärvi
Alue: Laivakangas
Kohde: Susihaudanmäki
-Susihauta II

PK KYLÄJOKI 2541 06

x=7306 99
y=515 54
z=20

TORNIO 4

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Munaluoto
-Jatulintarha II

PK ALA-KAAKAMO 2541 05

x=7295 70
y=518 50
z=5

TORNIO 5

Kylä: Ala-Vojakkala
Kohde: Teppolansaari/Ylikylänpelto
-Jatulintarhoja, tuhoutuneet III

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01

x=7314 ---
y=505 --
z= --

TORNIO 6

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Säikän Talja
-Jatulintarha II

PK RÖYTTÄ 2541 02

x=7295 --
y=508 --
z=5

TORNIO 7

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Röytänniemi
-Jatulintarha, tuhoutunut III

PK RÖYTTÄ 2541 02

x=7295 --
y=507 --
z= --

TORNIO 8

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Röyttä (ehkä Junkkalannokka)
-"6 maatonutta kiviroukkiota" III

PK RÖYTTÄ 2541 02

x=7295 -- tai 7296 --
y=508 --
z=2.5

TORNIO 9

Kylä: Alaraumo
Kohde: Kemi-Heikin saari
-Peltoraunioita III (hist.)

PK KYLÄJOKI 2541 06

x=7303 36
y=512 94
z=5

TORNIO 10

Kylä: Yliraumo
Kohde: Ootsorvanvaara
-Rakkakuoppia (ja kiviröykkiö?) II

PK LIAKKA 2542 04

Kohde A	Kohde B
x=7310 75	x=7310 45
y=514 24	y=514 22
z=30	z=25

TORNIO 11	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Laivaniemi Alue: Tromsee (Palosaari) Kohde: Tromseenkangas -rakkakuoppia II (kiviraunioita)	x=7301 40 y=513 88 z=15-17
TORNIO 12	PK KAISAJOKI 2542 09
Kylä: Laivaniemi Kohde: Isosaari - Kivikautinen löytöpaikka II-III KM 14025	x=7334 69 y=521 48 z=42,5
TORNIO 13	PK ARPELA 2542 05
Kylä: --- Kohde: Kantojärvi - Kivikautinen löytöpaikka KM 14285	x=7322 -- y=514 -- z= --
TORNIO 14	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Alaraumo Alue: Salminkoski Kohde: Salmi -Rautaesineen löytöpaikka III - Oulu 1791, tuhoutunut ?	x=7304 50 y=511 10 z=n. 5
TORNIO 15	PK LIAKKA 2542 04
Kylä: Liakka Kohde: Immo/Rautio -Rautaesineiden löytöpaikka III - Oulun museo n:ot 1802, 1803, tuhoutuneet ?	x=7310 62 y=511 04 z=7,5-10
TORNIO 16	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Alaraumo Kohde: Niemitalo - Uhrikiven löytöpaikka, sekundäärinen ?	x=7331 71 y=511 65 z=7,5
TORNIO 17	PK KYLÄJOKI 2542 06
Kylä: Laivaniemi Kohde: Hormaoja - Kivikautinen löytöpaikka	x=7331 71 y=513 28 z=55
TORNIO 18	PK TORNIO 2541 03
Kylä: Pudas Kohde: Luotomäki -Soljen löytöpaikka II - KM 17067	x=7304 88 y=509 06 z=5
TORNIO 19	PK SATTAJÄRVI 2542 06
Kylä: Laivaniemi Kohde: Pitkähärju - Kiviesineen löytöpaikka KM 11766	x=7331 28 y=511 65 z=57.5-60
TORNIO 20	PK KAAKAMAVAARA 2542 03
Kylä: Aapajoki Kohde: Aapajärvi - Kivikautinen löytöpaikka II KM 11709, 11709:2	x=7331 78 y=509 64 z=58-60

TORNIO 21

Kylä: Kukkola
 Kohde: Hautarakka/Hautaharju
 -Kuoppakohteet ja kiviesineiden
 löytöpaikka. III
 - Oulu 274, 812,815,817,818,929
 tuhoutuneet.

TORNIO 22

Kylä: Liakka
 Kohde: Sammaljäykkä
 - Suksen löytöpaikka II
 KM 22934

TORNIO 23

Kylä: Kaakamo
 Kohde: Luukkaankangas
 -Rautakautinen ja historiallisen ajan asuinpaikka,
 rakkakuoppia. II
 - Kaivauslöydöt: Oulun yliopisto/historian laitos

TORNIO 24

Kylä: Laivaniemi
 Kohde: Ketunpesäkansas
 - Kuoppajänteitä
 - Esihistoriallinen löytöpaikka II
 KM 26801:1-2

TORNIO 25 = PELLO (--)

Kylä: --
 Kohde: Pello, Kattilakoski
 -Kivikautinen kohde

TORNIO 26

Kylä: ---
 Kohde: Myllymäki
 - Kivikautinen? asuinpaikka
 - Oulun lyseo n:o 125

TORNIO 27

Kylä: Ala-Vojakkala
 Kohde: Oravaisensaari
 - Keskiaikainen asuinpaikka III
 - Kaivauslöydöt: Oulun yliopisto/historian laitos

TORNIO 28

Kylä: Yliraumo
 Alue: Ahvenjärvi
 Kohde: Loviomaa
 -Kuoppakohde II

TORNIO 29

Kylä: Yliraumo
 Kohde: Peurakalliot
 -Maakuoppia (tuh.) III

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01
PK KARUNKI 2542 02

Hautarakka:PK 2542 02
 x=7320 15
 y=503 20
 z=35-40

Hautaharju:PK 2542 01
 x=7319 90
 y=505 30
 z=35

PK LIAKKA 2542 04

x=7312 02
 y=513 58
 z=12,5-15

PK KYLÄJOKI 2541 06

x=7304 20
 y=518 85
 z=25

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7335 92
 y=517 02
 z=45-47,5

PK -----

x= ---
 y= ---

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01

x=7313
 y=505
 z=5

PK LIAKKA 2542 04

x=7313 56
 y=515 40
 z=40-42.5

PK LIAKKA 2542 04

x=7311 60
 y=515 20
 z=30-35

TORNIO 30	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Laivajärvi Alue: Laivajärvi Kohde: Käärme kangas -Rakkakuoppa III	x=7305 54 y=518 40 z=27,5-30
TORNIO 31	PK LIAKKA 2542 04
Kylät: Yliraumo ja Liakka Alue: Hammasjärvi Kohde: Huonemaa -Maakuoppa ja tuh. rakkakuoppia III	
Kylä: Yliraumo	Huonemaa/maakuoppa: x=7312 50 y=515 12 z=32.5-35
Kylä: Liakka	Huonemaa/rakka: x=7312 95 y=515 08 z=40
TORNIO 32	PK ALA-VOJAKKALA 2542 01
Kylä: Ylivojakkala Kohde: Mellasalo -Kuoppakohde (ositt. tuh.) III	x=7317 43 y=506 70 z=30-32.5
TORNIO 33	PK ARPELA 2542 05
Kylä: Yli-Vojakkala Kohde: Koninkaula - Kvartsi-iskosten löytöpaikka II	x=7326 08 y=511 44 z=58
TORNIO 34	PK LIAKKA 2542 04
Kylä: Alaraumo Kohde: Lapinmäki -2 kivilatomusta ja maakuoppa II	x=7310 60 y=515 95 z=20
TORNIO 35	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Laivajärvi Kohde: Kellarinmäki -Historiallisen ajan kohde III	x= 7304 05 y= 517 00 z=15-17,5
TORNIO 36	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Laivaniemi Kohde: Kivirakka -Rakkakuoppia (os. tuhoutunut kohde) III	x=7303 30 y=517 75 z=22-25
TORNIO 37	PK KARUNKI 2542 02
Kylä: Kukkola Alue: Napinpää Kohde: Napinmäki -Kuoppakohde II	x= 7323 60 y=503 32 z=35
TORNIO 38	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Laivaniemi Kohde: Pyynynkangas -Kiviröykkiö II	x= 7301 30 y= 515 36 z= 15

TORNIO 39	PK ALA-KAAKAMO 2541 05
Kylä: Kaakamo	x=7299 80
Alue: Ala-Kaakamo	y=519 20
Kohde: "Umpitarhankangas"	z=15
-Kiviröykkiö ja rakkakuoppia II	
TORNIO 40	PK LIAKKA 2542 04
Kylä: Kiviranta	x=7310 80
Alue: Ahvenjärvi	y=517 00
Kohde: Alakangas	z=27.5
-Kuoppakohde II	
TORNIO 41	PK KYLÄJOKI 2541 06
Kylä: Alaraumo	x=7309 18
Kohde: Hannunpojan kallio	y=514 68
- Kiviladelmä II	z=20
TORNIO 42	PK LIAKKA 2542 04
Kylä: Alaraumo	x=7312 86
Kohde: Alkumaa	y=519 20
-Kuoppakohde III	z=30-32,5
TORNIO 43	PK KOIJUVUOMA 2631 01
Kylä: Korpikylä	x=7340 27
Löytöpaikka: Isojätkä Laitamaa	y=2501 02
- Kvartsitiililouhos II	z=92,5
KM 28180	
TORNIO 44	PK KALKKIMAA 2542 07
Kylä: Kaakamo	x=7312 18
Löytöpaikka: Tuohimaa	y=2520 64
- Metallikautinen asuinpaikka II	z=23
KM 28181	
TORNIO 45	PK KALKKIMAA 254207
Kylä: Kaakamo	x=7312 04
Löytöpaikka: Tuohimaa	y=2520 74
- Kuoppakohde II	z=31
TORNIO 46	PK KALKKIMAA 2542 07
Kylä: Pirkkiö	x=7310 90
Löytöpaikka: Viitajärvenlehto	y=2523 37
- Pyyntikuoppia II	z=32
TORNIO 47	PK KALKKIMAA 2542 07
Kylä: Pirkkiö	x=7310 88
Löytöpaikka: Viitajärvenlehto	y=2523 31
- rakkakuoppa III	z=40
TORNIO 48	PK KALKKIMAA 2542 07
Kylä: Pirkkiö	x=7313 75 - 7314 00
Löytöpaikka: Karhakkamaa	y=2520 86 - 2521 22
- Pyyntikuoppia? hist. aika?	z=30-35
TORNIO 49	PK KALKKIMAA 2542 07
Kylä: Pirkkiö	x=7315 08
Löytöpaikka: Tynnyrikumpu	y=2522 22
- Metallikautinen asuinpaikka II	z=34
KM 28182:1, 2	

TORNIO 50	PK LIAKKA 2542 04
Kylä: Alavojakkala ja Liakka Löytöpaikka: Nosanmaa - Rakkakuoppa-alue II	x=7317 25 y=2515 75 z=46-60
TORNIO 51	PK LIAKKA 2542 04
Kylä: Alavojakkala Löytöpaikka: Vakuli - Rakkakuoppa-alue II	x=7318 93 y=2516 59 z=47,5-50
TORNIO 52	PK KÖNÄLÄ 2542 08
Kylä: Pudas Löytöpaikka: Ristimaa - Kuoppakohde II	x=7323 61 y=2523 23 z=49
TORNIO 53	PK KÖNÖLÄ 2542 08
Kylä: Pudas Löytöpaikka: Pesämaa - Kivilatomuksia ja rakkakuoppia II	x=7323 30 y=2523 30 z=55
TORNIO 54	PK KÖNÖLÄ 2542 08
Kylä: Arpela Löytöpaikka: Kivimaa - Rakkakuoppia II	x=7327 77 y=2521 61 z=57
TORNIO 55	PK ARPELA 2542 05
Kylä: Aapajoki Löytöpaikka: Mäntyvaara - Kivikautinen asuinpaikka II KM 28183:1-4	x=7327 11 y=2511 54 z=66
TORNIO 56	PK SATTAJÄRVI 2542 06
Kylä: Kukkola Löytöpaikka: Tievanrakka - Kivilatomus ja rakkakuoppa II	x=7330 10 y=2510 48 z=85
TORNIO 57	PK SATTAJÄRVI 2542 06
Kylä: Laivaniemi Löytöpaikka: Kotarova -Kivikautinen asuinpaikka II KM 28184:1-3	x=7331 87 y=2512 33 z=62
TORNIO 58	PK KAAKAMAVAARA 2542 03
Kylä: Kukkola Löytöpaikka: Ukonkalliot S - Pyyntikuoppa? III	x=7331 50 y=2509 55 z=61
TORNIO 59	PK KAAKAMAVAARA 2542 03
Kylä: Aapajoki Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää Seppänen - Kivikautinen asuinpaikka II KM 28185	x=7331 52 y=2506 68 z= 62
TORNIO 60	PK KAAKAMAVAARA 2542 03
Kylä: Aapajoki Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää - Kivikirveen löytöpaikka II	x=n. 7331 16 y=n. 2506 86 z= n. 60

TORNIO 61

Kylä: Aapajoki
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää 1
- Kiviröykkiöitä ja rakkakuoppia I

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

x=7331 66
y=2506 44
z=70

TORNIO 62

Kylä: Aapajoki
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää 2
- Pyyntikuoppia? II

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

1.x=7331 58 2.x=7331 80
y=2506 48 y=2506 51
z=68 z=66

TORNIO 63

Kylä: Aapajoki
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää Kansakoulu
-Kvartsiittiytimen löytöpaikka II
KM 28186

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

x=7331 80
y=2506 43
z=64

TORNIO 64

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Ketunpesänkangas E
-Asuinpaikka II
KM 28187

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7336 02
y=2517 36
z=51-52

TORNIO 65

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Laitilanvaara 1
- Rakkakuoppia II

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7336 85
y=2517 36
z=70-85

TORNIO 66

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Laitilanvaara 2
- Rakkakuoppia II

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7336 89
y=2517 20
z=85

TORNIO 67

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Laitilanvaara Hiilikodanrakka
- Asuinpaikkakuoppa rakassa II

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7337 36
y=2517 22
z=85

TORNIO 68

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Laitilanvaara 3
- Asuinpaikkakuoppia rakassa II

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7337 10
y=2517 51
z=75-80

TORNIO 69

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Lautamaa SE
- Asuinpaikkakuoppa? III

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7335 10
y=2515 09
z=57,5

TORNIO 70

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Lautamaa N
- Rakkakuoppa-alue II

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7336 91
y=2514 81
z=80

TORNIO 71

Kylä: Laivajärvi
Löytöpaikka: Lautamaa NW
- Kuoppakohde III

PK SATTAJÄRVI 2542 06

x=7337 09
y=2514 67
z=66

TORNIO 72	PK SATTAJÄRVI 2542 06
Kylä: Laivajärvi Löytöpaikka: Lautamaa NE - Asuinpaikkakuoppa II	x=7337 05 y=2514 97 z=73
TORNIO 73	PK KAAKAMAVAARA 2542 03
Kylä: Yliraumo Löytöpaikka: Korkearova - Rakkakuoppa III	x=7333 64 y=2505 44 z=86
TORNIO 74	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Karunki Löytöpaikka: Hyttyrävaara - Kuoppakohde II	x=7333 76 y=2498 13 z=50
TORNIO 75	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Korpikylä Löytöpaikka: Nivavaara 1 - Kivikautinen asuinpaikka II KM 28188:1,2	x=7336 73-86 y=2498 48-58 z=60
TORNIO 76	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Korpikylä Löytöpaikka: Nivavaara 2 - Kiviröykkiö II	x=7336 29 y=2498 45 z=116
TORNIO 77	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Korpikylä Löytöpaikka: Nivavaara 3 - Kvartsilouhos? ja kivikautinen löytöpaikka II KM 28189:1-3	x=7336 28 y=2498 36 z=110
TORNIO 78	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Korpikylä Löytöpaikka: Nivavaara Jouttijänkkä - Kvartsi-iskosten löytöpaikka II KM 28190	x=7336 48 y=2498 83 z=71-72
TORNIO 79	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Korpikylä Löytöpaikka: Pesälakka - Kivikautinen asuinpaikka II KM 28191	x=7336 66 y=2498 56 z=68
TORNIO 80	PK RAUTIONPÄÄ 2524 12
Kylä: Korpikylä Löytöpaikka: Nivavaara 4 - Pyyntikuoppa hist. aika III	x=7336 28 y=2498 56 z=64
TORNIO 81	PK VARAJÄRVI 2631 08
Kylä: Ylivojakkala Löytöpaikka: Matotieva - Kivilatomuksia ja kvartsinlöytöpaikka II KM 28192:1-6	A: x=7351 13 B: x=7351 00 y=2525 95 y=2525 97 z=150 z=148

TORNIO 82

Kylä: Korpikylä
Löytöpaikka: Varejärven Järvensaari N
- Kuoppajääne II

PK VARAJÄRVI 2631 08

x=7332 04
y=2524 68
z=118

TORNIO 83

Kylä: Korpikylä
Löytöpaikka: Varejärven Järvensaari E
- kivilatomuksia 8 II

PK VARAJÄRVI 2631 08

x=7351 91
y=2524 67
z=117-118

TORNIO 84

Kylä: Ylivojakkala
Löytöpaikka: Mäntymaa N
- Kivikautinen asuinpaikka I
KM 28193:1-15

PK VARAJÄRVI 2631 08

x=7454 66
y=2522 86
z=122,5

TORNIO 85

Kylä: Ylivojakkala
Löytöpaikka: Mäntymaa E
- Kivikautinen asuinpaikka I

PK VARAJÄRVI 2631 08

x=7454 56
y=2523 20
z=127,5

TORNIO 86

Kylä: Laivajärvi
Kohde: Laivajärvi
- venelöytö III
Tornionlaakson maakuntamuseo n:o 3447

PK KYLÄJOKI 2541 06

x=7304 -- tai 7305 --
y=516 -- tai 517 --
z= ---

TORNIO 1

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivaniemi
Kohde: Lapinkula
-Kiviröykkiö I

x=7303 75
y=517 18
z=15

Tila: (30:22) 30:13
Maanomistaja: Junnila, Johannes

Lapinkulan harjanne sijaitsee n. 11 km kaakkoon Tornion keskustasta, Laivajärvelle itäpuolitse vievä paikallistie sivuaa harjanteen luoteiskulmaa. Lapinkula on pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne, jolla kasvaa kuusivoittoinen metsä ja jonka aluskasvillisuus on varvustoa. Harjanteen pohjoispää on tuhoutunut laajamittaisessa soranotossa.

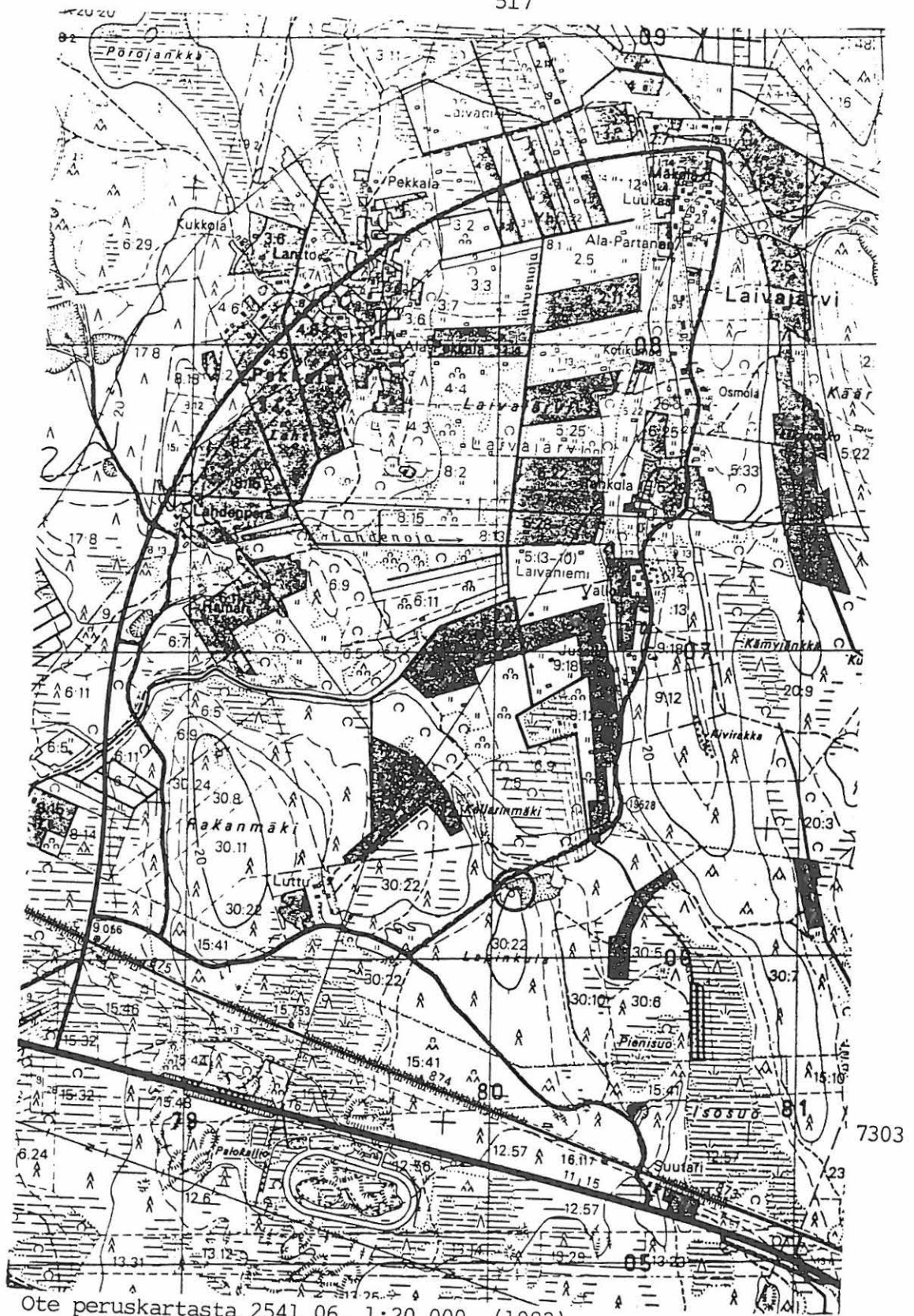
Noin 10 m sora- ja soramontun reunasta etelään, harjanteen laella sijaitsee suurikokoinen, muodoltaan pyöreä, säännöllisen muotoinen kiviröykkiö, jonka keskellä on kuoppa. Latomuskivien lisäksi ei röykkiössä näy maatäytettä. Röykkiön halkaisija on n. 10 m ja korkeus n. 3.5 m. Keskuskuopan halkaisija on n. 2.0 m ja syvyys n. 1.0 m. Pintakasvillisuutena on pelkästään jäkälää ja hieman sammalta.

Röykkiö on merkitty muinaisjäännöskyltillä.

Inventointidiat: 18338,18339
MV-kuvat: 8-56-7-25
Kartta: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: -tark.N.Cleve 1955
-tark.A.Erä-Esko 1962, 1974

Inventoitu 110693 Eskola ja Krankka

7303

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 2

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivaniemi
Kohde: Rakanmäki
-Rautakautinen asuinpaikka
ja röykkiöryhmä, susihauta I

x=7304 17
y=516 19
z=15-22,5

Tilat: -(6:9 jaettu)
-30:8 Palomaa
-30:24 Mäkelä
-30:42 Saari

Maanomistajat:-30:8;Kanniainen,Aarne ja Kanniainen,Kaarle ja Salmi,Anna;
-30:24 ; Junnila, Johannes ja Anna
-30:42; Konttaniemi, Kauko

Esinelöydöt:KM 24206, 24207, 24208 ja 24209.

Rakanmäki sijaitsee n. 10 km kaakkoon Tornion keskustasta ja n. 1 km koilliseen E 75-tien ja Laivajärven-tien risteyksestä. Kohteen länsipuolelta kulkee paikallistie Laivajärvelle. Rakanmäki on pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne, jonka länsi- ja itärinteet on laajoilta alueilta hakattu ja metsäaurattu. Alueen puusto on kuusivaltaista sekametsää, ja hakkuualueella ovat lehtipuut aloittaneet vahvan kasvun.

Harjanteen pohjoispään laella sijaitsee kivirakassa 8 kiviröykkiöhautaa ja 5-kulmainen susikuoppa historialliselta(?) ajalta. Kaivauksissa on tutkittu kaksi röykkiötä, joista toisesta saatiin löytöinä pronssisen kaularenkaan katkelma ja palanutta ihmisen luuta. Itäpuolisen rinteen terasseilla on rautakautinen asuinpaikka, josta on löytönä mm. norrlantilaistyyppinen lapioharkko. Kohde on ajoitettu roomalaisajalle.

Ks. M.Mäkivuoti: -An Iron-Age Dwelling Site and Burial Mounds at Rakanmäki; near Tornio. *Fennoscandia archaeologica* V. 1988. S. 35-45.
-Tornion Rakanmäen rautakautinen asuinpaikka.
Tornionlaakson vuosikirja 1987.

Inventointidioja: 18335-18337

MV-kuvia: 8-56-6-21, 8-56-6-22,8-56-7-23, 8-56-7-24

Kartat: Peruskarttaote ja kaivauskartta.

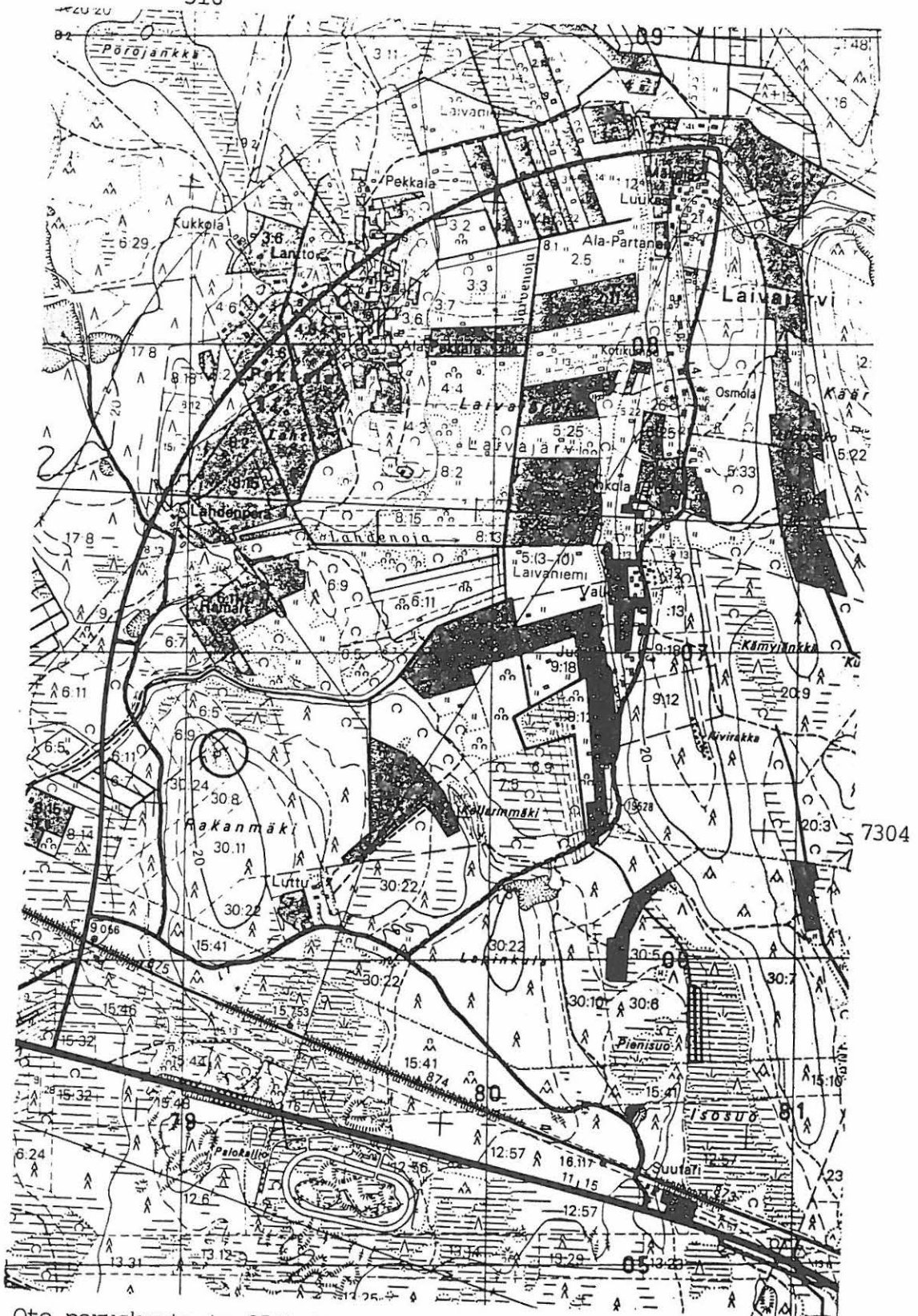
Aiemmat tiedot: -tark. N.Cleve 1955
-tark. A.Erä-Esko 1962, 1974
-kaiv. P.Koivunen ja M.Mäkivuoti 1985
M.Mäkivuoti 1986-1987

Inventoitu 110693 Eskola ja Krankka

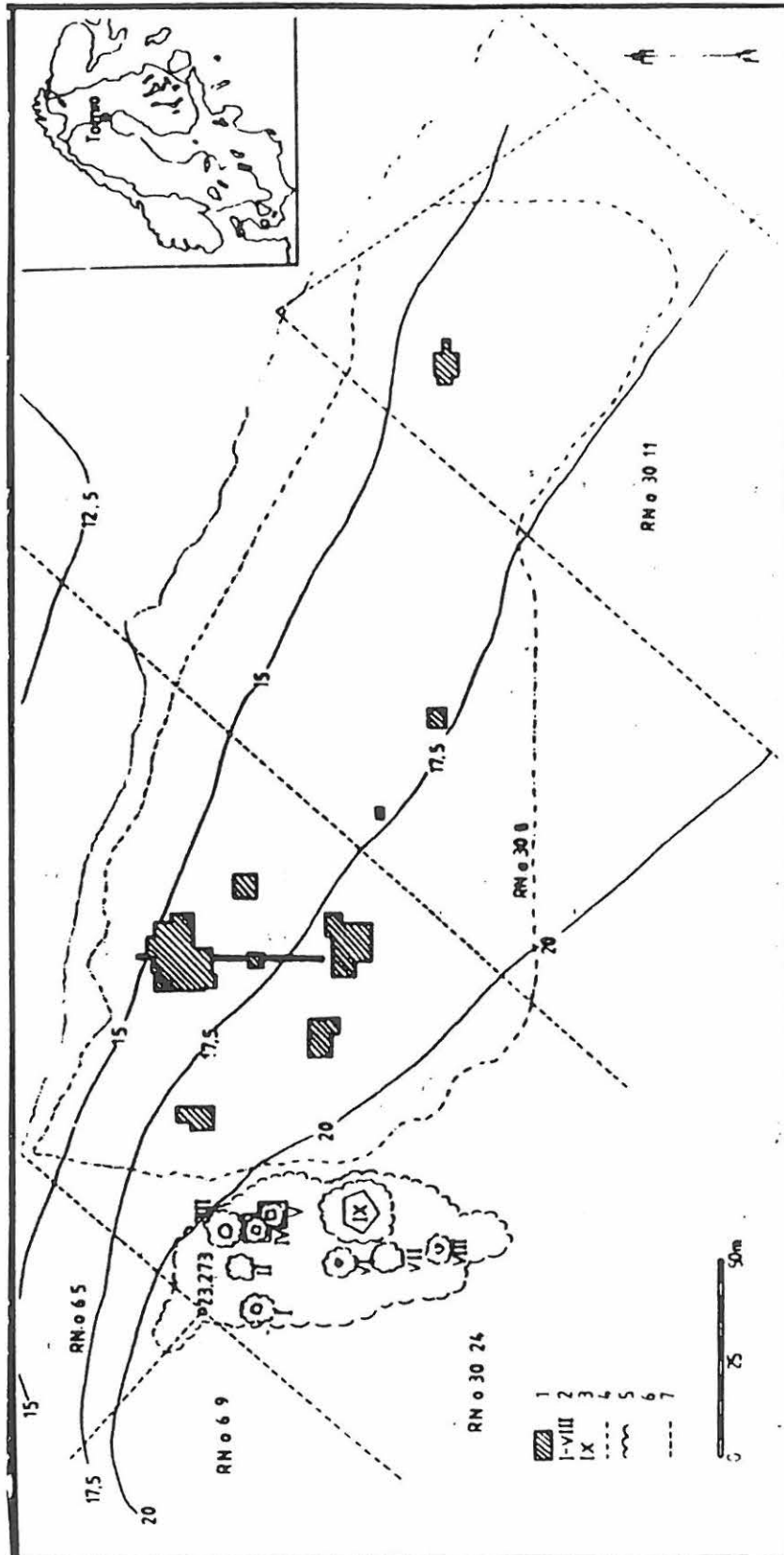

Tornio 2

516

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 2, Rakanmäki. Kaivauskartta.

TORNIO 3

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivajärvi
Alue: Laivakangas
Kohde: Susihaudanmäki
-Susihauta II

x=7306 99
y=515~~54~~ 516 54
z=20

Tila: (3:2 jaettu), 3:43
Maanomistaja: 3:43; Ylipekkala, Juha

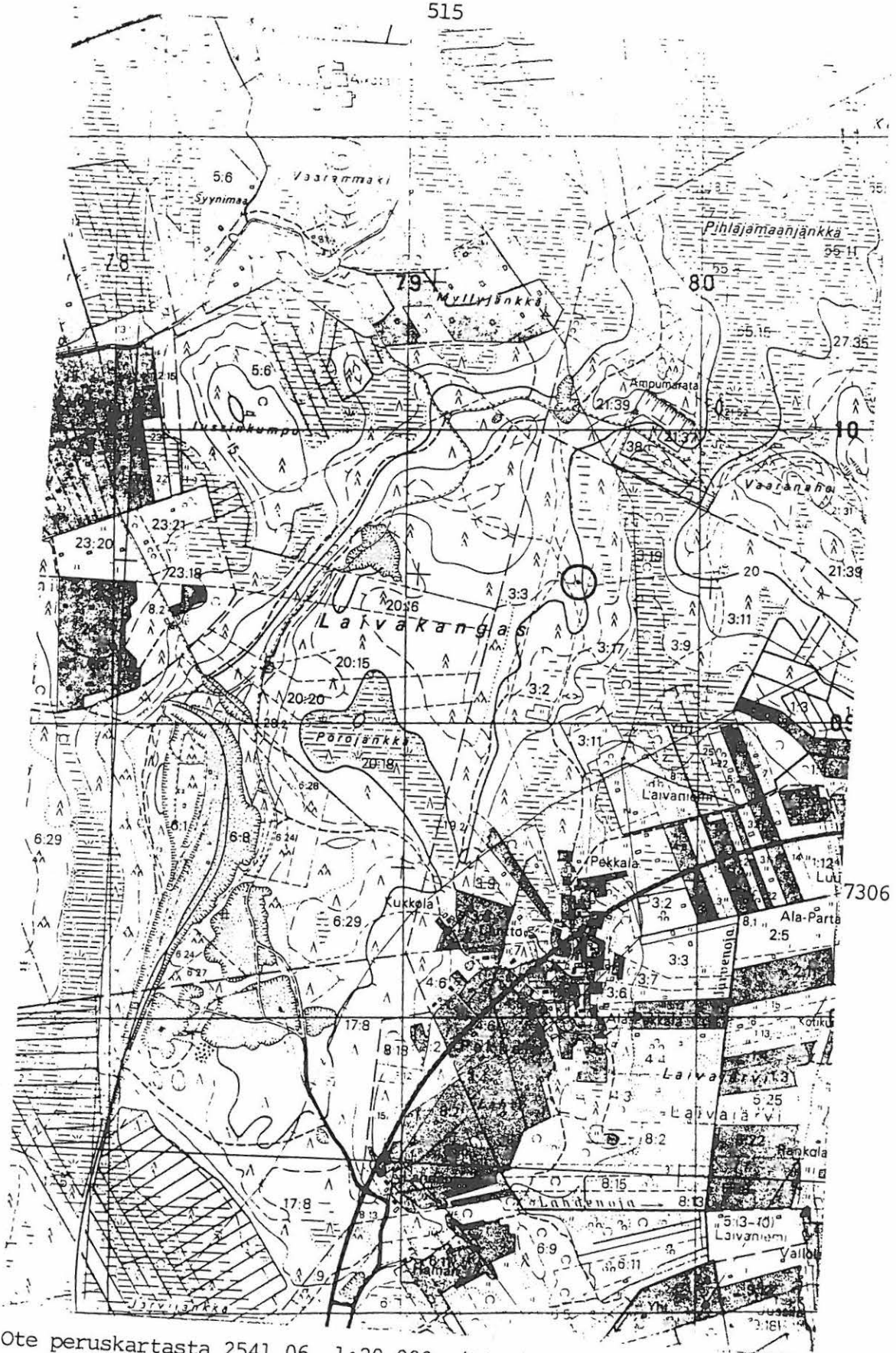
Susihaudanmäki sijaitsee 10 km itään Tornion keskustasta, Laivakankaan itäreunalla. Puusto on mäntyvaltaista metsikköä ja aluskasvillisuus on varvikkoa. Susikuoppa sijaitsee tasaisella alueella. Kuopan itäpuolelta n. 15 m päässä alkaa rinnelasku. Metsäpolku kulkee kuopan länsipuolelta.

Kohde on maavallireunainen, 5-kulmainen, tasapohjainen maakuoppa, jonka pystysuorat sisäseinämät on ladottu kivistä. Vallin päällä ja kuopassa kasvaa kookasta puustoa. Susihaudan halkaisija on 14 m, vallin korkeus on n. 1 m, kuopan syvyys on 2-2.5 m ja yksittäisen sivun pituus on n. 6 metriä. Haudan pohjoisnurkissa on epämääräisen muotoiset ulokkeet.

Inventointidiat: 18343,18344
MV-kuvat: 8-57-1-30, 8-57-1-31
Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: - tark. A.Erä-Esko 1962, 1974
- piirt. H.Hyötyniemi 1984
- tark. M.Torvinen 1991

Inventoitu 150693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 4

PK ALA-KAAKAMO 2541 05

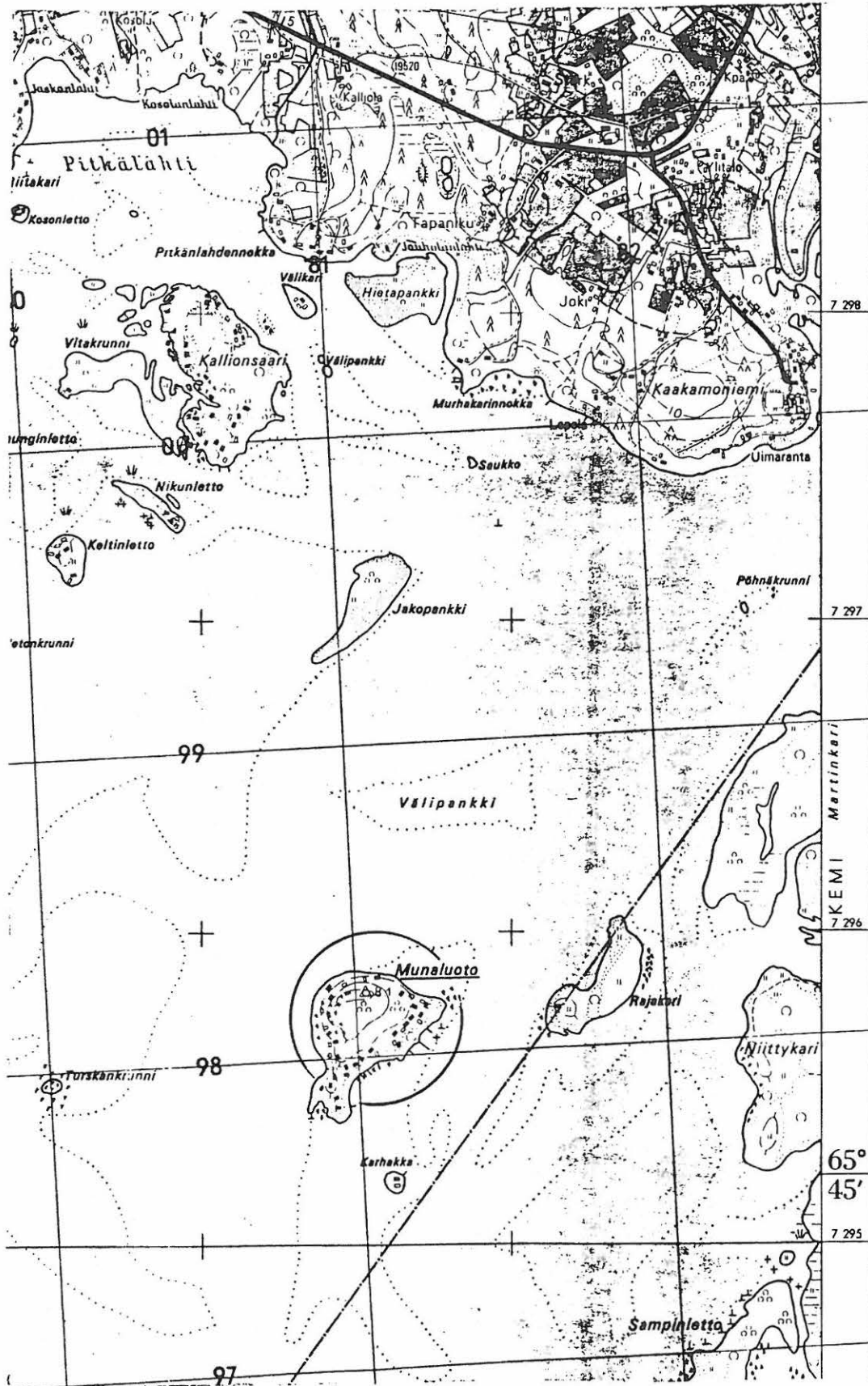
Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Munaluoto
-Jatulintarha II

x=7295 70
y=518 50
z=5

Tila:---
Maanomistaja: valtio

Munaluodon saari sijaitsee lähellä Tornion ja Kemin välistä merirajaa. Matkaa Kaakamojoen suulle on n. 2 km.
Saarella sijaitsee yksittäinen jatulintarha. Kohdetta ei päästy tarkastamaan.

Aiemmat tiedot: -inf. Pääkkönen 1900
                              -Europaeus 1909

Ote peruskartasta 2541 05, 1:20 000, (1974)

Ei rekisteriä

TORNIO 5

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01

Kylä: Ala-Vojakkala
Kohde: Teppolansaari/Ylikylänpelto
-Jatulintarhoja, tuhoutuneet III

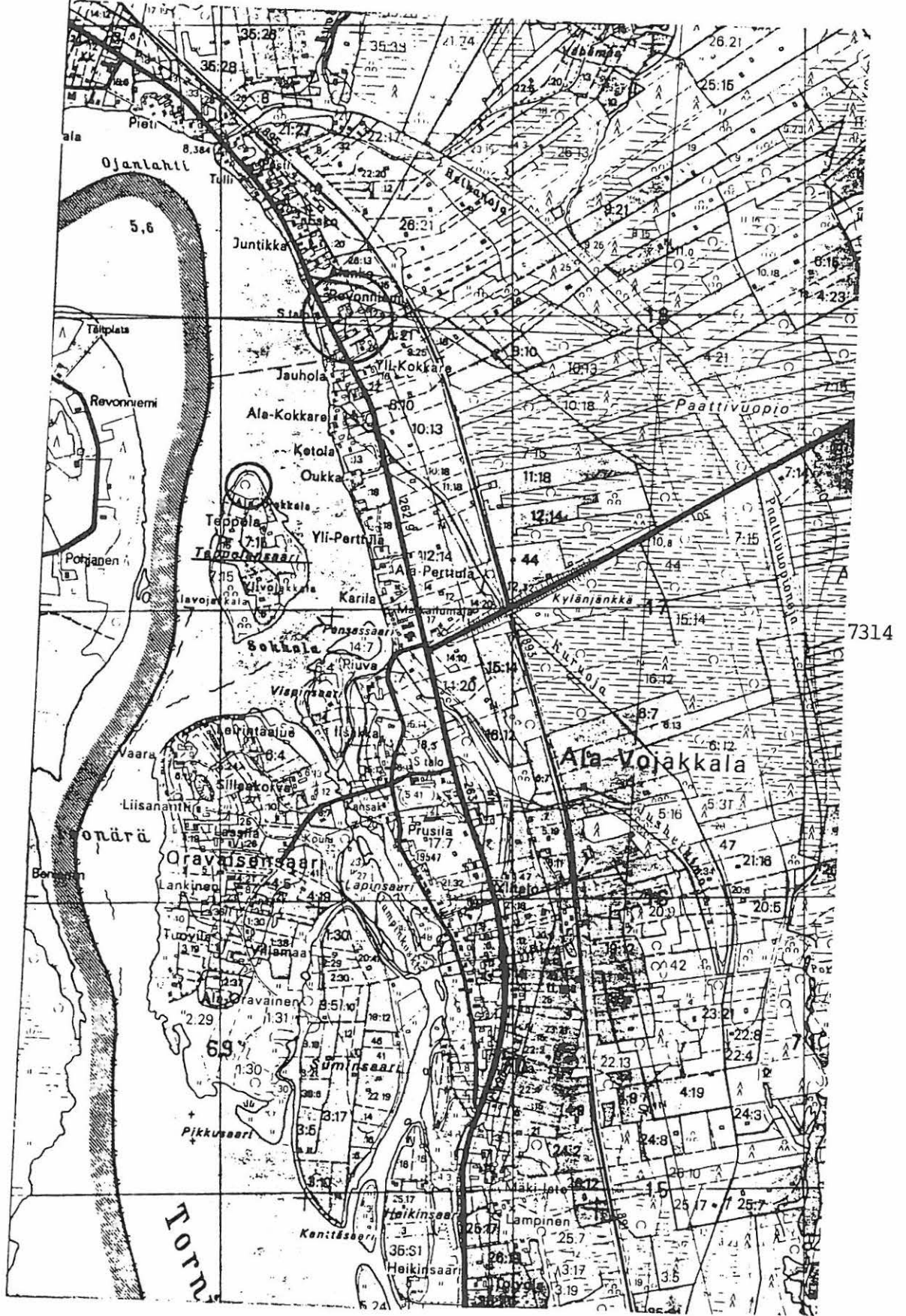
x=7314 ---
y=505 --
z= --

Tilat:---
Maanomistajat:---

Teppolansaari ja Ylikylän pelto sijaitsevat n. 8 km pohjoiseen Tornion keskustasta. Edellinen on Tornionjoen saari ja jälkimmäinen on joen itärannan peltoaluetta. Pääkkönen mainitsee, että tarhat ovat tuhoutuneet jo ennen vuotta 1900.

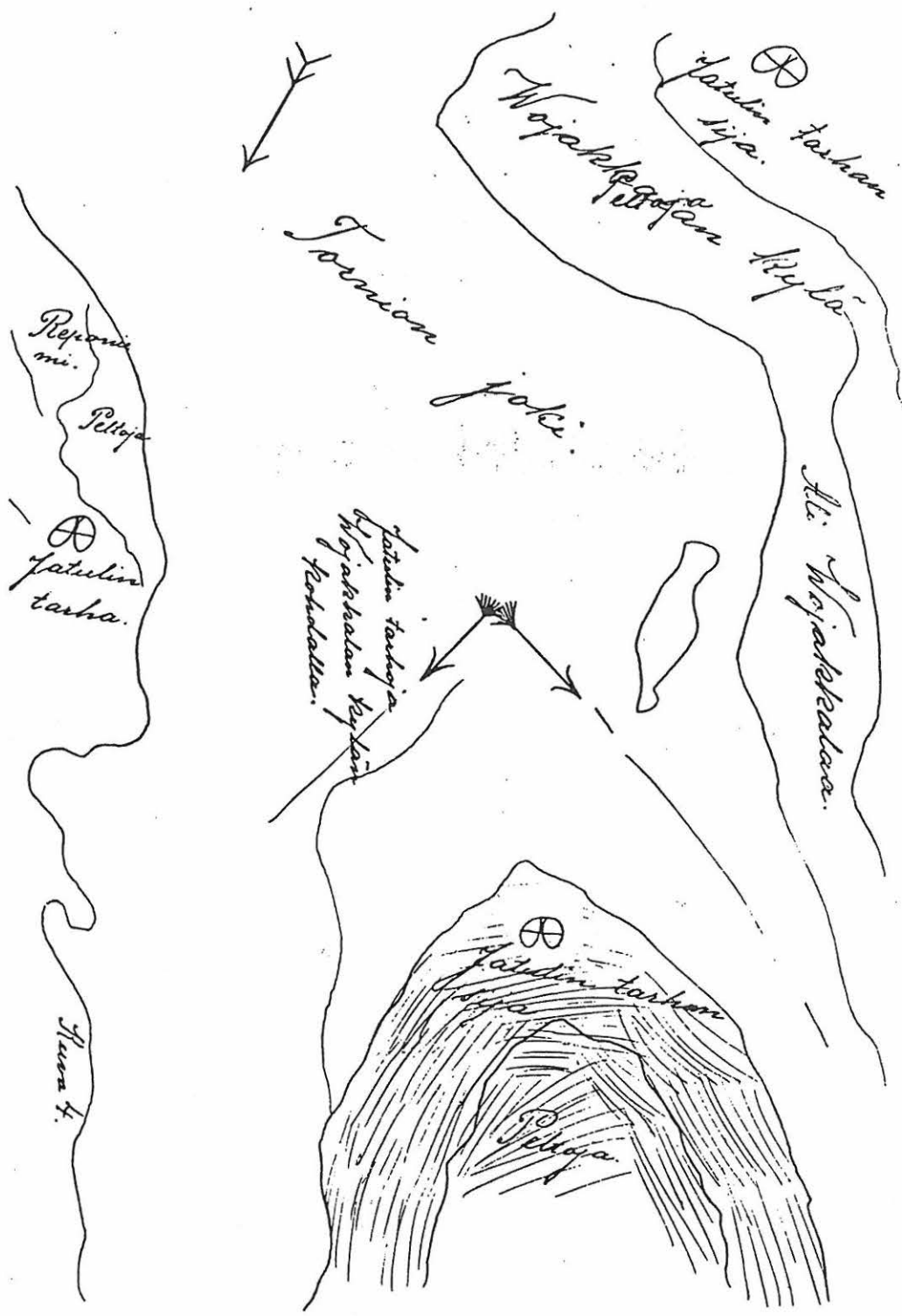
Kartta: Peruskarttaote ja arkistokartta.

Aiemmat tiedot: -Pääkkönen 1900
                          -Europaeus 1909

Ote peruskartasta 2542 01, 1:20 000, (1981)

TORNIO 5, L.Pääkkösen piirros Teppolansaaren ja Ylikylänpellon tuhoutuneista jatulin tarhoista.

TORNIO 6

PK RÖYTTÄ 2541 02

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Säikän Talja
-Jatulintarha II

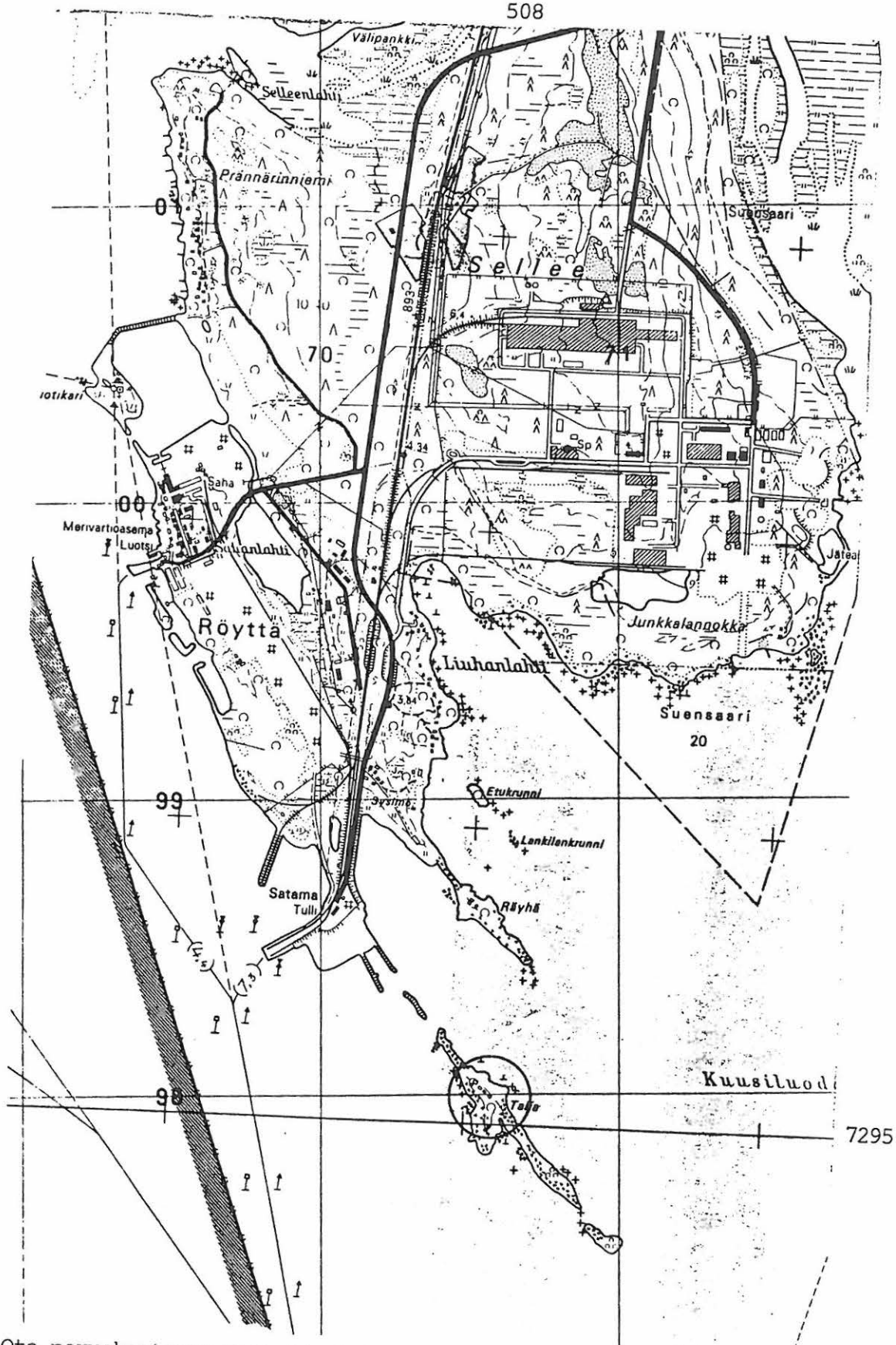
x=7295 --
y=508 --
z=5

Tila: --
Maanomistaja: valtio

Säikän Taljan saari sijaitsee 11 km etelään Tornion keskustasta, Röytänsataman edustalla. Saarella olevasta jatulintarhasta on mainintoja Pääkkösen ja Europaeuksen käsikirjoituksissa. Kohdetta ei päästy tarkastamaan.

Inventointidiat:
MV-kuvat:
Kartta: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: -Pääkkönen 1900
                      -Europaeus 1909

Ote peruskartasta 2541 02, 1:20 000, (1982)

TORNIO 7

PK RÖYTTÄ 2541 02

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Röytänniemi
-Jatulintarha, tuhoutunut III

x=7295 --
y=507 --
z= --

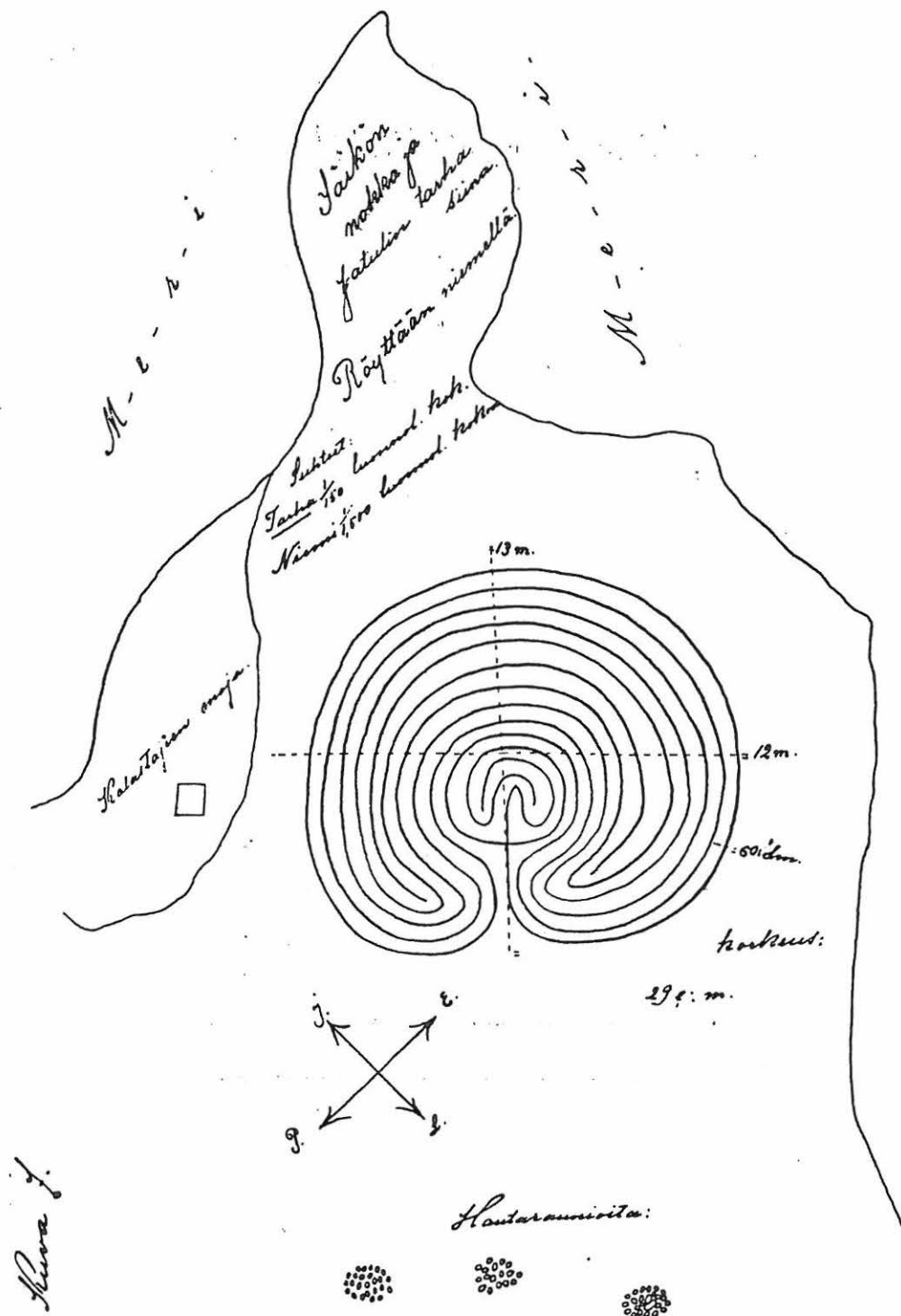
Tila:--
Maanomistaja: valtio

Röytänniemi sijaitsee 10 km etelään Tornion keskustasta. Niemellä sijaitsee nykyään Tornion satama-alue, teollisuusrautateitä ja laajat lautatarha-alueet.

Paikalla ollut jatulintarha on tuhoutunut voimakkaan maankäytön vuoksi. Aluetta, jolla se on sijainnut on mahdotonta sanoa tarkasti.

Inventointidiat: ---
MV-kuvat:
Kartta: Arkistopiirros

Aiemmat tiedot: -Pääkkönen 1900
-Europaeus 1909
Inventoitu 070693 Eskola ja Krankka.

TORNIO 7, L.Pääkkösen piirros Röytänniemen tuhoutuneesta jatulinotarhasta.

TORNIO 8

PK RÖYTTÄ 2541 02

Kylä: (valtionmaa)
Kohde: Röyttä (ehkä Junkkalannokka)
-"6 maatumutta kiviroukkiota" III

x=7295 -- tai 7296 --
y=508 --
z=2.5

Tila:--
Maanomistaja: valtio

Röytänniemi sijaitsee 10 km etelään Tornion keskustasta. Niemellä sijaitsee Tornion satama, teollisuusrautatie ja laajat lautatarha-alueet. Mahdollisena kohteen sijaintipaikkana mainittu Junkkalannokka on Röytänniemestä itään sijaitseva ranta-alue, joka on suurimmalta osaltaan Outokumpu Oy:n teollisuusaluetta.

Alueilta ei löytynyt Europaeuksen kuvaamia soikeita, itä-länsisuuntaisia kiviröykkiöitä.

Inventointidiat: 18317,18318
MV-kuvat:
Kartta:

Aiemmat tiedot: Europaeus 1909
Inventoitu 070693 Eskola ja Krankka.

TORNIO 9

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Alaraumo
Kohde: Kemi-Heikin saari
-Peltoraunioita III (hist.)

x=7303 36
y=512 94
z=5

Tila: 41:35
Maanomistaja: Saarela, Veli
Tutkimukset:----

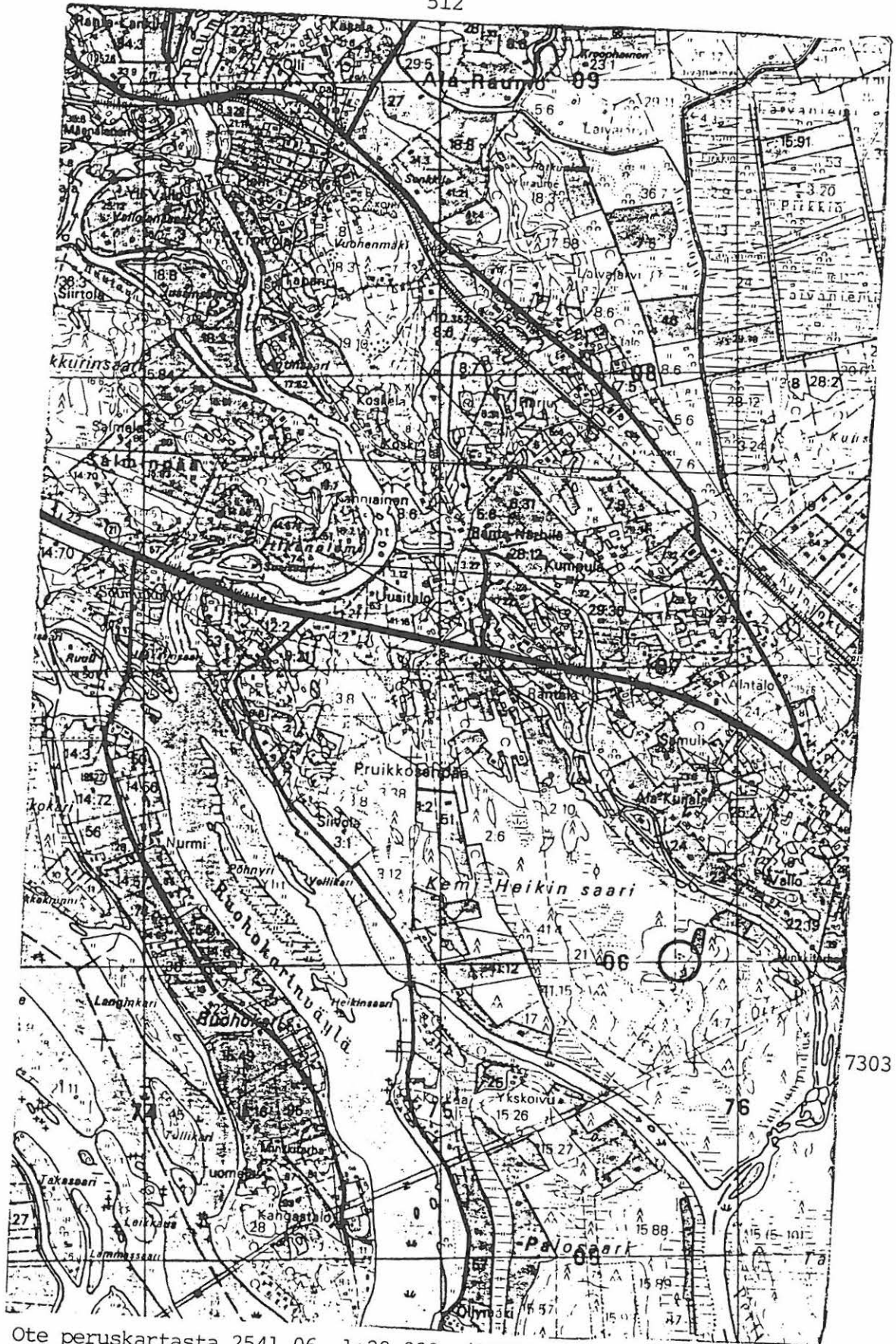
Kemi-Heikin saari sijaitsee 6 km kaakkoon Tornion keskustasta. Sen erottaa mantereesta vain kapea pudas. Saaren eteläpää on kallioista ja luoteispuoli on asutusaluetta. Saaren keskiosissa kasvaa rehevää kuusimetsää.

Oletettavasti kohde on sama kuin karttoihin merkitty kivikko, joka sijaitsee metsässä, koilliseen laskevassa moreenirinteessä. Kivikko ei ole luontainen ja kyseessä on todennäköisimmin peltoraunio. Kohteen koillispuolella on niittyalueita ja länsipuolella on laaja hakkuualue. Vahvasti sammaloitunut raunio on ladottu erikokoisista kivistä ja sen koko on n.15x6 m.

Aiemmassa tiedossa on mainittu useampia pienempikokoisia kivikasoja. On todennäköistä, että alueella on useampia peltoröykkiöitä, joita on vaikea havaita vahvan kasvillisuuden takia.

Inventointidiat: ---
MV-kuvat:
Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: tark. J.Leppäaho 1953
Inventoitu 100693 Eskola ja Krankka

7303

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 10

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Yliraumo
Kohde: Ootsorvanvaara
-Rakkakuoppia (ja kiviröykkiö?) II

Kohde A
x=7310 75
y=514 24
z=30

Kohde B
x=7310 45
y=514 22
z=25

Tila: 25:2 Otsorva
Maanomistaja: Faarinen, Mauri; kuolinpesä/ Faarinen, Hilda
Tutkimukset: ---

Ootsorvanvaara sijaitsee 10 km koilliseen Tornion keskustasta ja 2 km itään Liakan ja Ala-Raumon välisestä tiestä. Ootsorvanvaara on jyrkkäprofiilinen mäki, jonka laella ja rinteillä on laajoja rakka- ja avokallioalueita. Ympäröivä maasto on lähinnä moreenia. Alueen puusto on kuusivaltaista sekametsää ja aluskasvillisuus on varpu- ja sammalvoittoinen.

Kohde A sijaitsee mäen korkeimmalla kohdalla olevan rakan pohjoispäässä, jossa on kahdessa eri tasossa olevissa rakkapalteissa kuoppia. Korkeimmalla palteella on kaksi pientä kuoppaa, joiden mitat ovat seuraavat:

kuoppa	halkaisija	syvyys
eteläinen	1.40 m	0.30 m
pohjoinen	1.30 m	0.25 m

Korkeimmasta palteesta n. 20 m itään on matalampi rakkataso, jonka kivikoko on edellistä pienempi ja jossa ovat 4 kuoppaa hahmottuvat selvemmin. 20 metrin matkalla olevat kuopat kaareutuvat samassa linjassa rinteen kanssa. Kahden kuopan välissä on loivapiirteinen kiviröykkiö, joka on saattanut syntyä kuoppien kaivamisen myötä. Lisäksi rakassa on nuotiopaikkoja ja pieniä kiviasetelmiä. Kuoppien mitat ovat seuraavat:

kuoppa	halkaisija	syvyys	kuoppa	halkaisija	syvyys
1	2.00 m	0.25 m	3	1.90 m	0.25 m
2	2.80 m	0.45 m	4	pit. 2.70 m lev. 1.40 m	0.20 m

Röykkiön mitat ovat: halkaisija 3.30 m, korkeus alarinteen puolella on 0.35 m ja ylärinteen puolella 0.20 m.

Kohde B sijaitsee edellisestä n. 0.6 km etelään, Ootsorvanvaaran lounaisrinteessä olevan laajan avokallioalueen alla sijaitsevan itä-länsisuuntaisen rakka-alueen itäpäässä. Isohkoista kivistä muodostuneessa rakassa on yksi rakkakuoppa, jota on kaivettu myöhemmin. Kuopan mitat ovat seuraavat: halkaisija on 2.30 m ja syvyys on 0.70 m.

Inventointidiat: 18353-18356

MV-kuvat: 8-57-5-9, 8-57-5-10, 8-57-5-11, 8-57-5-12

Kartta: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: -inf. Pääkkönen 1900
-Europaeus 1909

Inventoitu 220693 Eskola ja Krankka

7310

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

TORNIO 11

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivaniemi
Alue: Tromsee (Palosaari)
Kohde: Tromseenkangas
-rakkakuoppia II (kiviraunioita)

x=7301 40
y=513 88
z=15-17

Tila: (4:26 jaettu), 4:24 Rantala, 4:33 Taskila
Maanomistaja: ---

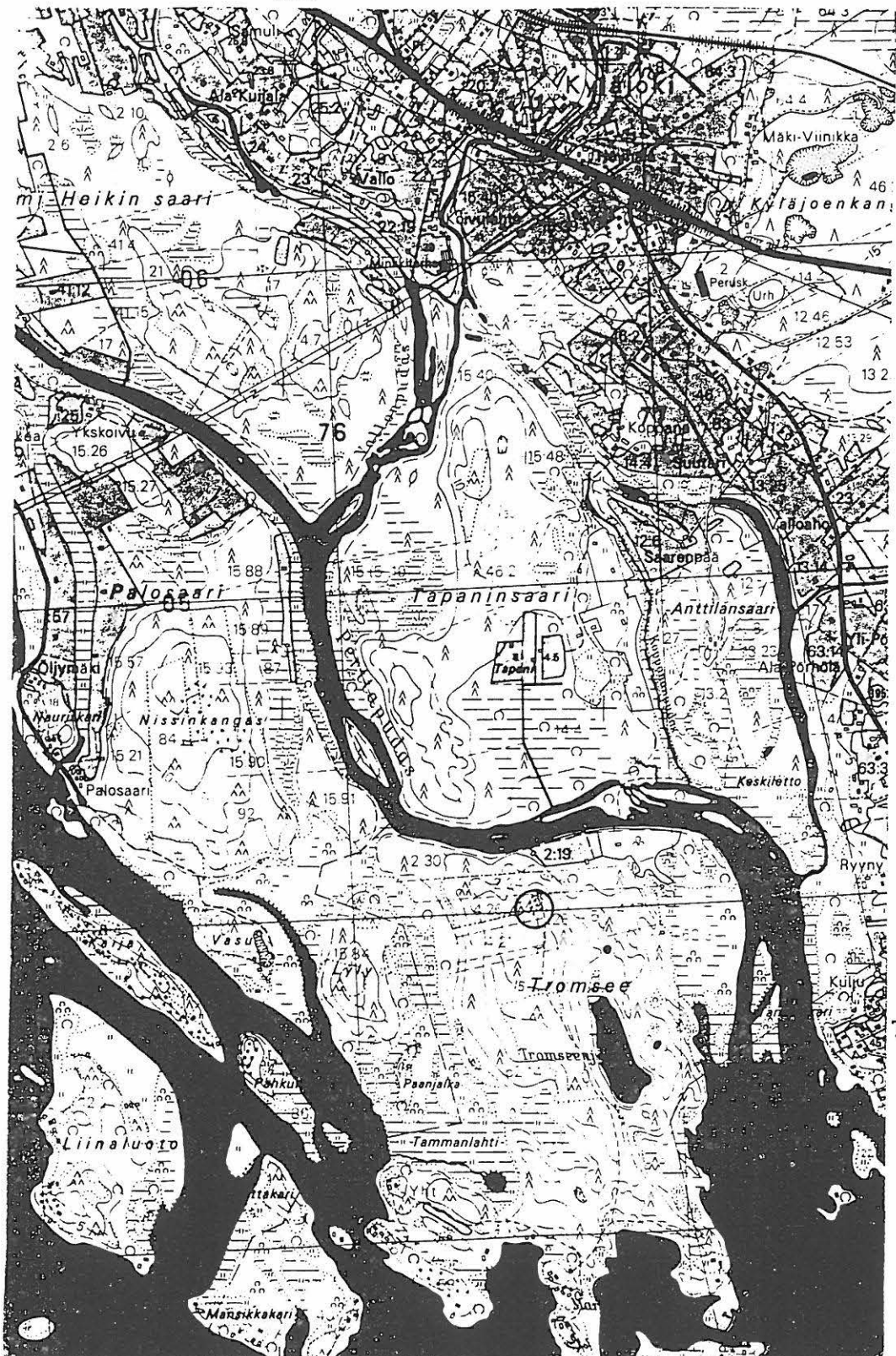
Kohde sijaitsee 9 km kaakkoon Tornion keskustasta, Tromseen saaren itäosassa olevalla korkeimmalla harjanteella. Saari on lähes poluton ja paikoittain vaikeakulkuinen. Tromseenkangas on pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne, jolla kasvaa pääasiassa kuusta ja katajaa, aluskasvillisuuden ollessa lähinnä varpuja ja sammalta. Harjanteen pohjoisosassa on erillisiä rakkakeskittymiä.

Rakkakuopat sijaitsevat erillisissä rakoissa. Yksittäinen sammaloitunut rakkakuoppa sijaitsee kankaan korkeimmalla kohdalla. Siitä 40 metriä pohjoiseen olevassa suuremmassa rakassa on neljä kuoppaa, joista yksi tosin näyttää melko uudelta. Suurimman kuopan halkaisija on 3.50 m ja syvyys on 0.50 m.

Avelan mainitsemat kivirauniot tarkoittavat todennäköisesti näitä rakkakuoppia.

Inventointidiat: 18324-18326
MV-kuvat: 8-56-3-10, 8-56-4-11
Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: O.Avela
Inventoitu 080693 Eskola ja Krankka

7301

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 12

PK KAISAJOKI 2542 09

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Isosaari
-Kivikautinen löytöpaikka. II-III.

x=7334 69
y=521 48
z=42,5

Tila: 29:12
Maanomistaja: -

Löydöt: KM 14025 vasarakirves
Tutkimukset:

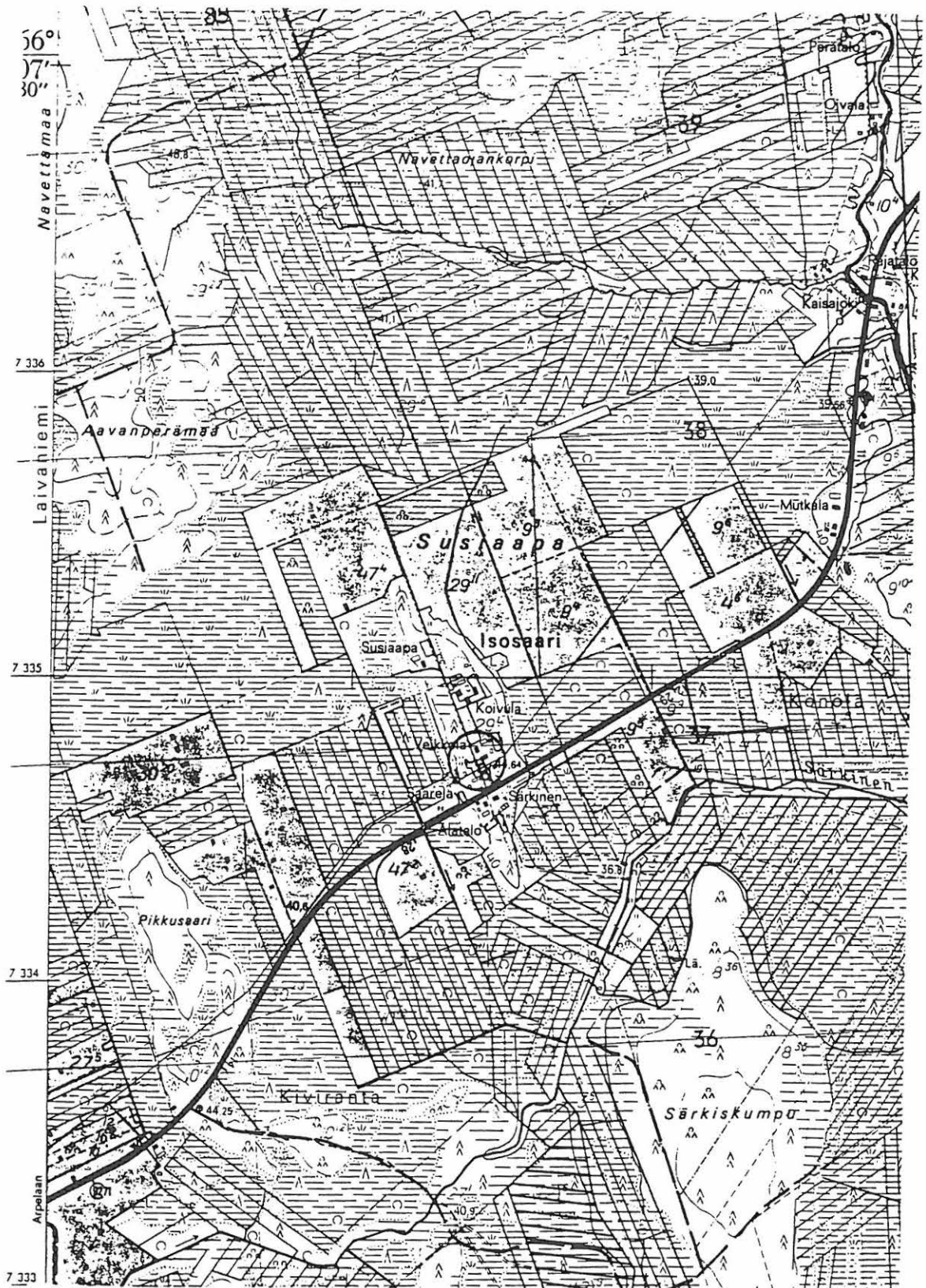
Isosaari sijaitsee n. 21 km päässä Karungin kirkosta, Arpelan ja Sihtunan välisen maantien varrella n. 11 km Arpelasta Kaisajoen sillalle matkaa on n. 2,5 km. Löytöpaikka on tien pohjoispuolella, alueelle on vedetty vesijohto ja siellä sijaitsee paloposti. Paikalle on myös rakennettu pienehkö tiilinen rakennus, jonka itäpuolella sijaitsee pieni sorakuoppa. Maaperä alueella on moreenia.

Alueella on niittyjä ja peltoja. Puusto koostuu koivusta, pajusta ja haavasta. Aluskasvillisuutena esiintyy heinää, horsmaa, puna-apilaa, siankärsämää, niittyleinikkiä, hiirenvirnaa, keltanoa, puolukkaa ja koiranputkea. Mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa ei alueella huomattu.

Vihertävän harmaasta kivistä valmistetun vasarakirveen löysi Veikko Virnes vuonna 1955 pellonraivauksen yhteydessä. Löytö luovutettiin A. Erä-Eskolle vuonna 1956.

Inventointidiat: -
MV-kuvat:8-28-6-12
Kartat:

Tarkastus 260793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 09, 1:20 000, (1974)

TORNIO 13

PK ARPELA 2542 05

Kylä: x=7322 -
Löytöpaikka: Kantojärvi y=2514 -
-Kivikautinen löytöpaikka z= -

Tila:
Maanomistaja:

Löydöt: KM 14285 Hioinkivi
Tutkimukset:

Kantojärvi sijaitsee pohjoiskoilliseen noin 20 kilometriä Tornion kirkolta. Kantojärvi on nykyisin umpeen kasvava järvi. Järven ympärillä on Kantojärven kylän pelto- ja niityalueita. Järven pinta on 27 metriä meren pinnan yläpuolella. Järven etelä-, luoteis- ja itäpuolella on yli 40 metriä meren pinnan yläpuolella olevia mäkiä. Kantojärven alueen maaperä on järven itä- ja länsipuolella moreenia. Järven luoteispuolella on pohjois-eteläsuuntainen sora-/hiekk-alue.

Hioimen löysi Oskari Heikkilä noin vuonna 1956 maanviljelijä Lauri Huukin talon pihalta. Esineen toimitti Kansallismuseoon fil. yo. J. Sarkamo vuonna 1957.

MV-kuvat:
Inventointidiat:
Kartat:

Tarkastus -

TORNIO 14

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Alaraumo
Alue: Salminkoski
Kohde: Salmi
-Rautaesineen löytöpaikka III

x=7304 50
y=511 10
z=n. 5

Tila:
Maanomistaja:
Esinelöytö: Oulu 1791,tuhoutunut?

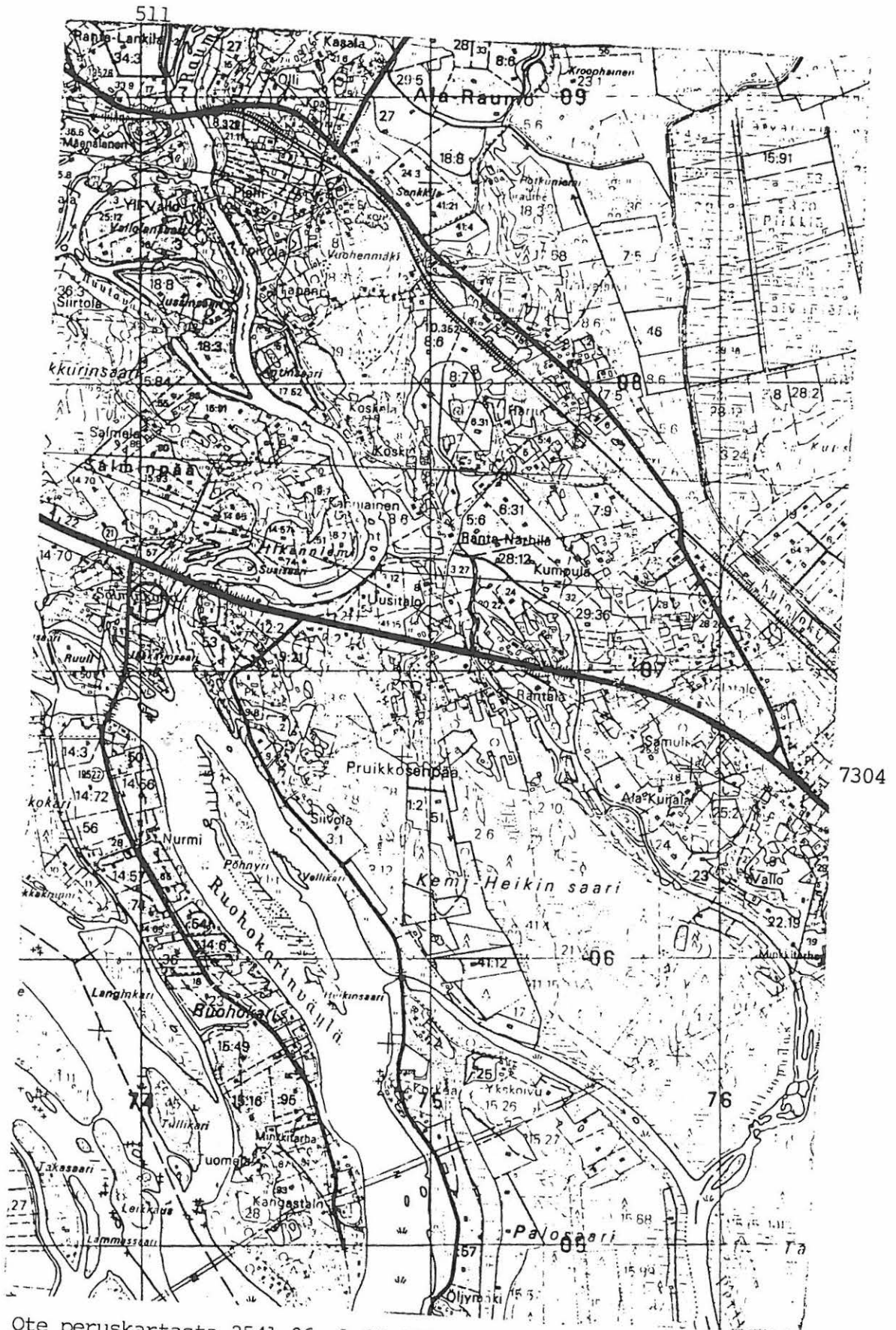
Kohde sijaitsee 5 km kaakkoon Tornion keskustasta. Löytöpaikan pohjoispuolella Kemin-Torniontie (E 75) ylittää Raumonjoen Salminkosken. Kosken rannat ovat maanviljelyksessä. Koordinaatit viittaavat kosken pohjoisrantaan, alueelle, joka on peltoa.

Löytö, rautakirves? Oulu 1791, ei ole enää löydettävissä Pohjois-pohjanmaan maakuntamuseosta. Alueen mataluuden vuoksi kyseessä tuskin on kiinteään muinaisjäännökseen liittyvä löytö.

Inventointidiat: ---
MV-kuvat:
Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: Museon (nykyään Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo) esinekortti, ei tietoa vuodesta.
Inventoitu 140693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 15

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
Kohde: Immo/Rautio
-Rautaesineiden löytöpaikka III

x=7310 62
y=511 04
z=7,5-10

Tila:

Maanomistaja: Olavi ja Leena Niskanen

Esinelöydöt: Oulun museo (Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo) n:ot 1802 ja 1803,
todennäköisesti tuhoutuneet.

Kohde sijaitsee 6 km pohjois-koilliseen Tornion keskustasta, Liakanjoen länsirannalla. Tila, jonka alueelta löydöt on tehty, on ollut pitkään asuttu. Nykyiset asukkaat ovat löytäneet tilan vanhat rajapyykit. Rautakirveet on todennäköisesti löydetty nykyisen Raution talon pohjoispuolisesta pellostä ennen nykyisiä maanomistajia. Tilan pihamaalla on myös useita peltoraunioita.

Rautakirveet löysi Juho Kimmo eli Rautio ja Aug. Joh. Dahlin toimitti ne Oulun museoon (numerot 1802 ja 1803). Pohjois-Pohjanmaan museosta ne eivät kuitenkaan enää löydy.

Todennäköisesti rautakirveet ja peltorauniot liittyvät tilan pitkään asutushistoriaan.

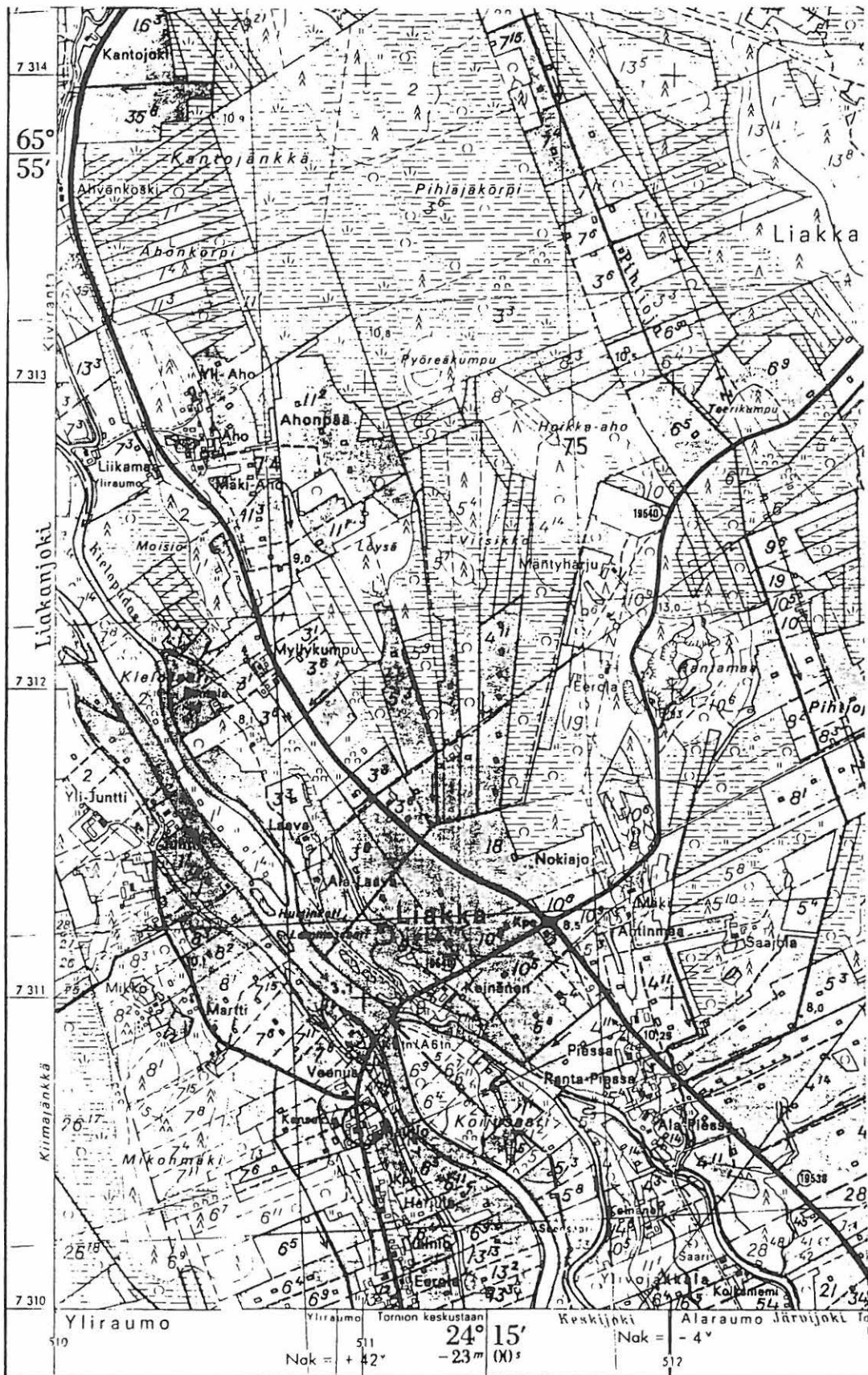
Inventointidiat: 18370

MV-kuvat: 8-58-3-30, 8-58-3-31

Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: Museon (nykyään Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo) esinekortti, ei tietoa vuodesta.

Inventoitu 140693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2542 04 ,1:20 000, (1974)

TORNIO 16

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Alaraumo

x=7331-71 7306 80

Löytöpaikka: Niemitalo

y=2511 65

-Uhrikiven löytöpaikka, sekundäärinen? .

z=7.5

Tila: 31:38 Niemitalo

Maanomistaja: Osmo Niemitalo, Ebba Ulkuniemi

Löydöt: Uhrikivi

Tutkimukset:

Löytöpaikka sijaitsee Alaraumon kylän Niemitalossa, Liakanjoen ja Raumonjoen haarassa, n. 5 km Tornion kirkosta, missä se on ollut aitan porraskivenä. Tällä hetkellä kivi on Tornionlaakson maakuntamuseon pihalla. Maaperä löytöpaikalla on silttiä ja jokivarren maat ovatkin viljelyskäytössä. Tilan ympäristö oli polvenkorkuisen heinän peitossa. Mitään uutta ei paikan tarkastuksen yhteydessä tullut esille.

Kivi on laakea ja päältä tasainen, yläpinnassa on kahdeksan selvää kuoppaa ja muutama epäselvä syvennys.

Inventointidiat:

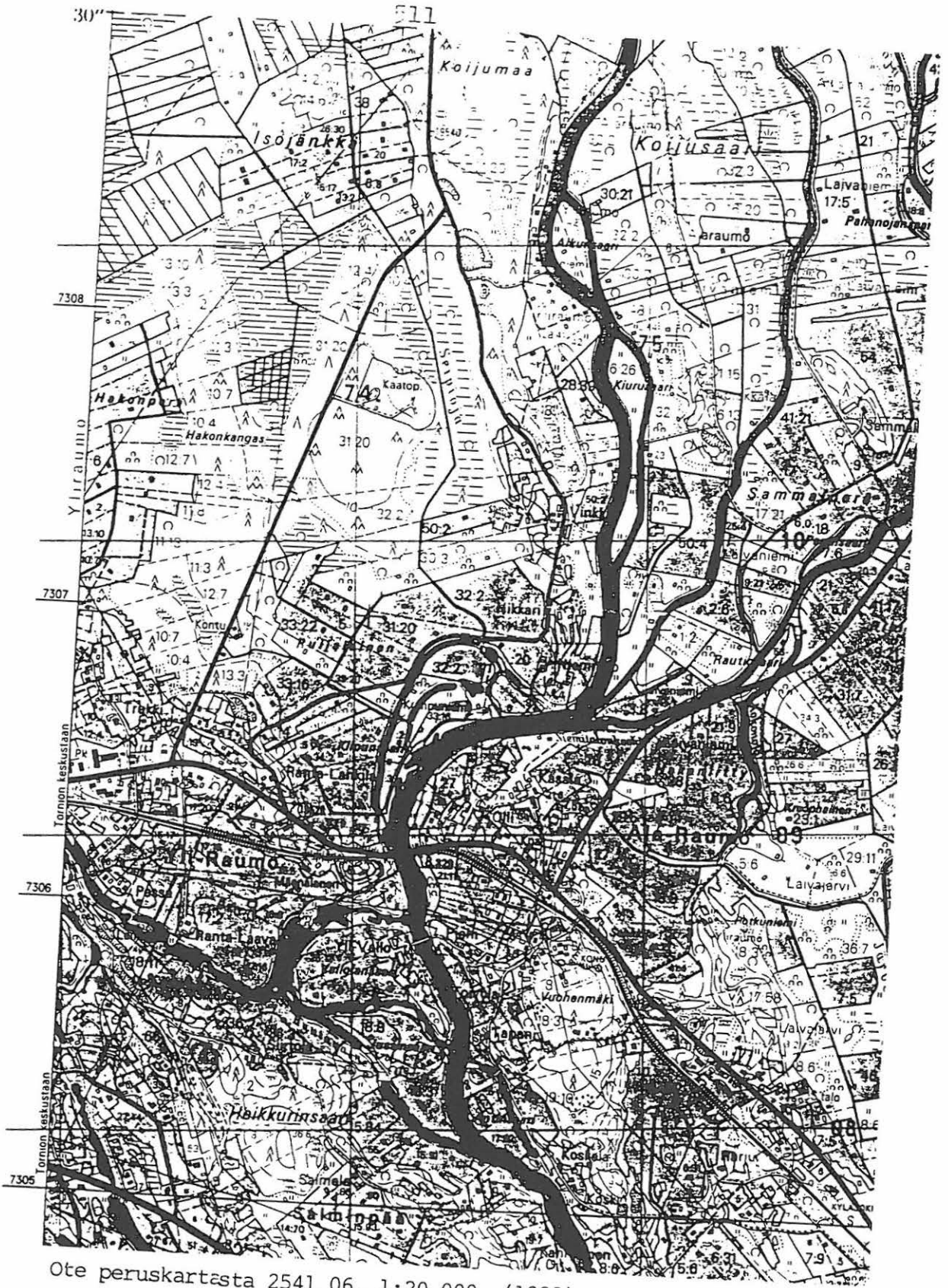
MV-kuvat:

Kartat:

Aiemmat tiedot: Keskitalo 1967

Tarkastus 130793 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 16

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 17

PK KYLÄJOKI 2542 06

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Hormaoja
- kivikautinen löytöpaikka

x=7331 71
y=2513 28
z=55

Tila: 33:1 Hormamaa
Maanomistaja: Aimo Jänkälä

Löydöt: KM 17275 kivikirveen teelmä
Tutkimukset:

Hormanoja sijaitsee Karungin kirkolta 13,5 km itäkoilliseen, Aapajärvestä 3,5 km itään. Maaperä Hormanojan alueella on moreenia. Paikan läpi kulkee maantie n:o 19583 Aapajärvestä Sattajärveen.

Alue on biotoopiltaan lehtomaista kangasta, jossa kasvaa mänty taimikkoa, koivua sekä kuusta. Aluskasvillisuutena on maitikkaa, oravanmarjaa, saniaista, metsäkurjenpolvea sekä rahkasammalta.

Löytöpaikka on ollut nykyisin asumattoman Hormaojan talon perunapelto. Paikalla ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Tuuramainen kivikirves on niukasti hiottua vihertävän harmaata liusketta. Esineen löysi v. 1966 mv. Eero Sanaksenaho perunannoston yhteydessä. Pankinjohtaja V. Arrela lähetti esineen Kansallismuseoon v. 1967.

Inventointidiat:
MV-kuvat:
Kartat:

Tarkastukset: O. Keskitalo 1968
150793 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 17

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 18

PK TORNIO 2541 03

Kylä: Pudas
Kohde: Luotomäki
-Soljen löytöpaikka III

x=7304 88
y=509 06
z=5

Tila: 20 (entinen 9:14) Luotomäenkatu 38
Maanomistaja: Lampsijärvi,Isak

Kohde sijaitsee 2.5 km kaakkoon Tornion kaupungin keskustasta. Alue on Luotomäen omakotitaloaluetta. Vanhemmasta inventointikartasta on tunnistettavissa vielä asuinrakennus ja kasvimaan itäinen osa. Uudessa kaavoituskartassa oleva tonttijako ei näy luonnossa.

Talon kaakkoisnurkasta n. 5 m kaakkoon olleesta kasvimaasta on v. 1966 löytynyt viikinkiaikainen pronssinen kupurasolki (KM 17067). Löytöpaikka sijaitsee noin 5 metrin korkeuskäyrällä. Kasvimaasta on vielä osa jäljellä. Löytö ei todennäköisesti liity kiinteään muinaisjäännökseen.

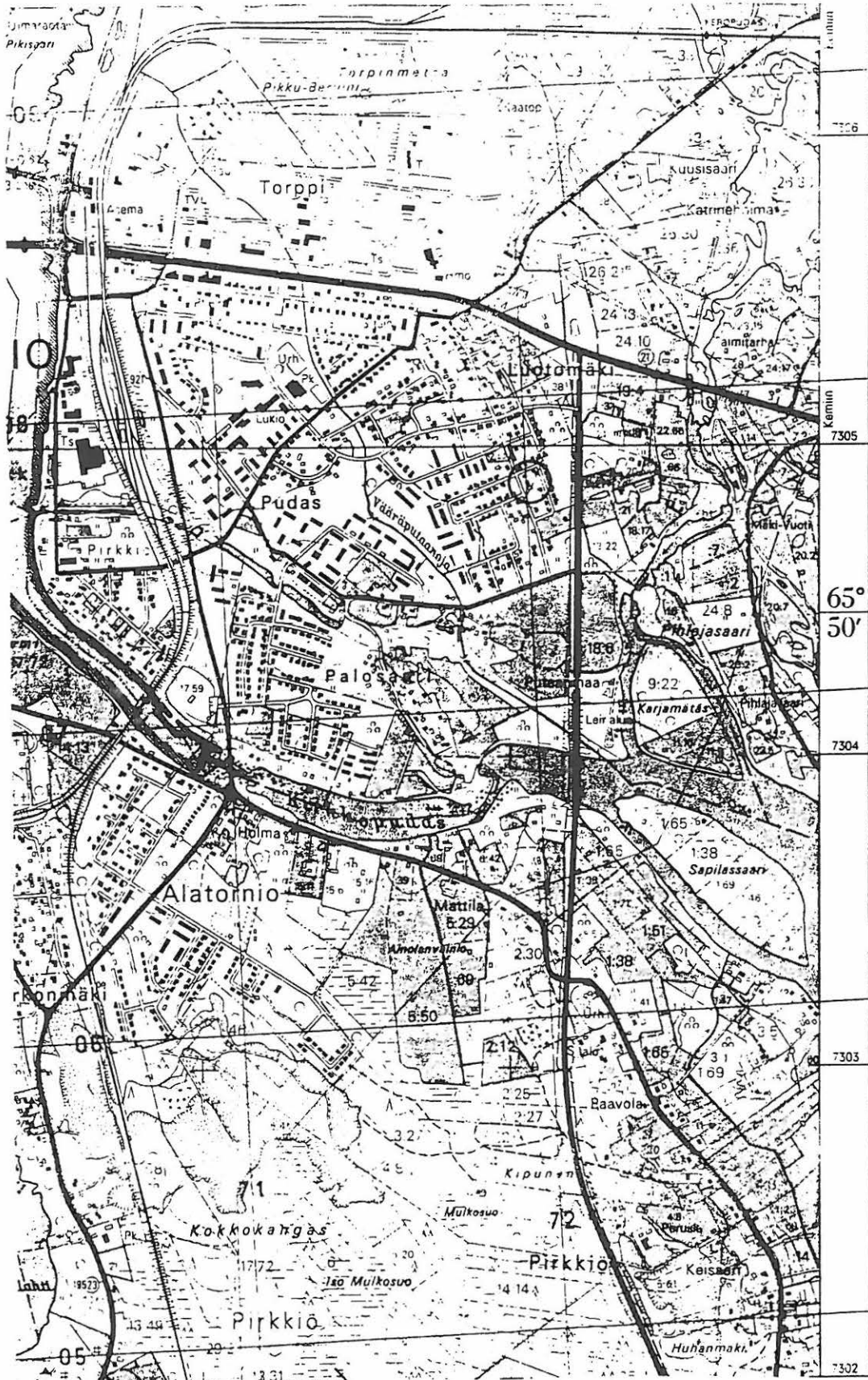
Inventointidiat: ---

MV-kuvat:

Kartat: Peruskarttaote ja tonttipiirros.

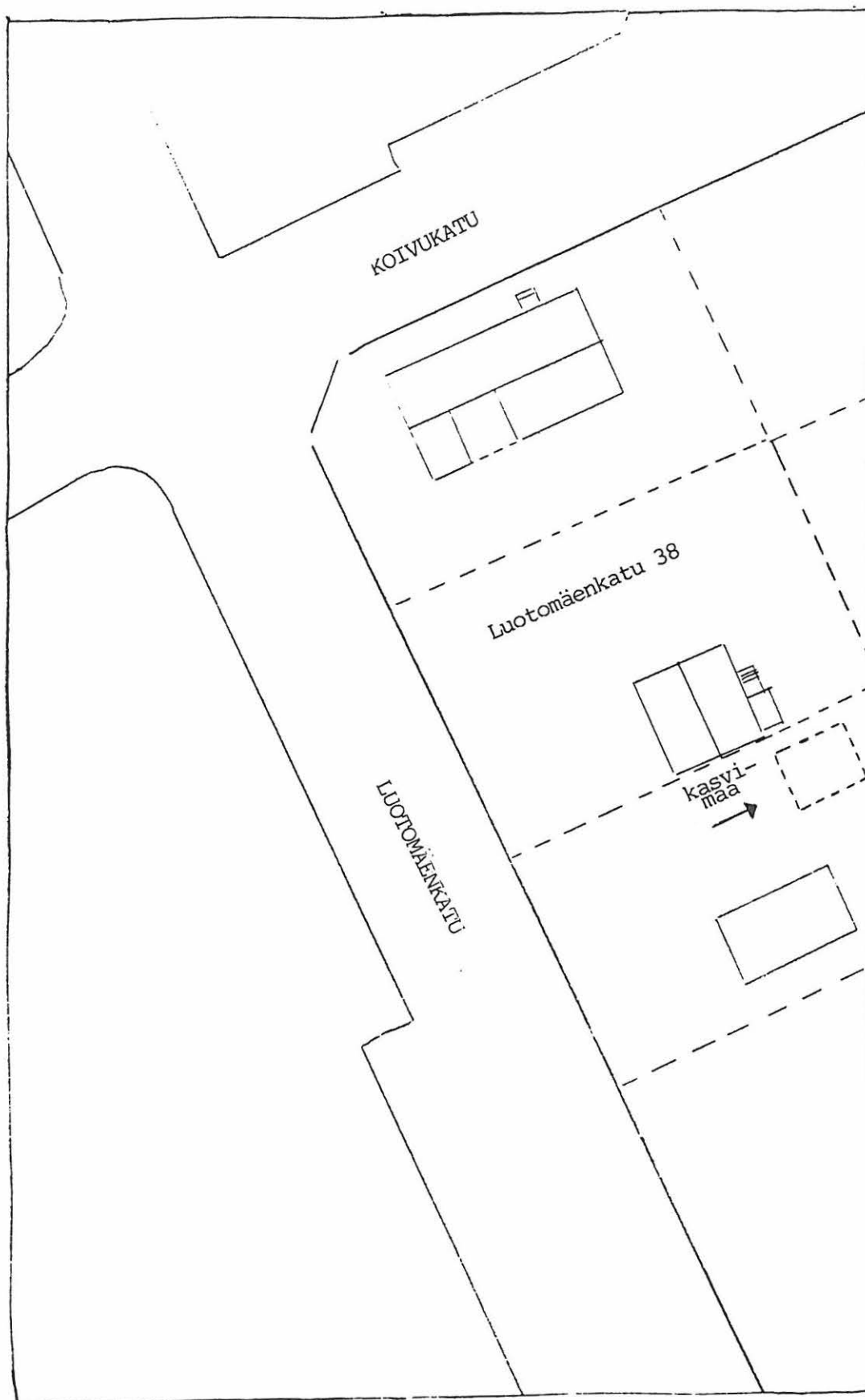
Aiemmat tiedot:-tark.O.Keskitalo 1968
Inventoitu 090693 Eskola ja Krankka.

Ote peruskartasta 2541 03, 1:20 000, (1982)

Tornio 18

Tornio 18. Soljen löytöpaikka sijaitsee karttaan merkityssä kasvimaassa. Kiinteistökarttaan merkittyä tonttijakoa ei voi hahmottaa.

TORNIO 19

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä:Laivaniemi
Löytöpaikka: Pitkäharju
- kiviesineen löytöpaikka

x=7331 28
y=511 65
z=57,5-60

Tila: 12:11 Lääkkölä, 31:1 Hormamaa

Maanomistaja: 12:11 Kari Lääkkölä, 31:1 Aimo Jänkälä

Löydöt: KM 11766 keihään- tai nuolenkärki, luisketta, ruodollinen
Tutkimukset:

Pitkäharju sijaitsee 11,5 km itäkoilliseen Karungin kirkolta, Aapajärvestä 1,5 km itään. Maaperä alueella on suota. Pitkäharju on suoalueiden välisellä harjualueella, jonka länsiosassa on sora/hiekka-alueita, jotka nyt ovat pääasiassa maanviljelyskäytössä peltoina. Alueen länsikärjen läpi kulkee maantie n:o 19583 Aapajärvestä Sattajärveen.

Löytöpaikka on sijainnut tien pohjoisosan sivuojassa, johon on myöhemmin kaivettu vesijohto. Löytöpaikan ympäristö on lehtomaista kangasta. Pää puulajit ovat kuusi, koivu, pihlaja ja paju. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksena on heinää, lillukkaa, metsämitikkia, oravanmarjaa, keltapiiskua, puolukkaa sekä kieloa.

Luiskeesta valmistetun, ruodollisen, väriltään harmaanruskean luiskekärjen löysi työmies Eino Puumalainen tien sivuojan kaivauksen yhteydessä v. 1947. Paikalla ilmoitetaan olleen nuotion merkkejä. Esineen on lähettänyt Kansallismuseoon insinööri Pertti Vuonto v. 1947.

Inventointidiat:

MV-kuvat:

Kartat:

Tarkastus 150793 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 19

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 20

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

Kylä: Aapajoki
Löytöpaikka: Aapajärvi
-Kivikautinen löytöpaikka. II.

x=7331 78
y=2509 64
z=58-60

Tila: 19:3 Jaakkola

Maanomistaja: Juha Pirttimaa

Löydöt: KM 11709 piinuolenkärki, KM 11709:2 palanut luu
Tutkimukset:

Löytöpaikka sijaitsee länsi-itä suuntaisen Aapajärven itäosan pohjoisrannalla, noin 300 m järven itäpäästä. Matkaa Karungin kirkolle on n. 10 km. Etelärannalla, vastapäätä löytöpaikkaa, sijaitsevat Ukonkalliot. Löytöpaikan ympäristö järven pohjoispuolella on n. 900 m matkalla moreenia, jota reunustavat molemmin puolin kalliot. Noin 150 m löytöpaikasta pohjoiseen kulkee maantie n:o 19583 Aapajärvestä Sattajärveen.

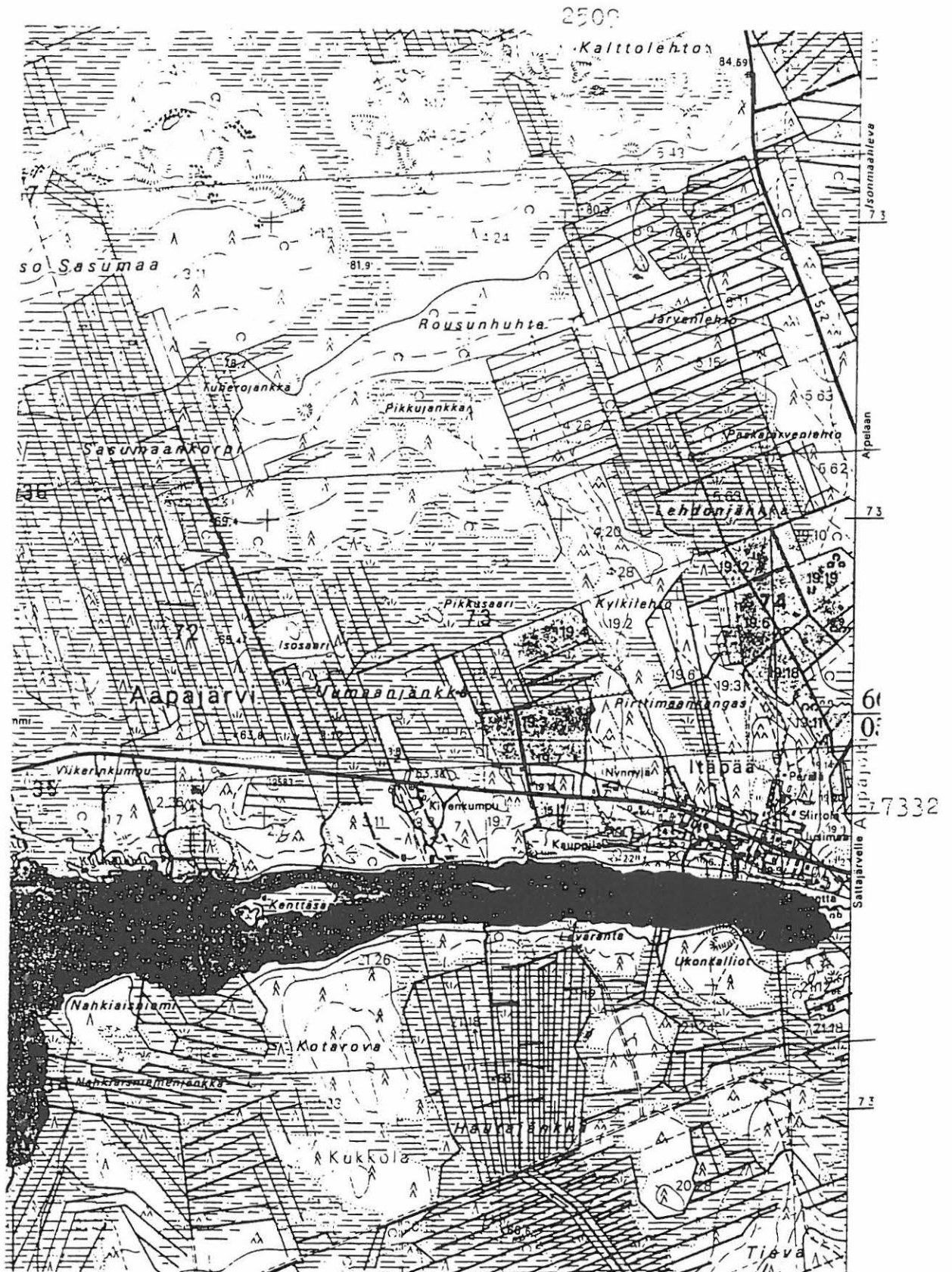
Paikalle on rakennettu muutama vuosi sitten uusi omakotitalo. Samalla rantaan, löytöpaikalle, on ajettu maata, joka on peittänyt vanhan rannan ja rannan läheisen pohjan. Paikalla ei enää kasva Sarasmon v. 1947 mainitsemaa kaislikkoa, vaan ranta on nurmikenttänä.

Nuolenkärjen löysi v. 1936 Juha Vähä yhdessä isänsä Hannes Vähän kanssa venerannan perkkauksen yhteydessä. Sarasmo löysi lisäksi järven pohjasorasta muutamia palaneen luun siruja. Nuolenkärki on väriltään vaalean ruskea. Esine on saatu v. 1947 Tornion Yhteislyseon rehtori Ollilalta.

Inventointidiat: 18252
MV-kuvat: 8-27-3-8
Kartat:

Tarkastukset: 25.6.1947 Esko Sarasmo
150793 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 20

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 21

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01
PK KARUNKI 2542 02

Kylä: Kukkola
Kohde: Hautarakka/Hautaharju
-Kuoppakohteet ja kiviesineiden
löytöpaikka. III

Tila:---
Maanomistaja: -----

Hautarakka:PK 2542 02
x=7320 15
y=503 20
z=35-40

Tila: Yht.878:14
Maanomistaja:-----

Hautaharju:PK 2542 01
x=7319 90
y=505 30
z=35

Esinelöydöt: Oulu 274,812,815, 817, 818, 929. Ovat tuhoutuneet Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseon palossa.

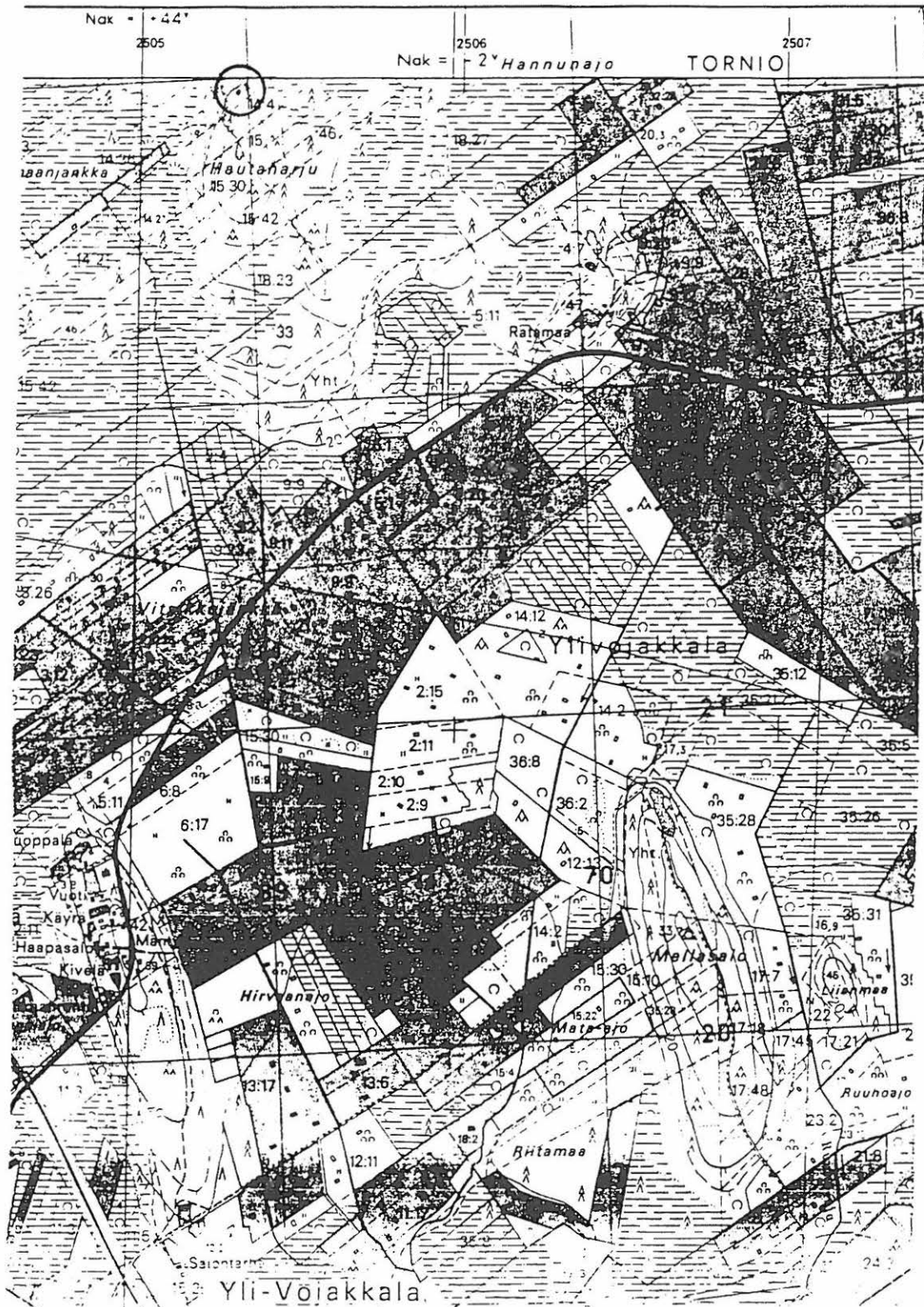
Pääkkösen tietojen perusteella päädyimme Niparaisenkankaalle, josta löytyi hänen Hautarakkaansa vastaava Kivirakka-niminen paikka. Pääkkösen mainitsemia kuoppia ei löytynyt alueen pohjoisrinteestä. Pääkkösen käynnin jälkeen on alueella ollut runsaasti toimintaa; rakentamista, maanottoa, viljelyä, metsänistutusta. Pääkkösen löytämät esineet ovat tuhoutuneet Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseon palossa.

Samassa arkistoyhteydessä Pääkkönen mainitsee Hautariugun kuoppakohteen. Todennäköisesti kyseessä on Hautaharju-niminen alue, josta löytyi kuitenkin vain yksi maakuoppa. Kuoppa sijaitsee harjanteen luoteiskulmassa, metsätien itäpuolella Kuopan länsi- ja pohjoispuolella alkoi vanha soranottoalue ja mikäli alueella on todella ollut runsaammin kuoppia, ovat ne saattaneet tuhoutua. Kuopan mitat ovat: halkaisija on 2,5 m ja syvyys 0,40-0,50 m.

Inventointidiat: 18350
MV-kuvat: 8-57-4-6
Kartat: 2 peruskarttaotetta

Aiemmat tiedot: L.Pääkkönen 1900
Inventoitu 210693 Eskola ja Krankka.

Tornio 21

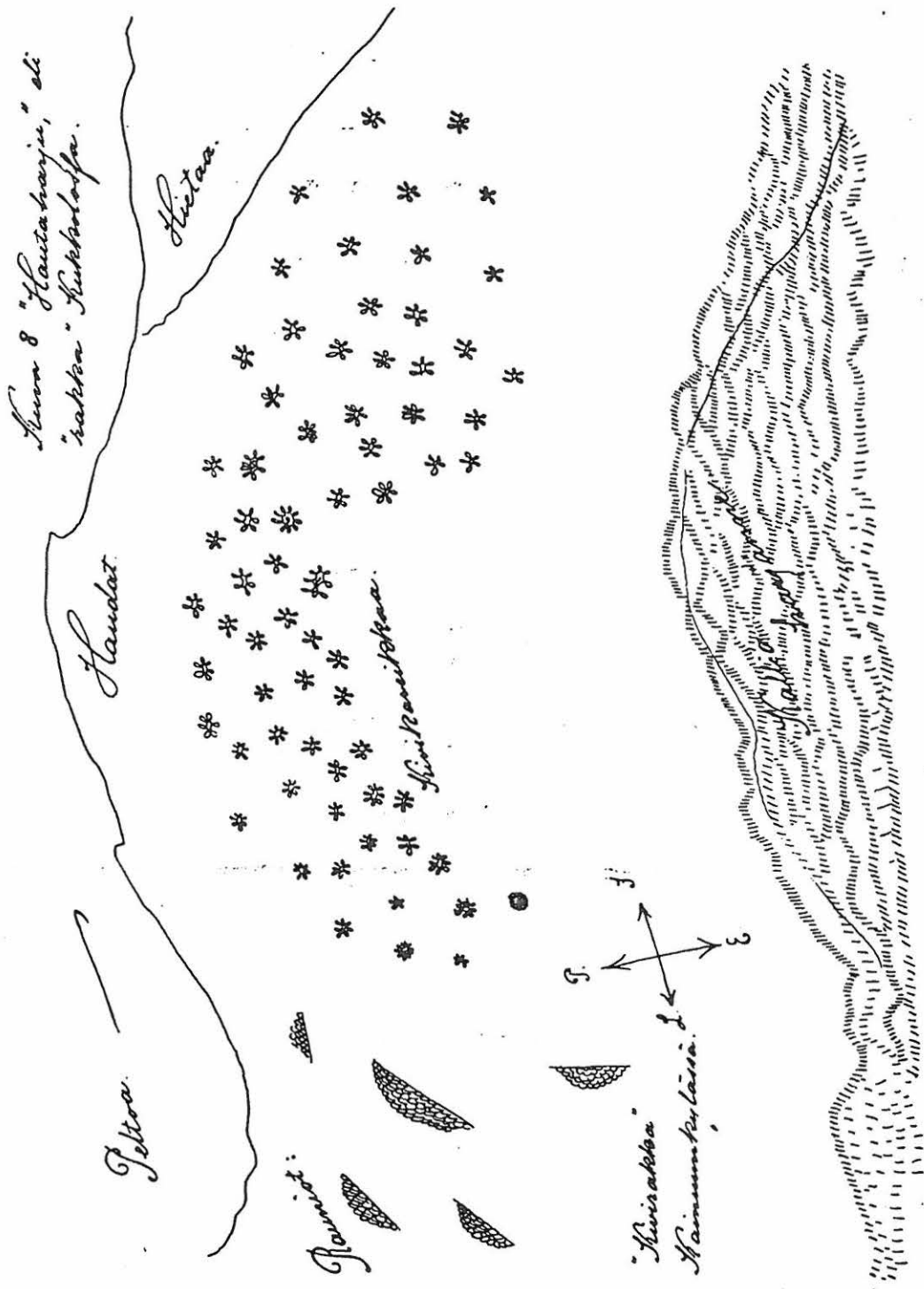
7319

Ote peruskartasta 2542 01, 1:20 000, (1982)

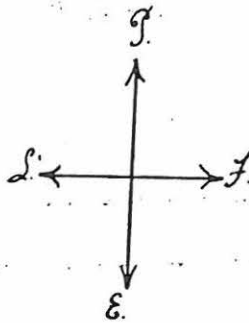

Ote peruskartasta 2542 02, 1:20 000, (1974)

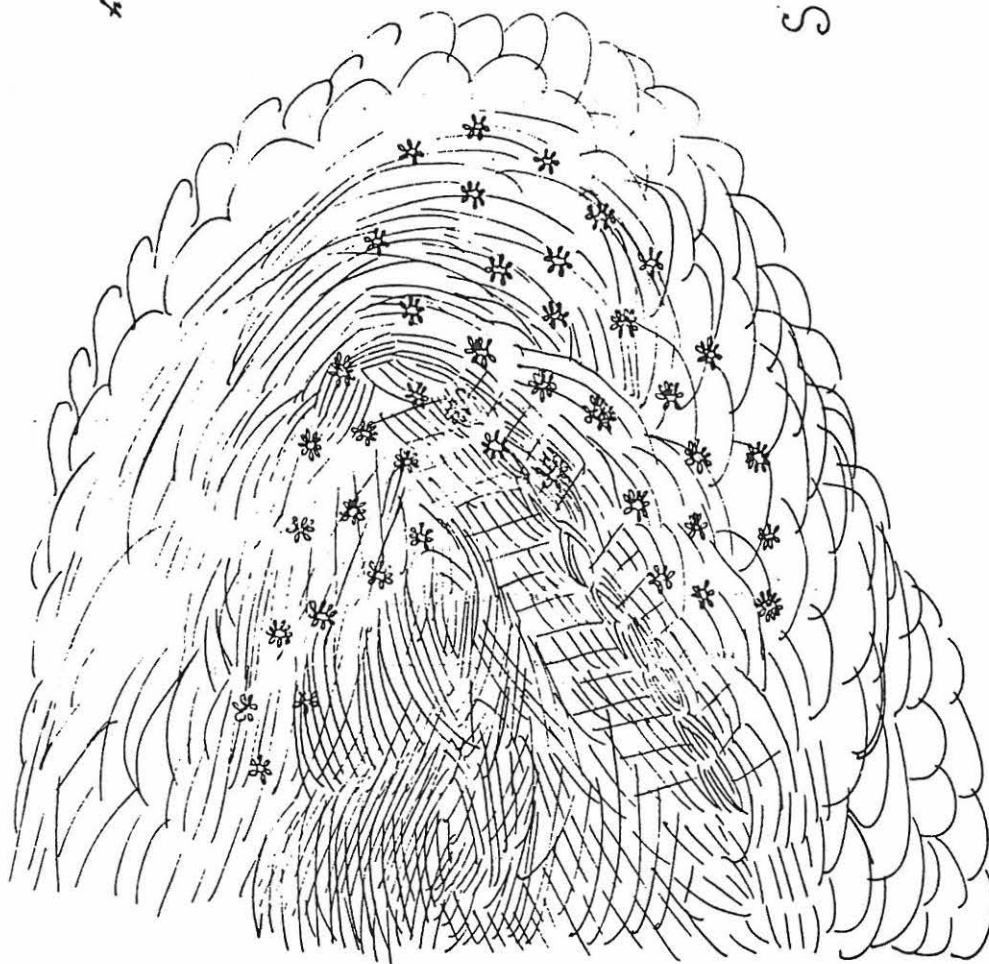

TORNIO 21, L.Pääkkösen piirros Hautarakan kuoppa-alueesta.

Kuva 9.
"Hautariugin."
Hajonnan ja haan-
dat. Siinä.

S. n. a. T. a.

TORNIO 21, L.Pääkkösen piirros Hautaharjun (Hautariugin) kuoppa-alueesta.

TORNIO 22

PK LIAKKA 2542 03

Kylä: Liakka

x=7312 02

Löytöpaikka: Sammaljänkkä

y=513 58

-Suksen löytöpaikka. II.

z=12,5-15

Tila: 13:32 Eerola

Maanomistaja: -

Löydöt: KM 22934 suksen katkelma

Tutkimukset:

Löytöpaikka sijaitsee n 8 km Tornion kirkolta ja n. 2750 m itä-koilliseen Liakan kylän Liakanjoen ylittävältä sillalta. Pihtiojanjätkän ja Sammaljänkkän välisen viljelystien ladolta on löytöpaikalle matkaa n. 700 m kaakkoon ojitettua suota pitkin.. Löytöpaikka on nykyään vaikeakulkuista ja tiheäkasvuista korpea. Puuston muodostavat kuusi ja mänty. Aluskasvillisuuden muodostavat heinät ja sammaleet.

Suksen katkelman löysi autoilija Olavi Niskanen metsänojituksen yhteydessä 1960-luvulla. Katkelma oli kahtena palana.Löytöjä toimitti suksen Tornionlaakson maakuntamuseoon, sieltä löytö lähetettiin museovirastoon 1985.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 130793 Alakärppä ja Ylimaunu

7312

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 23

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Kaakamo
Kohde: Luukkaankangas
-Rautakautinen ja historiallisen ajan asuinpaikka,
rakkakuoppia. II

x=7304 20
y=518 85
z=25

Tilat: -17:9
-17:11
-(17:16 jaettu):17:33, 17:34, 17:35, 17:36, 17:37, 17:40, 17:41
-(20:7 jaettu):20:10, 20:11, 20:12, 20:13, 20:14

Maanomistajat: 17:40 Raeviita,Marko; 20:10 Kulju,Toivo; 20:11 Alalääkkölä,Yrjö; 20:12 Alalääkkölä,Erkki; 20:13 Täikkö,Uuno; 20:14 Alalääkkölä,Yrjö .

Tutkimukset: -kaiv. P.Koivunen 1985

Esinelöydöt: Sijoituspaiikkana Oulun yliopiston historian laitos.

Luukkaankangas sijaitsee n. 12 km itään Tornion keskustasta ja 1.5 km pohjoiseen Kemin ja Tornion välisestä E 75-tiestä. Luukkaankangas on lähes pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne, jonka puusto on kuusivaltaista. Pohjoispäässä harjanteen laki on kivirakkaa ja sen luoteisrinteessä on laajempi rinneterassi. Kivirakassa on rakkakuoppia (13 kpl) ja terassilla on asuinpaikkaan viittäviä painanteita.

Harjanteen pohjoispäässä on ilmeisesti jälkiä muinaisjäännteistä kahdelta eri aikatasolta. Harjun merenpuoleisella hiekkarinteellä on merkkejä rautakautisesta asuinpaikasta, palaneita kiviä, ja pyöreähkö kodansija, josta otettu radiohiiliajoitus viittaa keskiseen rautakauteen. Samalla hiekkarinteellä havaittu toinen muinaisjäännsryhmä on joukko noin metrin syvyisiä kuopanteita, joista yhden kaivetun yhteydestä löytyi jäänteitä ulkopuolisesta hirsikehikosta ja maavallista. Löytöjen perusteella ne saatavat olla 1600-1700-luvuille ajoittuvan kalastajalappalaisten leirin jäänteitä, jopa mahdollisia kuoppa-asumuksia.

Rakassa on rakkakuoppia, joita on vähintään kahta eri tyyppiä; soikeita asunnon pohjan mallisia ja tavallisemman mallisia pyöreitä, matalia kuoppia.

Esineiden sijoituspaiikkana on Oulun yliopiston historian laitos.

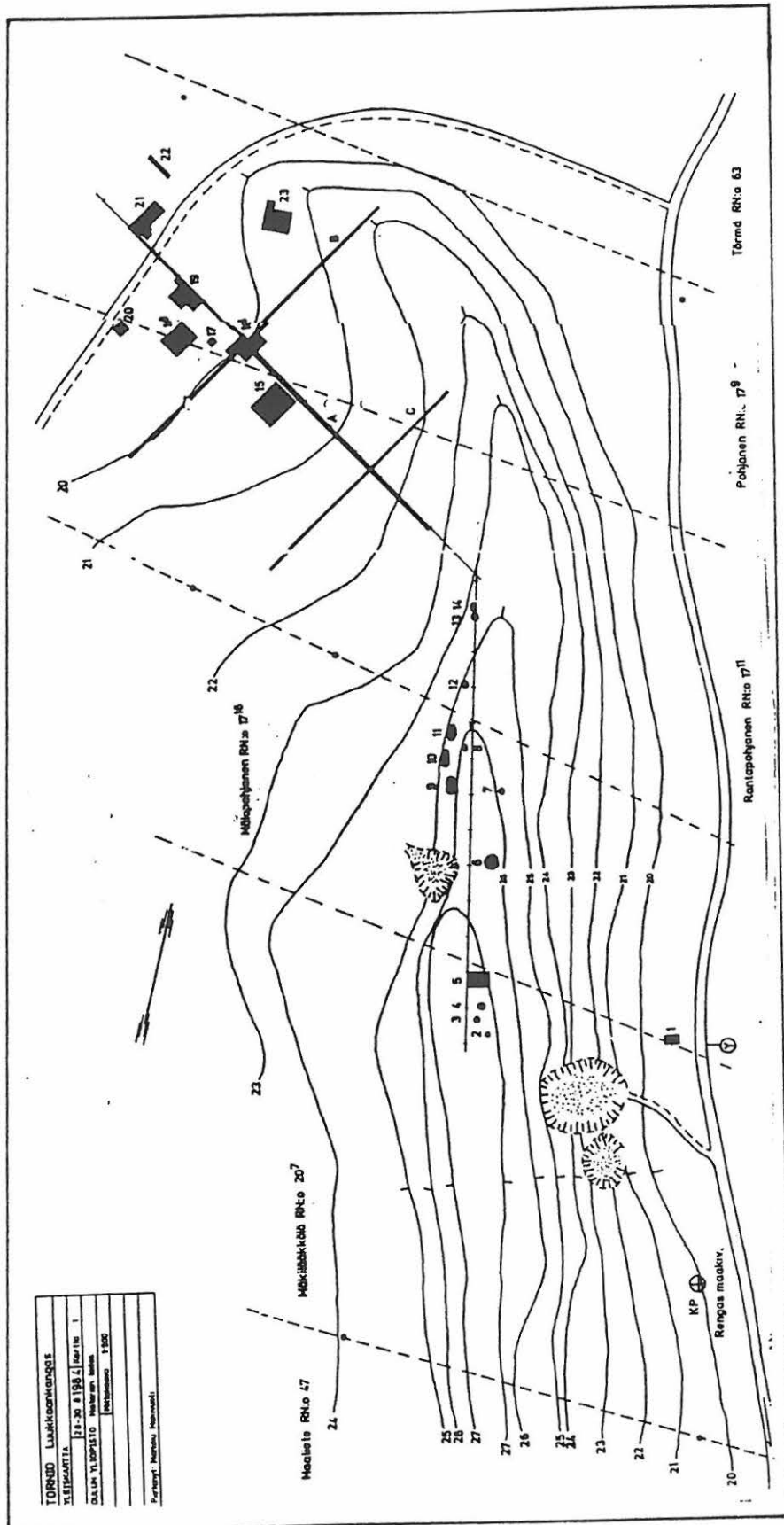
Ks. -P.Koivunen: Viimeiset esihistorialliset ajanjaksot. Faravidin maa. Pohjois-Suomen historia. Studia Historica Septentrionalia 9. Oulu 1985.
-P.Koivunen: Suomen Tornionlaakson esihistoriaa. Tornionlaakson historia I. Jääkaudelta 1600-luvulle.

Inventointidiat: 18333,18334

MV-kuvat: 8-56-5-17, 8-56-5-18, 8-56-6-19, 8-56-6-20

Kartat: peruskarttaote ja kaivauskartta

Inventoitu 140693 Eskola ja Krankka

Tornio 23, Luukkaankankaan kaivauskartta

TORNIO 24

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi
Löytöpaikka: Ketunpesänkangas
-kuoppajäänteitä
-esihistoriallinen löytöpaikka. II.

x=7335 92
y=517 02
z=45-47,5

Tila: 24:3 Ranta-Kuijala, 24:4 Vanha-Kuijala

Maanomistaja: -

Löydöt: KM 26801:1-2 kvartsia, kiviesineenteelmä.
Tutkimukset:

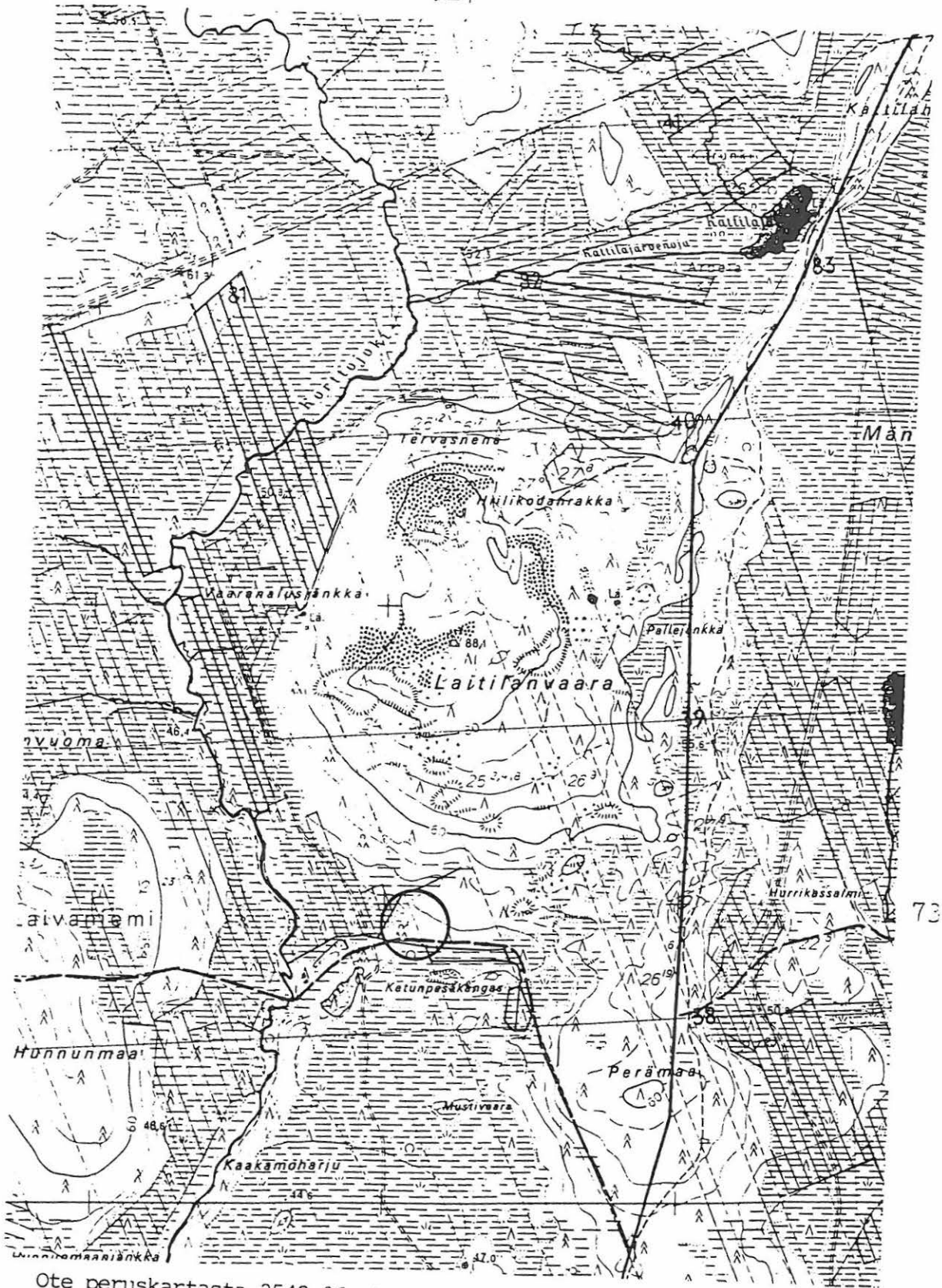
Ketunpesänkangas sijaitsee Karungin kirkolta vajaan 19 km koilliseen Laitilanvaaran etelärinteeseen ja Sattavuoma-nimisen suoalueen välissä. Kankaan lounaisosasta alkaa lounaaseen jatkuva yli 2 km pitkä Kaakamoharju. Harjun pohjoispäässä on maisemoitu hiekanottokuoppa. Itäosassa kangasta on hakkuualue, joka on äestetty. Hakatun metsäpalstan itäpuolella on avokallioita. Kyseisen maapalstan eteläpuolella kulkee metsäautotie Sattajärvestä Lautamaahan. Metsäautotien vieressä, kankaan lounaisosassa, on pieni hiekanottokuoppa. Ketunpesänkangas kuuluu moreenialueeseen. Alueen pohjoispuolella, Laitilanvaaran etelärinteessä, moreeni muuttuu kallioksi.

Ketunpesänkangas on biotoopiltaan kuivahkoa kangasmetsää. Männyn lisäksi kasvaa kuusta ja koivua. Aluskasvillisuuden muodostavat varvut, kuten mustikka, puolukka ja kanerva, sammaleet ja hirvijäkälä.

Kuopat sijaitsevat n. 75 m pohjoiseen metsäautotiestä. Kolmesta kuopasta suurin on suorakaiteenmuotoinen ja halkaisijaltaan 5 x 2-2,5 m, Kuopan syvyys on n. 0,7 m. Muut kuopat ovat pyöreitä, halkaisijaltaan n. 2 m. Kairauksessa todettiin kuopissa olevan ohut huuhtoutumiskerros, joka oli hiilensekainen, mikä voi viitata asuinpaikkakäyttöön. Noin 60 m länteen edellisistä kuopista on löytöjä rajalinjalla olevalta traktoritieltä. Tarkastuksen yhteydessä havaittiin n. 20 m itään edellisistä kuopista neljäs kuoppajäännös.

Inventointidiat: -
MV-kuvat: 8- 26-4-19, 8-26-4-20
Kartat:

Tarkastukset: 1988 Torvinen
300693 Alakärppä ja Ylimaunu

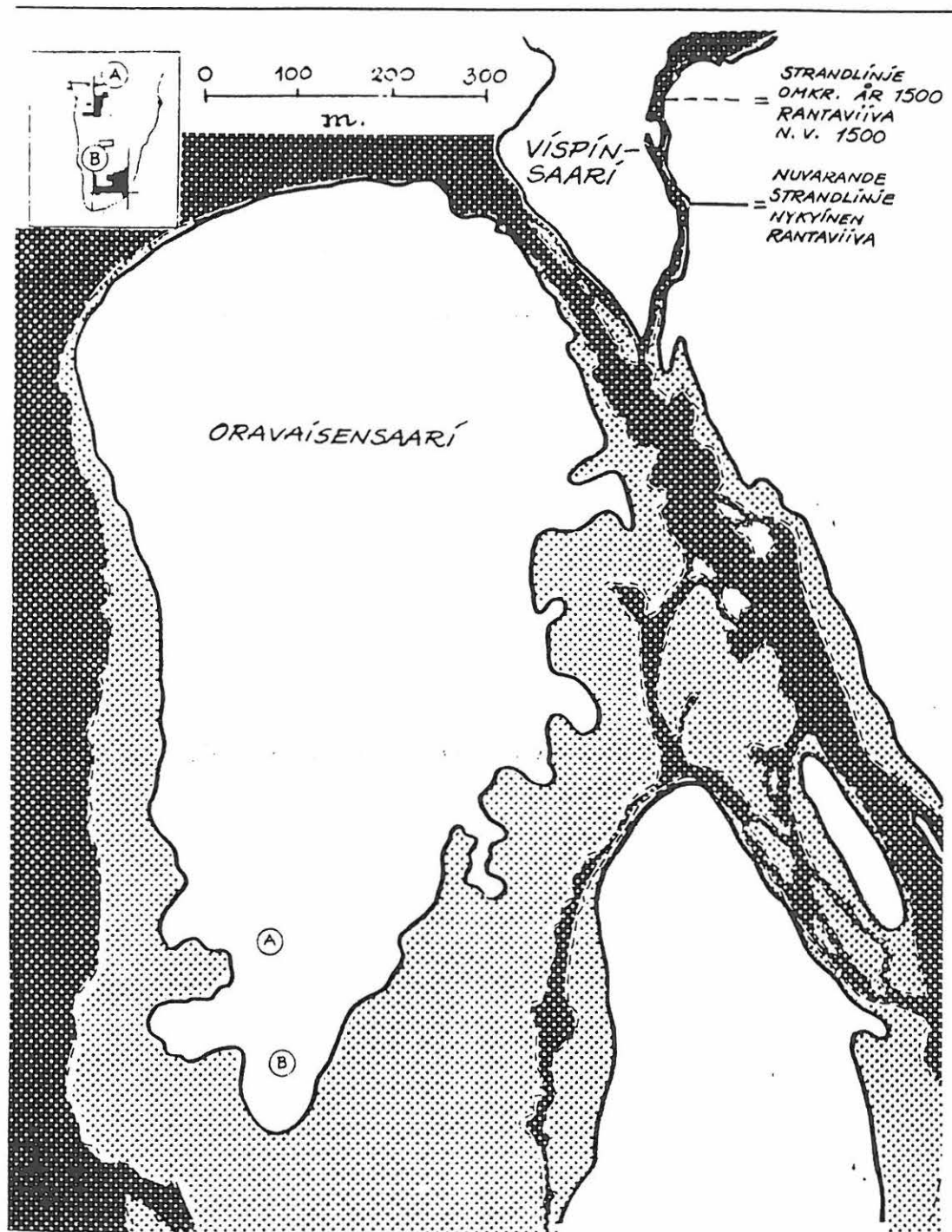
7336

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

7313

Ote peruskartasta 2542 01, 1:20 000, (1981)

TORNIO 27 Oravaisensaari. Symbolit A ja B: kaivausalueet.

TORNIO 28

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Yliraumo
Alue: Ahvenjärvi
Kohde: Loviomaa
-Kuoppakohde II

x=7313 56
y=515 40
z=40-42.5

Tila: 16:14 Hammasharju
Maanomistaja:---

Loviomaa sijaitsee 11 km koilliseen Tornion keskustasta ja n. 0.3 km etelään Liakan ja Lautamaan välisestä tiestä. Loviomaan moreeniharjanne on luoteis-kaakkosuuntainen. Puusto on havupuuvaltaista sekametsää ja aluskasvillisuus on varvikkoa.

Loviomaalla on kaksi erillistä kuopparyhmää. Pohjoisempi sijaitsee harjanteen luoteispään poikki kulkevasta metsätiestä 3-10 m pohjoiseen. Kuopat sijaitsevat harjanteen luoteispään rinnetaitoksen päällä olevalla kapealla tasanteella. Itä-länsisuunnassa olevassa kuopparyhmässä on 10 säännöllistä kuoppaa, jotka sijaitsevat toisistaan keskimäärin 5 metrin etäisyydellä. Kuoppien mitat ovat seuraavat: (numerointi viittaa karttaliitteeseen)

Kuoppa	halkaisija	syvyys	Kuoppa	halkaisija	syvyys
1	1.60 m	0.30 m	6	1.80 m	0.55 m
2	1.50 m	0.25 m	7	1.30 m	0.35 m
3	2.00 m	0.50 m	8	1.30 m	0.35 m
4	1.60 m	0.50 m	9	1.50 m	0.35 m
5	1.30 m	0.35 m	10	1.50 m	0.30 m

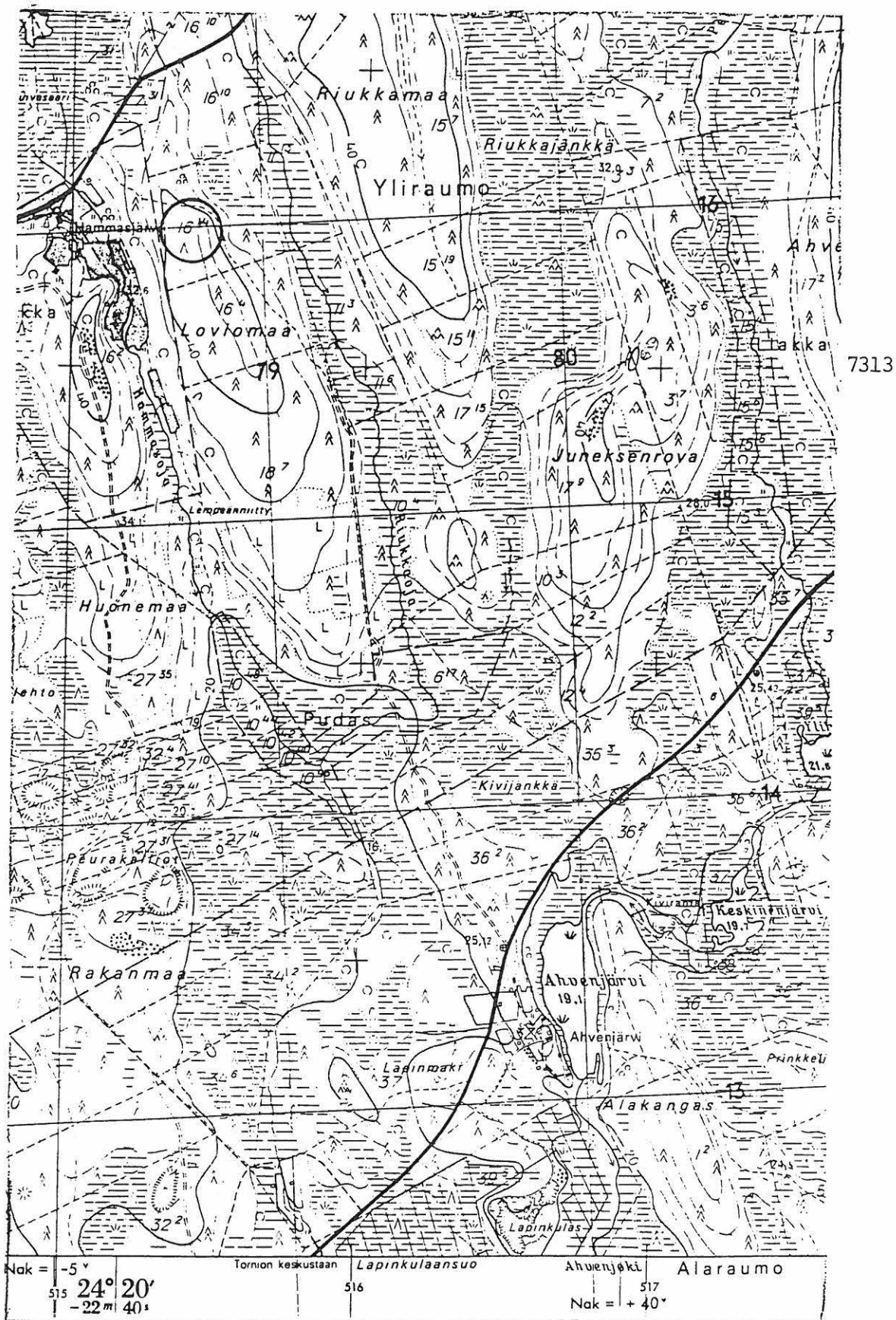
Metsätien alle ei todennäköisesti ole jäänyt kuoppia, koska sen reittiä muutettiin nimenomaan kuopparyhmän vuoksi. Toinen kuopparyhmä sijaitsee edellisestä ryhmästä n. 150 metriä etelään ja n. 30 metriä harjanteen laesta länteen. Kuopat sijaitsevat loivassa rinteessä. Ryhmässä on kuusi kuoppaa, jotka eivät muodosta selkeää järjestelmää. Etäisyydet kuoppien välillä ovat n. 10 m. Kuoppien mitat ovat seuraavat: (numerointi viittaa karttaliitteeseen)

Kuoppa	halkaisija	syvyys
1	0.50 m	0.40 m
2	2.00 m	0.30 m
3	2.00 m	0.30 m
4	1.20 m	0.45 m
5	2.00 m	0.35 m

Muinaisjäännösluettelossa kuopat on määritelty pyyntikuopiksi, mutta kyseessä saattaa olla myös asuinpaikkakuopat.

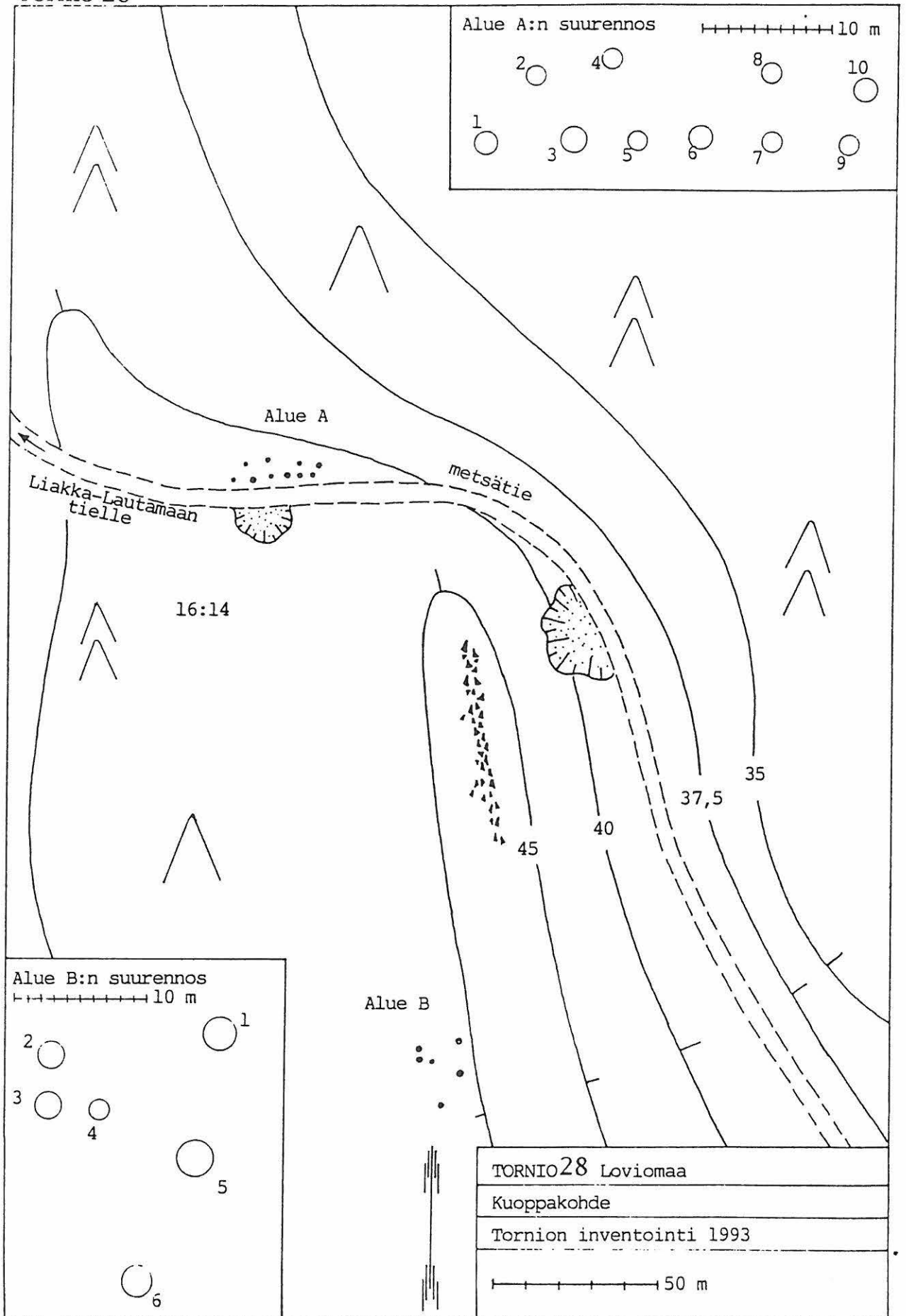
Inventointidiat: 18363-18365
MV-kuvat: 8-57-7-20, 8-58-1-21, 8-58-1-22
Kartta: Peruskarttaote ja kenttäpiirros

Aiemmat tiedot:-inf. Leena Niskanen 1988
Inventoitu 2390693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

Tornio 28

Alue A:n suurennos

10 m

2 4 8 10

1 3 5 6 7 9

Alue B:n suurennos

10 m

1

2

3 4

5

6

TORNIO28 Lovioma

Kuoppakohde

Tornion inventointi 1993

50 m

TORNIO 29

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Yliraumo
Kohde: Peurakalliot
-Maakuoppia (tuh.) III

x=7311 60
y=515 20
z=30-35

Tilat: ---
Maanomistajat: ---

Peurakalliot sijaitsee n. 10 km koilliseen Tornion keskustasta ja 2 km etelään Liakan ja Lautamaan välisestä tiestä.

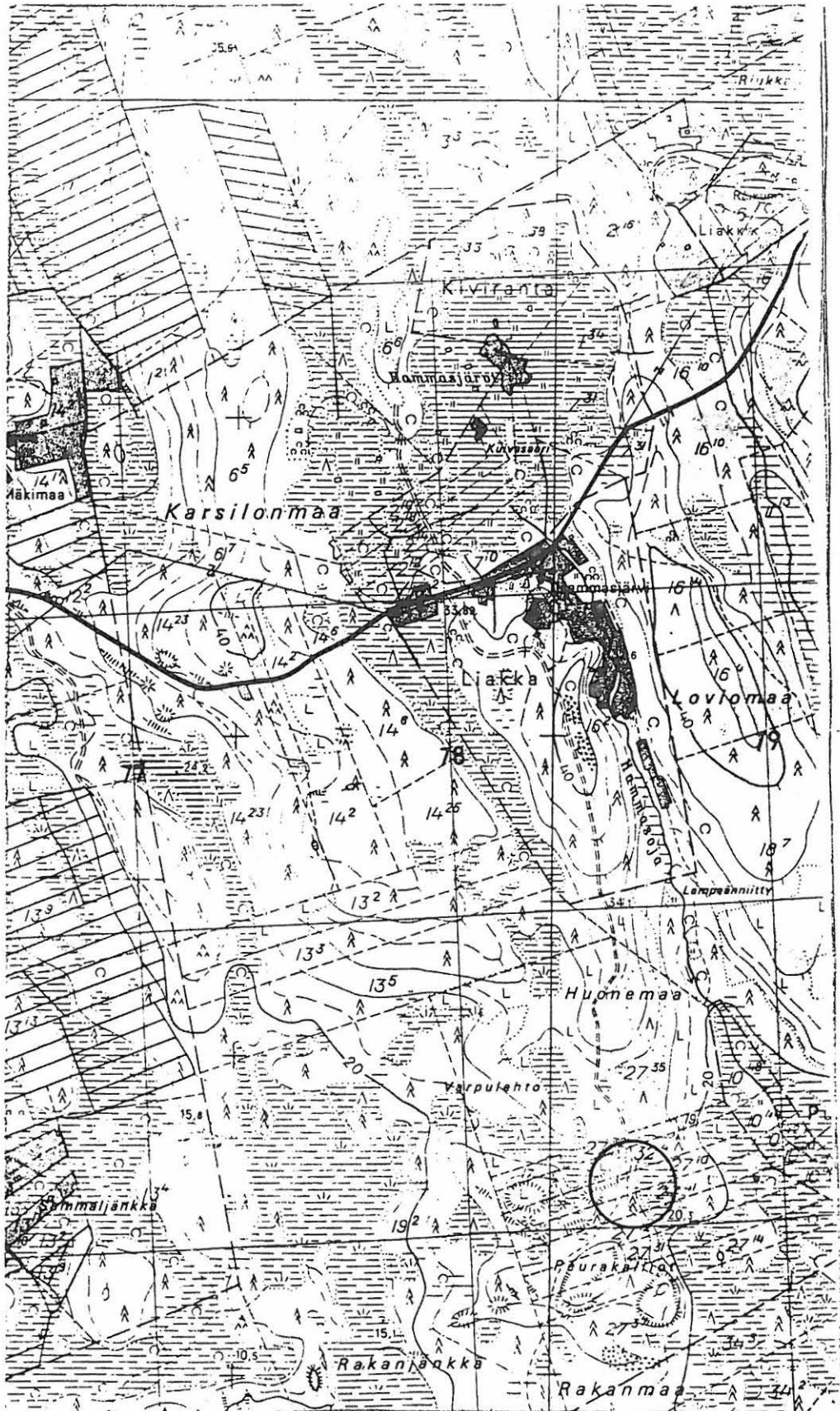
Peurakalliot on tuhottu laajoissa maanotoissa. Vain eteläisimmät rakka- ja kallioalueet ovat säilyneet. Paikalla on Leena Niskasen ilmoituksen mukaan ollut kuopparyhmä kallioalueen ja itäpuolisen suoalueen välisen rinteessä.

Inventointidiat: ----
MV-kuvat:
Kartta: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: -inf. L.Niskanen 1988
Inventoitu 290693 Eskola ja Krankka.

*reit. tied. 2000
yhtymän*

7311

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

TORNIO 30

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivajärvi
Alue: Laivajärvi
Kohde: Käärme kangas
-Rakkakuoppa III

x=7305 54
y=518 40
z=27,5-30

Tila: 2:22

Maanomistaja: Alapartanen Impi ja Elis kuolinpesä, Höynälä, Raija

Käärme kangas sijaitsee 11 km itään Tornion keskustasta, Laivajärvelle itäpuolitse vievän tien itäpuolella. Käärme kangas on pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne, joka korkeimmillaan nousee 30 metriin. Harjanteen pohjoispää on joutunut soranottoon ja harjanteen korkein laki on melkein kokonaan louhittu pois. Soranottoalueen eteläpuolinen palsta (2:1) on avohakattu ja aurattu. Muuten puusto harjanteen päällä on kuusivaltaista.

Hakkuualueen eteläpuolella olevalla metsäpalstan (2:2) pohjoisreunalla sijaitsee kivirakka. Tämä harjanteen itäreunalla olevan kapean lakiharjanteen pituus on 25 m ja leveys suurimmillaan 7 m. Rakan länsireunalla on yksittäinen rakkakuoppa, jonka halkaisija on n. 1.0 m ja syvyys n. 0,40 m.

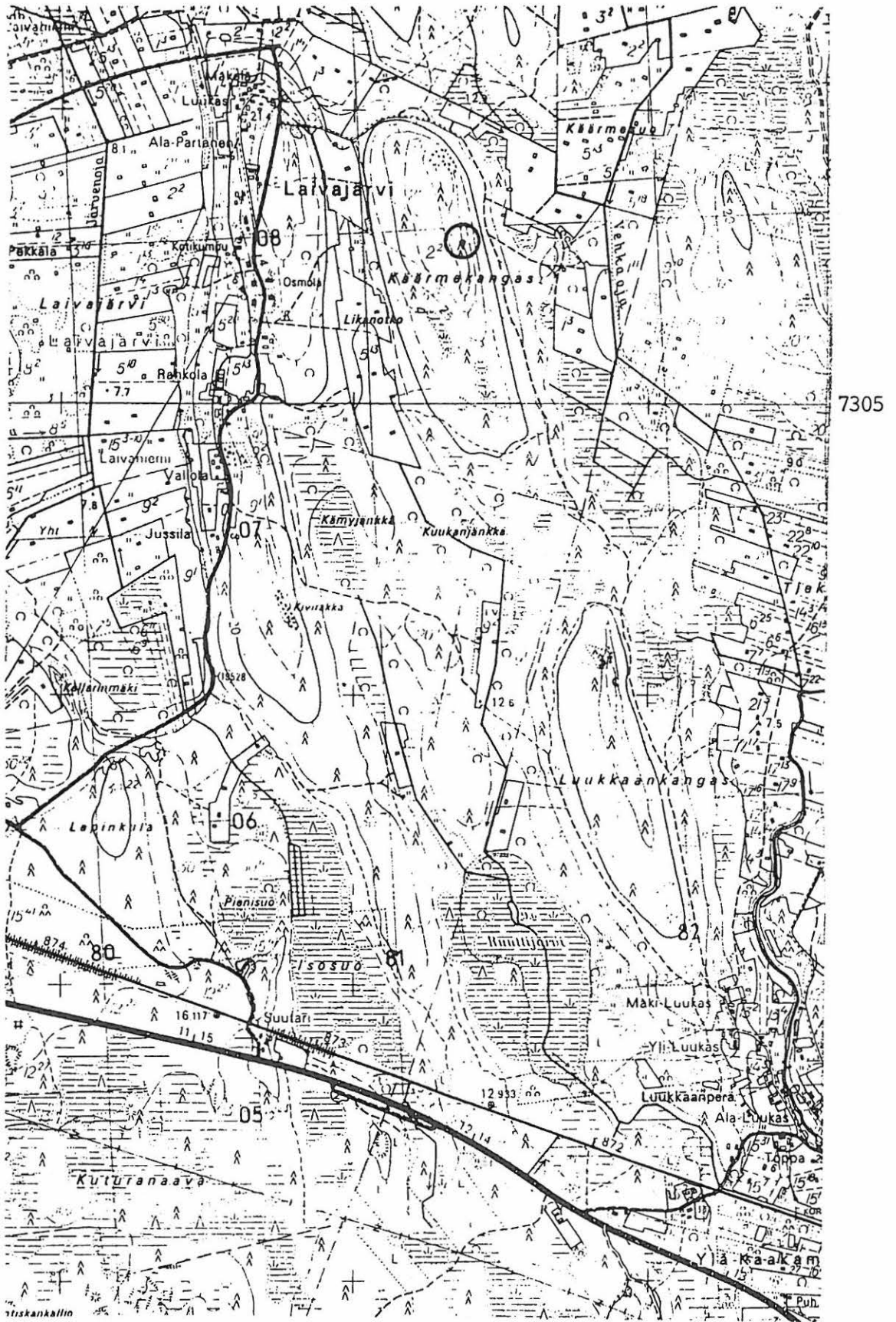
Inventointidiat:

MV-kuvat:

Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: Timo Ylimaunu 1991

Inventoitu 110693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 31

PK LIAKKA 2542 04

Kylät: Yliraumo ja Liakka
Alue: Hammasjärvi
Kohde: Huonemaa
-Maakuoppa ja tuh. rakkakuoppia III

Kylä: Yliraumo

Tila: 18:11

Maanomistaja: Mäenalainen, Salli

Huonemaa/maakuoppa:

x=7312 50

y=515 12

z=32.5-35

Kylä: Liakka

Tila: 16:4

Maanomistaja: ---

Huonemaa/rakka:

x=7312 95

y=515 08

z=40

Huonemaan harjanne sijaitsee n. 10 km koilliseen Tornion keskustasta. Puusto alueella on havupuuvältaista ja pohjakaasvillisuus varvikkoa.

Huonemaan moreeniharjanteen keskiosassa on yksittäinen maakuoppa. Se sijaitsee harjanteen lakea kulkevan metsätien länsipuolella, n. 3 metrin päässä tiestä. Kuopan halkaisija on 2,5 m ja syvyys 0.5 m.

Huonemaan pohjoispäässä olleesta kahdesta rakka-alueesta on pohjoisempi tuhottu maanotossa. T.Ylimaunun ilmoituksen mukaan tuhoutuneessa rakassa on ollut suorakulmainen rakkakuoppa, jonka reunavallissa on yhdellä sivulla ollut aukko. Rakenteen mitat ovat olleet 8x8 m ja aukon leveys 0.5-1.0 m.

Inventointidiat: 18366

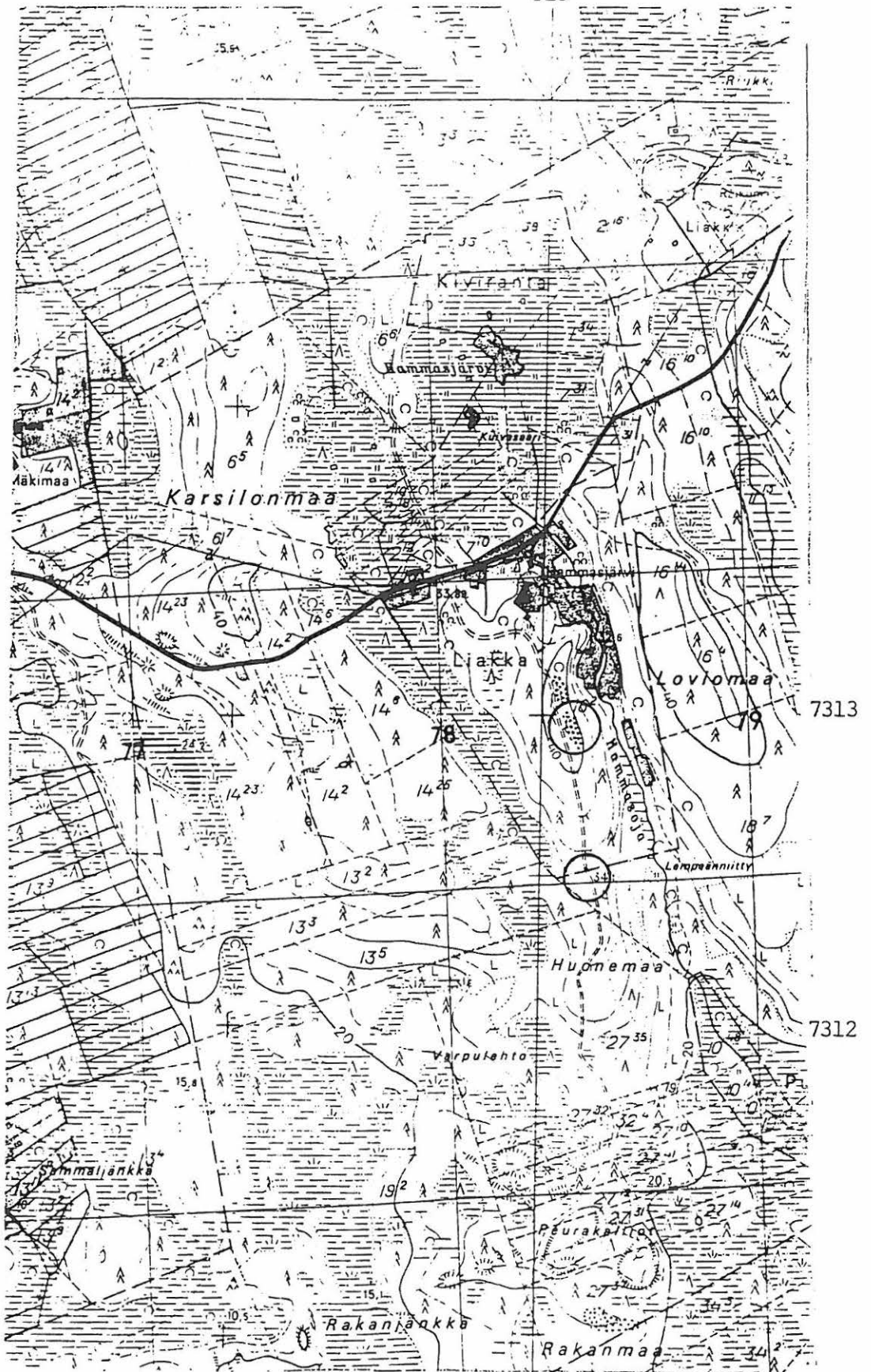
MV-kuvat: 8-58-1-23, 8-58-1-24, 8-58-2-25

Kartta: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: -inf. L.Niskanen 1988

-T. Ylimaunu 1988

Inventoitu 290693 Eskola ja Krankka.

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

TORNIO 32

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01

Kylä: Ylivojakkala
Kohde: Mellasalo
-Kuoppakohde (ositt. tuh.) III

x=7317 43
y=506 70
z=30-32.5

Tila:(15:30 jaettu), 15:48
Maanomistaja: ---

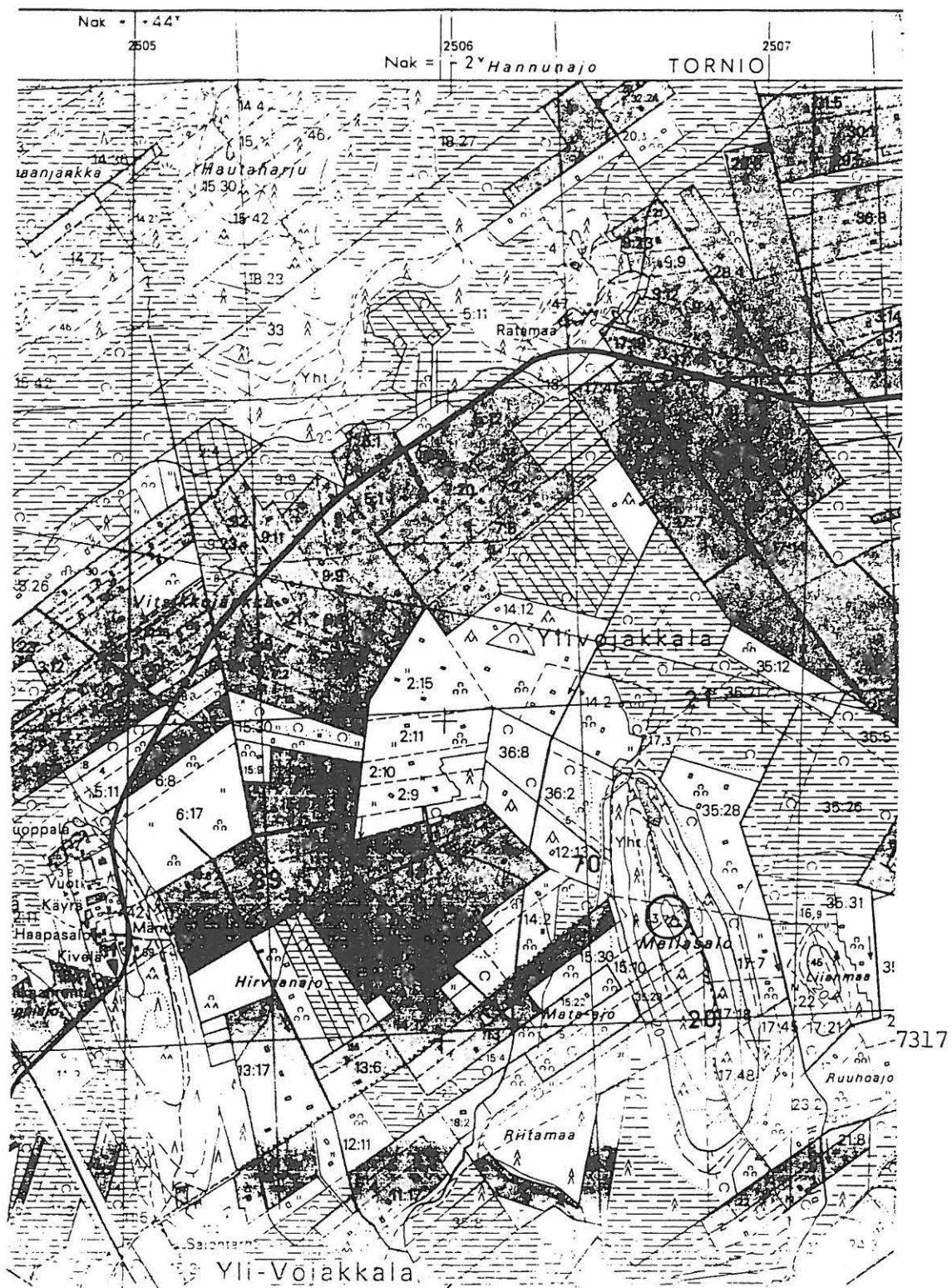
Mellasalo sijaitsee 11 km pohjoiseen Tornion keskustasta, Tornion- ja Liakanjoen välissä. Mellasalon moreeniharjanne on 1,5 km pitkä pohjois-eteläsuuntainen harjanne, jonka puusto on kuusivaltaista. Metsätie kulkee harjanteen korkeimman kohdan itäpuolelta. Mellasalon laella sijainneen kolmiomittaustornin jäännökset ovat jäljellä metsäpalstalla (Rn 15:10), joka on puusto on hakattu ja maaperä metsäaurattu.

T.Ylimaunun mainitsevat kuopat ovat sijainneet tällä tuhotulla palstalla, lukuunottamatta kuopista pohjoisinta, joka sijaitsee hakkuualueesta n. 10 m pohjoiseen, lakiharjanteen päällä, palstalla 15:30. Paksun sammalkerroksen peittämän kuopan halkaisija on 4.5 m ja syvyys on 0.80 m. Rakenteeseen kuuluu matala valli.

T.Ylimaunun mainitsevat neljä muuta kuoppaa ovat olleet kooltaan pienempiä; halkaisijat ovat olleet 0.5-1.0 m ja syvyys 0.3-0.5 m.

Inventointidiat: 18349
MV-kuvat: 8-57-3-4, 8-57-4-5
Kartat: peruskarttaote

Aiemmat tiedot: T.Ylimaunu 1991
Inventoitu 170693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2542 01, 1:20 000, (1981)

TORNIO 33

PK ARPELA 2542 05

Kylä: Ylivojakkala
Löytöpaikka: Koninkaula
-Kvartsi-iskosten löytöpaikka II

x=7326 08
y=2511 44
z=58

Tila: 3:26 Juntti

Maanomistaja: Alli Saarema, Hilikka Kurki, Anja Eteläaho, Timo Erkinjuntti, Matti Erkinjuntti, Riitta Erkinjuntti-Pekkanen, Orvo Erkinjuntti

Löydöt: kvartsi-iskos
Tutkimukset:

Koninkaula sijaitsee Karungin kirkolta n. 11 km itäkaakkoon. Koninkaula on pohjois-etelä suuntainen sora-/hiekkaharjanne, joka pohjois- ja eteläpäistään liittyy moreenialueisiin. Koninkaulan pohjoispuolella n. 1 km päässä sijaitsee Mäntyvaara, itäpuolella on laaja Koninkaulanjänkkä ja länsipuolella Hanhivuoma ja n. 1 km päässä Hanhijärvi. Lounaassa n. 1 km päässä sijaitsee Matomaa. Hanhivuoma on n. 57 m mpy ja Koninkaulanjänkkä n. 54-57 m mpy. Koninkaula on n. 700 m pitkä ja keskikohdaltaan n. 70 m. leveä harjanne, joka kohoaa korkeimmillaan 60 m mpy. Koninkaulan korkeimmallakohdalla kulkee metsäautotie Korkiamaasta Kuusimaan. Harjanteen keskikohdalla on äestetty hakkuualue.

Maaperä alueella on kivensekaista hiekkaa sekä moreenia. Äestysalueelle on istutettu männynntaimia. Muun puuston muodostavat paju, koivu, haapa, pihlaja, kuusi ja kataja. Aluskasvillisuutena esiintyy horsmaa, heiniä, kultapiiskua, keltanoa, siankärsämöä, metsätähteä ja oravanmarjaa. Koninkaulan pohjoisosassa on biotoopiltaan kuivahkoa kangasta, jossa valtapuuna on mänty ja kenttäkerroksen päälajina puolukka.

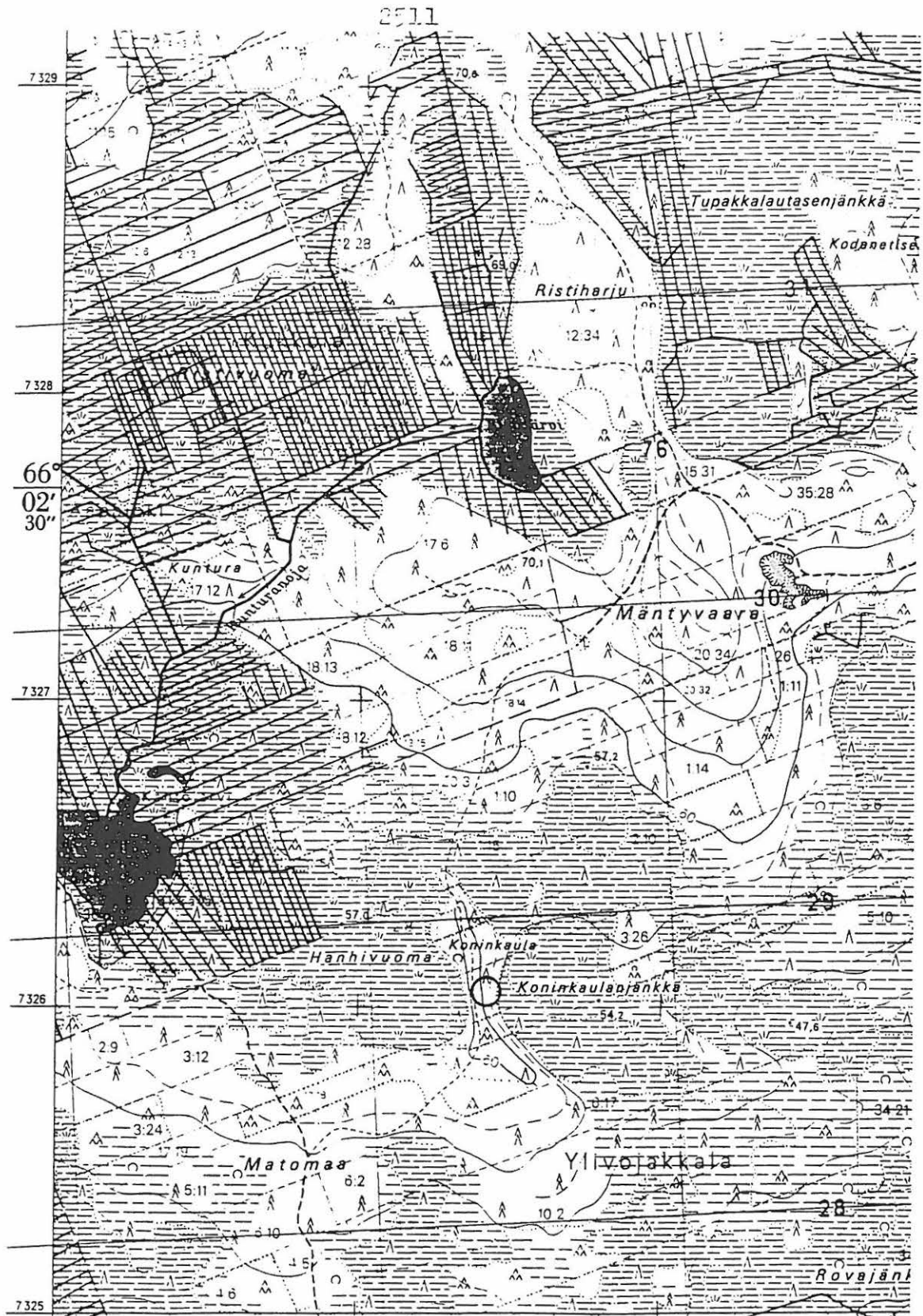
Äestetyin hiekkaluoen keskiosassa lähellä suon reunaa on n. 30x30m laajuisella alueella kvartsi-iskoksia. Paikka voi olla mahdollinen kivikautinen asuinpaikka.

Inventointidiat: -
MV-kuvat: 8-28-5-8
Kartat:

Tarkastukset: 1992 Ylimaunu
260793 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 33

7326

Ote peruskartasta 2542 05, 1:20 000, (1981)

TORNIO 34

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Alaraumo
Kohde: Lapinmäki
-2 kivilatomusta ja maakuoppa II

x=7310 60
y=515 95
z=20

Tila: 37:8
Maanomistaja:---

Lapinmäki sijaitsee n. 12 km koilliseen Tornion keskustasta ja n. 300 m pohjoiseen Alaraumon ja Ruottalan välisestä tiestä. Lapinmäki on luoteis-kaakkosuuntainen leveälakinen moreeniharjanne. Alueen puusto on kuusivaltainen ja paikoittain maaperän kivikkoisuudesta kertoo runsas katajikko. Varpukasvillisuuden lisäksi lakitasanteella esiintyy heinäkasvillisuutta.

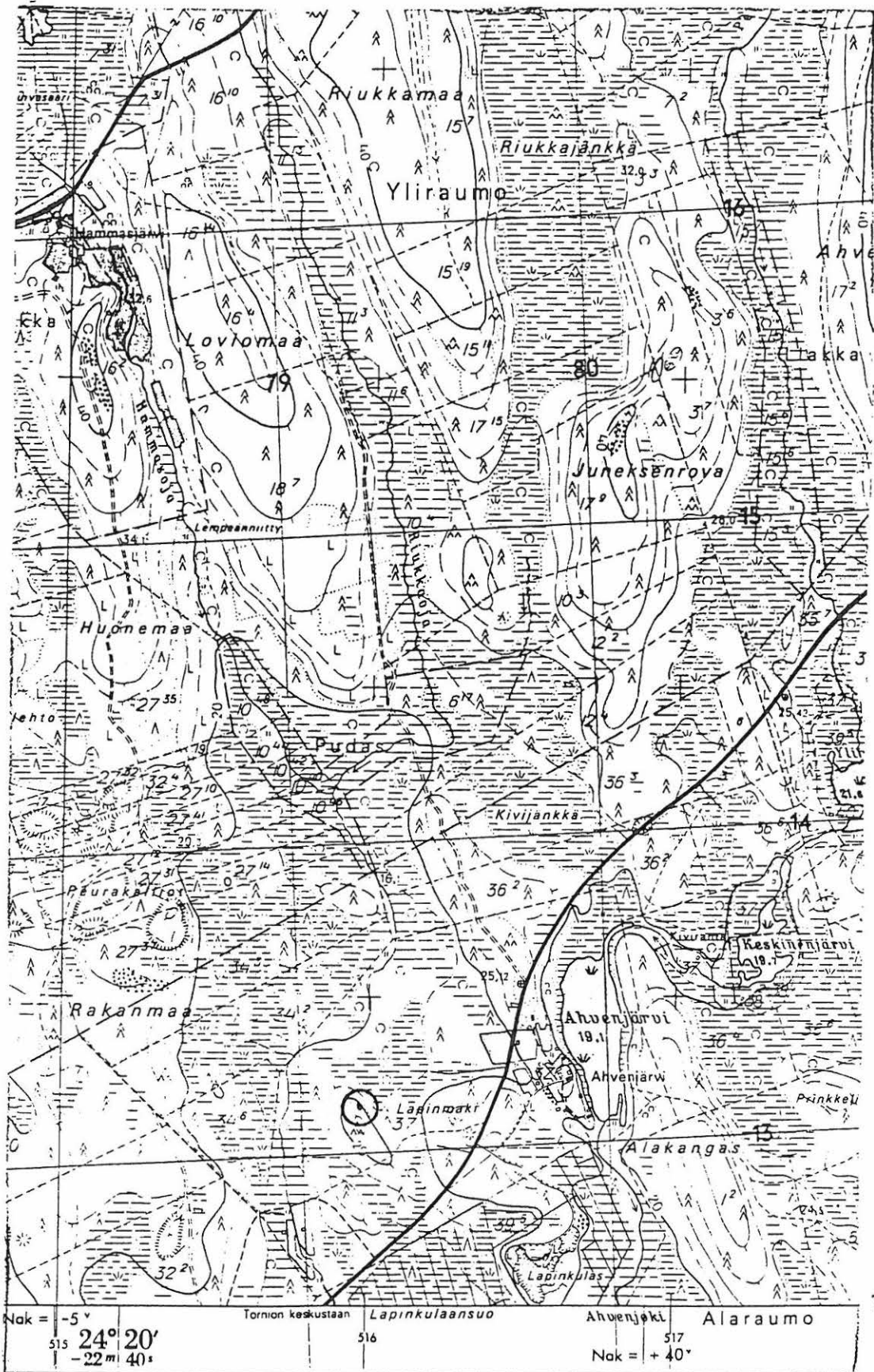
Lapinmäen pohjoispäässä, koillisrinteen päällä, lakitasanteella on kaksi matalaa, vaikeasti havaittavaa, kiviladellmaa, joiden muoto on lähinnä soikea. Vahvan sammalikon peittämät kivikeskittymät vaikuttavat yhden kivikerran paksuisilta, kivien ollessa läpimitaltaan 30-40 cm. Ladelmien pituus on n. 3,5 m., leveys 1,5-2,0 m. ja korkeus n. 0,25 m.

Noin 20 m latomuksista luoteeseen on yksittäinen, selkeä maakuoppa, jonka halkaisija on 2.0 m ja syvyys 0.35 m.

Lisäksi latomuksien läheisyydessä on runsaasti pieniä kivikasoja, joissa on usein maata mukana.

Inventointidiat: 18357
MV-kuvat: 8-57-6-13
Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: T.Ylimaunu 1992
Inventoitu 220693 Eskola ja Krankka.

7310

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

TORNIO 35

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivajärvi
Kohde: Kellarinmäki
-Historiallisen ajan kohde III

x= 7304 05
y= 517 00
z=15-17,5

Tila: 7:18
Maanomistajat:---

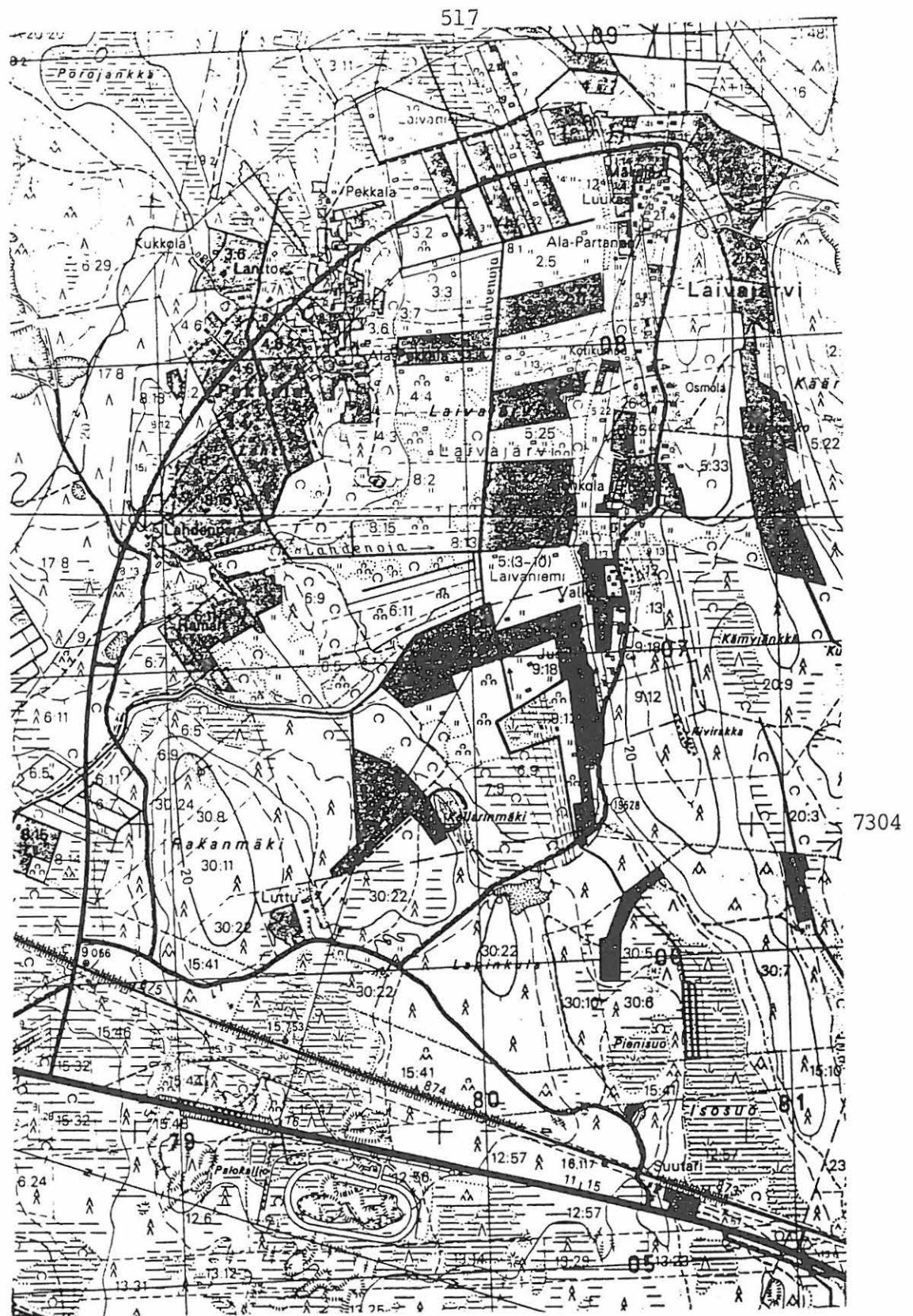
Kellarinmäki sijaitsee n. 12 km koilliseen Tornion keskustasta. Kohde sijaitsee Laivajärven itäpuolisen paikallistien länsipuolella.

Kellarinmäki on n. 200 metriä pitkä luoteis-kaakkoissuuntainen moreeniharjanne, jonka länsipuolella aukeaa laaja peltoalue. Harjanteen puusto on kuusi- ja katajavaltaista. Varpukasvillisuuden lisäksi alueella on jäänteitä ketokasvillisuudesta.

Harjanteella on runsaasti ihmistoiminnan merkkejä; vanhoja teitä, ketoja, rakennuksien pohjia, konekaivuun merkkejä ja kivikasoja. Mitään esihistorialliseen toimintaan viittaavaa ei löytynyt.

Inventointidiat: 18340,18341
MV-kuvat: 8-56-7-26, 8-57-1-27
Kartat: Peruskarttaote

Aiemmat tiedot: T.Ylimaunu 1992
Inventoitu 110693 Eskola ja Krankka.

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 36

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivaniemi
Kohde: Kivirakka
-Rakkakuoppia (os. tuhoutunut kohde) III

x=7303 30
y=517 75
z=22-25

Tila: 20:26
maanomistaja:---

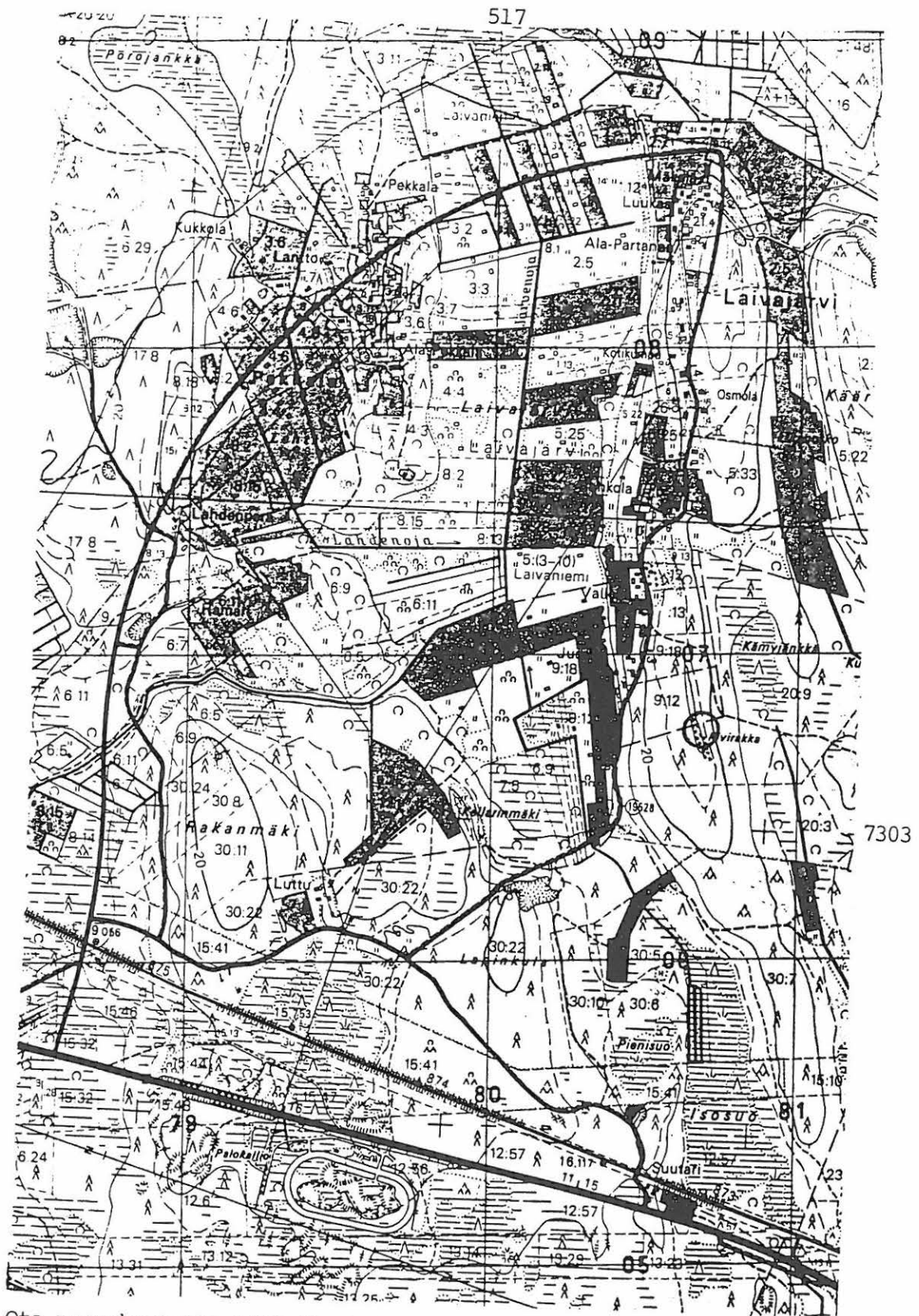
Kivirakka-harjanne sijaitsee n. 11 km Tornion kirkosta itä-kaakkoon ja 1,5 km koilliseen Laivaniemen raviradasta . Kivirakka on pohjois-eteläsuuntainen harjanne, joka korkeimmillaan nousee 25 metriin. Suurin osa harjanteen laella sijaitsevaa rakkaa on hakatulla ja metsäauratulla palstalla. Itse rakassa näkyy metsäkoneitten jättämiä uria ja kuopanteita. Hakkuualueella kasvaa koivuvesakkoa. Muuten puusto on kuusivaltaista. Koko harjanne on kivikkoinen, mutta vain rakan eteläpäässä on kivipatja paljaana.

Harjanteen korkeimmalla kohdalla olevan rakan pohjoispäässä on kaksi pientä rakkakuoppaa, joiden halkaisija on n. 1,5 m. Kuopat eivät ole aivan harjanteen laella vaan itään laskevan rinteeseen puolella.

Kivirakka sijaitsee Laivajärven alueella, josta tunnetaan useita muinaisjäänteitä. Lapinkula, Rakanmäki ja Luukkaankangas ovat 0,8 - 2 km säteellä Kivirakasta.

Inventointidiat: ---
MV-kuvat:
Kartat: peruskarttaote

Aiemmat tiedot: Timo Ylimaunu 1991
Inventoitu 110693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 37

PK KARUNKI 2542 02

Kylä: Kukkola
Alue: Napinpää
Kohde: Napinmäki
-Kuoppakohde II

x= 7323 60
y=503 32
z=35

Tila: 21:23 Koivisto
Maanomistaja: Uusimaa, Alpo Kalervo
Tutkimukset: ---

Napinmäki sijaitsee 17 km pohjoiseen Tornion keskustasta ja 1 km itään Tornionjoesta. Napinmäki on pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne, jolla kasvaa kuusivaltainen sekametsä. Länsirinne, kuoppien läheisyydessä, on metsäaurattu ja auranvaot puskevat tiheää männyntainta. Kuopparyhmä sijaitsee länsirinteen rinnetaitoksen päällä, harjanteen pohjoisosassa. Kuopat sijaitsevat samalla korkeudella, lukuunottamatta kuoppaa n:o 2, joka sijaitsee alemmalla tasolla länsirinteessä ja poikkeaa myös muodoltaan muista kuopista. Kuoppa n:o 2 saattaa olla sorantarkastuskuoppa kun taas muut, loivareunaiset, säännöllisen muotoiset kuopat, vaikuttavat asuinpaikkakuopilta. Yhdenkään kuopan ympäriltä ei havaittu vallia. Kuoppien etäisyys toisistaan on n. 15-20 m. Kuoppien mitat ovat seuraavat: (numerointi viittaa karttaliitteeseen)

kuoppa	halkaisija	syvyys
1	1.00 m	0,25 m
2	1.70 m	0.45 m
3	2.00 m	0.35 m
4	3.00 m	0,35 m
5	2.50 m	0.45 m

Inventointidiat: 18351,18352
MV-kuvat: 8-57-4-7, 8-57-4-7
Kartat: Peruskarttaote ja kenttäpiirros

Tarkastus 210693 Eskola ja Krankka

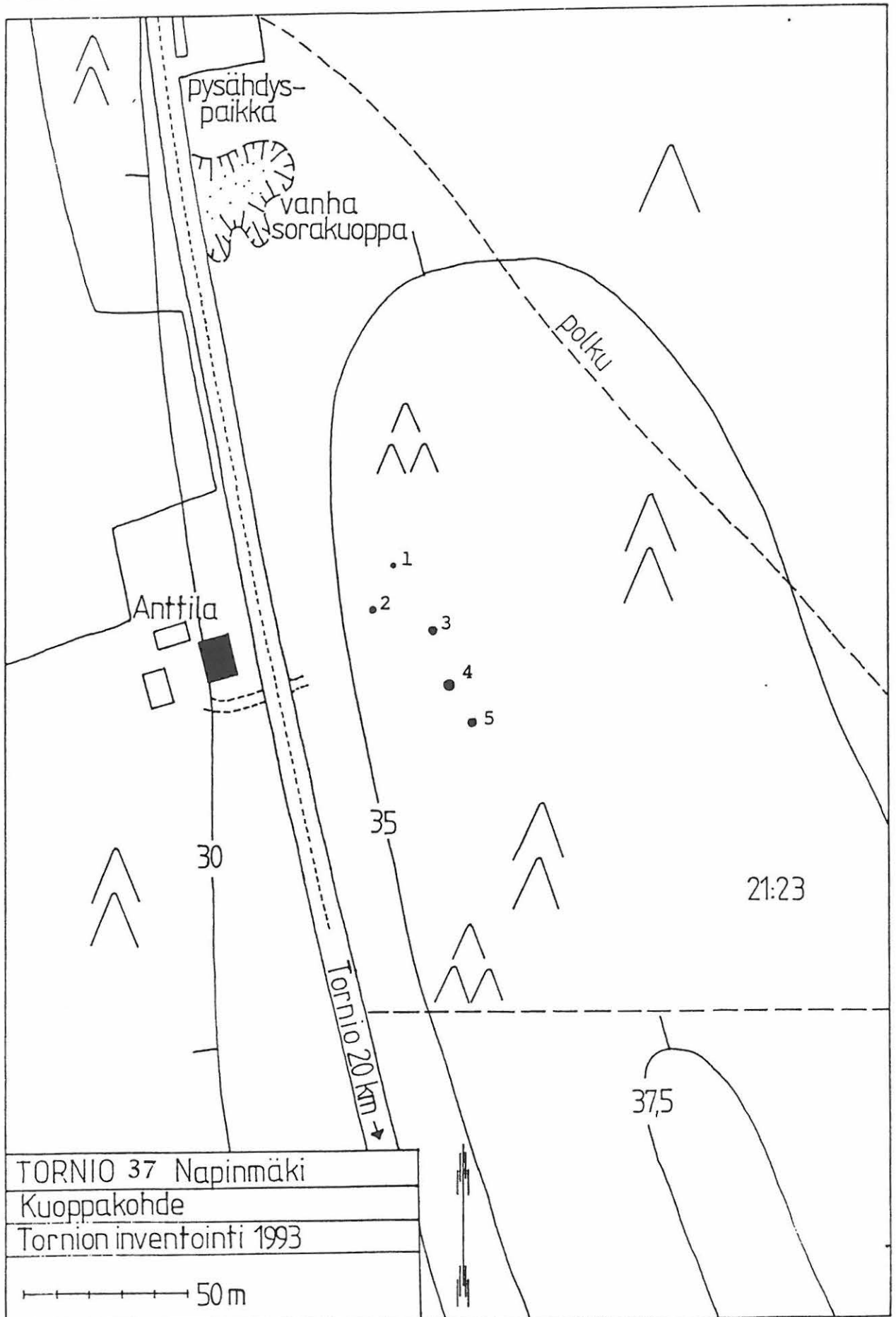

7323

Ote peruskartasta 2542 02, 1:20 000, (1974)

Tornio 37

TORNIO 38

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivaniemi
Kohde: Pyynynkangas
-Kiviröykkiö II

x= 7301 30
y= 515 36
z= 15

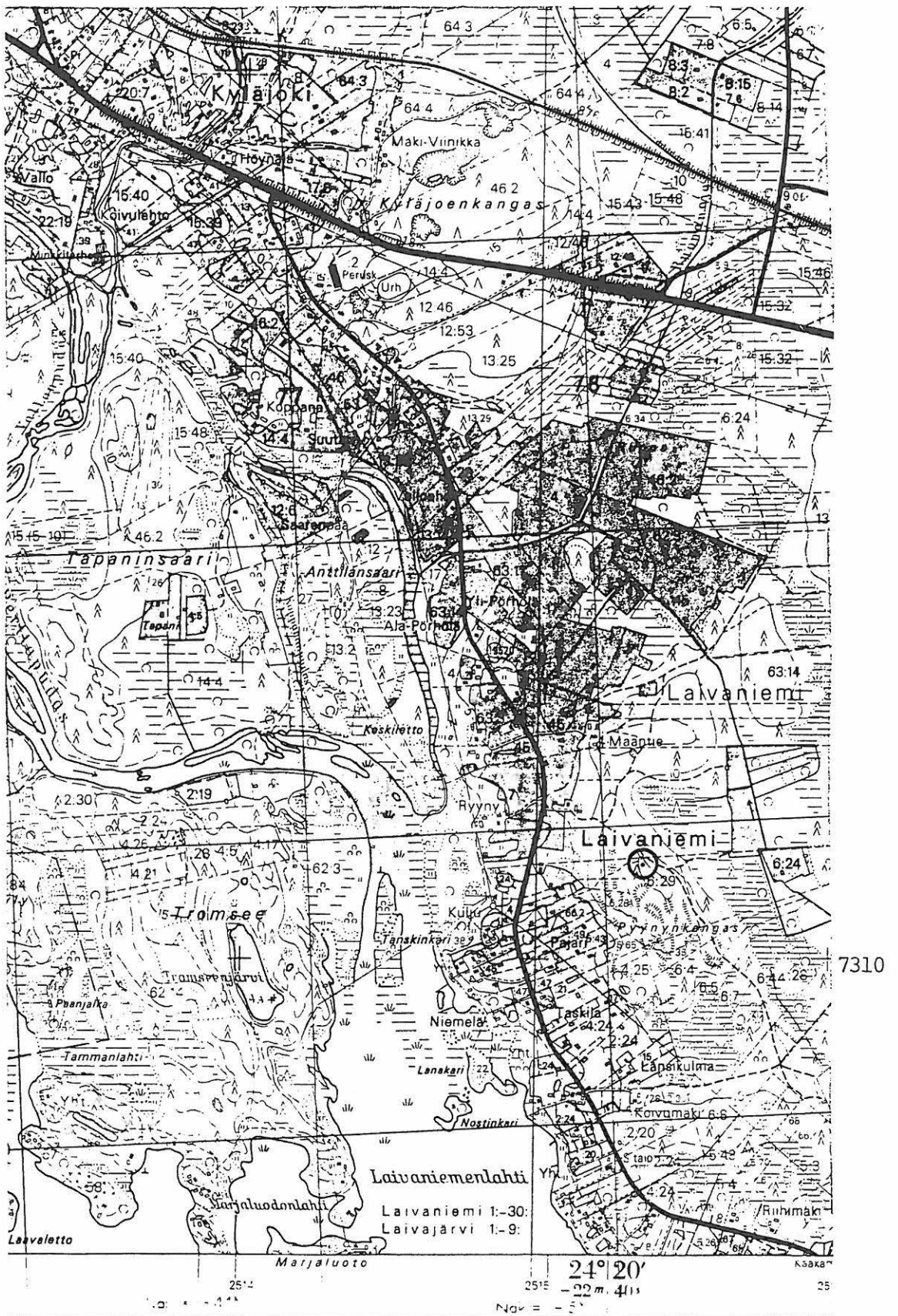
Tila: 6:29 Kinnunen
Maanomistaja: Salminen Oiva, Salminen Auli
Tutkimukset: ---

Pyynynkangas sijaitsee 10 km kaakkoon Tornion keskustasta ja Laivaniemenlahden jokisuistosta n. 0,8 km itään. Pyynynkangas on luoteis-kaakkosuuntainen moreeniharjanne, jonka lounaisrinteessä on yksittäisiä avokalliosaarekkeitä. Korkeimmalla harjanteella on kivirakkaa. Kasvillisuus on kuusivaltaista sekametsää sekä katajaa karummilla kasvualustoilla. Aluskasvillisuus on enimmäkseen paksua sammalikkoa ja varpukasvillisuutta.

Kyläjoelta Ala-Kaakamoon vievältä maantieltä poikkeaa Inkantie-niminen tilustie. Talon pihapiirin jälkeen se jatkuu metsätienä, joka sivuaa kohdetta koillispuolelta. Röykkiö sijaitsee Pyynynkankaan korkeimmalla kohdalla olevan kapean lakiharjanteen pohjoispäässä, hieman korkeinta kohtaa matalammalla, laskevassa länsirinteessä. Etäisyyttä lakeen on n. 5 m. Röykkiön ympäristö on jäkälän peittämää kivikkoa ja itse röykkiö on katajien ja paksun sammalikon peittämä. Röykkiö on matala ja säännöllisen pyöreä. Kasvillisuuden peittämien päänkokoisten latomuskivien lisänä ei ole maatäytettä. Keskellä on maantason alapuolelle ulottuva kuoppa. Röykkiön mitat ovat: halkaisija 3.00 m ja korkeus 0.25-0.30 m.

Inventointidiat: 18331,18332
MV-kuvat: 8-56-5-16,
Kartat: Peruskarttaote

Inventoitu 090693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 39

PK ALA-KAAKAMO 2541 05

Kylä: Kaakamo
Alue: Ala-Kaakamo
Kohde: "Umpitarhankangas"
-Kiviröykkiö ja rakkakuoppia II

x=7299 80
y=519 20 78
z=15

Tila: (38:4 poistettu), 27:57, 27:61, 38:21
Maanomistaja: 27:57 Mäkikorttila, Jouko
Tutkimukset: ---

Kohde sijaitsee 13 km kaakkoon Tornion keskustasta, Ylä-Kaakamosta Ala-Kaakamoon vievän tien länsipuolella, Lahentien päässä. Kohteesta n. 75 m koilliseen sijaitsee hevoshaka ja talli. Harjanteen nimitys "Umpitarhankangas" on kehitetty kohteen läheisyyteen merkityn karttanimen mukaan. Sora- ja hiekkaharjanne on pohjois-eteläsuuntainen ja sen itärinteessä on rakkaterasseja. Puusto on kuusi- ja katajavaltaista ja aluskasvillisuus on sammal- ja varpuvoittoinen. Harjanteen pohjois- ja luoteisreunalla on vanhoja maanottoalueita.

Itärinteen pohjoisemmassa rakassa on säännöllisen pyöreä kiviröykkiö, jonka keskelle on kaivettu kuoppa. Röykkiön välitöntä lähialuetta lukuunottamatta kyseisellä rakka-alueella kasvaa tiheää katajikkoo. Röykkiön päällä ei juurikaan ole kasvillisuutta. Päänkokoisten latomuskivien lisänä ei röykkiössä ole maatäytettä. Rakenteen mitat ovat: halkaisija 3.10-3.80 m ja korkeus alarinteen puolelta 0.40 m, kuopan syvyys on n. 0.40 m ja siitä nostetut kivet muodostavat vallimaisen kehän.

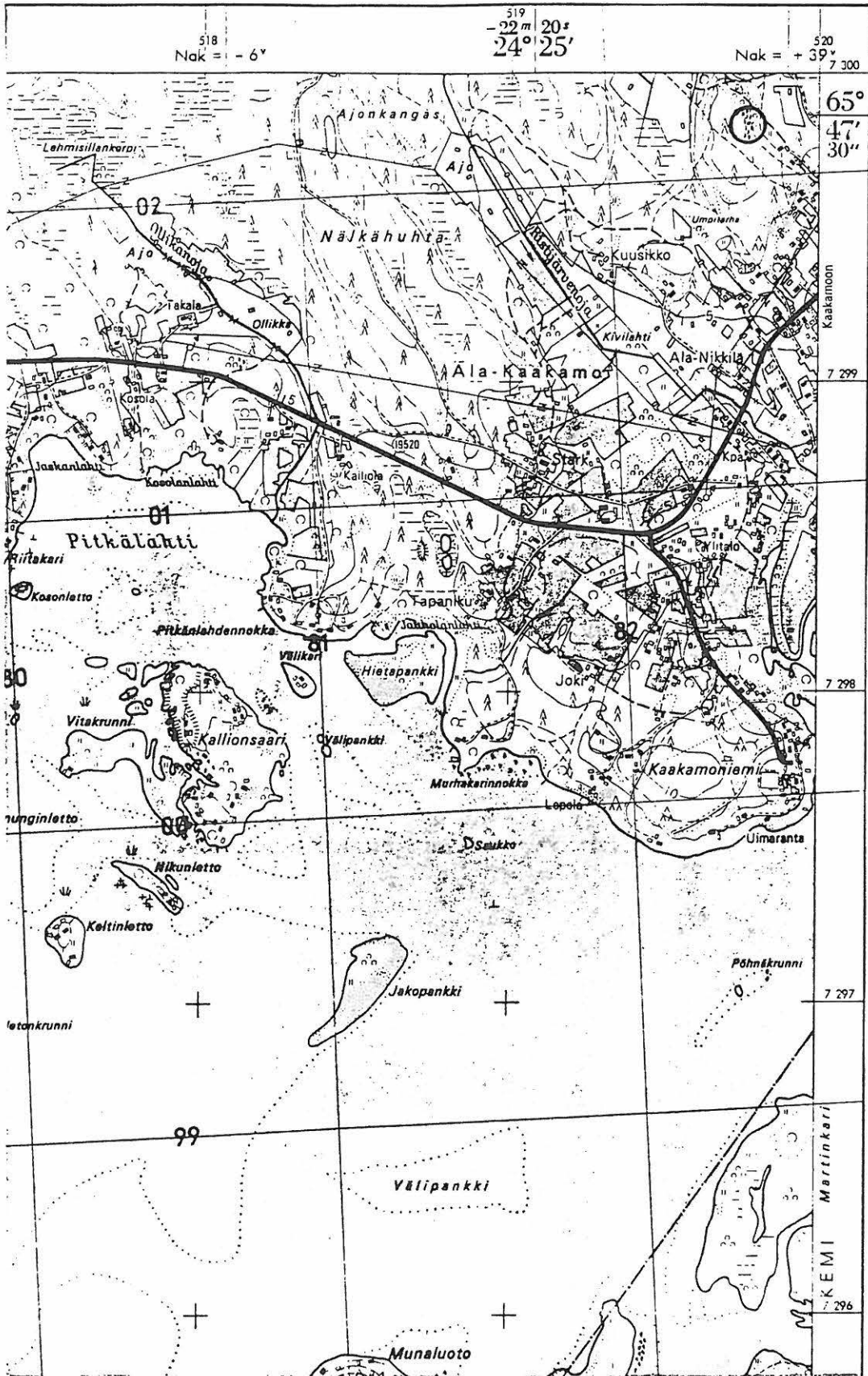
Röykkiöstä etelään olevalla suurimmalla rakka-alueella on kolme säännöllistä rakkakuoppaa rakan pitkittäisakselilla. Kuopat ovat suunnilleen samankokoisia, mutta keskimmäistä on ilmeisesti myöhemmin syvennetty, ja sen reunoilla on valli. Kuoppien mitat ovat:

Kuoppa	Halkaisija	Syvyys
eteläinen	2.50 m	0.35 m
keskinen	2.50 m	0.50 m (valli)
pohjoinen	2.20 m	0.35 m

Röykkiötä ja kahta eteläisintä kuoppaa yhdistävänä piirteenä on rakenteiden keskeltä lähtevä kapea kuru, joka osoitti länteen, kohti ylärintettä.

Inventointidiat: 18327-18330
MV-kuvat: 8-56-4-12, 8-56-4-13, 8-56-4-14, 8-56-5-15
Kartat: Peruskarttaote

Inventoitu 090693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 05, 1:20 000, (1974)

TORNIO 40

PK LIAKKA 2542 04

MV-REK
9015

Kylä: Alaraumo (Kiviranta)
 Alue: Ahvenjärvi
 Kohde: Alakangas
 -Kuoppakohde II

x=7310 80
 y=517 00
 z=27.5

Tila: (36:4 jaettu), 36:24, 36:25

Maanomistaja:---

Tutkimukset: Siitepölytutkimus, Mervi Hjelmroos

Alakangas sijaitsee 11 km koilliseen Tornion keskustasta ja 1 km etelään Liakan ja Ruottalan välisestä tiestä. Alakankaan luoteis- ja koillispuolella sijaitsevat Ahvenjoen juoksuun kuuluvat Ahvenjärvi sekä Keskinenjärvi, jonka ympärillä aukeaa laajempi suomaasto. Alakankaan moreeniharjanne on luoteis-kaakkosuuntainen. Alakankaan pohjoispään länsirinne laskee loivasti Ahvenjärveen, kun puolestaan itärinte laskee jyrkemmin alapuoliseen suohon. Kohteen alue on avohakattu, mutta puusto alueella on yleisesti kuusikkoa ja aluskasvillisuus on kostean rehevää, mikä aiheuttanee huuhtoutumakerroksen ohuuden alueella.

Kuoppakohde sijaitsee Alakankaan korkeimmasta kohdasta n. 0.4 km luoteeseen olevalla erillisellä, kapealla lakiharjanteella, jonka itäpuolella rinne laskee jyrkästi. Kuopat sijaitsevat lakiharjanteen päällä, jossa on 18 erityyppistä kuoppaa 40 m matkalla, niin että keskittymä on ryhmän eteläpäässä, jossa kuoppakoko on myös hieman pienempi. Eteläpäässä muutamat pienimmistä kuopista muodostavat keskenään suoran linjan. Kuoppien mitat ovat seuraavat (numerointi viittaa karttaliitteeseen):

Kuoppa	Halkaisija	Syvyys	Kuoppa	Halkaisija	Syvyys
1	1.70 m	0.40 m	10	1.20 m	0.45 m
2	1.50 m	0.60 m	11	2.00 m	0.55 m
3	1.00 m	--	12	1.00 m	0.30 m
4	1.00 m	--	13	1.00 m	0.30 m
5	1.00 m	--	14	2.00 m	0.55 m
6	1.20 m	--	15	2.00 m	0.50 m
7	1.20 m	0.45 m	16	2.00 m	0.50 m
8	1.00 m	0.30 m	17	0.50 m	0.25 m
9	1.00 m	--	18	1.20 m	0.30 m

Mervi Hjelmroos on suorittanut vuosikerrostuneiden järvisedimenttien analyysin Alakankaan viereisestä Ahvenjärvestä. Näytteenottoaikkaa valittaessa ei viereisestä muinaisjäännös-kohteesta ole ollut tietoa ja kohde onkin valittu vain sopivana sedimenttien kerrostumisaltaana, josta on saatu vertailunäyte Oravaisensaaren (Tornio 27) siitepölynäytteille. Näytteen osa, joka on ajoitettu n. 300 jKr., ilmentää muutosta alueen kasvillisuusolosuhteissa. Tällöin leppä ja koivu vähenevät ja maitohorsma lisääntyy, mikä saattaa viitata metsän kaskeamiseen. Katajan, nokkosen ja piharatamon merkit viittaavat laidunmaihin, joita olisi sijainnut järven läheisyydessä olleen sesonkiluonteisen asuinpaikan yhteydessä. Tuota ajankohtaa vastaa suunnilleen 15 metrin korkeuskäyrä, jonka mukaan Ahvenjärvi oli jo eriytynyt merestä. Kyseinen laidunmaavaihe ja kuoppakohde eivät välttämättä liity ajallisesti yhteen.

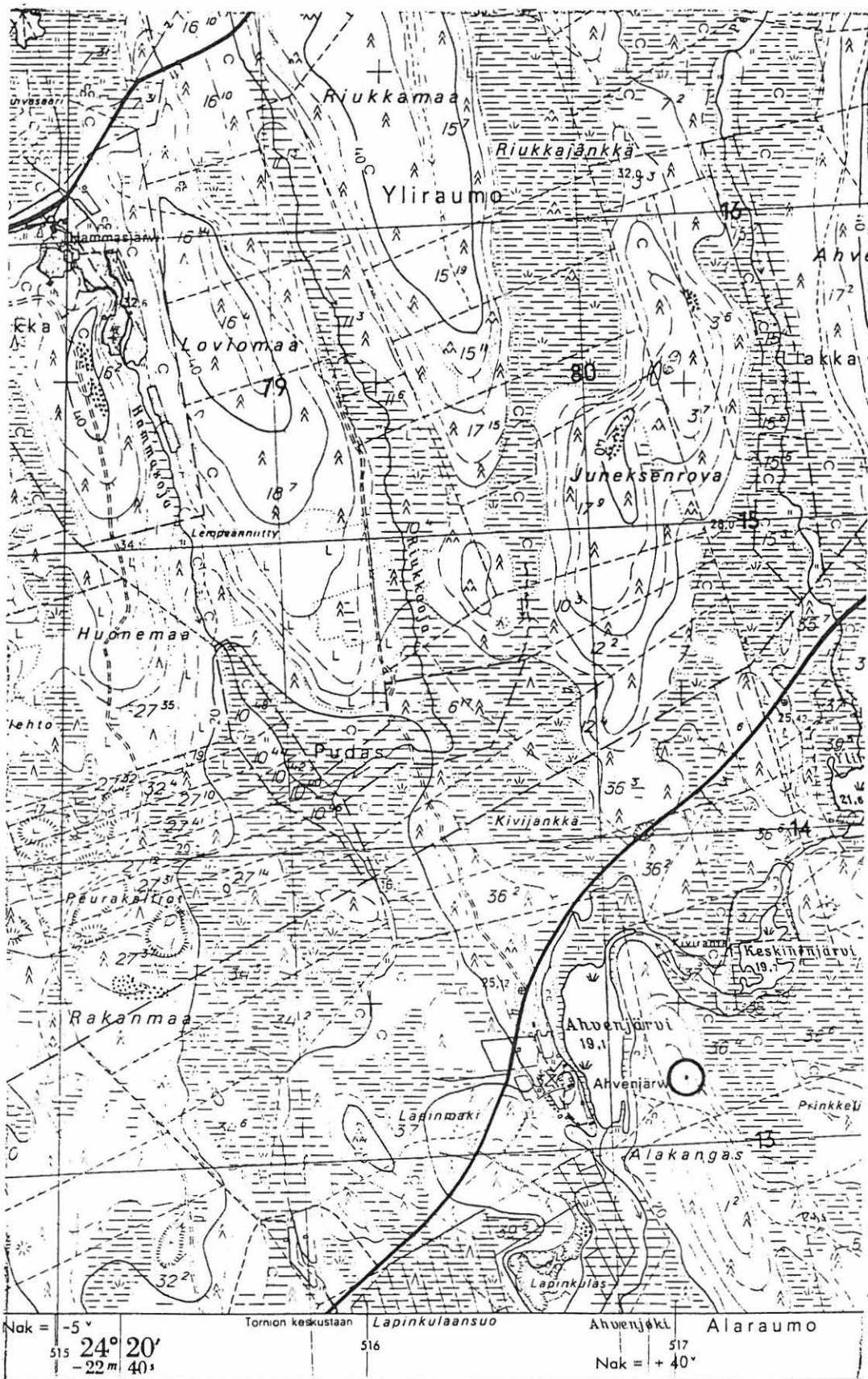
Ks: Hans Sundström: Ogräs i odlingshistoriens tjänst. *Bothnica* 2, s. 67-70. Oulu 1983

Inventointidiat: 18359,18360

MV-kuvat: 8-57-6-16, 8-57-7-17

Kartat: Peruskarttaote ja kenttäpiirros

Inventoitu 240693 Eskola ja Krankka

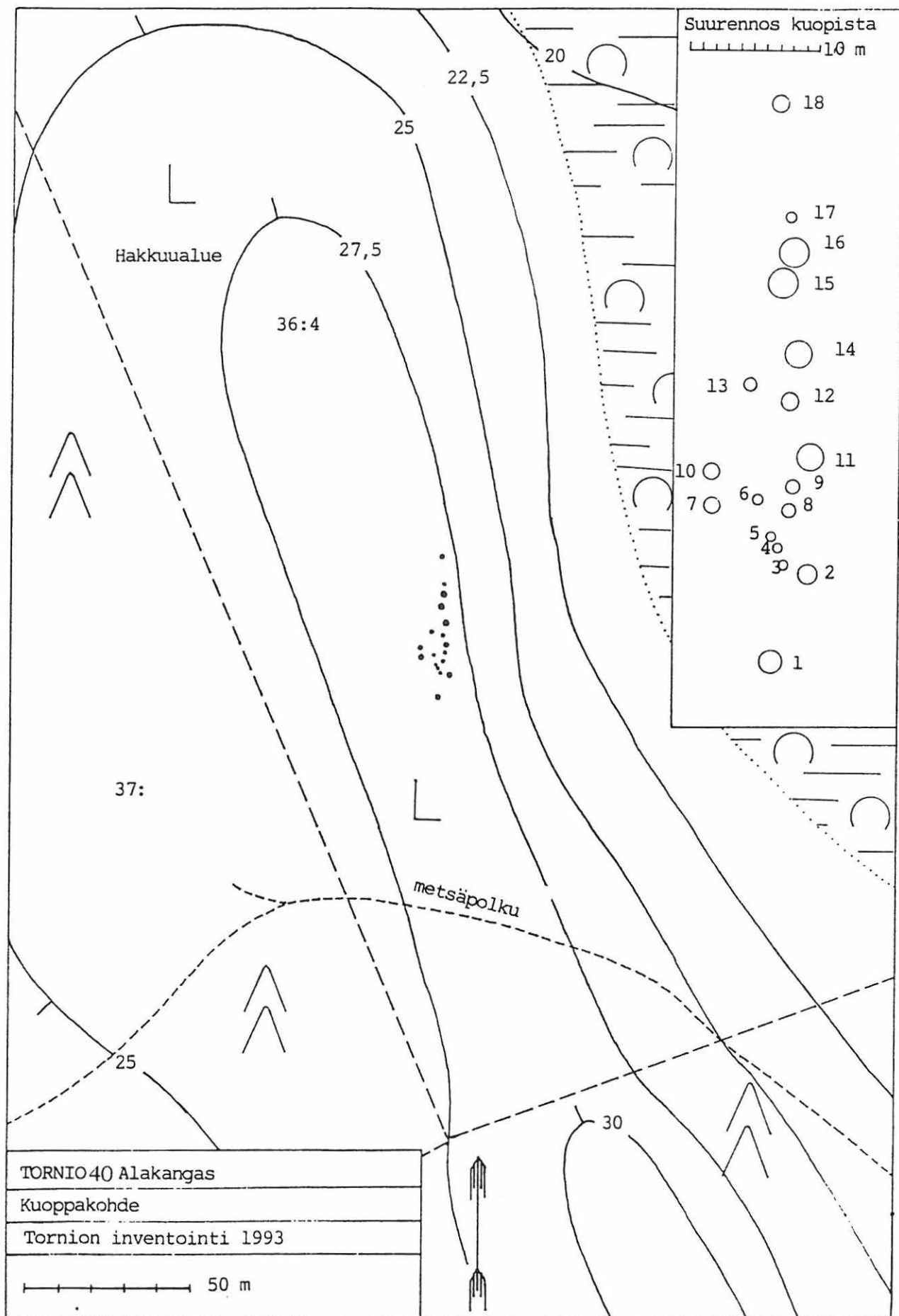

7310

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

Tornio 40

111-2510
90121

TORNIO 41

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Alaraumo
Kohde: Hannunpojankallio
- Kiviladelmä II

x=7309 18
y=514 68
z=20

Tila: (32:2 jaettu), 32:6
Maanomistaja: ---

Hannunpojankallio sijaitsee 8.5 km itäkoilliseen Tornion keskustasta ja n. 0.5 km pohjoiseen Alaraumon ja Kalkkimaan välisestä tiestä. Hannunpojankallio on pieni, erillinen kallioalue Pohjukanmäestä itään. Alueen puusto on kuusivaltaista. Kallioalue on avointa ja se kohoaa selkeästi ympäristöstään. Kalliossa on pystysuoria leikkauksia, ja kallioalueen itälaidalla sijaitsevan matalan (korkeus 0.5m) leikkauksen yhteydessä on puolipyöreä kivikeskittymä, joka ei nouse juurikaan kallioleikkausta korkeammaksi. Kivikeskittymän kivet vaikuttavat paikalleen asetelluilta. Päänkokoiset kivet ovat alkuaan olleet kulmikkaita lohkkareita, mutta nykyään ne ovat kulmistaan pyöreitä ja niiden pinnalla on vahva jäkäläpeite. Latomuksen leveys on 2.30 m ja syvyys 2.0 m. Missään muualla kallioalueella ei näkynyt vastaavia kivikeskittymiä leikkausten yhteydessä ja muutenkaan ei irtokiviä ollut juuri näkyvillä. Tämä seikka vaikeuttaa "ladelman" selittämistä rapautumisella.

Inventointidiat: 18345,18346
MV-kuvat: 8-57-2-33, 8-57-2-34
Kartta: Peruskarttaote

Inventoitu 160693 Eskola ja Krankka.

Tornio 41

7309

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

TORNIO 42

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Alaraumo
Kohde: Alkumaa
-Kuoppakohde III

x=7312 86
y=519 20
z=30-32,5

Tila: 83:2
Maanomistaja:---

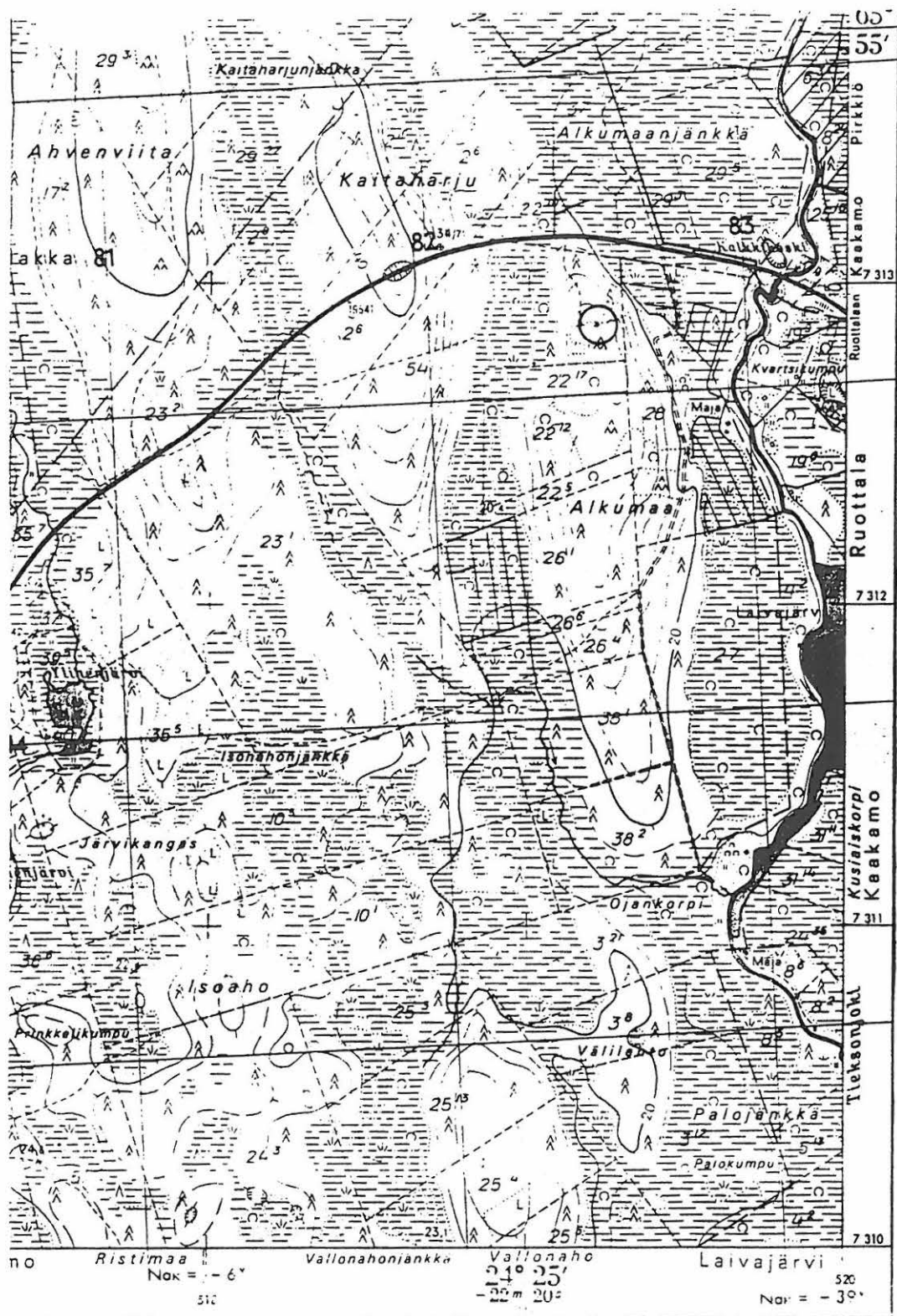
Alkumaa sijaitsee 14 km Tornion keskustasta koilliseen, 0,4 km etelään Ala-Raumon ja Ruottalan välisestä tiestä ja 0,5 km Tieksonjoesta länteen. Alkumaa on pohjois-eteläsuuntainen moreeniselänne, joka korkeimmillaan nousee 35 metriin. Puusto on kuusivaltaista, mutta eteläpuolisella metsäalueella on koivutaimikkoa. Harjanteen pohjoisrinne on hakattu, aurattu ja kasvaa nykyään taimikkoa.

Yksittäinen maakuoppa on harjun pohjoispäässä, luoteisrinteessä, hakkuutaimikon eteläpuolella (n. 5 m. eteläisimmästä aurausurasta). Kuopan halkaisija on 2,5 m, syvyys n. 50 cm, palletta paikoitellen, ei kiviä.

Inventointidiat: 18358
MV-kuvat: 8-57-6-14, 8-57-6-15
Kartat: Peruskarttaote

Inventoitu 220693 Eskola ja Krankka

Tornio 42

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

TORNIO 43

PK KOIJUVUOMA 2631 01

Kylä: Korpikylä

x=7340 27

Löytöpaikka: Isojänkkä Laitamaa

y=2501 02

- Kvartsiittilouhos II

z=92,5

Tila: 8:20 -

Maanomistaja: 8:20 Toivo Vaara

Löydöt: KM 28180 Kvartsiittilohkoja 2 kpl, 168 g.

Tutkimukset:

Laitamaa sijaitsee Karungin kirkolta 13,8 km pohjoiseen. Maan keskellä on itä-länsisuuntainen avokallio. Maa kuuluu moreenimuodostelmaan, jonka keskellä on kallioita. Laitamaan pohjois- ja itäpuolella on laaja, osittain ojitettu Isojänkkä. Lounaassa on 1 km päässä kallioinen Pahtavaara, jonka korkein kohta on yli 90 m meren pinnasta. Laitamaan eteläpuolella on kallioinen Jokikummut-niminen maa.

Laitamaan pohjoisosassa on hakattu ja metsäaurattu palsta. Palstan eteläpuolella kasvaa tuoretta kuusivaltaista metsää. Kuusen ohella kasvaa mäntyä, pihlajaa sekä koivua. Kataja muodostaa pensaskerroksen ja aluskasvillisuutena on kalliolla puolukkaa, mustikkaa, karhun- ja rahkasammalta sekä poro- ja torvijäkälää. Hakkuuaukealla kasvaa näiden lisäksi heiniä sekä horsmaa.

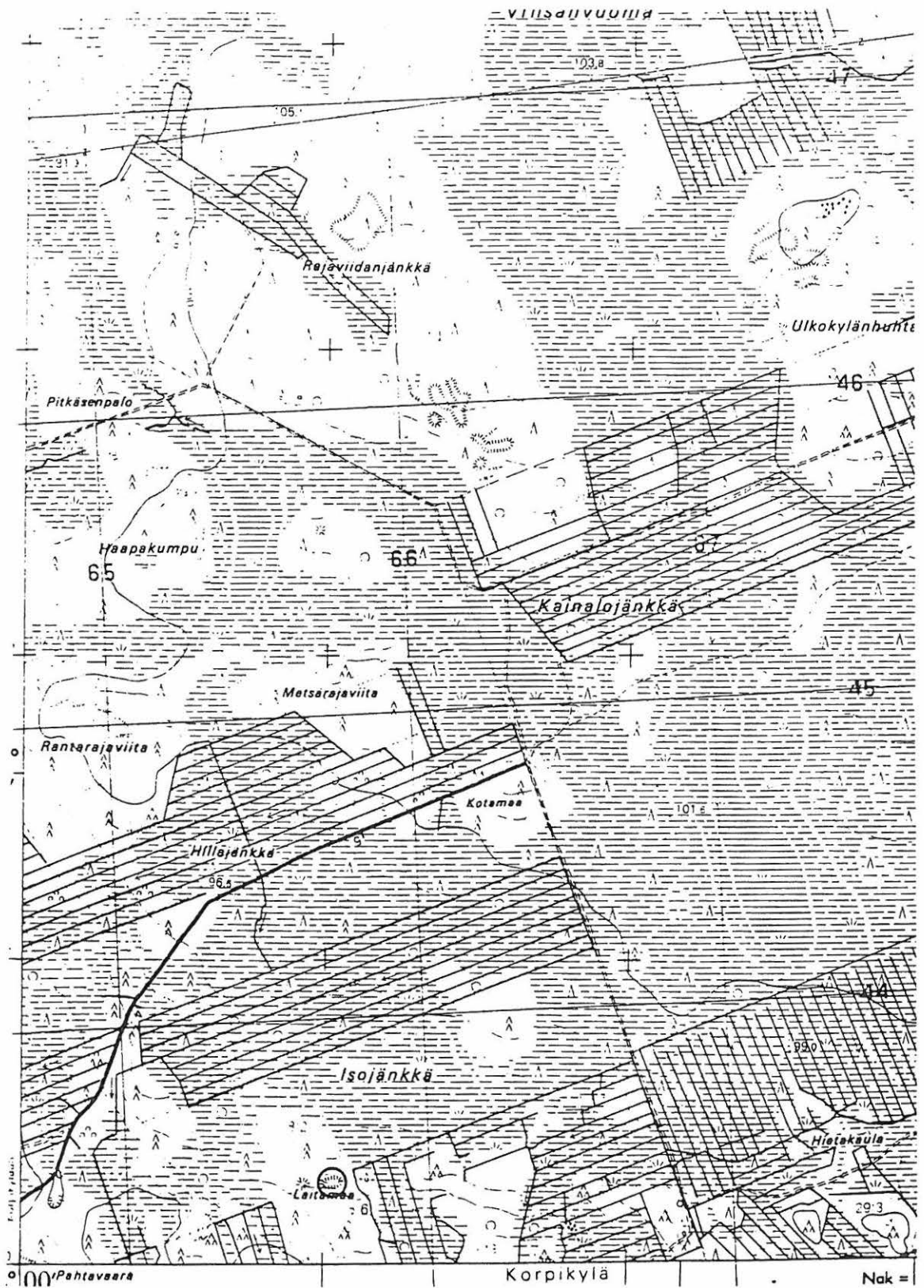
Kalliolla on louhinnasta syntyneitä kivikasoja, jotka sijaitsevat louhittujen kallioalueiden ympärillä. Kallioita on louhittu noin 20x20 m laajalta alueelta. Kallion itäosassa on kallion kielekkieden välissä pyöreistä kivistä, ei louhituista, kasattu matala mahdollinen latomus, jonka halkaisia on 3x2 m.

Inventointidiat: 18271-18278

MV-kuvat: 8-27-7-25, 8-28-1-26, 8-28-1-27, 8-28-1-29, 8-28-2-30, 8-28-2-31, 8-28-2-32, 8-28-2-33

Kartat:

Tarkastus 220793 Alakärppä ja Ylimaunu

7340

Ote peruskartasta 2631 01, 1:20 000, (1970)

TORNIO 44

PK KALKKIMAA 2542 07

Kylä: Kaakamo	x=7312 18
Löytöpaikka: Tuohimaa	y=2520 64
- Metallikautinen asuinpaikka II	z=23

Tila: 1:7 Leskelä

Maanomistaja: Leskelä Arvi

Löydöt: KM 28181 Kvartsiitti-iskos 3 kpl, 1,75 g.

Tutkimukset:

Tuohimaa sijaitsee 10,5 km Keminmaan uudelta kirkolta pohjoisluoteeseen. Kalkkimaan avolouhos on Tuohimaasta vajaan kilometrin päässä pohjoiskoillisessa. Tuohimaa on 1,5 km pituinen luode-kaakkosuuntainen harjanne, joka kuuluu osana samansuuntaiseen moreenimuodostelmaan. Tuohimaan itäpuolella on Tuohimaanjätkä-niminen suo. Maan länsi- ja eteläpuolella on laajahko korpisuoalue. Tuohimaan länsireunan viereisessä Kusiaiskorvessa on peltoalue, jonne kulkee avolouhoksen kohdalta hiekkatie Tuohimaan pohjoiskärjen kautta. Tästä tiestä erkanee metsätie maan pohjoiskärjessä. Metsätie kulkee Tuohimaan korkeimman harjanteen kautta kaakkoon.

Maan pohjoispäässä on hakattu ja äestetty metsäpaista. Maan keskiosassa on myös hakattuja metsäpalstoja, joissa kasvaa taimikkoa. Maan korkeimmalla kohdalla on sammaleen peittämä kivikko. Harjanteen päällä kasvaa tuoretta kangasmetsää. Valtapuuna on kuusi, jonka ohella kasvaa koivua ja haapaa. Aluskasvillisuutena on kieloa, saniaista, oravanmarjaa, kissankäpälää, puolukkaa ja mustikkaa. Näiden lisäksi alimpana kerroksena kasvaa sammaleita.

Maan pohjoiskärjessä metsäteiden risteysalueella on 60x30 m laajuinen hiekka-alue. Tällä alueella on äestysurissa palaneita kiviä, hiiltä, lohkottua kvartsiittia sekä kvartsia että iskoksia. Edelliste perusteella alue tulkittiin metallikautiseksi asuinpaikaksi. Asuinpaikka sijaitsee meren puolelta suojaisella rinteellä, muistutaen topografialtaan Rakamäen asuinpaikkaa. Asuinpaikan voi olettaa olleen käytössä 21-20 m rantavaiheessa. Alue on paljastunut merestä noin 600-400 eaa. Rantavaihe, joka on mahdollistanut asumisen, ajoittuu noin 300-200 eaa. jälkeiseen aikaan eli esiroomalaiselle rautakaudelle. (Kotivuori 1993b:taulukko 3, käyrä B) Tällöin Tuohimaan pohjoisosanrantakivikon hiekkainen ranta-alue on ollut suojassa mereltä puhaltavilta tuuilta.

Inventointidiat: 18132-18134

MV-kuvat: 8-25-7-1, 8-25-7-2, 8-25-7-3, 8-25-7-4, 8-25-7-5

Kartat:

Tarkastus 210693 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 44

Kaakamon
Tuohimaa

Kalkkimaan Ruottala tie 130m

Äestysuri a

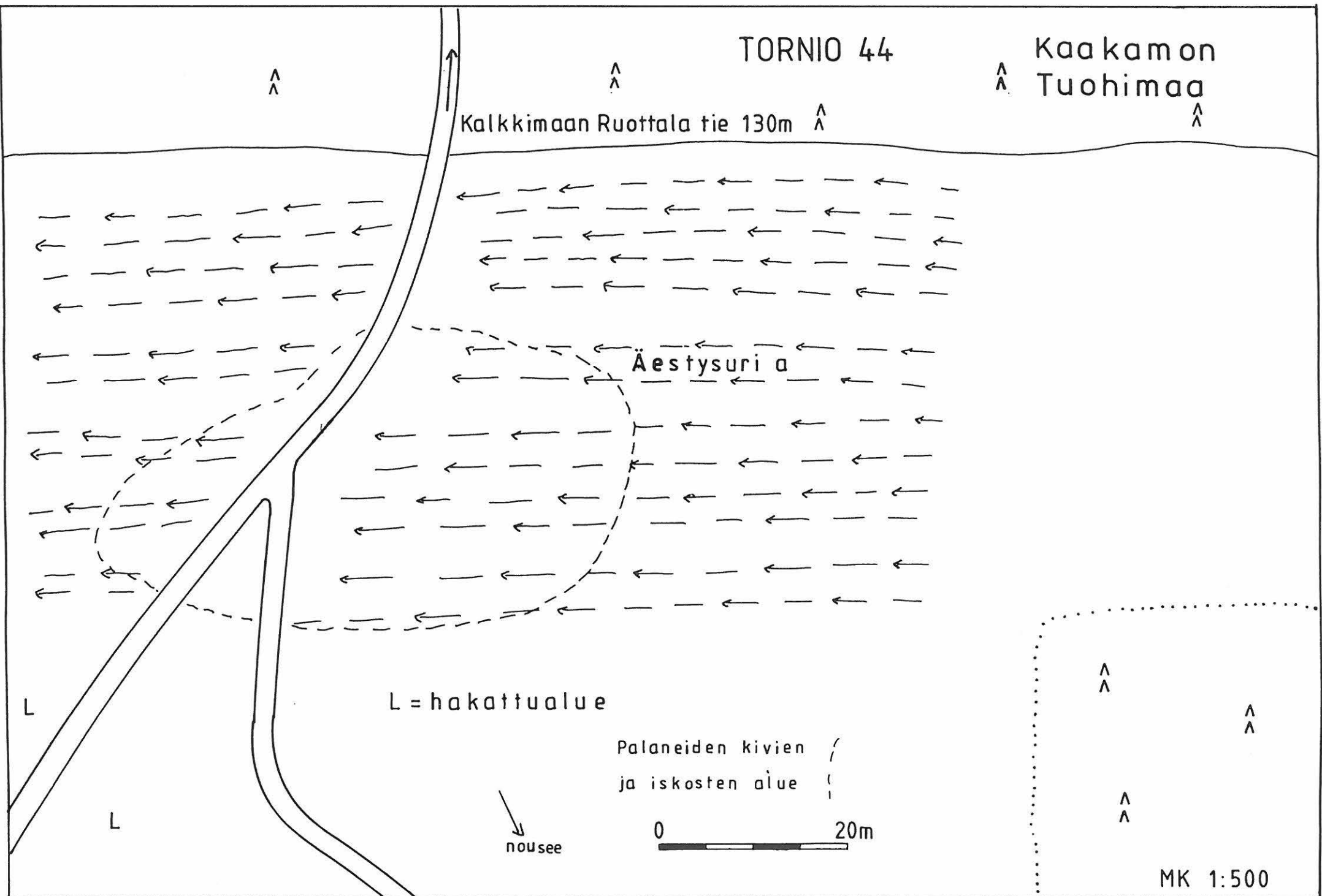
L = hakattualue

Palaneiden kivien
ja iskosten alue

nousee

MK 1:500

TORNIO 45

PK KALKKIMAA 254207

Kylä: Kaakamo

x=7312 04

Löytöpaikka: Tuohimaa

y=2520 74

- Kuoppakohde II

z=31

Tila: 28:20 Riihimäki, 38:21 -.

Maanomistaja: 28:20 Eriika Halonen, Immanuel Isonikkilä, Klaus Isonikkilä, Juho Isonikkilä, Irja Siberg;
38:21 -.

Löydöt:

Tutkimukset:

Tuohimaa sijaitsee 10,5 km pohjoisluoteeseen Keminmaan uudelta kirkolta Tuohimaasta 750 m pohjoiseen on Kalkkimaan avolouhos. Maa on 1,5 km pitkä luode-kaakosuuntainen harjanne, joka kuuluu osana samansuuntaiseen moreenimuodostelmaan. Tuohimaan itäpuolella on Tuohimaanjänkkä- niminen suo. Länsi- ja eteläpuolella on Kusiaiskorpi-niminen suoalue. Kusiaiskorvessa, lähellä Tuohimaan länsireunaa on peltoalue, jolle kulkee Kalkkimaan louhoksen kohdalta hiekkatie. Tie kulkee Tuohimaan pohjoiskärjen kautta. Pohjoiskärjessä hiekkatiestä erkanee metsätie, joka kulkee Tuohimaan korkeimman kohdan kautta kaakkoon. Maan pohjoisosassa on hakattu ja äestetty metsäpalsta. Samoin maan keskiosassa on taimikkoa kasvavia metsäpalstoja.

Tuohimaan päällä kasvaa tuoretta kangasmetsää. Valtapuuna olevan kuusen lisäksi kasvaa koivua ja haapaa. Aluskasvillisuutena on saniaisia, kissankäpälää, oravanmarjaa, kieloa, mustikkaa ja puolukkaa. Alimpana kerroksena kasvaa sammaleita.

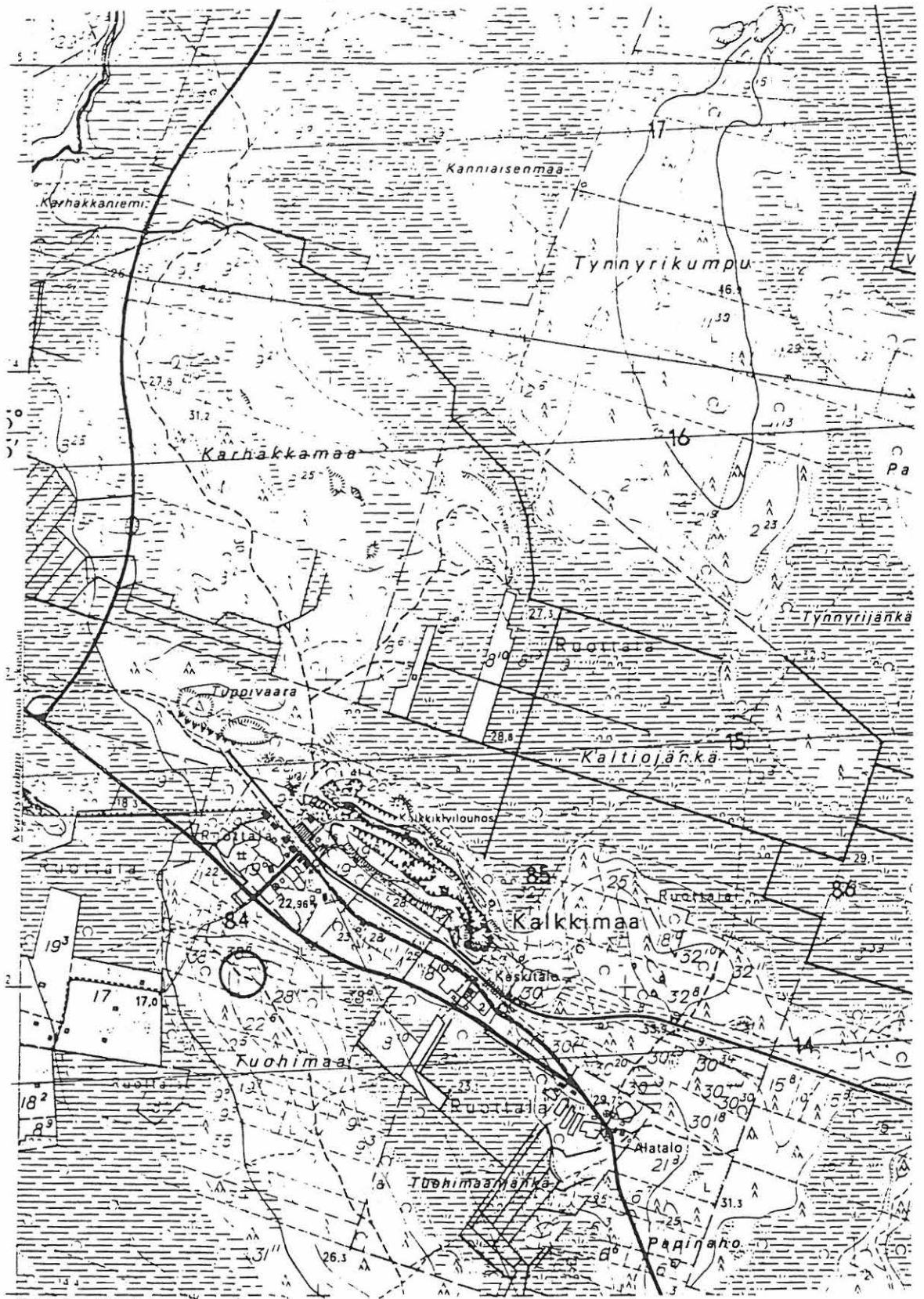
Tuohimaan korkeimman kohdan pohjoispäässä metsätien itä- ja länsipuolella, muinaisilla rantaterasseilla, on seitsemän vallin ympäröimää kuoppaa. Kuopat ovat keskimäärin 3 m halkaisijaltaan ja 30-50 cm syviä. Kuopat kairattiin, jolloin niissä todettiin paksu huuhtoutumiskerros. Yhden kuopan pohjalla havaittiin myös kiviä. Edellä esitetyn perusteella ei kuoppien käyttötarkoituksesta voi sanoa mitään varmaa. Mäen korkein kohta on paljastunut merestä noin 700-600 eaa, joten kuopat on kaivettu tämän jälkeen.

Inventointidiat: -

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 210693 Alakärppä ja Ylimaunu

7312

Ote peruskartasta 2542 07, 1:20 000, (1974)

TORNIO 46

PK KALKKIMAA 2542 07

Kylä: Pirkkiö
Löytöpaikka: Viitajärvenlehto
- Pyyntikuoppakohde II

x=7310 90
y=2523 37
z=32

Tila: 42:1

Maanomistaja: Veijo Kerkelä, Salli Kerkelä

Löydöt:
Tutkimukset:

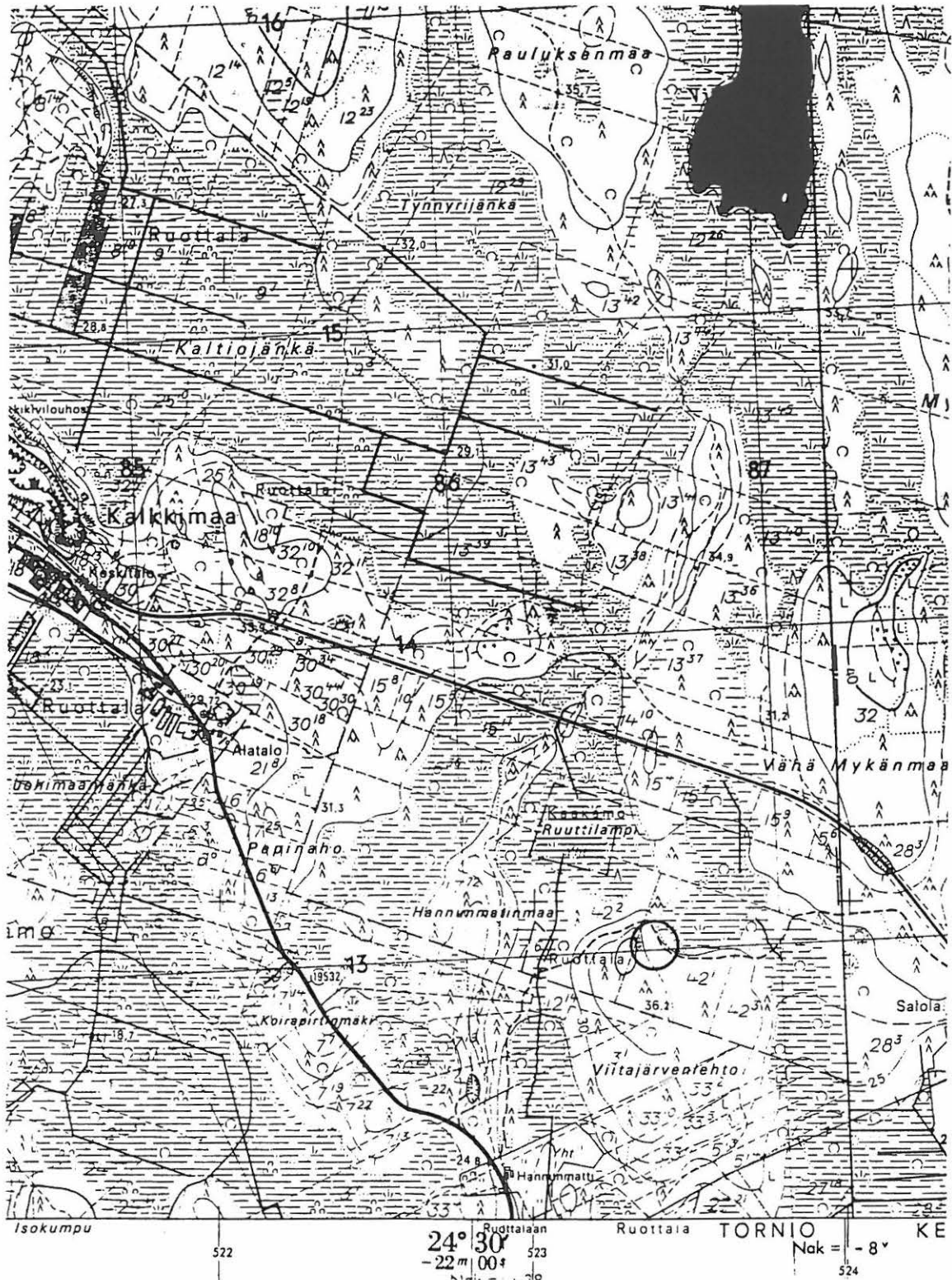
Viitajärvenlehto sijaitsee 8,5 km pohjoisluoteeseen Keminmaan uudelta kirkolta ja n. 3 km kaakkoon Kalkkimaan avolouhoksesta. Viitajärvenlehto on soiden ympäröimä moreenimäki, jonka pohjoispäässä on pieni rakka-alue. Pohjoispuolisella suoalueella on umpeen kasvanut Ruutilampi. Mäen pohjoisosan kautta kulkee metsäpolku Hannunmatista Salolaan. Luoteisosassa on hakattu metsäpalsta, joka kasvaa mäntytaimikkoa.

Alue on kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa männyn ohella kuusta ja koivua. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, kielloa, puolukkaa, mustikkaa, heinää sekä sammaleita ja jäkäliä.

Maan pohjoiskärjen kaakkoispuolella metsäpolun molemmin puolin on yli 20 kuoppaa. Kuopat sijaitsevat suosta nousevalla hiekkaisella terassilla ja mäen rinteessä. Kuopat ovat halkaisijaltaan keskimäärin 1,5-3m ja 40-70 cm syviä. Osaa kuopista ympäröi valli. Kuopista todettiin kairalla paksu huuhtoutumiskerros. Mitään merkkejä likamaasta ei havaittu, eli kuopat voivat olla pyyntikuoppia. Kuoppien iästä on mahdotonta sanoa mitään. Ne sijaitsevat yli 30 m mpy, joten ne on voitu kaivaa aikaisintaan noin 600-700 v. eaa.

Inventointidiat: 18151
MV-kuvat: 8-26-6-27
Kartat:

Tarkastus 210693 Alakärppä ja Ylimaunu

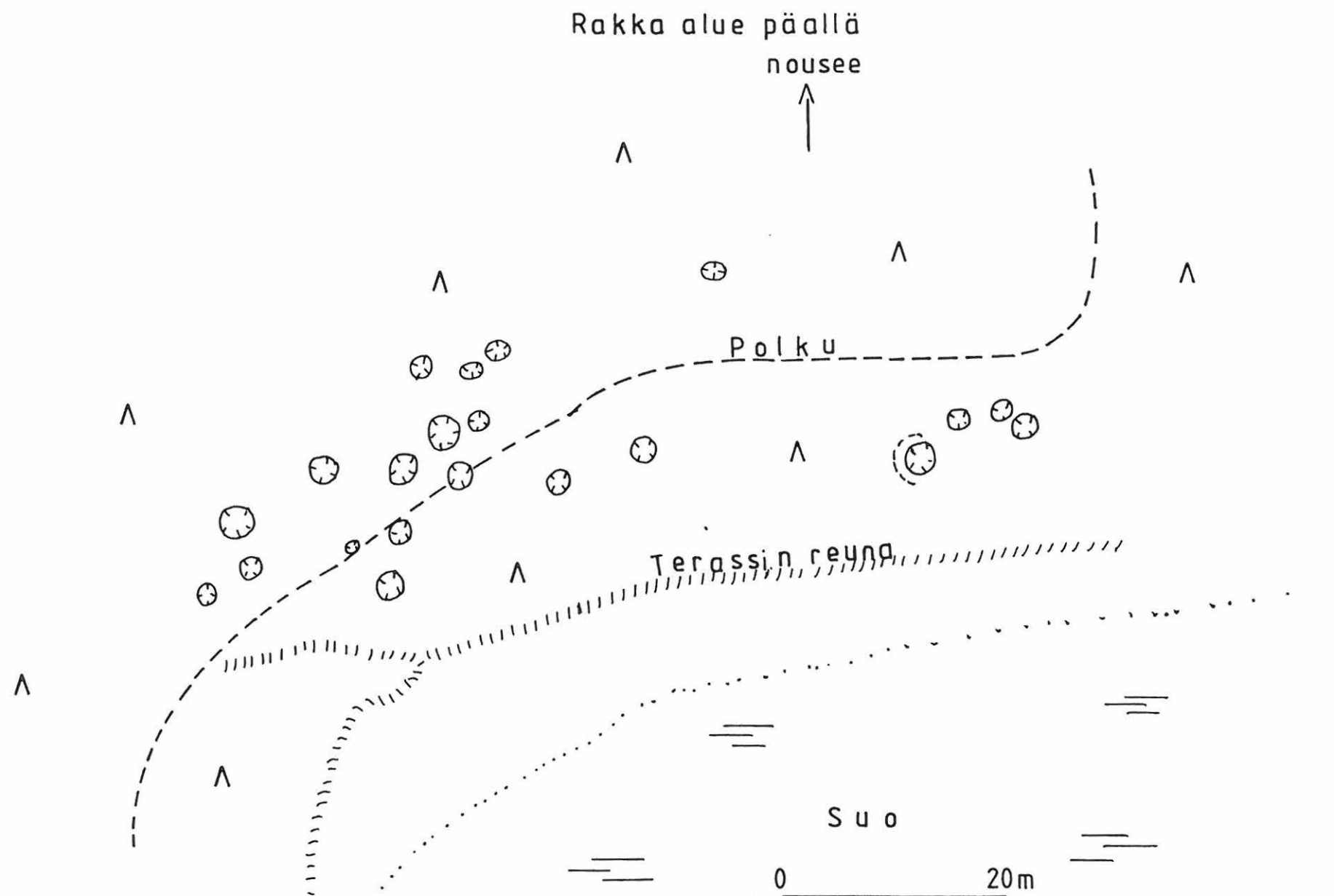

7:11

Ote peruskartasta 2542 07, 1:20 000, (1974)

TORNIO 46

Viitajärven lehto

MK 1:500

TORNIO 47

PK KALKKIMAA 2542 07

Kylä: Pirkkiö
Löytöpaikka: Viitajärvenlehto
- rakkakuoppa III

x=7310 88
y=2523 31
z=40

Tila: 42:2

Maanomistaja: Tornion kaupunki

Löytöjä:
Tutkimukset:

Viitajärvenlehto sijaitsee 8,5 km pohjoisluoteeseen Keminmaan uudelta kirkolta ja vaajaat 3 km kaakkoon Kalkkimaan avolouhoksesta . Viitajärvenlehto on soiden ympäröimä moreenimäki, jonka pohjoispäässä on pieni rakka-alue. Pohjoispuolisella suolla on umpeen kasvanut Ruutilampi. Luoteisosassa mäkeä on hakattu ja mäntytaimikkoa kasvava metsäpalsta. Mäen pohjoisosan reunassa kulkee metsäpolku Hannunmatista Salolaan.

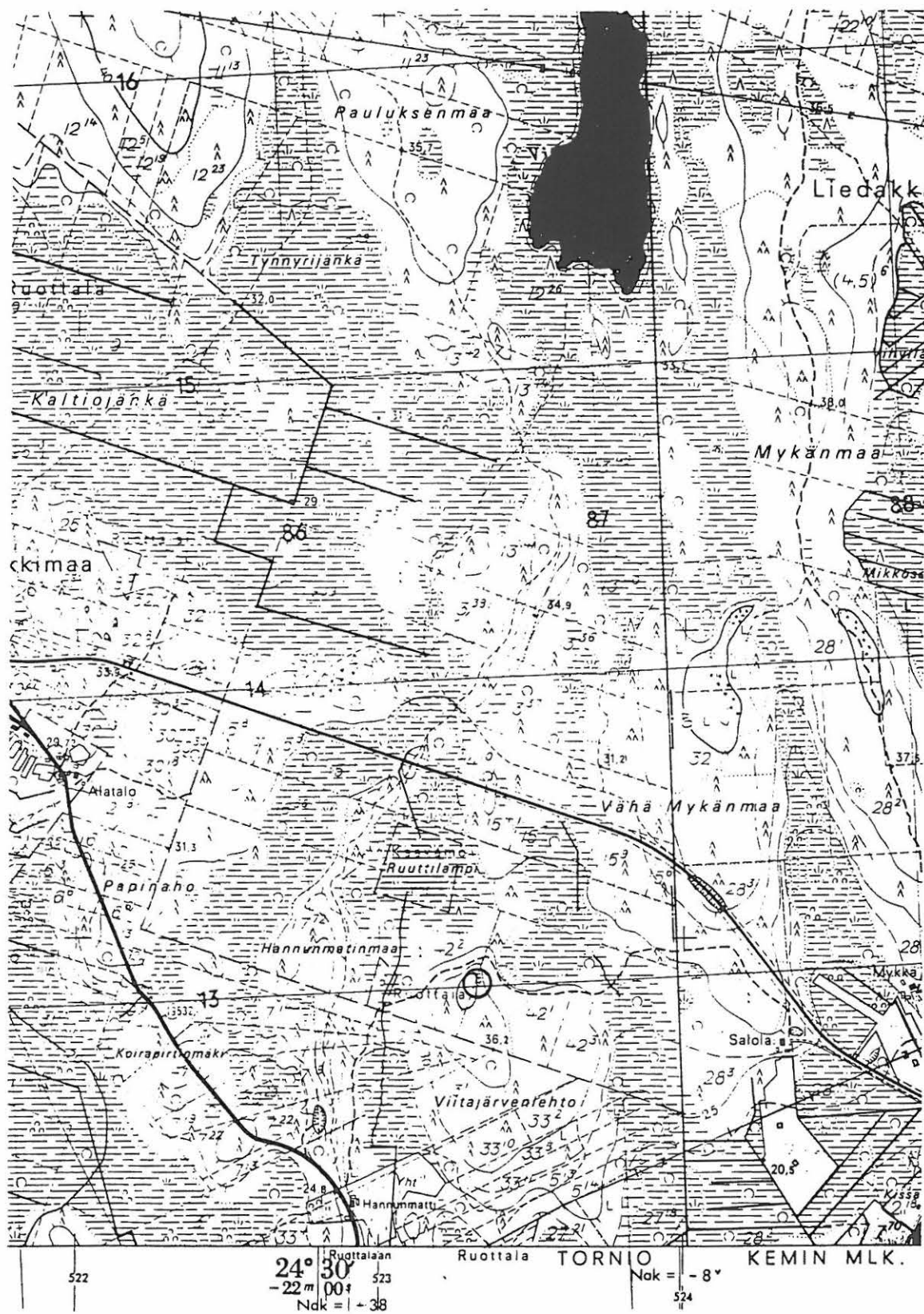
Mäntytaimikon lisäksi alueella kasvaa kuusta ja koivua. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kieloa, kangasmaitikkia, heiniä, mustikkaa ja puolukkaa.

Mäen pohjoisosan rakassa on yksi halkaisijaltaan 2m ja 30 cm syvä rakkakuoppa. Kuopan käytöstä ja iästä on mahdotonta sanoa mitään.

Inventointidiat: -
MV-kuvat: -
Kartat:

Tarkastus 210693 Alakärppä ja Ylimaunu

7311

Ote peruskartasta 2542 07, 1:20 000, (1974)

TORNIO 48

PK KALKKIMAA 2542 07

Kylä: Pirkkiö
Löytöpaikka: Karhakkamaa
- Pyyntikuoppia? hist. aika?

x=7313 75 - 7314 00
y=2520 86 - 2521 22
z=30-35

Tila: 9:21 Karhakkamaa

Maanomistaja: Kyösti Perttula

Löydöt:
Tutkimukset:

Karhakkamaa sijaitsee 12 km pohjoisluoteeseen Keminmaan uudelta kirkolta ja reilun kilometrin pohjoiseen Kalkkimaan avolouhoksesta. Karhakkamaa on luode-kaakkosuuntainen 1,4 km pitkä harjanne, joka kuuluu osana laajempaan moreenimuodestelmaan. Karhakkamaan kaakkois- ja koillispuolella on Kaltiojängän-niminen suoalue. Karhakkamaan keski- ja kaakkoisosassa on avokallioita. Näissä kallioissa on merkkejä kalkkikiven louhinnasta. Kaakkoisosan kallioiden keskellä on yksi vanha kalkkiuuni. Karhakkamaan keskiosassa on hakattu metsäpalsta, jonka itäpuolella, Kaltiojängän reunassa, on kuivalla kankaalla muutamia soran tarkastuskuoppia. Harjanteen itäreunassa, Kalkkimaan ja Lautamaan väliseltä tieltä, kulkee vanha metsätie Kaltiojängällä oleville peltotilkuille.

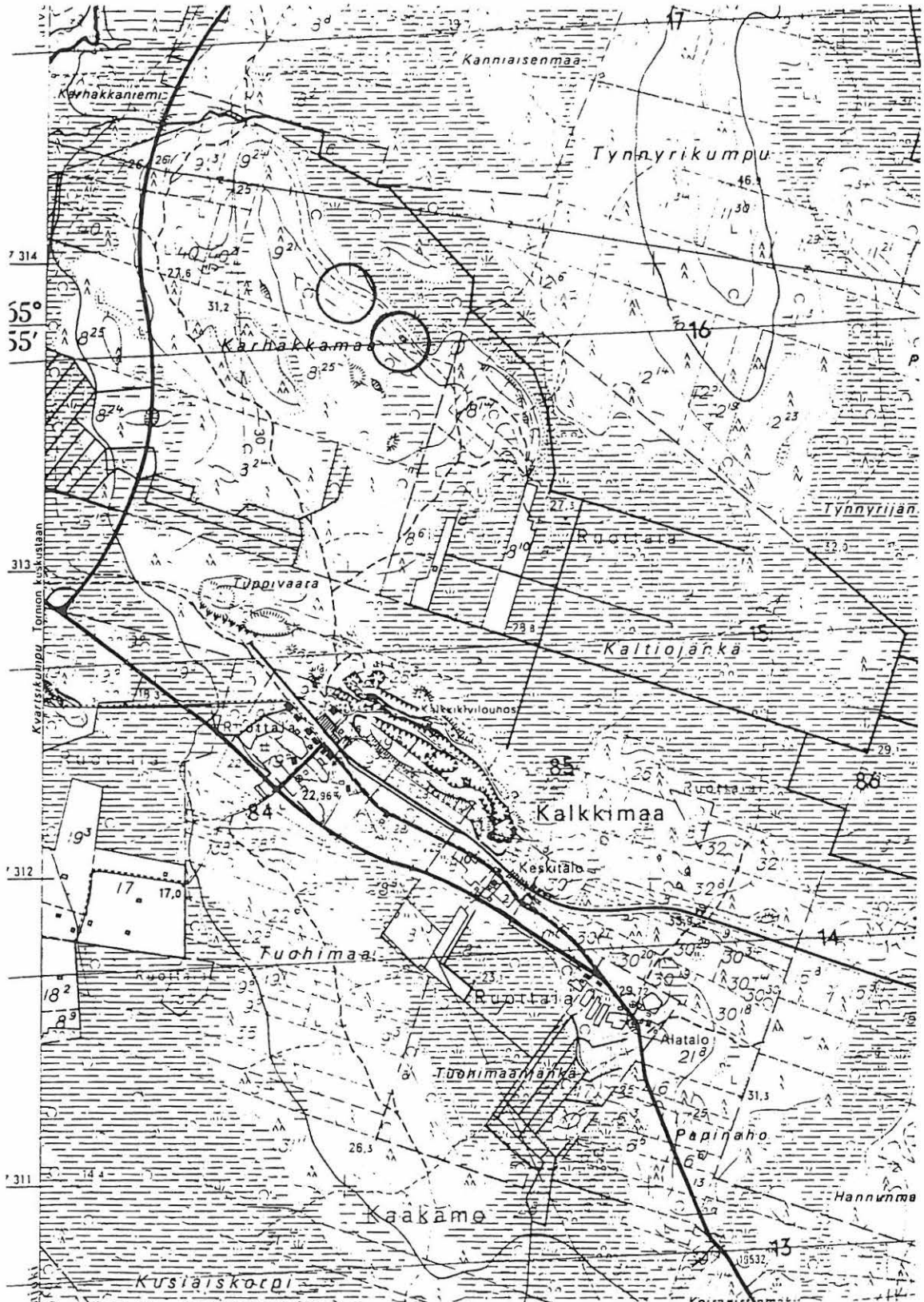
Metsäbiotooppi vaihtelee alueella paljon. Karhakkamaan päällä on tuoretta kangasmetsää, missä kuusen lisäksi kasvaa koivua ja haapaa. Harjanteen eteläosa on kosteaa lehtipuukorpea. Itäreunan keskiosan kuivalla havupuu alueella maaperä on soraa. Valtapuuna ovat mänty ja kuusi, muu puustokoostuu koivusta ja katajasta. Aluskasvillisuuden muodostavat mustikka ja puolukka sekä sammaleet ja jäkälät. Karhakkamaan itäreunan pohjoisessa maasto muuttuu tuoreeksi kangasmetsäksi.

Harjanteen itäreunassa, sora-alueella, 20 m päässä suon reunasta on kaksi maahan kaivettua pyöreää suppilonmuotoista kuoppaa. Kuopat ovat halkaisijaltaan 4,5 ja 5 metriä ja 60 cm syviä. Näistä kuopista luoteeseen, 250 m matkalla, on metsätien kohdalla ja sen länsipuolella vajaat kaksikymmentä samanlaista. Kuoppia oli hankala kairata karkean maaperän takia, mutta vain yhdessä havaittiin selvä huuhtoutumiskerros. Muuten kuoppien pohjamaa vaikutti eräissä kuopissa hieman likaiselta. Tämän takia kuoppien käyttö tarkoitus on epäselvä, mutta oletettavasti ne ovat pyyntikuoppia. Niiden ajoittaminen on pintapuolisen tarkastuksen jälkeen mahdotonta. Alue on noussut merestä 600-1000 eaa. Tämä on kuitenkin vain summittainen takaraja kuoppien iälle. Huuhtoutumiskerroksen puuttuminen kuopissa taas viittaisi historialliselle ajalle menevästä ajoituksesta.

Inventointidiat: 18137-18138
MV-kuvat: 8-26-1-9, 8-26-2-10
Kartat:

Tarkastus 220693 Alakärppä ja Ylimaunu

2521

Ote peruskartasta 2542 07, 1:20 000, (1974)

TORNIO 49

PK KALKKIMAA 2542 07

Kylä: Pirkkiö x=7315 08
Löytöpaikka: Tynnyrikumpu y=2522 22
- Metallikautinen asuinpaikka II z=34

Tila: 54:

Maanomistaja: -

Löydöt: KM 28182:1. Liuskeiskos 46 mmx35 mmx9 mm 19,52 g.

2. Kvartsi-iskos 3 kpl, 5,93 g.

Tutkimukset:

Tynnyrikumpu sijaitsee Keminmaan uudelta kirkolta 13 km pohjoisluoteeseen ja Kalkkimaan avolouhokselta 2 km pohjoiskoilliseen. Tynnyrikumpu on pohjois-eteläsuuntainen 1,6 km pitkä mäki, joka on osa laajaa moreenimuodostelmaa. Kummun pohjois- ja koillisosat ovat hiekkaa. Tynnyrikummun etelä- ja länsipuolella sijaitsee Kaltiojätkä-niminen suo. Kaakkoispuolella on Tynnyrijätkä ja Pauluksenmaa-niminen harjanne. Itäpuolella kumpua sijaitsee Viitajärvenjätkä, missä on kaksi Viitajärveä. Tynnyrikummun pohjoispuolella on laaja Harjumaanjätkä. Kummun pohjoisosan kautta kulkee Kalkkima-Lautamaa -tieltä metsätie Viitajärville. Lisäksi pohjoisosassa on kaksi hiekanottokuoppaa, josta läntisemmän kuopan reunalla on kiintopiste N:o 37.

Tynnyrikummun pohjoisosat on hakattu ja äestetty. Paikalla kasvaa lähinnä nuorta lehtipuuta, horsmaa, heinää ja varpukasveja. Kummun länsipuolella kankaalla kasvaa mäntyä, kuusta ja koivua. Aluskasvillisuuden muodostaa horsma, puolukka, mustikka, oravanmarja, heinät, sammaleet ja jäkälät.

Läntisemmän tien pohjoispuolella hiekkakuopan lounaisosan reunassa havaittiin liuskeiskoksia sekä kvartsi-iskoksia. Kuopassa oli myös hiekkosi punaiseksi palanutta hiekkaa, mutta tämä oli peräisin metsästäjien tai retkeilijöiden nuotiosta. Syksyllä hiekkakuoppaan oli ajettu turvetta ja muuta pintamaata niin, että kuoppa oli miltein kokonaan peittynyt. Tien eteläpuolella noin 30 m päässä hiekkakuopasta oli kaksi maljamaista kuoppaa. Kuopat olivat 4 metrin etäisyydellä toisistaan. Kuoppien halkaisija oli 1,3 m ja 35 cm syviä. Kairaamalla kuopissa havaittiin paksu huuhtoutumiskerros.

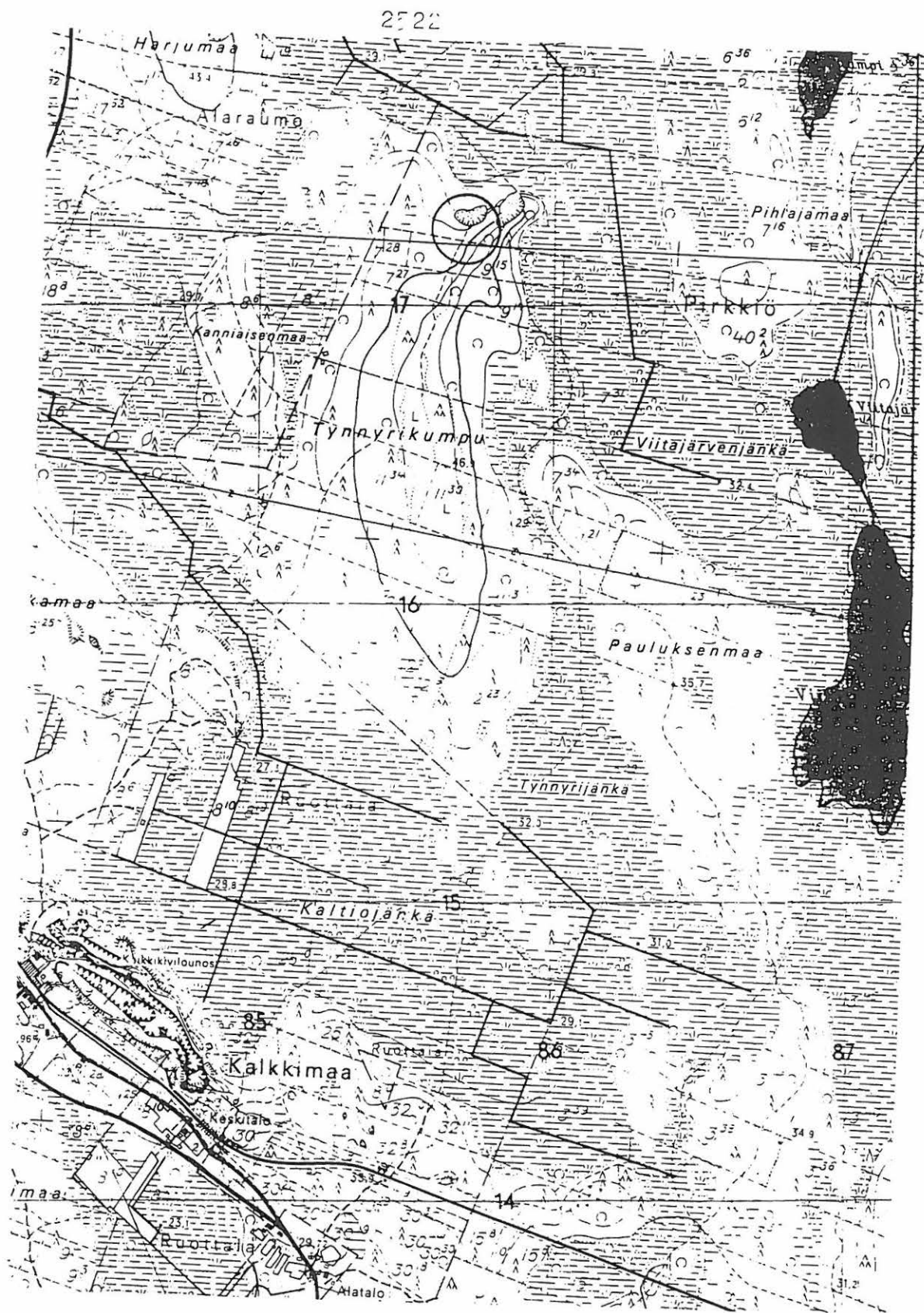
Iskokset ja kuopat tulkittiin mahdollisen metallikautisen asuinpaikan jäänteisiin kuuluviksi. Mahdollinen asuinpaikka voi liittyä 32-30 metrin rantavaiheeseen. Tämä rantavaihe ajoittuisi 600-800 eaa.

Inventointidiat: 18139

MV-kuvat: 8-26-2-11

Kartat:

Tarkastus 220693, 250993 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 07, 1:20 000, (1974)

TORNIO 49

Kalkkimaa-Lautamaa tielle 1,5 km

Pirkkiön
Tynnyrikumpu

^
^

kuopat

1 ⊕

2 ⊕

KP 37

○

kvartsi-iskoksia

← Viitajärvelle

Hiekkakuoppa

Hakattu alue

↓
nousee

↓
nousee

0 ————— 20 m

MK. 1:500

Kylä: Alavojakkala ja Liakka	x=7317 25
Löytöpaikka: Nosanmaa	y=2515 75
- Rakkakuoppa-alue II	z=46-60

Tila: Alavojakkala 6:16 Andersson, 6:26 Vispinsaari I, 6:27 Rantahaka, 6:22 Saarioravainen, 6:24 Koskenniska, 6:28 Apaja, 6:32 Vispinranta, 6:33 Saarihirstiö; Liakka 5:3 Ylipiessa

Maanomistaja: 6:16 Ilmari Andersson; 6:26 Kari Kulovuori, Anna-Liisa Kulovuori; 6:27 Maria Alatalo; 6:22 Ari Karjalainen, Pirjo Karjalainen; 6:24 Jorma Salmi, Maija-Liisa Salmi; 6:28 Jouko Junes, Vieno Junes; 6:32 Erkki Huhta; 6:33 - 5:3 Pekka Grönholm

Löydöt:

Tutkimukset:

Nosanmaa sijaitsee 14 km koilliseen Tornion kirkosta. Maa on pohjois-eteläsuuntainen moreenimäki. Mäen itäreunassa on sora-/hiekkaluokke. Nosanmaan itäpuolella sijaitsee Vakulinjätkkä-niminen suo, joka jatkuu Nosanmaan pohjoispuolelle muuttuen ojitetuksi Nosanjängäksi. Nosanjängän ja Nosanmaan länsipuolella on ojitettu Honkamaan jätkkä. Maan luoteispuolella sijaitsee Nosanjärvi. Nosanmaan eteläosan läpi kulkee soratie Liakasta Lautamaan kautta soratie Könölään. Tieltä kulkee polku maan korkeimmalle kohdalle, joka on hieman yli 60 m meren pinnan yläpuolella. Korkeimman kohdan eteläpuolella sijaitsee vanha kolmiomittaustorni.

Nosanmaan korkeimmalta kohdalta alkaa pohjoiseen jatkuva miltei 500 metriä pitkä ja 40-50 m leveä rakka-alue. Maan länsi- ja etelärinteet ovat louhikkoista kuivaa kangasta. Länsirinteessä on pienehköjä avokallioita. Maa on kasvillisuus biotoopiltaan kuivaa kangasta, jossa valtapuuna on mänty. Tämän ohella kasvaa myös kuusta, koivua sekä pihlajaa. Kenttäkerroksessa on horsmaa, heiniä, vanamoja, kangasmaitikkia, puolukka, mustikkaa, kynsijäkälää, poron pallerojäkälää, hirvijäkälää sekä torvijäkälää. Maa muuttuu tuoreeksi kangasmetsäksi eteläosissa.

Nosanmaan pohjoisosan rakkassa oli useita rakkakuoppia alkaen rakan pohjoiskärjestä alhaalta läheltä suon reunaa. Kuoppa-alue jatkui kolmiomittaustornille saakka. Pohjoisosan kuopat olivat halkaisijaltaan keskimäärin 2-2,5 m ja 30-50 cm syviä. Ylempänä sammaleen peittämässä kivikossa oli 4 kuoppaa, joista kaksi oli nelikulmaista 4x3 m ja 3x2 m ja 40 cm syviä. Kaksi muuta kuoppaa olivat pyöreitä, halkaisijaltaan 4 m ja 4,5 m ja 30 cm syvä. Näiden kuoppien reunat olivat jyrkät. Kuoppien ympärillä oli kolme pienempää halkaisijaltaan 1,8-2,2 m ja 30 cm syviä kuoppia. Näiden kuoppien lisäksi alueella on vanhoja kylänrajan rajapyykkejä. Kolmiomittaustornista 30 m pohjoiseen on yksi halkaisijaltaan 2x1,5 m ja 30 cm syvä kuoppa.

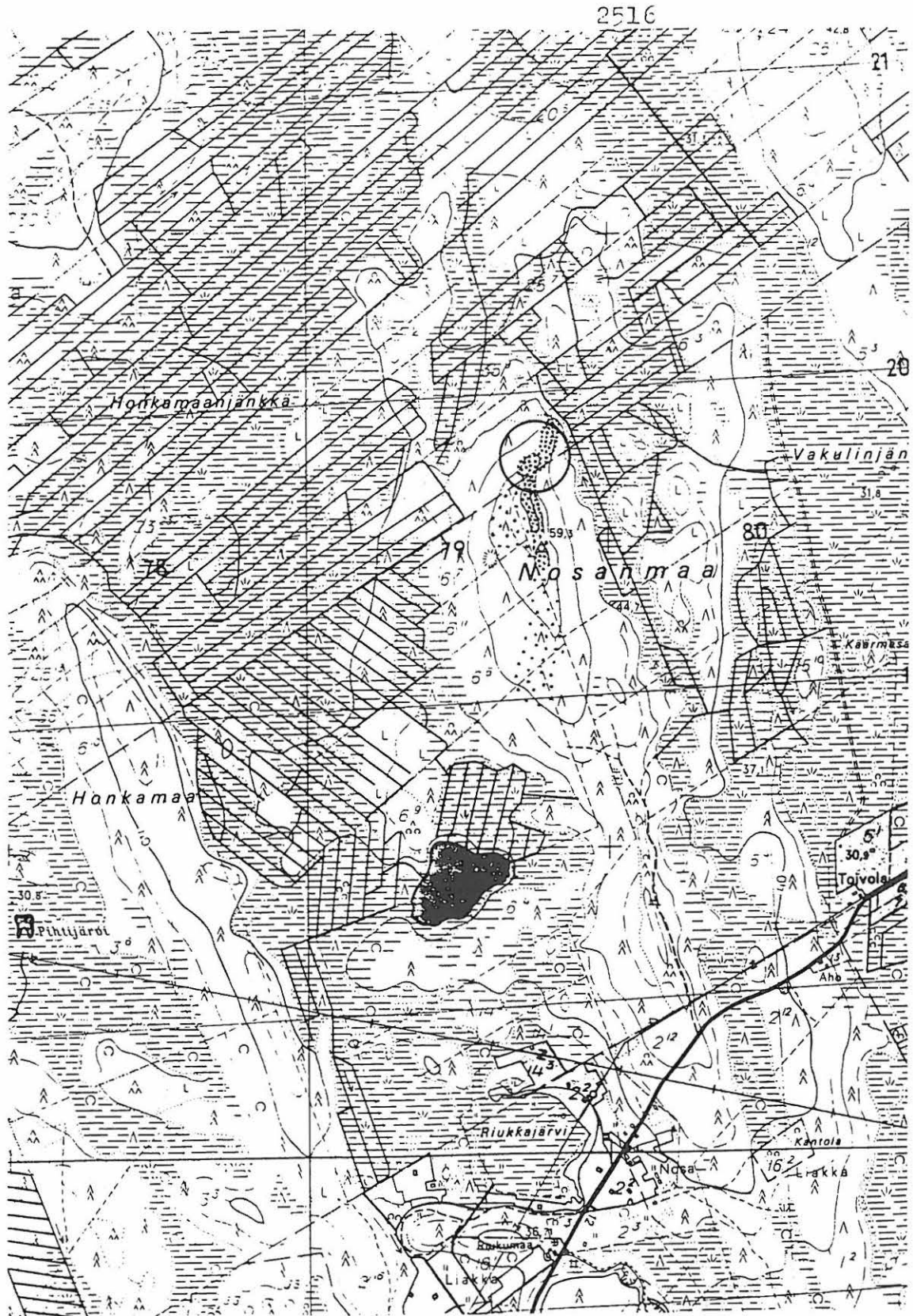
Kuopat tulkittiin mahdollisiksi asuinpaikkakuopiksi ja ne liittyvät merenranta-asutukseen. Jyrkkäreunaiset isot kuopat tulkittiin asuinkeuopiksi ja ympäröivät pienet kuopat säilytyskeuopiksi.(Kotivuori 1993:21-23) Tällöin ne voisi ajoittaa 50 m rantavaiheen mukaan 2100-2200 eaa.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 120793 Alakärppä ja Ylimaunu

7317

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

Kylä: Alavojakkala	x=7318 93
Löytöpaikka: Vakuli	y=2516 59
- Rakkakuoppa-alue II	z=47,5-50

Tila: 20:6 Pajala, 23:43 Saarela

Maanomistaja: 20:6 Arvo Pelttari;

23:43 Stiina Ramsted, Lauri Kylmänen, Anna-Liisa Kylmänen, Jouko Pörhölä, Lempi Pörhölä, Vieno Tikkala, Helmi Alatalo, Korkeamaa Paavo, Korkeamaa Pentti, Kapraali Aune, Pekkanen Riitta Aldeman Raija, Kapraali Rauni

Löydöt:

Tutkimukset:

Vakuli sijaitsee Tornion kirkolta 16 km koilliseen ja Liakasta Lautamaan kautta Könölään vievästä tiestä 3 km pohjoiseen. Vakuli on pohjois-eteläsuuntainen moreenimäki, jonka pohjoisrinne on sora-/hiekkaluetta. Vakulin eteläisten osien ympärillä on avosualue, Vakulinjänkkä. Vakulin kaakoispuolella jängän takana on Höynälänmaa ja lounaispuolella Nosanmaa. Vakulin länsi- ja pohjoispuolella on ojitettu Nosanjänkkä. Vakulin itäpuolella on Hormaniitty-niminen korpisualue. Höynälänmaasta kulkee soratie Vakulin pohjoiskärkeen.

Vakulin korkein kohta on hieman yli 50 m meren pinnasta. Maan korkeimman kohdan pohjoispäässä on pohjois-eteläsuuntainen 200 m pitkä ja 50 m leveä rakka-alue. Rakan pohjoispuolella sijaitsee soranottokuoppa rakan ja soratien välissä. Maan pohjoisosat on hakattu ja metsäaurattu. Alueella kasvaa nuorta mäntyä, kuusta, koivua ja pihlajaa. Aluskasvillisuutena on horsmaa, heiniä, puolukkaa, rahkasammalta ja hirvijäkälää. Maan pohjoiskärjessä kasvaa nuorta lehtipuumetsää, lähinnä koivua, haapaa ja leppää.

Rakan pohjoispäässä terassimuodostelman itäreunassa on halkaisijaltaan 2,5 m ja 40 cm syvä kuoppa. Tästä kuopasta 7 m länteen on halkaisijaltaan 1,3 m ja 30 cm syvä kuoppa. Tästä 1 m länteen on halkaisijaltaan 2,5 m ja 70 cm syvä kuoppa. Edellisestä 30 m etelään on halkaisijaltaan 2,5 m ja 40 cm syvä kuoppa. Tästä kuopasta 12 m koilliseen on rakan korkeimmalla kohdalla halkaisijaltaan 2,5 m ja 40 cm syvä kuoppa. Tästä kuopasta 15 m koilliseen on halkaisijaltaan 2,5 m ja 30 cm syvä kuoppa, jonka ympärillä on matalat vallit. Rakan kaakoispäässä on rantaterassissa halkaisijaltaan 3,8 m ja 45 cm syvä kuoppa. Ylemmällä terassilla on 50 m luoteeseen halkaisijaltaan 1 m ja 30 cm syvä kuoppa.

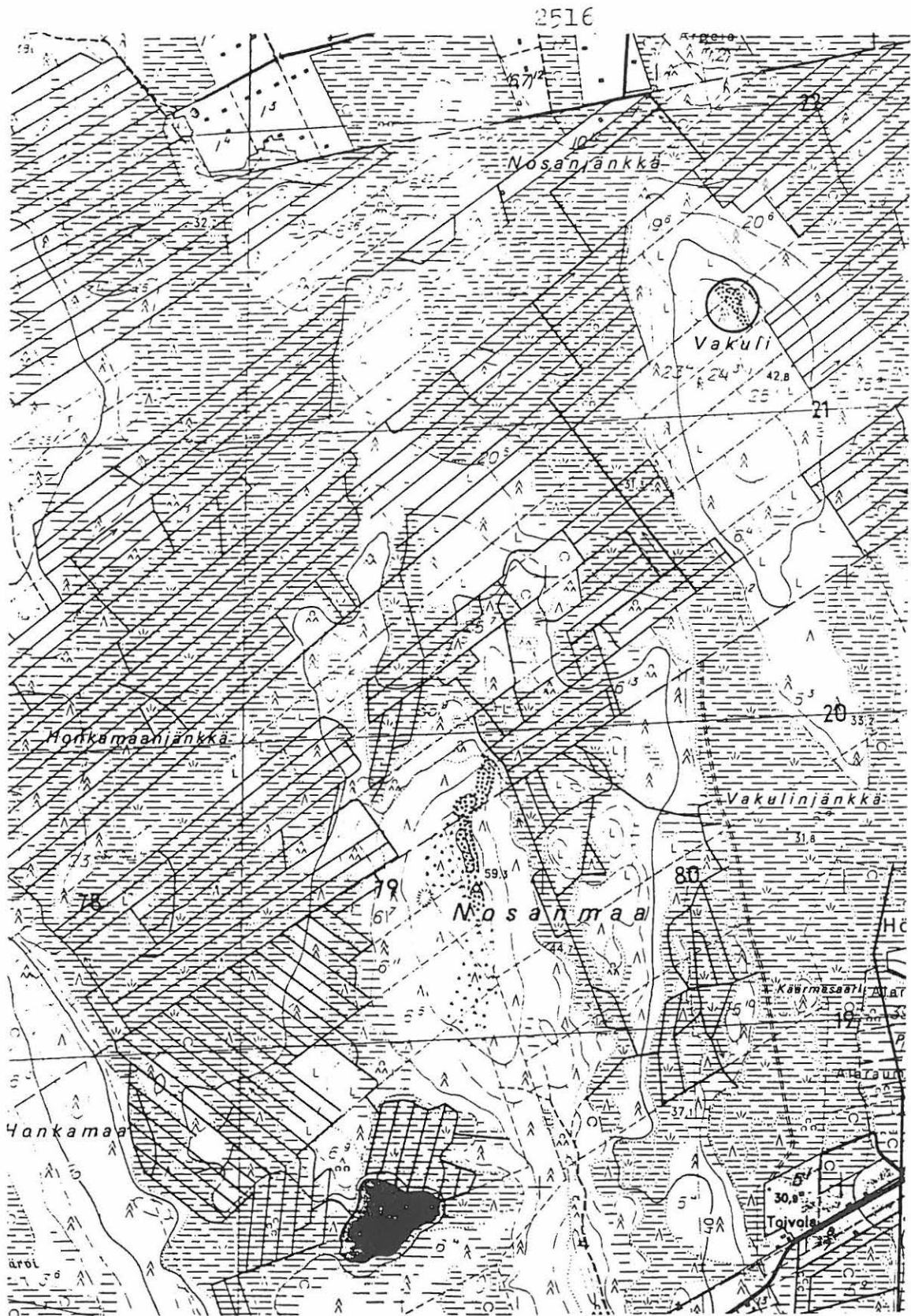
Kuopat tulkittiin asuipaikkakuopiksi ja suurimmat mahdollisiksi asuinkuopiksi. Kuoppa-alue voidaan liittää merenrantavaiheeseen. (Kotivuori 1993a:21-23) Tällöin kuopat voidaan ajoittaa 45-40 m muinaisrantojen avulla 1700-2000 eaa.

Inventointidiat: 18159-18160

MV-kuvat: 8-27-1-35, 8-27-1-36

Kartat:

Tarkastus 120793 Alakärppä ja Ylimaunu

7319

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

Kylä: Pudas x=7323 61
Löytöpaikka: Ristimaa y=2523 23
- Kuoppajäännö II z=49

Tila: 9:25 Metsäaarni

Maanomistaja: 9:25 Veitsiluoto Oy

Löydöt:

Tutkimukset:

Ristimaa sijaitsee Karungin kirkolta 23 km itäkaakkoon ja noin 3 km Korpijärvestä eteläkaakkoon. Maan halki kulkee etelä-pohjoissuunnassa Tornion ja Keminmaan kuntien raja. Ristimaa rajoittuu pohjoisreunasta Kukkosenjänkkä-nimiseen suoalueeseen. Eteläpuolella Ristimaata nousee Pesämaa-niminen moreenimäki, jonka korkeimmalla kohdalla on luode-kaakkosuuntainen rakka-alue. Ristimaa on sora-/hiekk-alue, joka liittyy moreenialueen pohjoisosaan. Pesämaan pohjoiseen laskevassa rinteessä, Ristimaan eteläosassa, on muinaisia rantavalleja. Könölä-Korpijärvi väliseltä tieltä Rantamaanmäen kohdalta lähtee soratie Ristimaahan jatkuen aina Tornion ja Keminmaan rajalle. Tien varrella sijaitsee kaksi soranottokuoppaa.

Ristimaa on nuorta männikköä kasvavaa tuoretta kangasta. Lisäksi alueella kasvaa kuusta, koivua, pihlajaa ja leppää. Pensaskerroksen muodostaa siellä täällä kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsäkurjenpolvea, kissankäpälää, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, karhun- ja rahkasammalta sekä hirvi- ja torvijäkälää.

Läntisemmän sorakuopan lounaiskulmasta noin 50 metriä etelään on rantavalliin kaivettu soikea, halkaisijaltaan 4x3 metrinen ja 70 cm syvä kuoppa, jonka pohjan muoto on alaspäin suippeneva. Kairattaessa kuopassa todettiin paksu huuhtoutumiskerros.

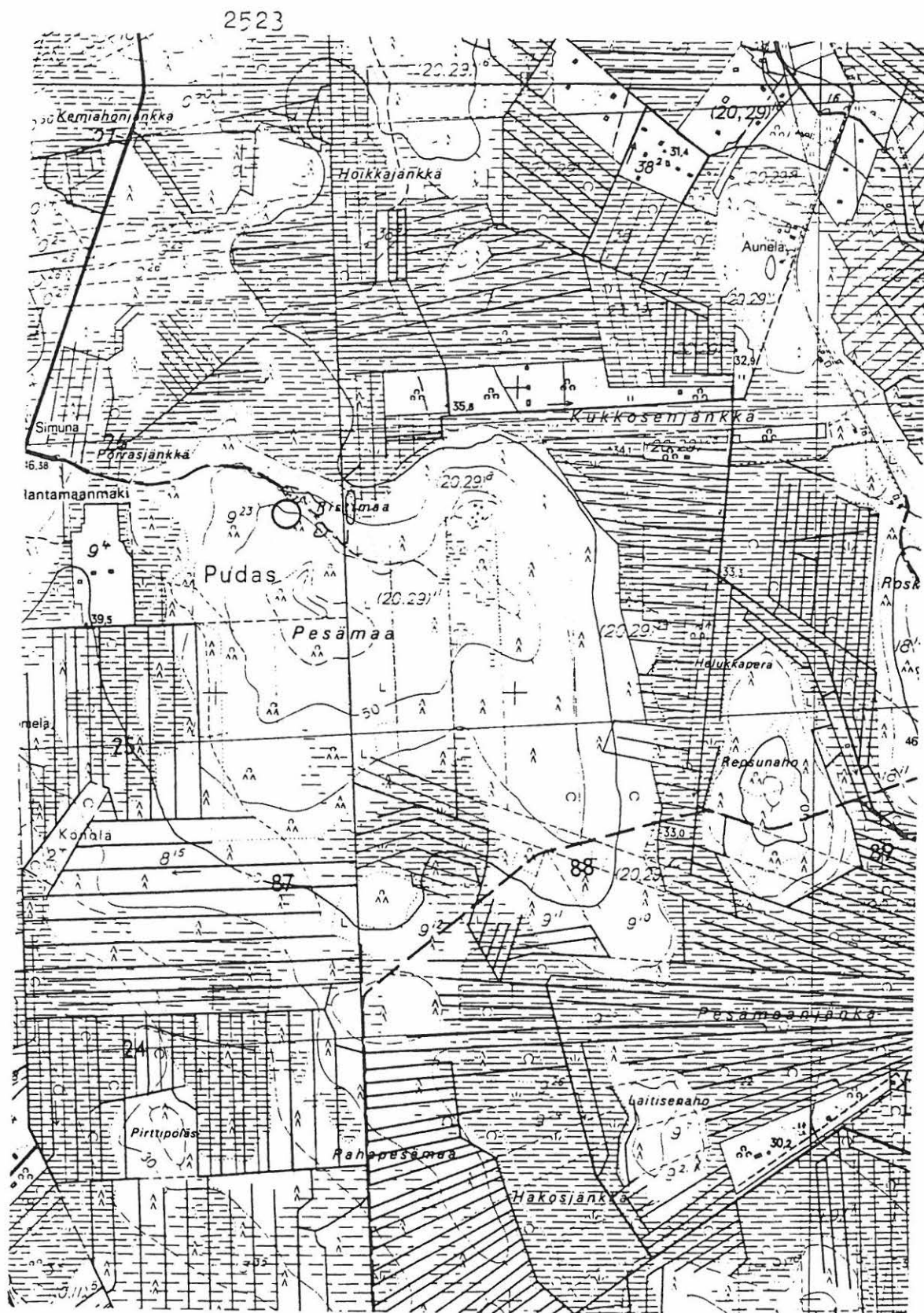
Kuoppa muistuttaa muodoltaan ja sijainniltaan pientä rantavalleihin kaivettua asuinkuoppaa.(Kotivuori 1993b:138,142) Ristimaan kuoppa on hieman tavanomaista kodanpohjaa syvempi ja siinä ei havaittu kairauksessa likamaata, näin ollen kyseessä ei ole asuinkuoppa vaan mahdollinen pyyntikuoppajäännö. Mikäli kyseessä on asuinkuoppa, liittyy se merenrantavaiheeseen, jolloin se ajoittuisi 47-45 m rantavaiheen mukaan 1800-2000 eaa.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 230693 Alakärppä ja Ylimaunu

7323

Ote peruskartasta 2542 08, 1:20 000, (1974)

TORNIO 53

PK KÖNÖLÄ 2542 08

Kylä: Pudas x=7323 30
Löytöpaikka: Pesämaa y=2523 30
- Kivilatomuksia ja rakkakuoppia II z=55

Tila: 9:25 Metsäaarni

Maanomistaja: 9:25 Veitsiluoto Oy

Löydöt:
Tutkimukset:

Pesämaa sijaitsee Karungin kirkolta 23 km itäkaakkoon ja noin 3 km Korpijärvestä eteläkaakkoon. Maan halki kulkee etelä-pohjoissuunnassa Tornion ja Keminmaan kuntien raja. Pesämaa rajoittuu pohjoisessa Ristimaahan ja pohjois- ja itäpuolelta Kukkosenjänkkä-nimiseen suoalueeseen. Kaakkoispuolella on ojitettu Pesämaanjätkä ja etelässä Pahapesämaa. Pesämaan länsipuolella on Könölän kylä. Pesämaa on moreenimäki, jonka pohjoisreunassa on sora-/hiekkalue. Pesämaan pohjoiseen laskevassa rinteessä, Ristimaan eteläosassa, on muinaisia rantavalleja. Maan korkeimmalla kohdalla on luode-kaakkosuuntainen, osittain sammaleen peittämä rakka- ja kivikkoalue, joka on noin 100 m pitkä. Könölä-Korpijärvi väliseltä tieltä Rantamaanmäen kohdalta lähtee soratie Ristimaahan jatkuen aina Tornion ja Keminmaan rajalle. Tien varrella sijaitsee kaksi soranottokuoppaa.

Pesämaa on nuorta männikköä kasvavaa tuoretta kangasta. Lisäksi alueella kasvaa kuusta, koivua, pihlajaa ja leppää. Pensaskerroksen muodostaa siellä täällä kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsäkurjenpolvea, kissankäpälää, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, karhun- ja rahkasammalta sekä hirvi- ja torvijäkälää.

Luode-kaakkosuuntaisen rakan kaakoispäässä on halkaisijaltaan 1,5 metrin ja 40 cm syvä kuoppa. Kuopasta 5 metriä luoteeseen on halkaisijaltaan 2,7 metrin ja 25 cm korkea latomus. Latomuksen ympärillä on selvästi havaittavissa alue, mistä kivet on ladottu raunioon. Latomuksen päällä kasvaa koivu.

Luoteispäässä on soikea, röykkiömäinen keskuskuopparakenne, halkaisijaltaan 2,6 metriä. Kivisten vallien korkeus on 35 cm. Rakenteen keskellä on halkaisijaltaan 1,4 metriä ja 50 cm syvä kuoppa, jossa kasvaa kuusi.

Kivirakennelmien ja kuoppien käyttötarkoituksen selvittäminen on ongelmallista. Tasainen kivilatomus voi olla mahdollinen hautarakenne tai säilytysrakenne saaliille. Kuoppia on mahdollisesti käytetty säilytyskuoppina. Keskuskuopparakenteen käyttötarkoituksesta on kahdenlaisia tulkintoja; ne ovat joko hautarakenteita tai mahdollisia kellarirakenteita. (Esim. Jarva-Okkonen 1993:99-104) Jäänteiden ajoittaminen on myös hankalaa. Pesämaan rakenteet on voitu rakentaa aikaisintaan ehkä

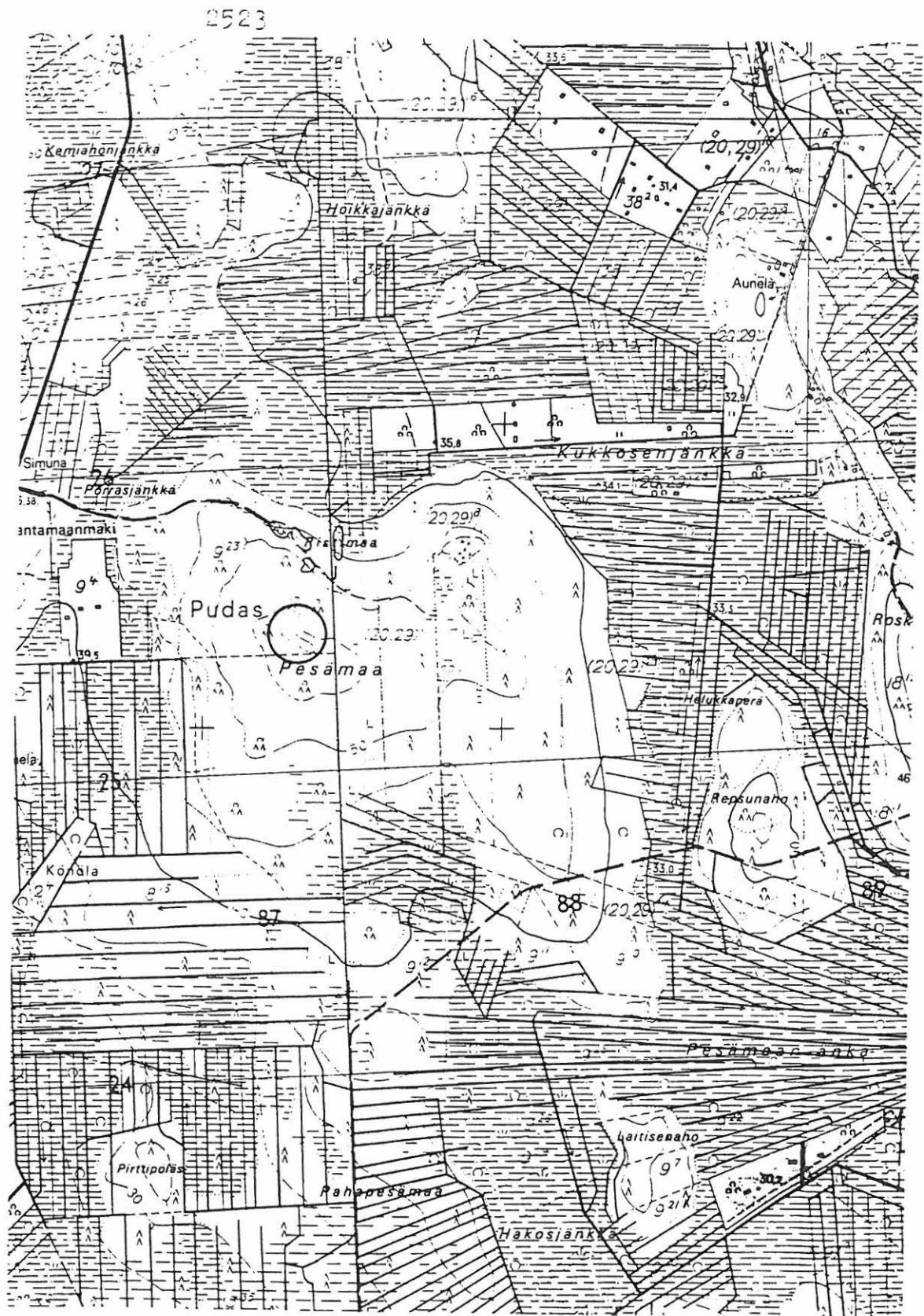
52 metrin rantavaiheessa, noin 2200 eaa. Tällöin Pesämaa on ollut pieni kivikkoinen luoto. Mahdollisesti rakenteet liittyvät myöhempään rantavaiheeseen, kuten ehkä 50 metrin vaiheeseen. KOTTIVUORI on käyttänyt kivikautisten merenranta-asuinpaikkojen ajoittamisessa alinta löytötasoa. (Kotivuori 1993b:120) Mikäli Ristimaan kuoppa liittyy mahdolliseen rantavaiheen asumiseen, voisi Pesämaan rakkarakenteet ja Ristimaan kuopan ajoittaa yhdessä neoliittisen kivikauden loppupuolelle noin 1800-2000 eaa.

Inventointidiat: 18152-18154

MV-kuvat: 8-26-6-28, 8-26-6-29, 8-26-7-30

Kartat:

Tarkastus 080793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 08, 1:20 000, (1974)

TORNIO 54

PK KÖNÖLÄ 2542 08

Kylä: Arpela

x=7327 77

Löytöpaikka: Kivimaa

y=2521 61

- Rakkakuoppia II

z=57

Tila: 7:10 Rauniola

Maanomistaja: -

Löydöt:

Tutkimukset:

Kivimaa sijaitsee Tervolan kirkolta 15,5 km länsilounaaseen ja 1 km Korpijärvestä luoteeseen. Kivimaan itäpuolella 1,5 km päässä kulkee Tornion kaupungin ja Keminmaan kunnan raja. Kivimaa kuuluu moreenialueeseen. Maan länsipuolella on ojitettu Takajänkkä. Pohjoispuolella sijaitsee kuivatut Oriapa ja Vinsanjänkkä. Nämä suoalueet ovat turpeen tuotantoalueita. Maan lounais- ja kaakoispuolella sijaitsee Korpijärvenkylän peltoalueet. Kivimaan korkeimman kohdan itäpuolelta kulkee soratie turvetuotantoalueelle. Kivimaan korkein kohta, 200 m pitkä luode-kaakkosuuntainen kivinen harjanne, sijaitsee maan pohjoisosassa. Harjanteen pohjoispuolella on käytöstä poistettu vanha soranottokuoppa, jonka länsipuolella on hakattu ja äestetty metsäpalsta.

Alue on kasvillisuusbiotoopiltaan tuoretta kangasmetsää. Valtapuuna kasvaa kuusi, jonka ohella kasvaa myös koivua ja leppää. Kenttäkerroksen muodostavat horsma, metsäkurjenpolvi, oravanmarja, kangasmaitikka, metsätähti, puolukka, rahka- ja karhunsammal. Maan pohjoisosassa soranottokuopassa ja hakatulla metsäpalstalla kasvaa lähinnä nuorta lehtipuuta, koivua ja leppää.

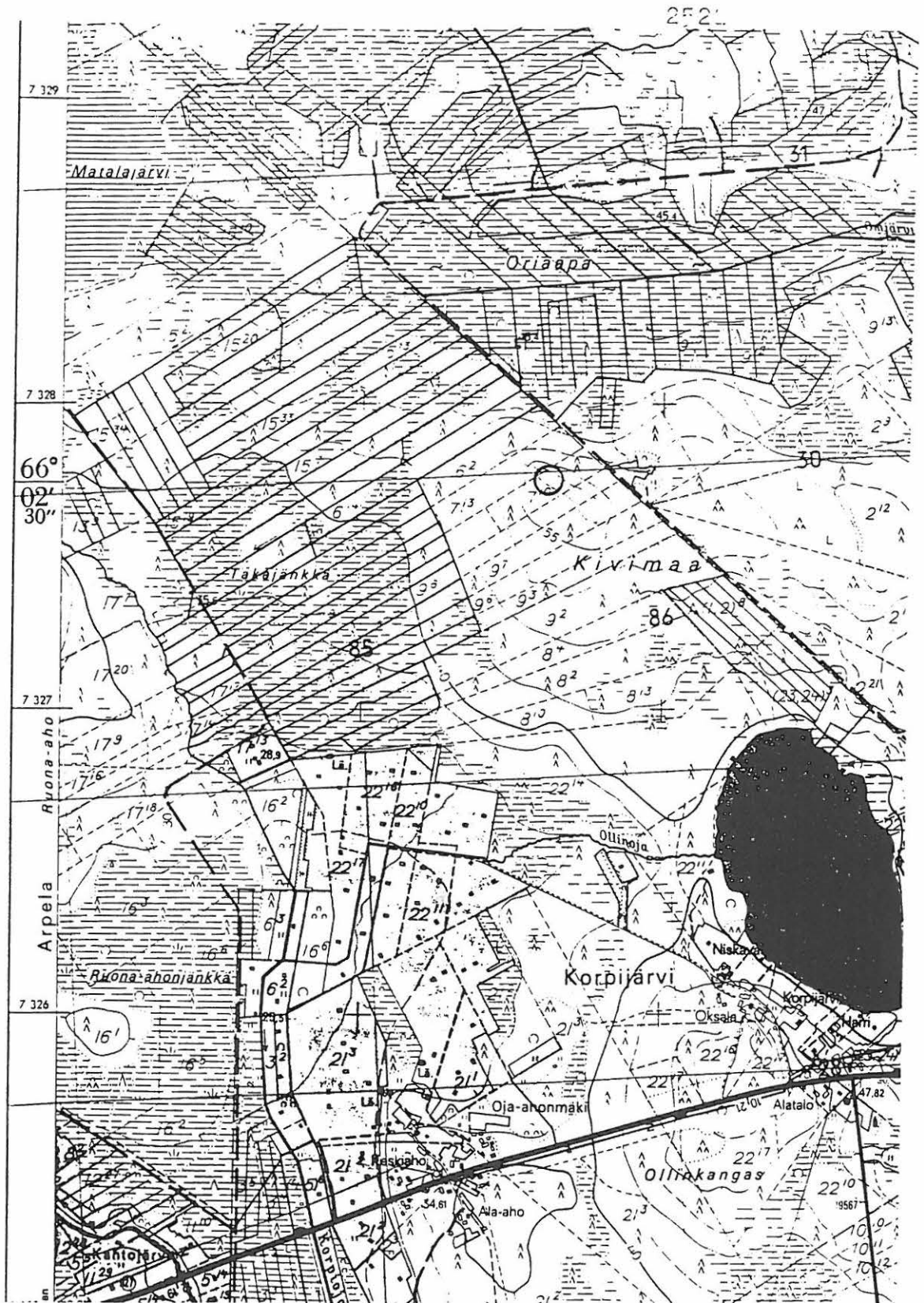
Hakatun metsäpalstan reunasta 7 m etelään, korkeimmalla harjanteella sijaitsee 4 kuoppaa sammaleen peittämässä kivikossa. Kuopat sijaitsevat korkeimman harjanteen länsipuolella välittömästi harjanteen tyvessä. Kahden suorakaiteen muotoisen kuopan lisäksi on neliön muotoinen ja kolmion muotoinen kuoppa. Suurimman, neliömäisen kuopan ympärillä on vajaan metrin levyinen matala valli. Kuoppaan halkaisija on 3,5 m ja vallisen kanssa 4,5 m. Kuopat ovat 50 cm syviä. Kuopista 60 m suuntaan SE on halkaisijaltaan 2x1,6 m ja 1 m syvä kuoppa. Kuopan pohjoispuolella on valli. Kuopat tulkittiin asuinpaikkakuopiksi. Ne voivat liittyä merenranta asutukseen. (Kotivuori 1993a:21-23) Niiden ajoittamiseksi voidaan käyttää 52,5-50 m rannan korkeuksia. Tällöin ne ajoittuvat 2000-2200 eaa.

Inventointidiat: 18155

MV-kuvat: 8-26-7-31

Kartat:

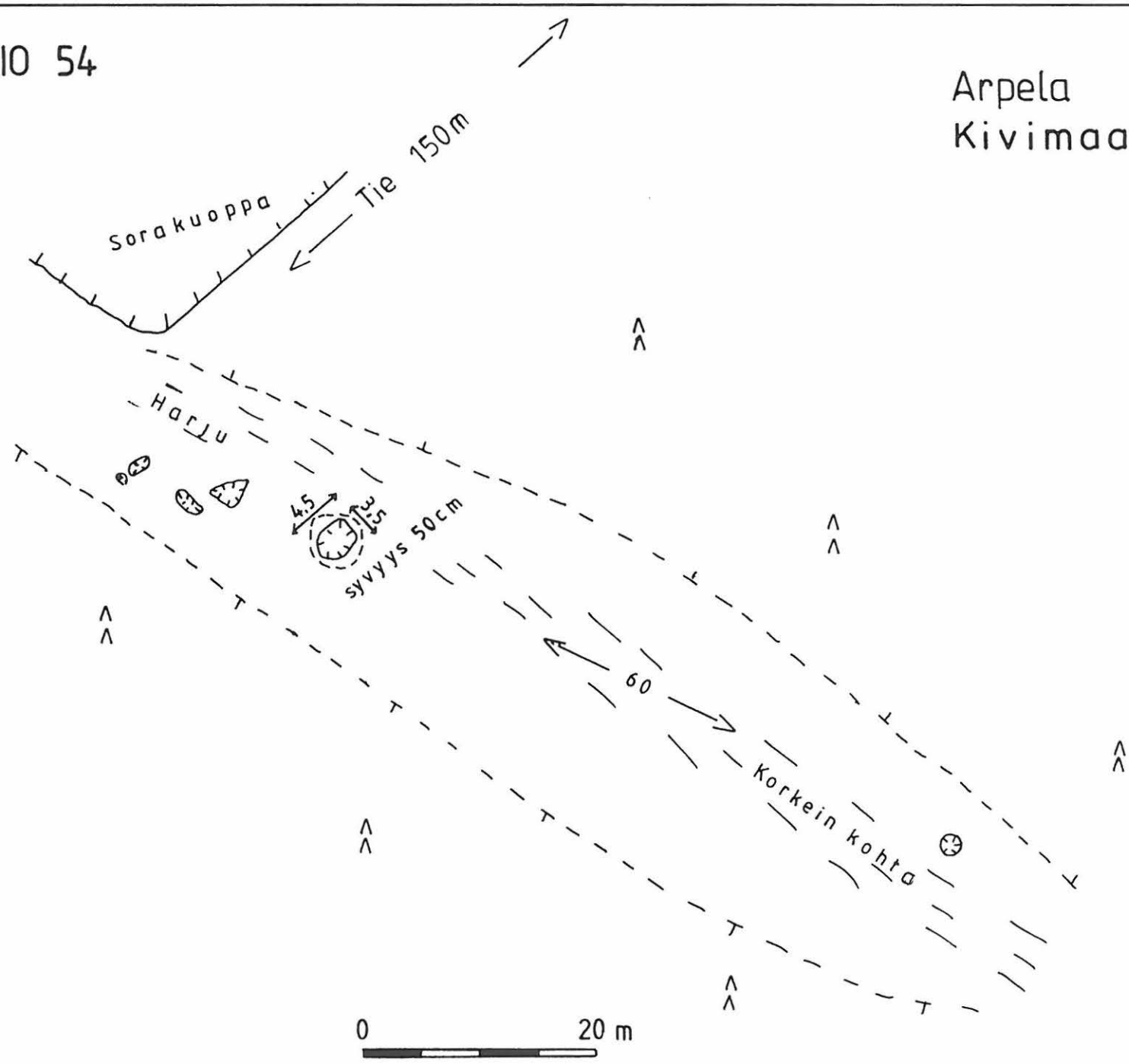
Tarkastus 080793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 08, 1:20 000, (1974)

TORNIO 54

Arpela
Kivimaa

MK 1:500

TORNIO 55

PK ARPELA 2542 05

Kylä: Aapajoki
Löytöpaikka: Mäntyvaara
- Kivikautinen asuinpaikka II

x=7327 11
y=2511 54
z=66

Tila: 18:12
Maanomistaja:

Löydöt: KM 28183:1. Kvartsi-iskos 4 kpl, 5,7 g.
2. Savukvartsi 10,82 g.
3. Kvartsiitti-iskos 9,07 g.
4. Palanut luu 2 kpl, 0,19 g.

Tutkimukset:

Mäntyvaara sijaitsee Karungin kirkolta 11 km itään. Vaara on osa laajempaa sora-/hiekkaluuetta, jonka itäosassa on kaksi kallioaluetta. Lännessä ja idässä alue rajoittuu moreenialueisiin. Vaaran pohjoispuolella 500 m päässä sijaitsee Ristijärvi, jonka itäpuolella on Ristiharju. Mäntyvaaran koillispuolella on osittain ojitettu Tupakkalautasenjätkä, jonka eteläpuolella, vaaran itäpuolella on kallioinen Runteli. Runtelin ja Mäntyvaaran välissä on kaksi hiekanottokuoppaa. Vaaran kaakoispuolella sijaitsee Vaarajätkä ja eteläpuolella Koninkaulanjätkä. Mäntyvaarasta lounaaseen on Hanhivuoma ja Hanhijärvi.

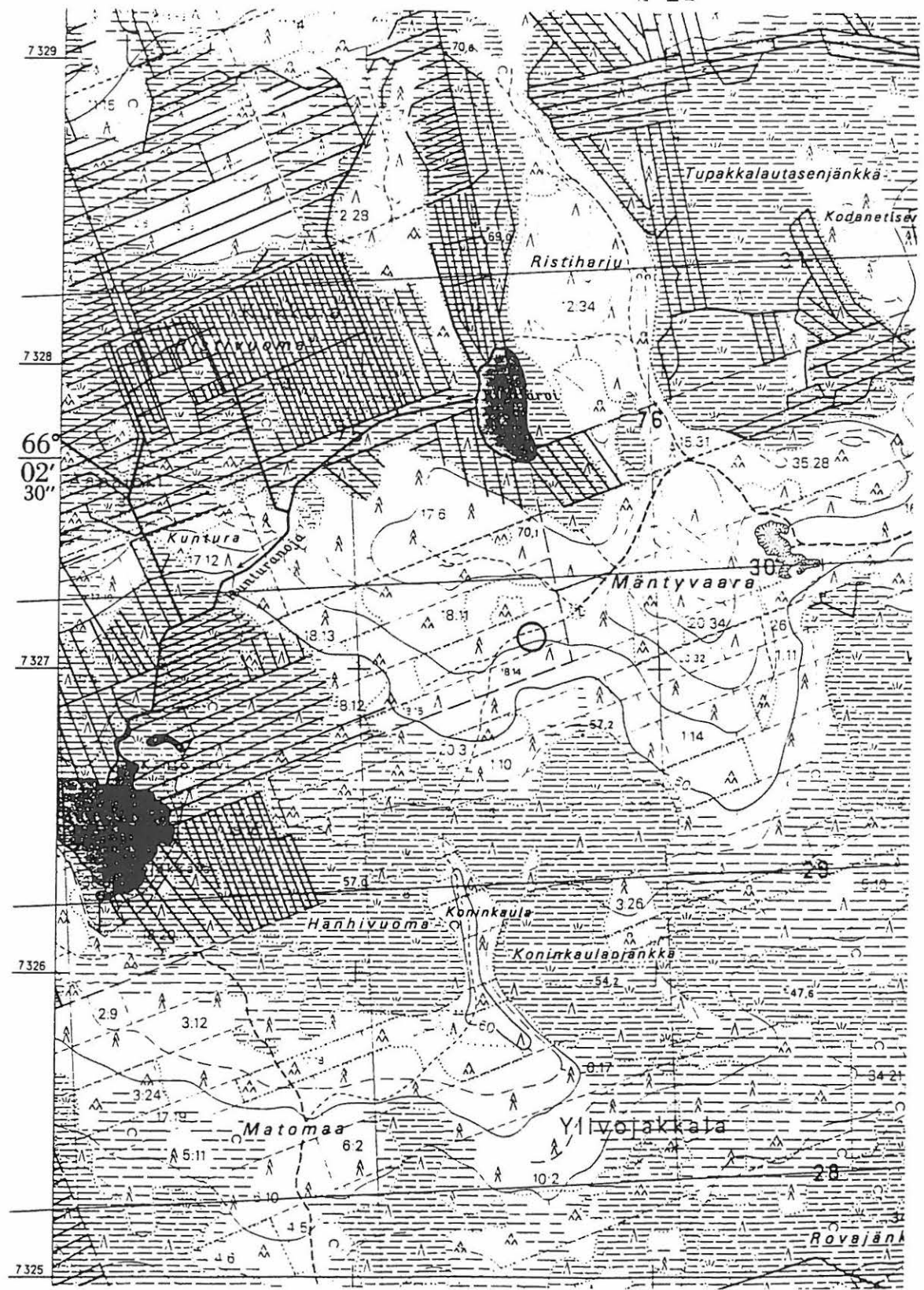
Mäntyvaaran korkein kohta on vajaat 80 m meren pinnasta. Alueen läpi kulkee soratie Korkiamaasta Kuusimaan. Vaaran länsipuolella on laaja hakkuualue. Alueen kasvillisuusbiotooppi on kuivahkoa kangasta. Alemmilla Koninkaulan ja Hanhivuomaan rajoittuvat metsäalueet ovat tuoretta kangasmetsää. Ylemmällä kankaalla kasvaa männyn ohella kuusta ja koivua. Aluskasvillisuuden muodostaa kultapiisku, keltano, horsma, kangasmaitikka, puolukka, rahkasammal sekä porojäkälä.

Vaaran korkeimman kohdan länsipuolella, soratien ojassa, havaittiin palaneita kiviä ja palanutta luuta sekä iskoksia. Löydöt keskittyivät pienelle alalle etelään viettävän rinteeseen keskivaiheille. Paikka tulkittiin kivikautiseksi asuinpaikaksi edellä mainittujen löytöjen perusteella. Paikka voidaan ajoittaa 63-62 m muinaisrannan mukaan 3000-2800 eaa.

Inventointidiat:-
MV-kuvat:-
Kartat:

Tarkastus 260793 Alakärppä ja Ylimaunu

2512

Ote peruskartasta 2542 05, 1:20 000, (1981)

Kylä: Kukkola	x=7330 10
Löytöpaikka: Tievanrakka	y=2510 48
- Kivilatomus ja rakkakuoppa II	z=85

Tila: 9:57 Auno, 10:31 Seppälä
Maanomistaja: 9:57 -, 10:31 Timo Seppälä

Löydöt:
Tutkimukset:

Tievanrakka sijaitsee Karungin kirkolta 10 km itäkoilliseen, Aapajärvestä 1,5 km kaakkoon. Tievanrakka sijaitsee Tieva-nimisen maan itäosassa. Maa kuuluu moreenimuodostelmaan, jonka pohjoisosassa on moreenin ympäröimä pohjois-eteläsuuntainen sora-/hiekkalue. Tievan korkein kohta kohoaa 88,3 m korkeuteen meren pinnasta. Korkeimman kohdan länsipuolella sijaitsee ojitettu Tievan Välijänkkä sekä Reppujänkkä. Tievan lounaispuolella sijaitsee Tuoremaa ja eteläpuolella Lehti-kumpu. Tievanrakka sijaitsee maan korkeimmalta kohdalta 500 m koilliseen. Lehtikummun ja Tievanrakan väliin jää 700-800 m pitkä ojitettu suoalue. Rakan itäpuolella on osittain ojitettu ja kuivattu Saukkovuoma. Rakan pohjoispuolella sijaitsee ojitettu Järvenpäänjänkkä.

Tievanrakka on miltei pohjois-eteläsuuntainen 200 m pitkä ja 50-80 m leveä rakka-alue. Alueen korkein kohta on yli 87,5 m meren pinnan yläpuolella. Rakan itäosat ovat matalammilla terasseilla. Rinne laskee itään päin parin sadan metrin matkalla 10-15 m. Korkeimmalla harjanteella rakkan etelä- ja pohjoispuolella on kuivahkoa kangasta, missä valtapuuna kasvaa mänty. Koivua, leppää, pihlajaa ja kuusta kasvaa jonkin verran. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on kangas- ja metsämaitikkia, horsmaa, heiniä, puolukkaa, mustikkaa, variksenmarjaa, seinä- ja kynsisammalta sekä hirvijäkälää. Itärinteen alaosassa kangas muuttuu tuoreeksi kuusivaltaiseksi metsäksi. Rakan länsipuolella rinne laskee loivasti ja nousee Tievan korkeimmalle kohdalle. Rinne on hakattu ja äestetty. Alueelle on istutettu mäntytaimikko.

Rakan korkeimman kohdan itäpuolisella, alemmalla terassilla on halkaisijaltaan 2 m ja 30 cm korkea latomus. Latomus on muodoltaan pyöreä ja profiililtaan tasainen. Päältä katsottuna latomuksessa näyttää olevan jonkinlainen kivikehä. Latomuksen reunassa on laattamaisista kivistä muodostuva lokero. Latomus on osittain sammaleen peittämä ja kivet siinä olivat jäkäläkasvuston peittämiä. Latomuksesta 13,4 m kaakkoon on halkaisijaltaan 1,4 m ja 30 cm syvä rakkakuoppa.

Latomuksen iästä ei voi tässä vaiheessa sanoa mitään muuta kuin sen, että se sijaitsee kiviikauden rannankorkeudella.

Inventointidiat: 18255-18257
MV-kuvat: 8-27-4-10, 8-27-4-11, 8-27-4-12

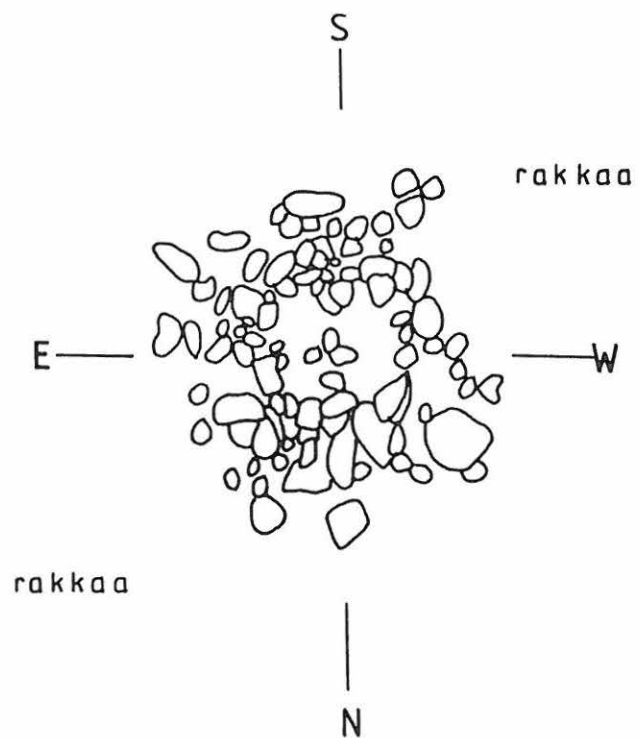
Kartat:

Tarkastus 160793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 56
Tievanrakka
Latomus

MK= 1:50

Kylä: Laivaniemi x=7331 87
Löytöpaikka: Kotarova y=2512 33
-Kivikautinen asuinpaikka II z=62

Tila: 46:8 Pyyny
Maanomistaja: -

Löydöt: KM 28184:1. Retusoitua kvartsi-iskos 20 mmx12 mmx4 mm, 1 g.
2. Kvartsi-iskos 2 kpl, 4,64 g.
3. Palanut luu 0,45 g.

Tutkimukset:

Kotarova sijaitsee Karungin kirkolta 12,5 km itäkoilliseen, Aapajärvestä 2,5 km itään. Maaperä Kotarovan eteläosassa on moreenia. Pohjoisosassa on 2,5 km pitkän sora-/hiekkalueen itäpää. Kotarovan lounaispuolella on itä-länsisuuntainen harjualue, Pitkäharju. Kotarovan pohjoisosien ympärillä sijaitsee Virkkumaanjänkkä. Rovon koillispuolinen suoalue on kuivattu pelloksi. Kotarovan eteläpuolella virtaa jänkässä Hormaoja itään päin. Rovon eteläosan halki kulkee maantie n:o 19583 Aapajärvestä Sattajärveen. Tästä maantiestä lähtee soratien pohjoiseen Kotarovan kohdalla ja tie kulkee Kotarovan korkeimman kohdan länsipuolelta maan pohjoispäässä olevalle soranottokuopalle ja sieltä edelleen jatkuen pohjoiseen.

Kotarovan korkein kohta on yli 70 m merenpinnan yläpuolella. Maasto on kivikkoista. Rova on etelä-, itä- ja pohjoisosistaan hakattu ja metsäaurattu. Rovon korkeimmalla kohdalla ja länsirinteessä kasvaa mäntyä. Alue on biotoopiltaan yläosistaan kuivahkoa kangasta muuttuen rinteiden alaosassa tuoreeksi kankaaksi. Männyn lisäksi kasvaa kuusta, koivua, pihlajaa sekä haapaa. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksena on heinää, maariankämmeä, oravanmarjaa, metsätähteä, kangasmaitikkia, mustikkaa, puolukkaa, seinäsammalta ja karhunsammalta. Pohjoisosassa soranottokuopaa ja sen ympäristössä kasvaa edellisten lisäksi leppää, pajua sekä kanervaa.

Soranottokuopan pohjoisreunassa havaittiin kvartsi-iskoksia ja palaneita kiviä. Sorakuopan ja sen pohjoispuolella olevan suon väliin jäävällä noin 20 m leveällä kaisteleella olevissa aurauksissa havaittiin lisää palaneita kiviä. Palaneiden kivien alue jatkui itään päin sorakuopan koilliskulmaan ja sen ohi. Sorakuopan koillispuolen aurauksissa oli lisää kvartsi-iskoksia sekä palanutta luuta. Löytöalue keskittyi soratien pohjoispuolisille alueille.

Paikka todettiin kivikautiseksi asuinpaikaksi edellä mainittujen löytöjen perusteella. Paikka sijaitsee muinaisella, suojaisella rantaterassilla. Paikan ajoittamiseen voidaan käyttää läheisen suon pinnan korkeutta, 60 m meren pinnan yläpuolella. Tällöin asuinpaikka ajoittuu 2700-2800 eaa. Asuinpaikasta länsilounaaseen sijaitsee 1 km päässä TORNIO 19 -kohde, keihäänkärjen löytöpaikka. Itäkaakossa on 1 km päässä TORNIO 17 -kohde, kiviesineen löytöpaikka.

Inventointidiat: 18253

MV-kuvat: 8-27-3-9

Kartat:

Tarkastus 150793 Alakärppä ja Ylimaunu

7332

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 57
Laivaniemi
Kotarova

äestysuria

Hiekkakuoppa

Tie

Kvartsi-iskos ○
Palanut luu ⊗
Palanut kivi x

0 25 m

CC

CC

CC

○ x

TORNIO 58

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

Kylä: Kukkola	x=7331 50
Löytöpaikka: Ukonkalliot S	y=2509 55
- Pyyntikuoppa? III	z=61

Tila: 21:24 Anttila

Maanomistaja: Antti ja Eila Uusimaa, Uusimaa Leevi

Löydöt:

Tutkimukset:

Ukon kalliot sijaitsevat Aapajärven itäosan etelärannalla Karungin kirkolta 10 km itäkoilliseen. Kalliot ovat järven itäpäässä oleva itä-länsisuuntainen kallioalue. Kallioiden länsipuolella on järveen rajoittuva moreenialue. Kallioalue liittyy järven itäpuolella moreenialueeseen, joka kiertyy järven pohjoisrantaan pitkin länteen päin. Kallioiden länsi- ja eteläpuolella sijaitsee ojitettu Hautajänkkä-niminen suoalue. Kaakossa sijaitsee myös ojitettu Järvenpäänjänkkä.

Kallioiden päällä on lähinnä kynsisammalmattoja sekä kallion koloissa kasvavia mäntyjä ja koivuja. Kallioiden itä- ja länsipuolella maasto muuttuu korpisuoksi. Kallioiden eteläpuolella kasvaa kuivahkoa kangasmetsää. Havupuiden, männyn ja kuusen ohella alueella kasvaa koivua. Aluskasvillisuutena on vanamoja, mustikkaa, puolukkaa, rahka- ja seinäsammalta sekä hirvijäkälää.

Järven rannasta etelään 100 m on yksi halkaisijaltaan 3x2 m ja 35 cm syvä kuoppa. Kairattaessa kuopassa havaittiin huuhtoutumiskerros. Kuoppa tulkittiin epävarmaksi pyyntikuopaksi.

Inventointidiat:-

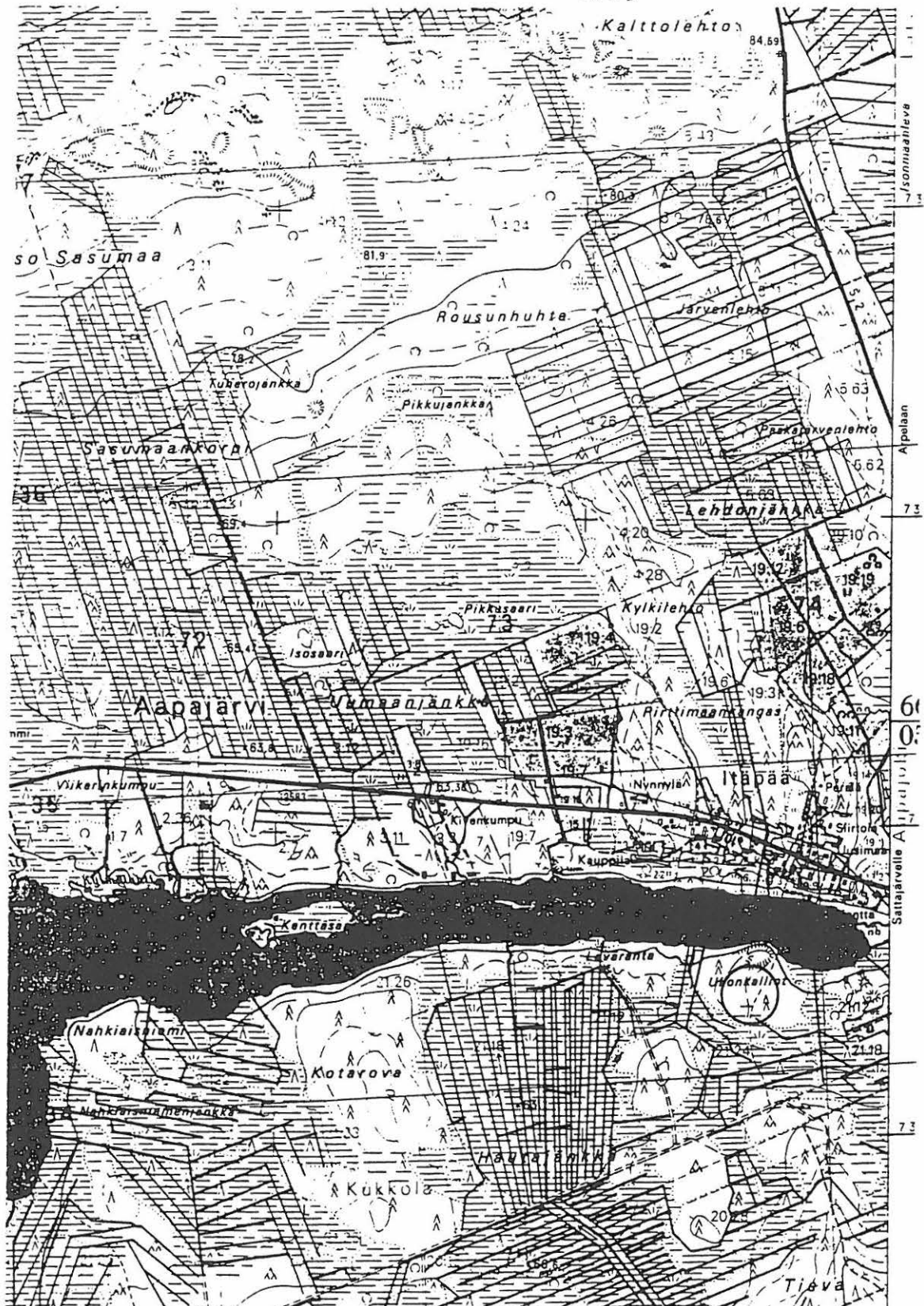
MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 140793 Alakärppä ja Ylimaunu

2509

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

7331

Kylä: Aapajoki	x=7331 52
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää Seppänen	y=2506 68
- Kivikautinen asuinpaikka II	z= 62

Tila: 8:36 Seppänen
Maanomistaja: Tuula Seppänen

Löydöt: KM 28185 Taltanteelmä 116,3 mmx48 mmx24 mm, 176,9 g.
Tutkimukset:

Aapajärven Länsipää sijaitsee Karungin kirkolta 7 km koilliseen Aapajärven Länsipäässä. Länsipää on pohjois-eteläsuuntainen, itäosastaan Aapajärveen rajoittuva moreenimäki, jonka pohjoisosassa on järveen saakka jatkuva sora-/hiekkalue. Länsipään koillis-, pohjois- ja länsipuolella on suosta kuivattuja pelto- ja niittyalueita. Kaakkoispuolella sijaitsee Myllykorpi-niminen korpisuoalue. Mäen koillispäässä sijaitsee koulurakennus. Itärinteessä sijaitsee useita taloja, jotka keskittyvät Länsipäästä Kuusimaan vievän tien varteen. Kolme kilometriä pitkä Aapajärvi on länsipäästään 1,2 km leveä, mutta järvi kapenee itää kohden, missä se on vain 200 m leveä. Järven länsipään eteläosasta alkaa Aapajoki. Järven pinta on 58,2 m nykyisen meren pinnan yläpuolella. Länsipään korkein kohta on yli 75 m meren pinnan yläpuolella. Kansakoulun eteläpuolella on luode-kaakkoisuunnassa 200 m pitkä ja lounas-koillinsuunnassa 50-80 m leveä soranottokuoppa. Itärinteellä on edellä mainitun soranottokuopan lisäksi muutama pieni kotitarvesorakuoppa. Länsipään pohjoisosan harjanteen korkeimmalla kohdalla on 60 m pitkä ja 25 m leveä rakka-alue noin 20 m soranottokuopan itäreunasta länteen.

Länsipää on mäen yläosan kasvillisuudeltaan kuivahkoa kangasta. Valtapuuna on mänty, jonka ohella kasvaa myös kuusta, koivua sekä pihlajaa. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksessa on horsmaa, kangasmaitikkaa, vanamoja, oravanmarjaa, heiniä, variksenmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, rahkasammalta, kynsisammalta, seinäsammalta, poronpallerojäkälää, hirvensarvijäkälää sekä torvijäkälää. Soranottokuopan reunoilla kasvaa pensaskerroksessa katajan ohella pajua sekä aluskasvillisuuteen tulee lisäksi metsämaitikka. Länsipään kasvillisuusbiotooppi muuttuu itärinteen alaosaan niityksi, jossa erilaiset heinät ovat pääasiassa kasveja. Itärinteen eteläosa on lehtomaista kangasta, jossa valtapuuna olevan kuusen ohella kasvaa mäntyä, pihlajaa sekä katajaa. Aluskasvillisuuden muodostavat oravanmarja, mustikka, puolukka ja heinät. Itärinteen pohjoispäässä kangas on kuivahko, jossa aluskasvillisuuteen kuuluvat lisäksi puna-apila ja metsätähti.

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Länsipää itärinteen alaosaan maantien itäpuolella Seppänen tilan pihamaalla ja mahdollisesti maantien alla. Talon emäntä Tuula Seppänen löysi liuskeisen taltanteelman kukkapenkkiä kaivaessaan. Tilan päärakennuksen seinänviereisessä kukkapenkistä hän oli löytänyt kvartsi-iskoksia. Valkoisia kvartsin

palasia emäntä oli havainnut pihan poikki kaivetussa vesijohtokaivannossa. Pihan maaperä on hiekkaa.

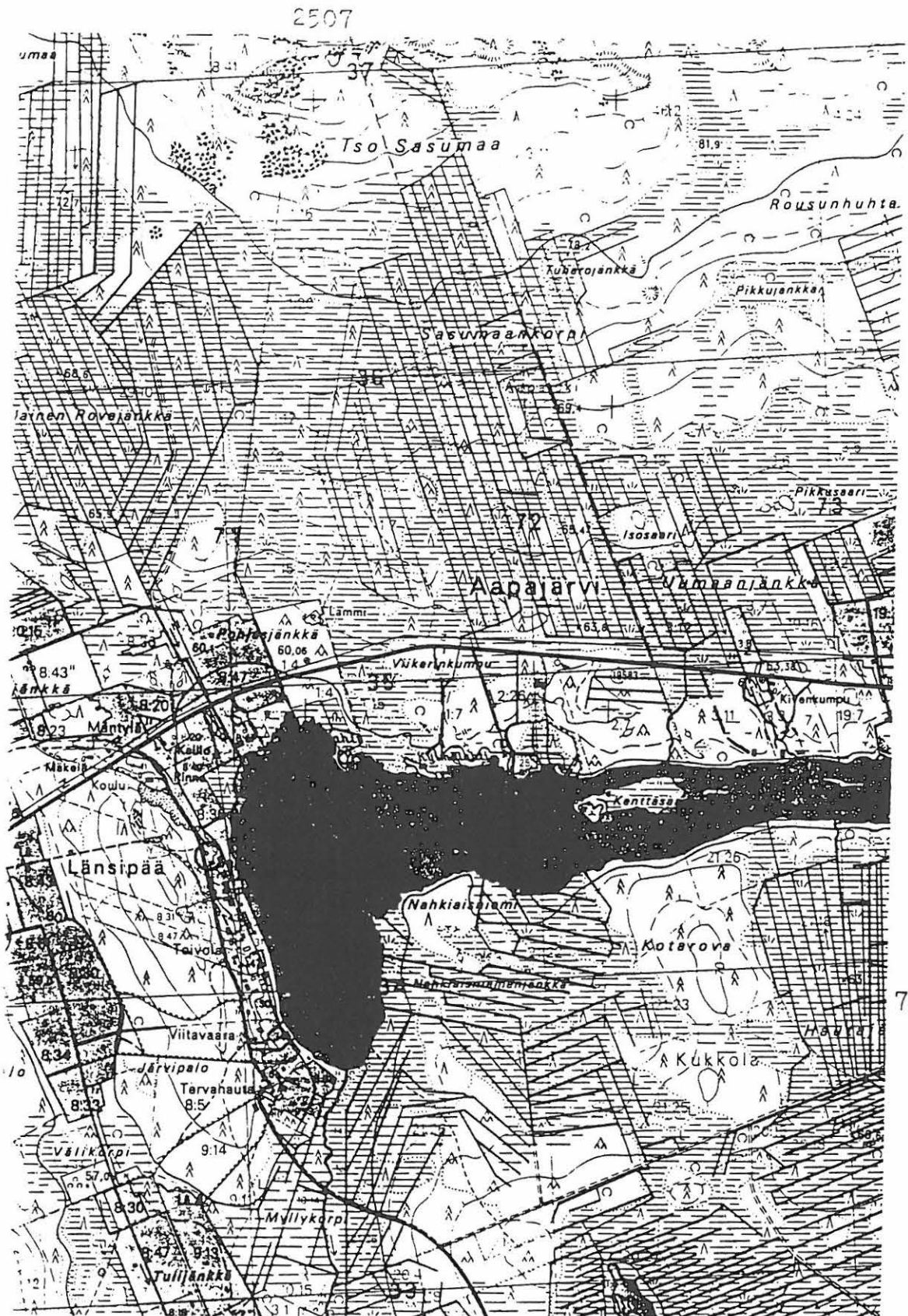
Näiden löytöjen perusteella paikka todettiin kiviakautiseksi asuinpaikaksi. Sitä, kuuluuko asuinpaikka merenrantavaiheeseen vai onko se järvenranta-asuinpaikka, ei voida sanoa. Mikäli asuinpaikka on merenrantavaiheeseen liittyvä, ajoituu se 60 m rantavaiheen mukaan 2700-2800 eaa. Tällöin Aapajärvi on muodostanut 4-5 km pitkän merenlahden.

Inventointidiat: 18251, 18295-18296

MV-kuvat: 8-27-3-7, 8-28-6-9, 8-28-6-10, 8-28-6-11,

Kartat:

Tarkastus 260793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 59

Aapajärvi
länsipää Seppänen

nousee

liesi

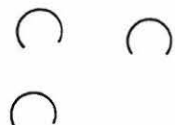
Tie

is koksia

kukkapenkki
josta taltta

Ulkorakennus

Niittyä

Aapajärvi

MK 1:500

Kylä: Aapajoki x=n. 7331 16
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää y=n. 2506 86
- Kivikirveen löytöpaikka II z= n. 60

Tila: 8:30 Aapajärvi
Maanomistaja: Viljo ja Aino Seppänen

Löydöt: Kivikirves(hävinyt)
Tutkimukset:

Aapajärven Länsipää sijaitsee Karungin kirkolta 7 km koilliseen Aapajärven Länsipäässä. Länsipää on pohjois-eteläsuuntainen, itäosastaan Aapajärveen rajoittuva moreenimäki, jonka pohjoisosassa on järveen saakka jatkuva sora-/hiekkalue. Länsipään koillis-, pohjois- ja länsipuolella on suosta kuivattuja pelto- ja niittyalueita. Kaakkoispuolella sijaitsee Myllykorpi-niminen korpisuoalue. Mäen koillispuolella sijaitsee koulurakennus. Itärinteessä sijaitsee useita taloja, jotka keskittyvät Länsipäästä Kuusimaan vievän tien varteen. Kolme kilometriä pitkä Aapajärvi on länsipäästään 1,2 km leveä, mutta järvi kapenee itää kohden, missä se on vain 200 m leveä. Järven länsipään eteläosasta alkaa Aapajoki. Järven pinta on 58,2 m nykyisen meren pinnan yläpuolella. Länsipään korkein kohta on yli 75 m meren pinnan yläpuolella. Kansakoulun eteläpuolella on luode-kaakkosuunnassa 200 m pitkä ja lounas-koillinsuunnassa 50-80 m leveä soranottokuoppa. Itärinteellä on edellä mainitun soranottokuopan lisäksi muutama pieni kotitarvesorakuoppa. Länsipään pohjoisosan harjanteen korkeimmalla kohdalla on 60 m pitkä ja 25 m leveä rakka-alue noin 20 m soranottokuopan itäreunasta länteen.

Länsipää on mäen yläosan kasvillisuudeltaan kuivahkoa kangasta. Valtapuuna on mänty, jonka ohella kasvaa myös kuusta, koivua sekä pihlajaa. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksessa on horsmaa, kangasmaitikkaa, vanamoja, oravanmarjaa, heiniä, variksenmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, rahkasammalta, kynsisammalta, seinäsammalta, poronpallerojäkälää, hirvensarvijäkälää sekä torvijäkälää. Soranottokuopan reunoilla kasvaa pensaskerroksessa katajan ohella pajua sekä aluskasvillisuuteen tulee lisäksi metsämaitikka. Länsipään kasvillisuusbiotooppi muuttuu itärinteen alaosissa niityksi, jossa erilaiset heinät ovat pääasiallisia kasveja. Itärinteen eteläosa on lehtomaista kangasta, jossa valtapuuna olevan kuusen ohella kasvaa mäntyä, pihlajaa sekä katajaa. Aluskasvillisuuden muodostavat oravanmarja, mustikka, puolukka ja heinät. Itärinteen pohjoispuolella kangas on kuivahko, jossa aluskasvillisuuteen kuuluvat lisäksi puna-apila ja metsätähti.

Löytöpaikka sijaitsee järven läntisen pään lounaisrannalla lähellä järven ranta. Tuula Seppänen kertoi, että hänen kotitilansa perunapellosta on löydetty hiottu kivinen kirves. Kirveessä on ollut keskiosassa molemmin puolin uurre varttamista varten. Paikalla ei

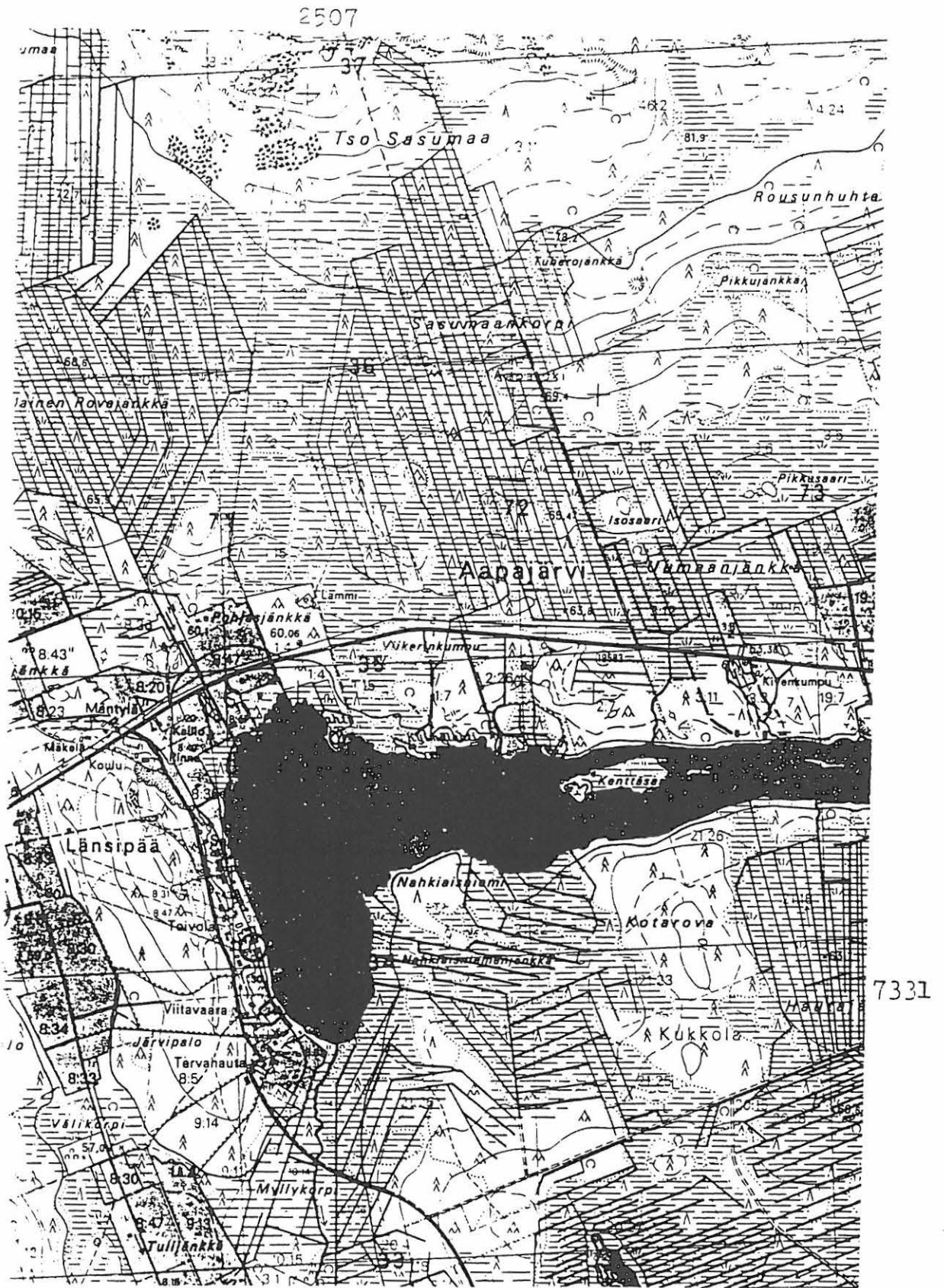
havaittu tarkastuksen yhteydessä asuinpaikkaan viitaavia löytöjä. Peltoon ei kaivettu koekuoppaa.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 270793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

Kylä: Aapajoki x=7331 66
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää I y=2506 44
- Kiviröykkiöitä ja rakkakuoppia I z=70

Tila: 8:36 Seppänen, 8:55 Ylitalo
Maanomistaja: 8:36 Viljo Seppänen, 8:55 -

Löydöt:
Tutkimukset:

Aapajärven Länsipää sijaitsee Karungin kirkolta 7 km koilliseen Aapajärven Länsipäässä. Länsipää on pohjois-eteläsuuntainen, itäosastaan Aapajärveen rajoittuva moreenimäki, jonka pohjoisosassa on järveen saakka jatkuva sora-/hiekkalualue. Länsipään koillis-, pohjois- ja länsipuolella on suosta kuivattuja pelto- ja niittyalueita. Kaakkoispuolella sijaitsee Myllykorpi-niminen korpisuoalue. Mäen koillispuolella sijaitsee koulurakennus. Itärinteessä sijaitsee useita taloja, jotka keskittyvät Länsipäästä Kuusimaan vievän tien varteen. Kolme kilometriä pitkä Aapajärvi on länsipäästään 1,2 km leveä, mutta järvi kapenee itää kohden, missä se on vain 200 m leveä. Järven länsipään eteläosasta alkaa Aapajoki. Järven pinta on 58,2 m nykyisen meren pinnan yläpuolella. Länsipään korkein kohta on yli 75 m meren pinnan yläpuolella. Kansakoulun eteläpuolella on luode-kaakkoisuunnassa 200 m pitkä ja lounas-koillinsuunnassa 50-80 m leveä soranottokuoppa. Itärinteellä on edellä mainitun soranottokuopan lisäksi muutama pieni kotitarvesorakuoppa. Länsipään pohjoisosan harjanteen korkeimmalla kohdalla on 60 m pitkä ja 25 m leveä rakka-alue noin 20 m soranottokuopan itäreunasta länteen.

Länsipää on mäen yläosan kasvillisuudeltaan kuivahkoa kangasta. Valtapuuna on mänty, jonka ohella kasvaa myös kuusta, koivua sekä pihlajaa. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksessa on horsmaa, kangasmaitikkaa, vanamoja, oravanmarjaa, heiniä, variksenmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, rahkasammalta, kynsisammalta, seinäsammalta, poronpallerojäkälää, hirvensarvijäkälää sekä torvijäkälää. Soranottokuopan reunoilla kasvaa pensaskerroksessa katajan ohella pajua sekä aluskasvillisuuteen tulee lisäksi metsämaitikka. Länsipään kasvillisuusbiotooppi muuttuu itärinteen alaosissa niityksi, jossa erilaiset heinät ovat pääasiallisia kasveja. Itärinteen eteläosa on lehtomaista kangasta, jossa valtapuuna olevan kuusen ohella kasvaa mäntyä, pihlajaa sekä katajaa. Aluskasvillisuuden muodostavat oravanmarja, mustikka, puolukka ja heinät. Itärinteen pohjoispuolella kangas on kuivahko, jossa aluskasvillisuuteen kuuluvat lisäksi puna-apila ja metsätähti.

Rakka-alueen korkeimmalla kohdalla on rakan pohjois- ja eteläpuolella kiviröykkiöitä. Rakka-alueella on 13 rakkakuoppaa.

Röykkiöt pohjoisesta käsin:

- I Halkaisija 11 m ja 110 cm korkea, röykkiön eteläreunassa on kaivelun jäljiltä halkaisijaltaan 3 m kuoppa
- II Halkaisija 3,3 m ja korkeus 30 cm
- III Halkaisija 10,4 m ja 100 cm korkea
- IV Halkaisija 3 m ja 20 cm korkea
- V Pitkänomainen latomus röykkiö n:o I 11 m itään. Pituus itä-länsisuunnassa 5 m, länsipään leveys 1,8 m ja itäpään leveys 2,2 m. Länsipään korkeus 40 cm ja itäpään korkeus 110 cm.

Rakkakuopat pohjoisesta alkaen:

- 1 pyöreä, halkaisijaltaan 2,5 m, 40 cm syvä
- 2 pyöreä, halkaisijaltaan 1 m, 30 cm syvä
- 3 pyöreä, halkaisijaltaan 2 m, 35 cm syvä
- 4 pyöreä, halkaisijaltaan 1,2 m, 30 cm syvä
- 5 pitkänomainen, pituus 3 m, leveys 1,5 m, 30 cm syvä
- 6 soikea, halkaisija 1 m, 40 cm syvä
- 7 pitkänomainen, itäpäässä valli, pituus 3 m, leveys 1,5 m, 45 cm syvä
- 8 epämääräisen muotoinen, yhteydessä n:o 7 kanssa, halkaisija 2 m, 40 cm syvä
- 9 pyöreä, halkaisija 3 m, 35 cm syvä
- 10 pyöreähkö, halkaisija 1 m, 15 cm syvä
- 11 pyöreä, halkaisija 2 m, 15 cm syvä
- 12 pyöreä, halkaisija 2,5 m, 30 cm syvä
- 13 neliömäinen, 3x2 m, 20 cm syvä

Näiden lisäksi rakassa on muutamia epämääräisiä painaumuksia. Tuula Seppänen kertoi, että hänen isänsä on poikasena kaivellut rakkaa muiden kylän poikien kanssa. Näin ollen kuoppien ikään täytyy suhtautua tietyllä varauksella.

Röykkiöt sijaitsevat kivikautisella rannan korkeudella. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että ne olisivat kivikautisia. Luultavimminkin ne ajoittuvat varhaiselle metallikaudelle. Röykkiöt ovat toimineet tällöin järvenranta-asukkaiden hautaröykkiöinä. On myös mahdollista, että röykkiöt ovat rautakautisia hautaröykkiöitä.

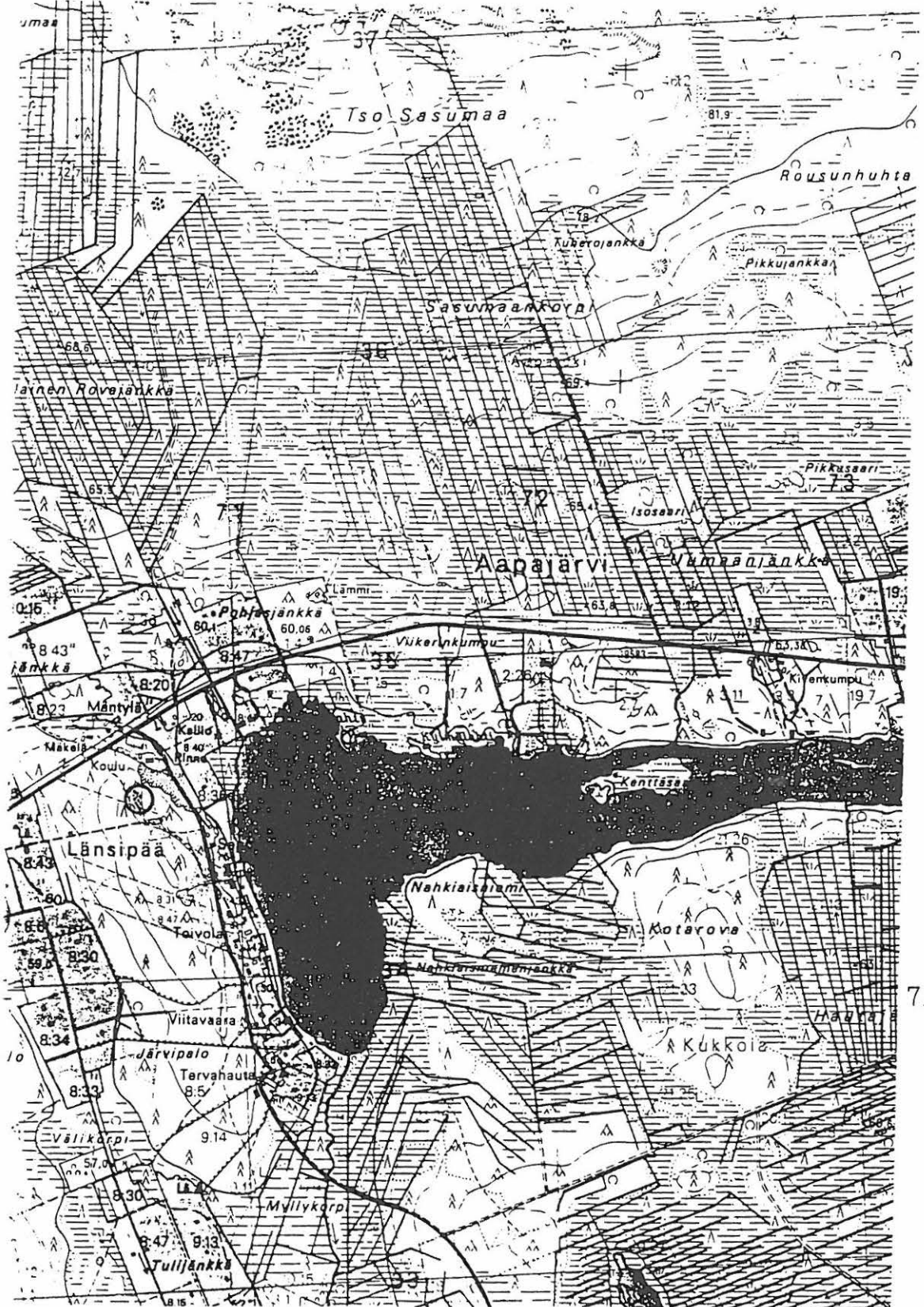
Inventointidiat: 18164-18168

MV-kuvat: 8-27-2-4, 8-27-2-5, 8-27-3-6

Kartat:

Tarkastus 130793 Alakärppä ja Ylimaunu

2507

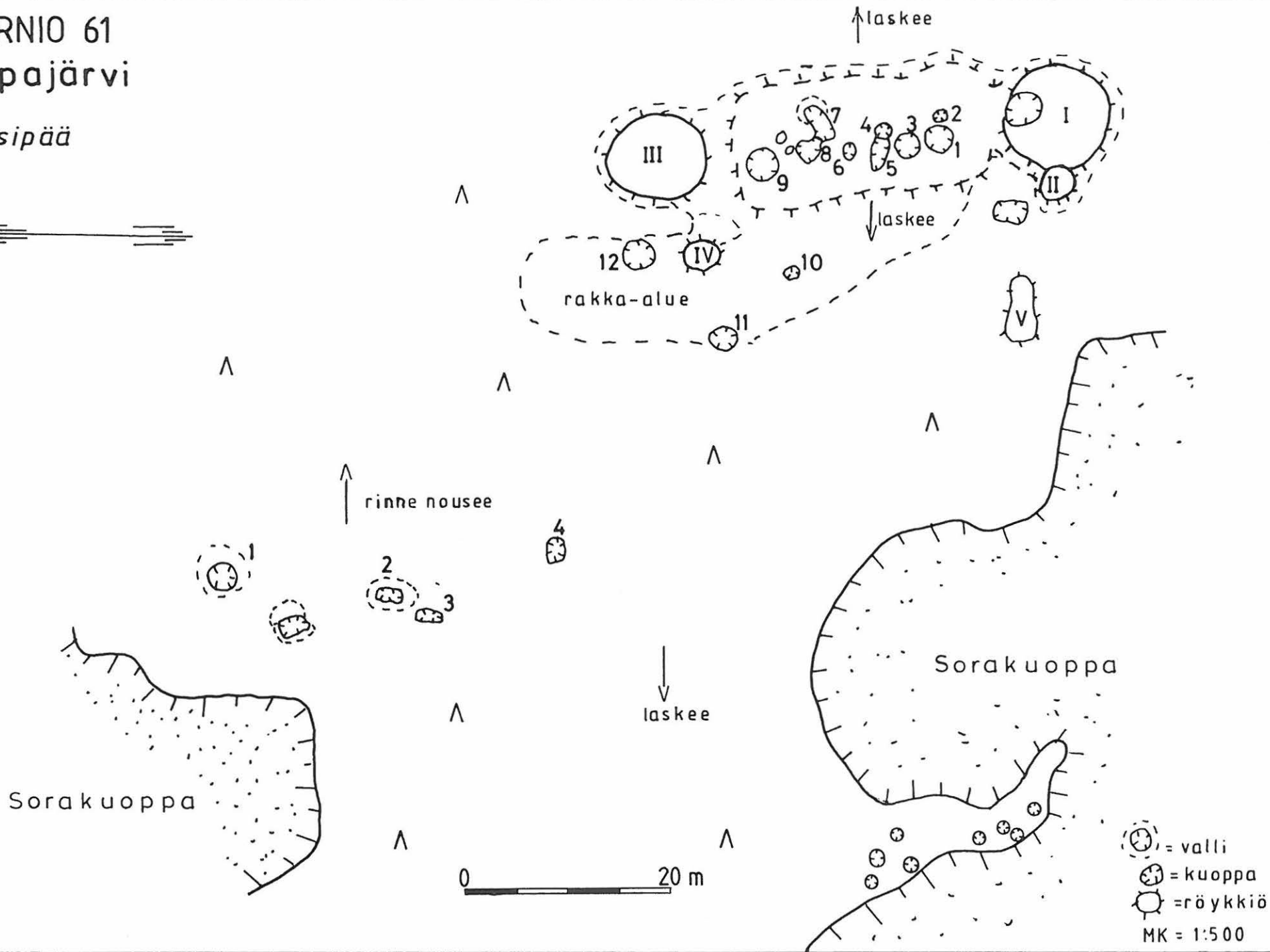

7331

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 61
Aapajärvi

Länsipää

TORNIO 62

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

Kylä: Aapajoki

1. x=7331 58 2.x=7331 80 58 2

Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää 2

y=2506 48 y=2506 51

- Pyyntikuoppia? II

z=68 z=66

Tila: 8:36 Seppänen; 8:55 Ylitalo, 8:1-4 yht.

Maanomistaja: 8:36 -, 8:55 Vieno Lammi, 8:1-4 yht. -

Löydöt:

Tutkimukset:

Aapajärven Länsipää sijaitsee Karungin kirkolta 7 km koilliseen Aapajärven Länsipäässä. Länsipää on pohjois-eteläsuuntainen, itäosastaan Aapajärveen rajoittuva moreenimäki, jonka pohjoisosassa on järveen saakka jatkuva sora-/hiekkaluokka-alue. Länsipään koillis-, pohjois- ja länsipuolella on suosta kuivattuja pelto- ja niittyalueita. Kaakkoispuolella sijaitsee Myllykorpi-niminen korpisuoalue. Mäen koillispuolella sijaitsee koulurakennus. Itärinteessä sijaitsee useita taloja, jotka keskittyvät Länsipäästä Kuusimaahan vievän tien varteen. Kolme kilometriä pitkä Aapajärvi on länsipäästään 1,2 km leveä, mutta järvi kapenee itää kohden, missä se on vain 200 m leveä. Järven länsipään eteläosasta alkaa Aapajoki. Järven pinta on 58,2 m nykyisen meren pinnan yläpuolella. Länsipään korkein kohta on yli 75 m meren pinnan yläpuolella. Kansakoulun eteläpuolella on luode-kaakkosuunnassa 200 m pitkä ja lounas-koillinsuunnassa 50-80 m leveä soranottokuoppa. Itärinteellä on edellä mainitun soranottokuopan lisäksi muutama pieni kotitarvesorakuoppa. Länsipään pohjoisosan harjanteen korkeimmalla kohdalla on 60 m pitkä ja 25 m leveä rakka-alue noin 20 m soranottokuopan itäreunasta länteen.

Länsipää on mäen yläosan kasvillisuudeltaan kuivahkoa kangasta. Valtapuuna on mänty, jonka ohella kasvaa myös kuusta, koivua sekä pihlajaa. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksessa on horsmaa, kangasmaitikkaa, vanamoja, oravanmarjaa, heiniä, variksenmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, rahkasammalta, kynsisammalta, seinäsammalta, poronpallerojäkälää, hirvensarvijäkälää sekä torvijäkälää. Soranottokuopan reunoilla kasvaa pensaskerroksessa katajan ohella pajua sekä aluskasvillisuuteen tulee lisäksi metsämaitikka. Länsipään kasvillisuusbiotooppi muuttuu itärinteen alaosaan niityksi, jossa erilaiset heinät ovat pääasiallisia kasveja. Itärinteen eteläosa on lehtomaista kangasta, jossa valtapuuna olevan kuusen ohella kasvaa mäntyä, pihlajaa sekä katajaa. Aluskasvillisuuden muodostavat oravanmarja, mustikka, puolukka ja heinät. Itärinteen pohjoispuolella kangas on kuivahko, jossa aluskasvillisuuteen kuuluvat lisäksi puna-apila ja metsätähti.

Kohteen 2:1 kuopat sijaitsevat rakasta kaakkoon olevalla alueella soranottokuopasta luoteeseen. Kuopat etelästä:

1 Pyöreä, halkaisija 2,4 m, 60 cm syvä, kuoppaa kierää 1 m leveä

- ja 25 cm korkea valli. Kairattaessa havaittiin paksu huuhtoutumiskerros. Kuopasta 15 m koilliseen on sorantarkastuskuoppa.
- 2 Suorakaiteen mallinen 2x1 m kokoinen, 35 cm syvä kuoppa, kairattaessa havaittiin kuopassa paksu huuhtoutumiskerros, vallien ympäröimä.
  - 3 Suorakaiteen mallinen 2x1 m kokoinen, 30 cm syvä, paksu huuhtoutumiskerros.
  - 4 Suorakaiteen mallinen, 2,2x1,1 m, 40 cm syvä, kairattaessa havaittiin huuhtoutumiskerros ja kuopan olevan täynnä kiviä.

Kuopat tulkittiin mahdollisiksi pyyntikuopiksi. Etenkin kuoppa 4 on epäilyttävä, se voi olla jokin muu kuoppajäännös tai mahdollisesti vanha sorantarkastuskuoppa.

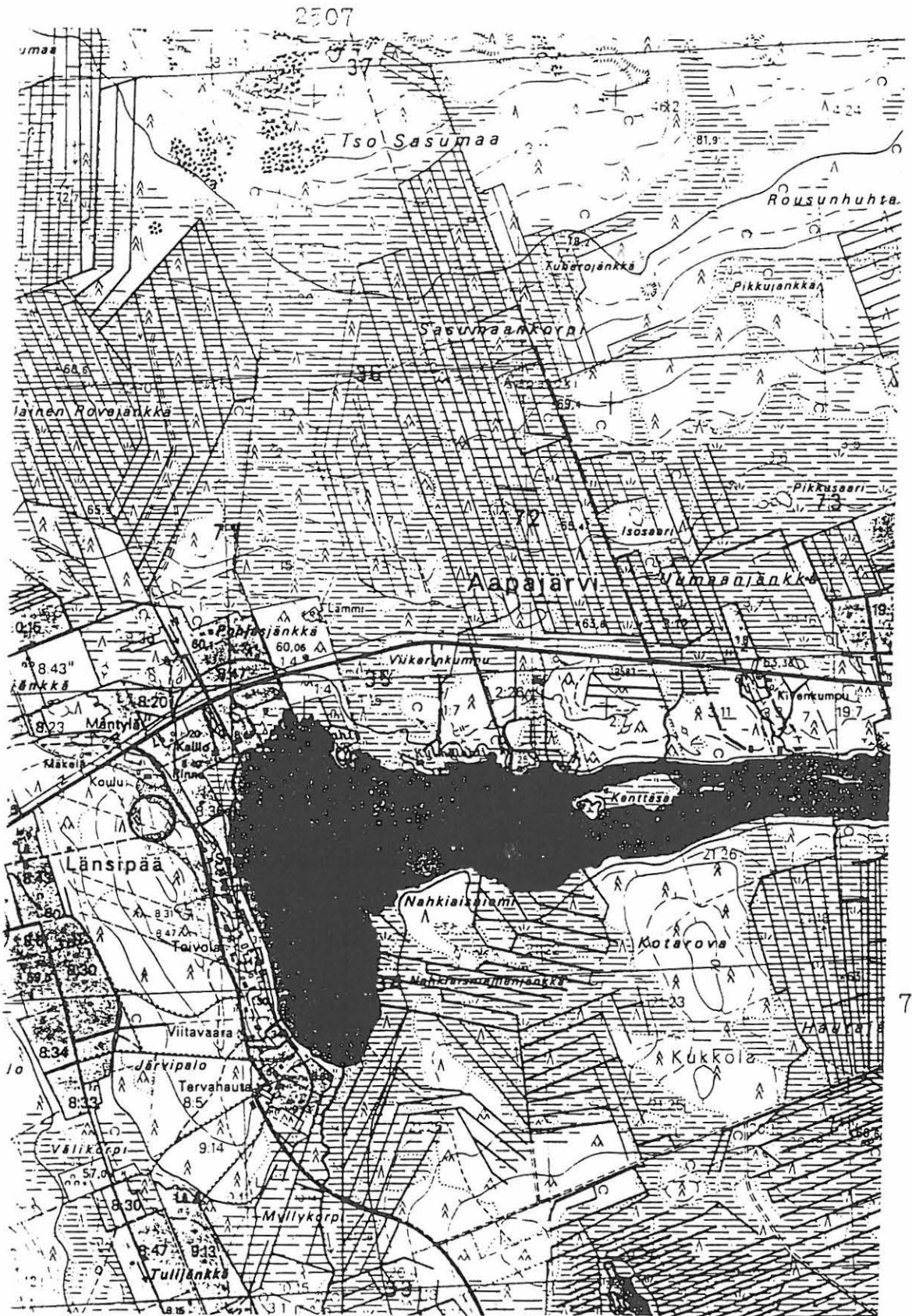
Kohde 62:2 sijaitsee hiekanottokuopan länsireunalla. Säilyneessä reunassa on 7 maljamaista, halkaisijaltaan 1-1,5 m ja 30-60 cm syvää kuoppaa. Kairattaessa havaittiin kuudessa kuopassa paksu huuhtoutumiskerros. Kuopat tulkittiin mahdollisiksi pyyntikuopiksi, sillä kuopissa ei havaittu likamaata, eikä hiekkakuopan reunassa ollut asuinpaikkaan viittaavia löytöjä.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 130793 Alakärppä ja Ylimaunu

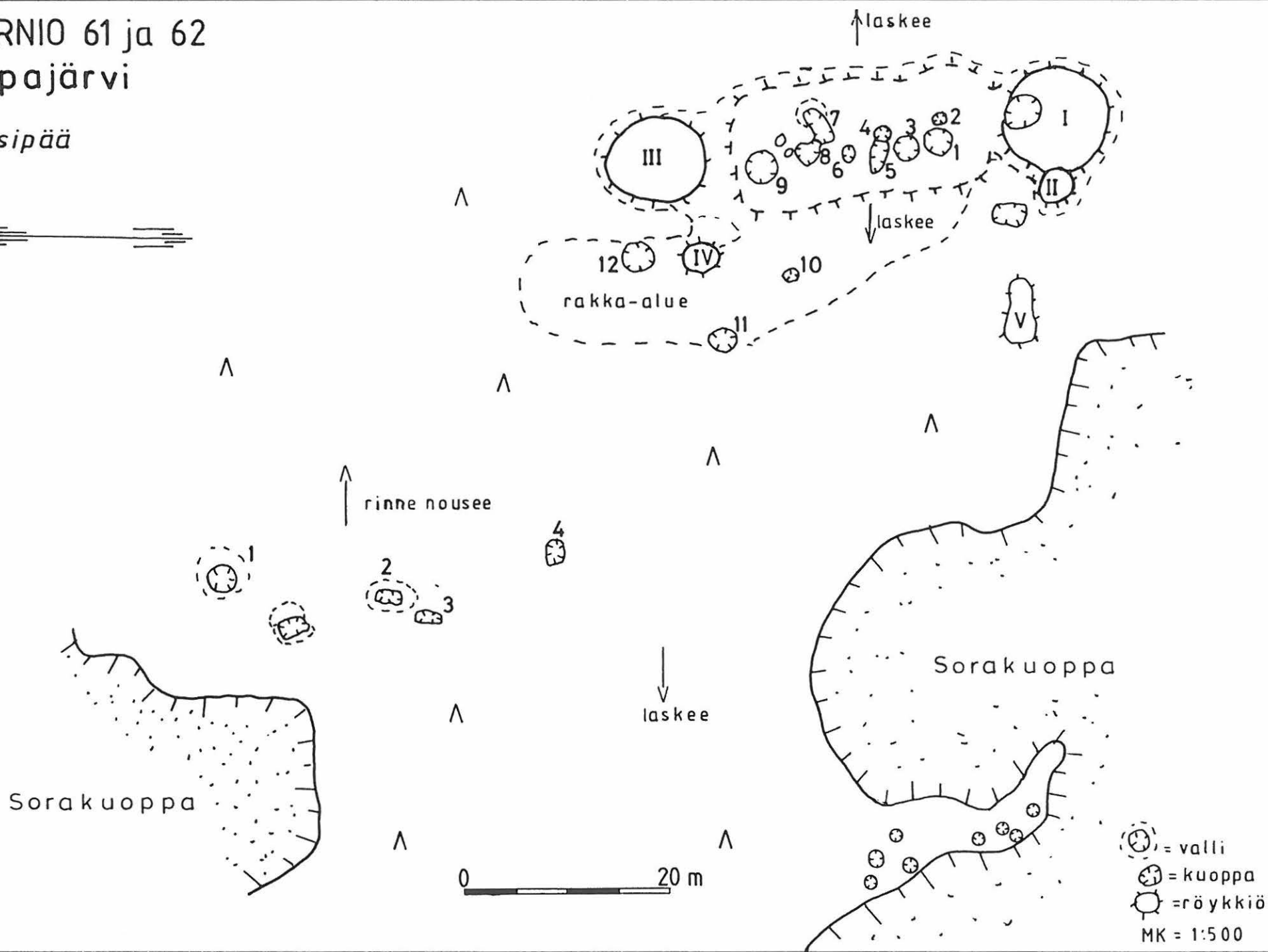
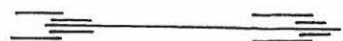

7331

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 61 ja 62 Aapajärvi

Länsipää

Kylä: Aapajoki	x=7331 80
Löytöpaikka: Aapajärvi Länsipää Kansakoulu	y=2506 43
-Kvartsiittiytimen löytöpaikka II	z=64

Tila: 8:41 Rinne

Maanomistaja: Tornion kaupunki

Löydöt: KM 28186 Kvartsiittiydin

Tutkimukset:

Aapajärven Länsipää sijaitsee Karungin kirkolta 7 km koilliseen Aapajärven Länsipäässä. Länsipää on pohjois-eteläsuuntainen, itäosastaan Aapajärveen rajoittuva moreenimäki, jonka pohjoisosassa on järveen saakka jatkuva sora-/hiekkalue. Länsipään koillis-, pohjois- ja länsipuolella on suosta kuivattuja pelto- ja niittyalueita. Kaakkoispuolella sijaitsee Myllykorpi-niminen korpisuoalue. Mäen koillispäässä sijaitsee koulurakennus. Itärinteessä sijaitsee useita taloja, jotka keskittyvät Länsipäästä Kuusimaahan vievän tien varteen. Kolme kilometriä pitkä Aapajärvi on länsipäästään 1,2 km leveä, mutta järvi kapenee itää kohden, missä se on vain 200 m leveä. Järven länsipään eteläosasta alkaa Aapajoki. Järven pinta on 58,2 m nykyisen meren pinnan yläpuolella. Länsipään korkein kohta on yli 75 m meren pinnan yläpuolella. Kansakoulun eteläpuolella on luode-kaakkosuunnassa 200 m pitkä ja lounas-koillinensuunnassa 50-80 m leveä soranottokuoppa. Itärinteellä on edellä mainitun soranottokuopan lisäksi muutama pieni kotitarvesorakuoppa. Länsipään pohjoisosan harjanteen korkeimmalla kohdalla on 60 m pitkä ja 25 m leveä rakka-alue noin 20 m soranottokuopan itäreunasta länteen.

Länsipää on mäen yläosan kasvillisuudeltaan kuivahkoa kangasta. Valtapuuna on mänty, jonka ohella kasvaa myös kuusta, koivua sekä pihlajaa. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Kenttäkerroksessa on horsmaa, kangasmaitikkaa, vanamoja, oravanmarjaa, heiniä, variksenmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, rahkasammalta, kynsisammalta, seinäsammalta, poronpallerojäkälää, hirsensarvijäkälää sekä torvijäkälää. Soranottokuopan reunoilla kasvaa pensaskerroksessa katajan ohella pajua sekä aluskasvillisuuteen tulee lisäksi metsämaitikka. Länsipään kasvillisuusbiotooppi muuttuu itärinteen alaosissa niityksi, jossa erilaiset heinät ovat pääasiallisia kasveja. Itärinteen eteläosa on lehtomaista kangasta, jossa valtapuuna olevan kuusen ohella kasvaa mäntyä, pihlajaa sekä katajaa. Aluskasvillisuuden muodostavat oravanmarja, mustikka, puolukka ja heinät. Itärinteen pohjoispäässä kangas on kuivahko, jossa aluskasvillisuuteen kuuluvat lisäksi puna-apila ja metsätähti.

Löytöpaikka sijaitsee koulurakennuksesta 50 m pohjoisluoteeseen koulun urheilukentän eteläleikkauksessa. Paikka on pohjoiseen viettävää mäntyrinnettä, johon on osittain kaivettu ja tasoitettu koripallokenttä. Hiekkamaasta löytyi kvartsiittista isketty ydin. Paikalla ei havaittu muuta esihistorilliseen asumiseen viittaavia löytöjä.

Inventointidiat:-
MV-kuvat:-
Kartat:

Tarkastus 130793 Alakärppä ja Ylimaunu

7332

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 64

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7336 02
Löytöpaikka: Ketunpesänkangas E y=2517 36
-Asuinpaikka II z=51-52

Tila: 878:6 -
Maanomistaja: -

Löydöt: KM 28187 Palanut luu 3,0 g.
Tutkimukset: -

Ketunpesäkangas sijaitsee Karungin kirkolta vajaan 19 km koilliseen Laitilanvaaran etelärinteeseen ja Sattavuoma-nimisen suoalueen välissä. Kankaan lounaisosasta alkaa lounaaseen jatkuva yli 2 km pitkä Kaakamoharju. Harjun länsipuolitse virtaa Korttojoki. Harjun pohjoispäässä on maisemoitu hiekanottokuoppa. Itäosassa kangasta on hakkuualue, joka on äestetty. Hakatun metsäpalstan itäpuolella on avokallioita. Metsäpalstan eteläpuolella kulkee metsäautotie Sattajärvestä Lautamaahan. Metsäautotien vieressä kankaan lounaisosassa on pieni hiekanottokuoppa. Ketunpesäkangas kuuluu moreenialueeseen. Alueen pohjoispuolella, Laitilanvaaran etelärinteessä, moreeni muuttuu kallioksi.

Ketunpesäkangas on biotoopiiltaan kuivahkoa kangasmetsää. Valtapuuna on mänty, jonka lisäksi kasvaa myös kuusta ja koivua. Aluskasvillisuuden muodostavat varvut, kuten mustikka, puolukka ja kanerva, sammalet ja hirvijäkälä.

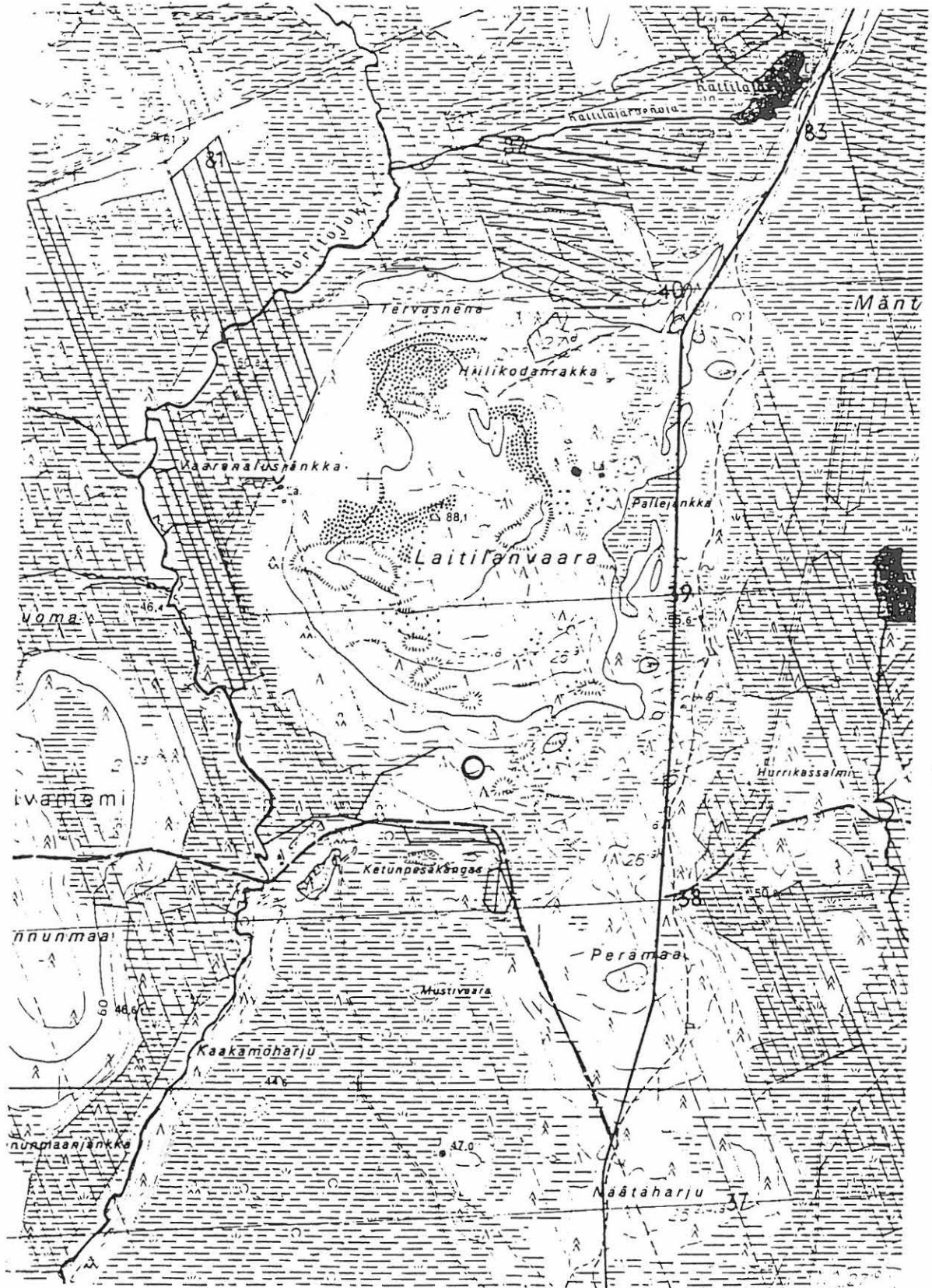
Hakkuualueen maaperä on hiekkaa. Äestysurissa havaittiin palaneita kiviä sekä palanutta luuta. Näiden perusteella paikka tulkittiin asuinpaikaksi. Aluetta kairattiin näytekairalla muutamista kohdista, mutta likamaata ei havaittu. Alue sijaitsee 52-51 m mpy. Mikäli asuinpaikkalöydöt liittyvät merenrantavaiheeseen, ajoittuisi paikka neoliittiselle kivikaudelle noin 2300-2200 eaa. Paikalla ei havaittu kivikautiseen asutukseen viittaavia kvartsi- tai kivilaji-iskoksia, joten on mahdotonta sanoa onko kyseessä kivikautinen tai myöhemmin käytetty asuinpaikka.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 300693 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1981)

TORNIO 65

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7336 85
Löytöpaikka: Laitilanvaara 1 y=2517 36
- Rakkakuoppa-alue II z=70-85

Tila: 878:6 -, 24:3 Ranta-Kuijala, 24:4 Vaaka-Keriojala

Maanomistaja:878:6 -,24:4 Juho Alakuijala, Kalle Alakujala, Aini Herajärvi

Löydöt:

Tutkimukset: -

Laitilanvaara sijaitsee noin 19 km koilliseen.Karungin kirkolta Vaara sijaitsee Korttojoen ja Lautamaanvuoma-nimisen suon itäpuolella. Vaaran korkein kohta kohoo miltei 90 m korkeuteen merenpinnasta. Korkeimmalla kohdalla on kolmiomittaustornin jäännökset. Vaaran länsipuolella on Mäntyvuoma- ja eteläpuolella on Sattavuoma- nimiset suot. Vaaran lounaispuolelta alkaa yli 2 km pitkä lounaaseen jatkuva Kaakamoharju. Laitilanvaaran ja Kaakamoharjun länsipuolitse virtaa Korttojoki etelää kohden. Vaaran koillisosasta alkaa koilliseen Kaisajokea kohden jatkuva harju. Laitilanvaaran etelä- ja länsiosat ovat maaperältään moreenia. Vaaran korkeimmat osat ovat kalliota. Soihin rajoittuvat alemmat pohjois- ja itäosat ovat sora-/hiekkaluetta. Vaaran etelä- ja itärinteet ovat avokalliota. Länsirinteellä on laaja rakka-alue, joka alkaa noin 70 metrin korkeudesta meren pinnasta ja jatkuu aina vaaran korkeimmalle kohdalle saakka.

Laitilanvaaran itärinteen alaosat ovat tuoretta, kuusivaltaista kangasmetsää. Aluskasvillisuutena on mustikkaa ja sammaleita. Ylempänä rakka-alueella kasvaa pääasiassa mäntyä ja koivua. Kivien väleissä on hieman sammaleita, kuten kynsisammalta. Kivien pinnoilla kasvaa myös jäkäliä.

Länsirinteen rakka muodostuu nousevista terasseista. Näissä terasseissa on useita rakkakuoppia. Kuoppia on toistakymmentä. Kuopat ovat halkaisijaltaan 2,5 m aina 5 m ja ne ovat 50-60 cm syviä. Kuoppia on voitu käyttää esihistoriallisella ajalla säilytyskuoppina tai osa voi olla mahdollisia asuikuoppiakin. Koska kuopat sijaitsevat terassimuodostelmilla on mahdollista, että ne liittyvät muinaisiin eri rantavaiheisiin. Tällöin ne mahdollisesti ajoittuisivat 4200-3200 eaa.

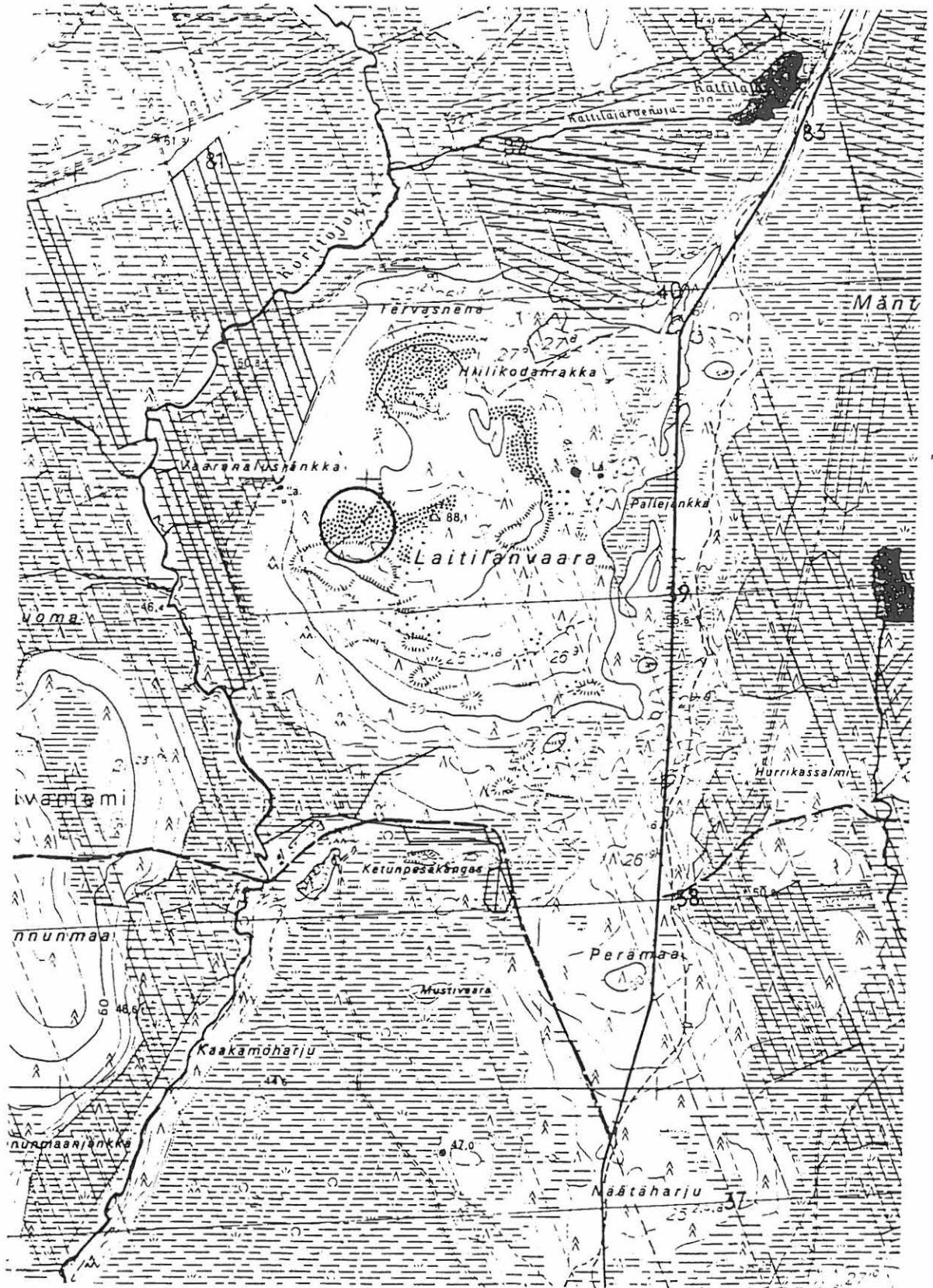
Inventointidiat:

MV-kuvat:-

Kartat:-

Tarkastus 300693 Alakärppä ja Ylimaunu

2517

7337

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 66

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7336 89
Löytöpaikka: Laitilanvaara 2 y=2517 20
- Rakkakuoppa-alue II z=85

Tila: 878:6 -
Maanomistaja: -

Löydöt:
Tutkimukset:

Laitilanvaara sijaitsee noin 19 km koilliseen Karungin kirkolta . Vaaraa ympäröivät laajahkot suoalueet: lännessä Lautamaanvuoma, etelässä Sattavuoma ja idässä Mäntyvuoma. Länsipuolella vaaraa virtaa Korttojoki etelää kohden. Vaaran eteläpuolella kulkee metsäautotie Sattajävestä Lautamaahan. Itäpuolelta kulkee tie Sattajärvestä Kaisajokeen. Vaaran korkein kohta kohooa miltei 90 m korkeuteen merenpinnasta. Korkeimmalla kohdalla on sijainnut kolmiomittaustorni. Vaaran etelä- ja itärinteillä maasto on kallioista. Länsi-, pohjois- ja itärinteissä on laajahkot rakka-alueet. Vaaran etelä-, länsi- ja itärinteet kuuluvat moreenialueeseen. Lakiosat vaarasta ovat maaperältään kalliota. Koillis- ja pohjoisosat ovat osaa sora-/hiekkaluettua. Itäpuolelta alkaa harjumuodostelma, joka jatkuu Kaisajokeen asti. Lounaisosasta vaaraa alkaa Kaakamoharju, joka jatkuu yli 2 km pitkänä lounaaseen.

Korkeimmalla kohdalla kasvaa mäntyä, kuusta ja koivua. Aluskasvillisuuden muodostavat pääasiassa heinät sekä varpukasvit, kuten puolukka ja variksenmarja. Näiden lisäksi on sammaleita sekä jäkälää.

Länsirinteen rakka jatkuu aina vaaran korkeimmalle kohdalle saakka. Rakalta aukeaa näköala pohjoiseen. Rakka on korkeimmalla kohdalla noin 200 metriä pitkä ja noin 50 metriä leveä. Rakka on koillis-kaakkosuuntainen. Rakan kivet ovat halkaisijaltaan n. 20 cm aina mertrisiin lohkareisiin. Korkeimman kohdan kivikossa on kolme soikeaa kuoppaa, joiden halkaisija on 4-6 m ja syvyys 1,5 m. Läntisintä kuoppaa on vastikään kaivettu, sillä kuopan pohjalla olevat kivet ovat jäkälättömiä. Kahden muun kuopan pohja- ja reunakivet eivät poikenneet mitenkään ympäröivän rakan kivistä. Niissä on samanlainen jäkäläkasvusto kuin muuallakin rakka-alueella. Näiden suurten kuoppien lisäksi rakassa on kolme pienempää kuoppaa, joiden halkaisija on 1,5 m ja syvyys on 1 m.

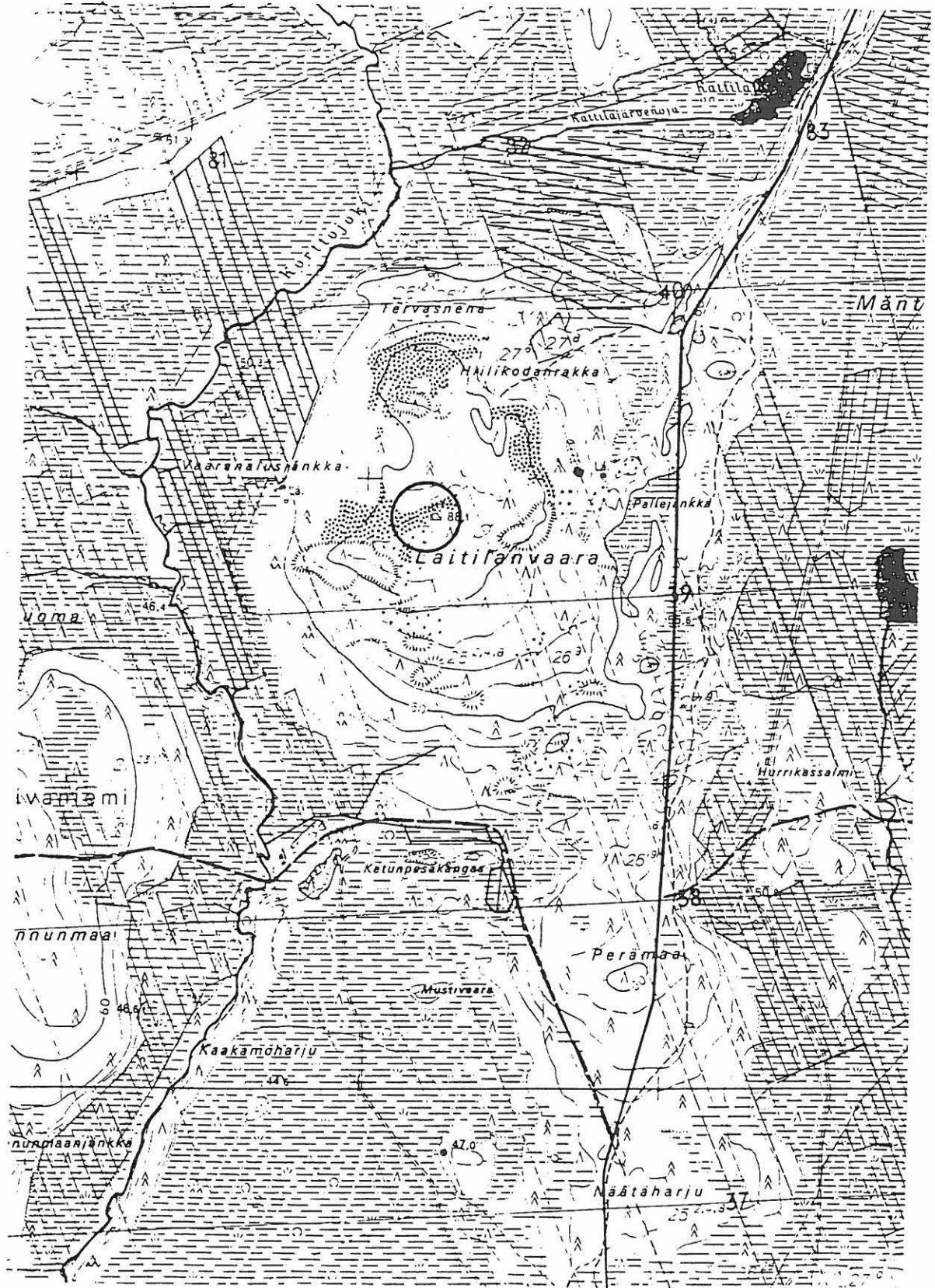
Kolme isointa kuoppaa ovat suurimmat Tornion alueella olevista rakkakuoppajäänteistä. Näiden ajoittaminen on ongelmallista, sillä ne voivat olla historiallisenkin ajan jäänteitä. Kuoppien käytettötarkoituksesta on mahdotonta sanoa mitään, jos niitä on käytetty esimerkiksi ruuanvarastoinnissa, niin ruokamäärät ovat olleet huomattavat.

Inventointidiat: 18146
MV-kuvat: 8-26-4-21, 8-26-5-22

Kartat:

Tarkastus 300693 Alakärppä ja Ylimaunu

7337

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 67

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7337 36
Löytöpaikka: Laitilanvaara Hiilikodanrakka y=2517 22
- Asuinpaikkakuoppa rakassa II z=85

Tila: 26:12 Laitila, 878:6

Maanomistaja: 26:12 Seppo Ylimäinen, 878:6 -

Löydöt:

Tutkimukset:

Laitilanvaara sijaitsee 19 km koilliseen Karungin kirkolta . Vaaraa ympäröivät laajat suoalueet; Lautamaanvuoma lännessä, Sattavuoma etelässä ja Mäntyvuoma idässä. Vaaran länsipuolella virtaa Korttojoki etelään. Vaaran eteläpuolella kulkee metsäautotie Sattajärvestä Lautamaahan. Vaaran itäpuolitse kulkee tie Sattajärvestä Kaisajokeen. Vaaran etelärinteessä on avokallioita. Vaaran länsi-, pohjois- ja itärinteillä on laajat rakka-alueet. Vaaran korkein kohta kohoaa miltei 90 m korkeuteen merenpinnasta ja siellä on aikaisemmin sijainnut kolmiomittaustorni. Vaaran etelä-, länsi- ja itärinteet kuuluvat moreenialueeseen. Näiden keskelle jää laaja kallioalue. Vaaran pohjois- ja koillisosat ovat sora-/hiekkaluettua. Vaaran itäpuolelta alkaa harju, joka jatkuu Kaisajokeen. Lounaisosasta alkaa Kaakamoharju, joka jatkuu lounaaseen yli 2 km matkan.

Vaaran laen biotooppi on kuivaa kangasta, valtapuuna on mänty, jonka lisäksi kasvaa myös muutamia koivuja ja kuusia. Aluskasvillisuutena on heiniä, varpukasveja, kuten puolukkaa ja variksenmarjaa, sekä sammaleita ja jäkälää.

Pohjoisrinteen rakassa, Hiilikodanrakassa on muinaisella rantaterassilla maljamainen, soikea kuoppa, jonka halkaisija on 5,5x4,5m ja kuoppa on metrin syvä. Kuoppa tulkittiin asuinpaikkakuopaksi muodon perusteella. Kuoppaan ajoittaminen on hankalaa, mutta tällaiset kivirakoissa olevat asuinuopas mahdollisesti liittyvät meren rantavaiheeseen. Rakka-asuinpaikat ovat olleet vastine hietikkoisella alueella olleille kodansijaasuinpaikoille. (Kotivuori 1993a:21-25 ja 1993b:126) Kemijoen alueella vanhimmat kodanpohjat ovat mesoliittiselta ajalta ja sijaitsevat yli 90 m mpy.(Kotivuori 1993b:139) Mikäli asuinuoppa liittyy merenrantavaiheeseen voidaan se ajoittaa vielä 70-75 m rantavaiheen mukaan. Tällöin se ajoittuisi neoliittisen kivikauden alkuun 3800-3200 eaa.

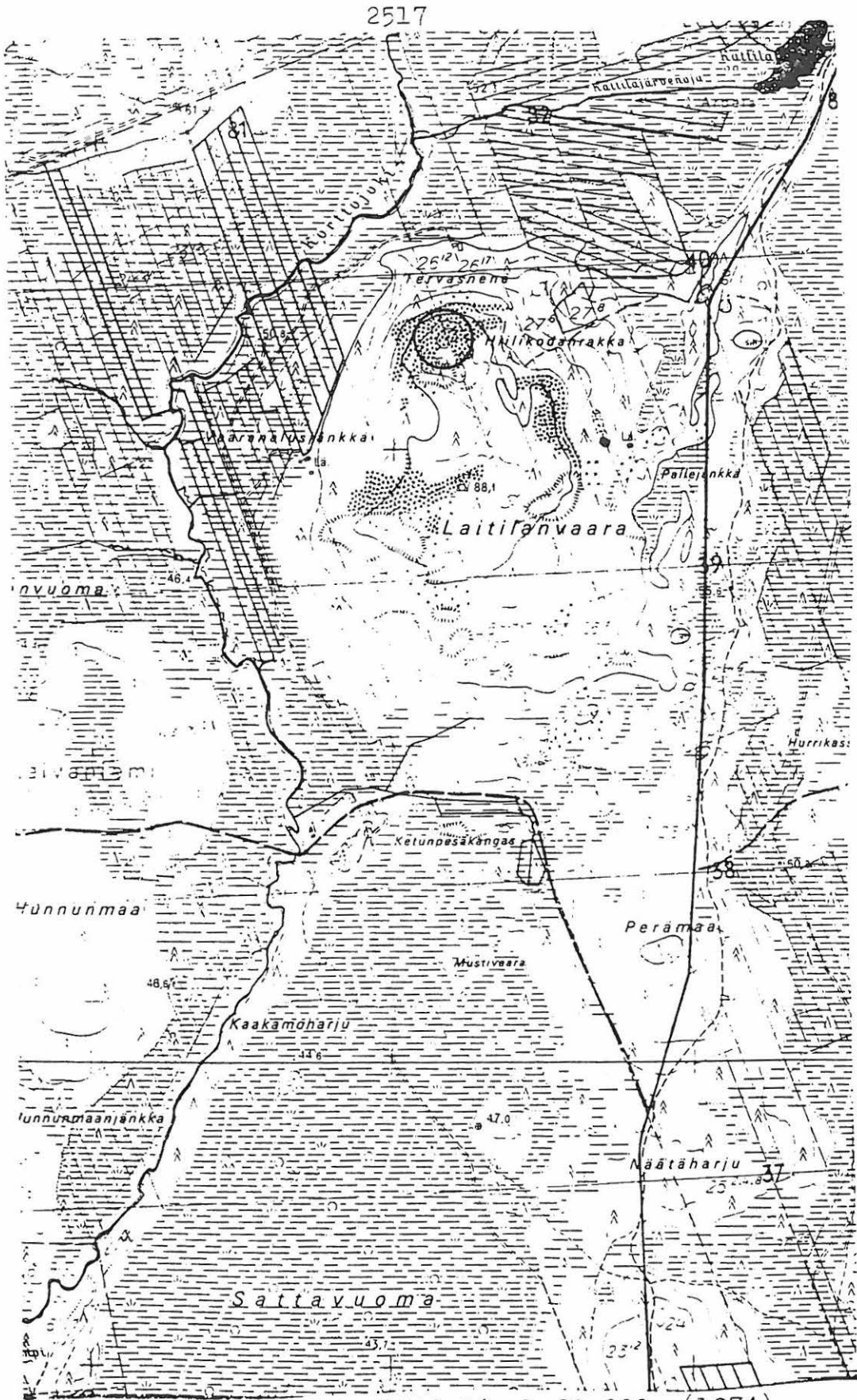
Inventointidiat: 18147-18148

MV-kuvat: 8-26-5-23, 8-26-5-24

Kartat:

Tarkastus 300693 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 67

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 68

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7337 10
Löytöpaikka: Laitilanvaara 3 y=2517 51
- Asuinpaikkakuoppia rakassa II z=75-80

Tila: 26:12 Laitila, 26:23 Laitilanvaara, 27:35 Alatalo

Maanomistaja: 26:12 Seppo Ylimäinen; 26:23 Reino Moilanen; 27:35 -

Löydöt:

Tutkimukset:

Laitilanvaara sijaitsee noin 19 km Karungin kirkolta koilliseen . Vaaraa ympäröivät laajat suoalueet; Lautamaanvuoma lännesasä, Sattavuoma etelässä ja Mäntyvuoma idässä. Vaaran länsipuolella virtaa Korttojoki etelään. Vaaran eteläpuolella kulkee metsäautotie Sattajärvestä Lautamaahan. Vaaran itäpuolitse kulkee tie Sattajärvestä Kaisajokeen. Vaaran etelärinteessä on avokallioita. Vaaran länsi-, pohjois- ja itärinteillä on laajat rakka-alueet. Vaaran korkein kohta kohoaa miltei 90 m korkeuteen merenpinnasta ja siellä on aikaisemmin sijainnut kolmiomittaustorni. Vaaran etelä-, länsi- ja itärinteet kuuluvat moreenialueeseen. Näiden keskelle jää laaja kallioalue. Vaaran pohjois- ja koillisosat ovat sora-/hiekk-alueita. Vaaran itäpuolelta alkaa harju, joka jatkuu Kaisajokeen. Lounaisosasta alkaa Kaakamoharju, joka jatkuu lounaaseen yli 2 km matkan.

Alue on yläosastaan kuivaa kangasta, missä valtapuuna olevan männyn lisäksi kasvaa kuusta ja koivua. Aluskasvillisuuden muodostavat puolukka, variksenmarja, sammaleet sekä jäkälät. Laskeuduttaessa itärinnettä alaspäin muuttuu kasvillisuusbiotooppi rehevämmäksi ja alue muuttuu tuoreeksi kangasmetsäksi, jossa valtapuuna on kuusi.

Itärinteen rakassa on useita rakkakuoppia muinaisilla laskevilla rantaterasseilla. Suurin kuoppa on vallien kanssa halkaisijaltaan 6,6 m, kuopan halkaisija on 3,8 m ja syvyys on 85 cm. Osa kuopista on ovaalinmuotoisia, halkaisijaltaan 4-5m x 2-3m ja 80 cm syviä. Näiden lähellä on useita pienempiä halkaisijaltaan 2 m ja 70-100 cm syviä kuoppia. Erään kuopan lähellä havittiin lohkottuja kvartsin paloja, jotka oli asetettu laakean kiven päälle ja osa oli tippunut siitä kiven ympärille. Kvartsit olivat jäkäläkasvuston peittämiä.

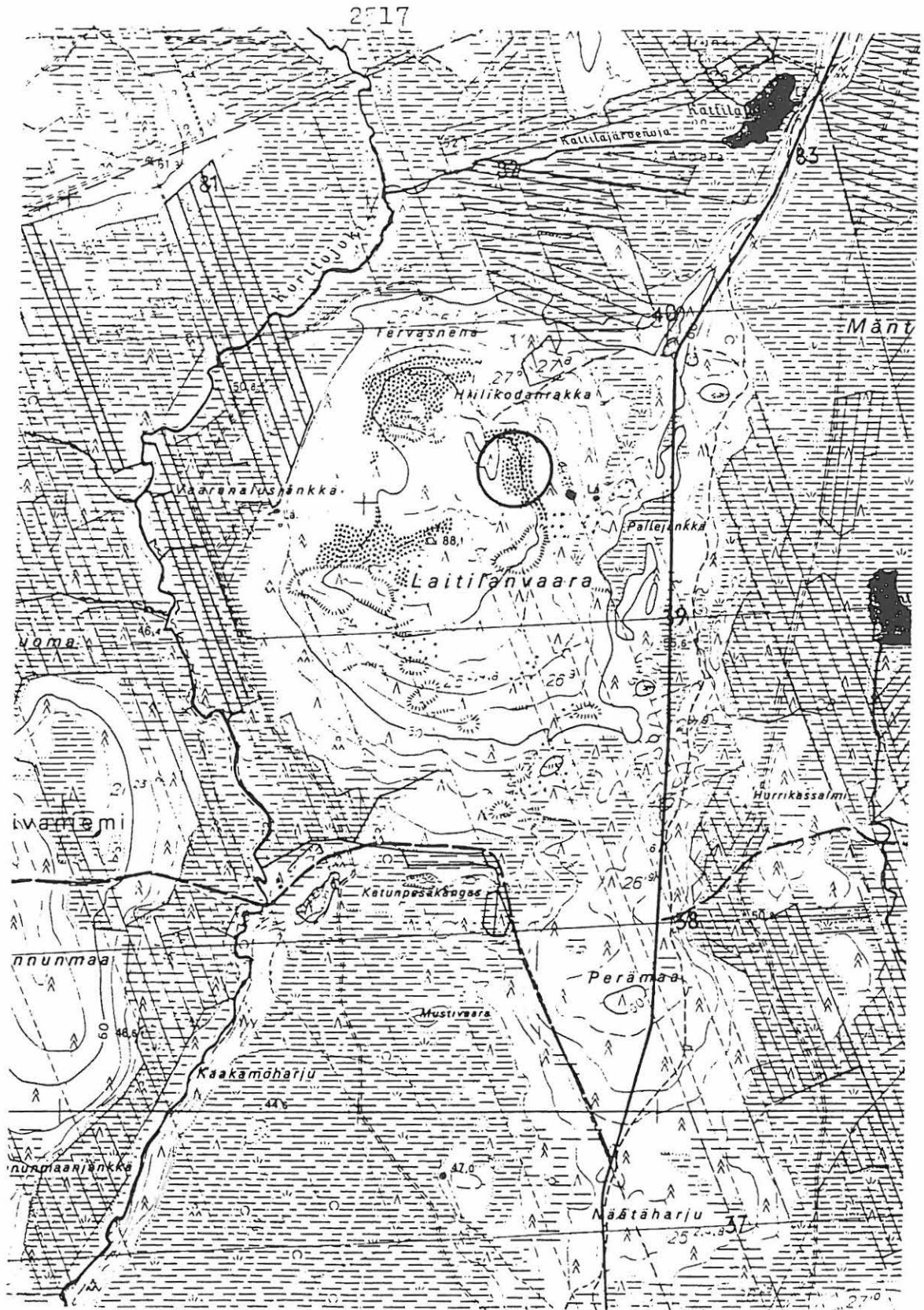
Kvartsin ja kuoppien perusteella kuoppa-alueen voi tulkita mahdolliseksi asuinpaikaksi . Suurimmat kuopat voidaan tulkita mahdollisiksi kodanpohjiksi ja pienemmät kuopat ovat toimineet mahdollisina säilytyskuoppina. (Kotivuori 1993a:21-23) Kuoppien sijoittuminen muinaisella rantaterasseille voi liittää ne muinaiseen merenranta-asutukseen. Alin löytötaso on 75 m meren pinnasta ja näin ollen asutusvaihe ajoittuisi noin 3800 eaa.

Inventointidiat: 18149-18150

MV-kuvat: 8-26-5-25, 8-26-5-26

Kartat:

Takastus 300693 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 69

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7335 10
Löytöpaikka: Lautamaa SE y=2515 09
- Asuinpaikkakuoppa? III z=57,5

Tila: 95:6 Annila, 95:11 Lautamaa

Maanomistaja: -

Löydöt:

Tutkimukset:

Lautamaa sijaitsee 16,5 km itäkoilliseen Karungin kirkolta. Lautamaa on 3,5 km pitkä pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne. Maan pohjoisosassa on sora-/hiekkaluetta. Itä- ja eteläpuoleltaan Lautamaa rajoittuu Lautamaanvuoma-nimiseen suohon. Vuoman itäpuolella kohoaa Hunnunmaa, jonka koillispuolella 1,5 km päässä sijaitsee Laitilanvaara. Lautamaan etelä- ja lounaisosan ohi virtaa aavalla suolla Kaakamajoki, johon harjanteen eteläkärjen kaakkoispuolella yhtyy Korttojoki. Lautamaan länsirinteen vierellä virtaa Tuusioja Kaakamajokeen. Tuusiojan länsipuolella kohoaa Karjalanmaa. Lautamaan keskiosaan tulee Sattajärvestä metsäautotie. Maan länsirinteen keskiosassa sijaitsee vanha lahonnut kämpä. Lautamaan pohjoisosassa oleva korkein kohta on 700 m pitkä kapea harjanne, joka on hieman yli 80 m meren pinnan yläpuolella.

Korkeimman harjanteen pohjoisosassa on 60-70 m pitkä, osittain sammaleen peittämä rakka-alue. Maan länsirinne on kivistä ja osittain louhikkoistakin moreenia. Itä- ja pohjoisrinteet ovat tasaista kangasta. Itärinteessä on metsäautotien pohjois- ja eteläpuolella hakattu metsäpalsta. Länsirinteen eteläosat ovat biotoopiltaan tuoretta kangasmetsää, jossa valtapuu on kuusi. Alueella kasvaa myös koivua, haapaa, pihlajaa sekä kuivemmilla paikoilla mäntyä. Mäntyä on etenkin rinteiden yläosassa. Pensaskerroksen muodostaa kataja, jota kasvaa paikka paikoin. Kenttäkerroksessa kasvaa horsmaa, metsä- ja kangasmaitikkaa, oravanmarjaa, heiniä, metsätähteä, mustikka, puolukkaa sekä kynsi- ja rahkasammalta. Länsirinteen pohjoisosassa on rehevämpää ja siellä kasvaa pensaskerroksessa katajan tilalla pajua. Kenttäkerroksessa kasvaa edellä mainittujen lisäksi maariankämmekkää, juolukkaa, variksenmarjaa, keltanoa sekä jäkäliä, kuten torvijäkälää. Pohjoisosan rakka-alue ympäristöineen on kuivaa kangasta, jossa valtapuuna on mänty. Tämän ohella sillä kasvaa kuusta, haapaa ja pihlajaa. Pensaskerroksessa kasvaa kataja. Kenttäkerroksen muodostaa puolukka, variksenmarja, vilukko, kangasmaitikka, horsma, lillukka, heinät ja kynsi- ja seinäsammaleet. Alemmilla rinteillä on lisäksi kenttäkerroksessa vanamoaa. Pohjoisosan kuivemmilla alueilla esiintyy poro-, hirvi- ja torvijäkälää. Itärinteen pohjoisosassa on mäntykangasta.

Lautamaan itärinteen eteläosassa on luode-kaakkosuuntainen maakuoppa, jonka pituus oli 5,4 m. Kuoppa oli luoteispäästään 1,7 m leveä ja 3,2 m kaakkoispäästään. Kuoppa on 70 cm syvä. Kairattaessa havaittiin huuhtoutuniskerros, joka on hiilen tai noen värjäämä.

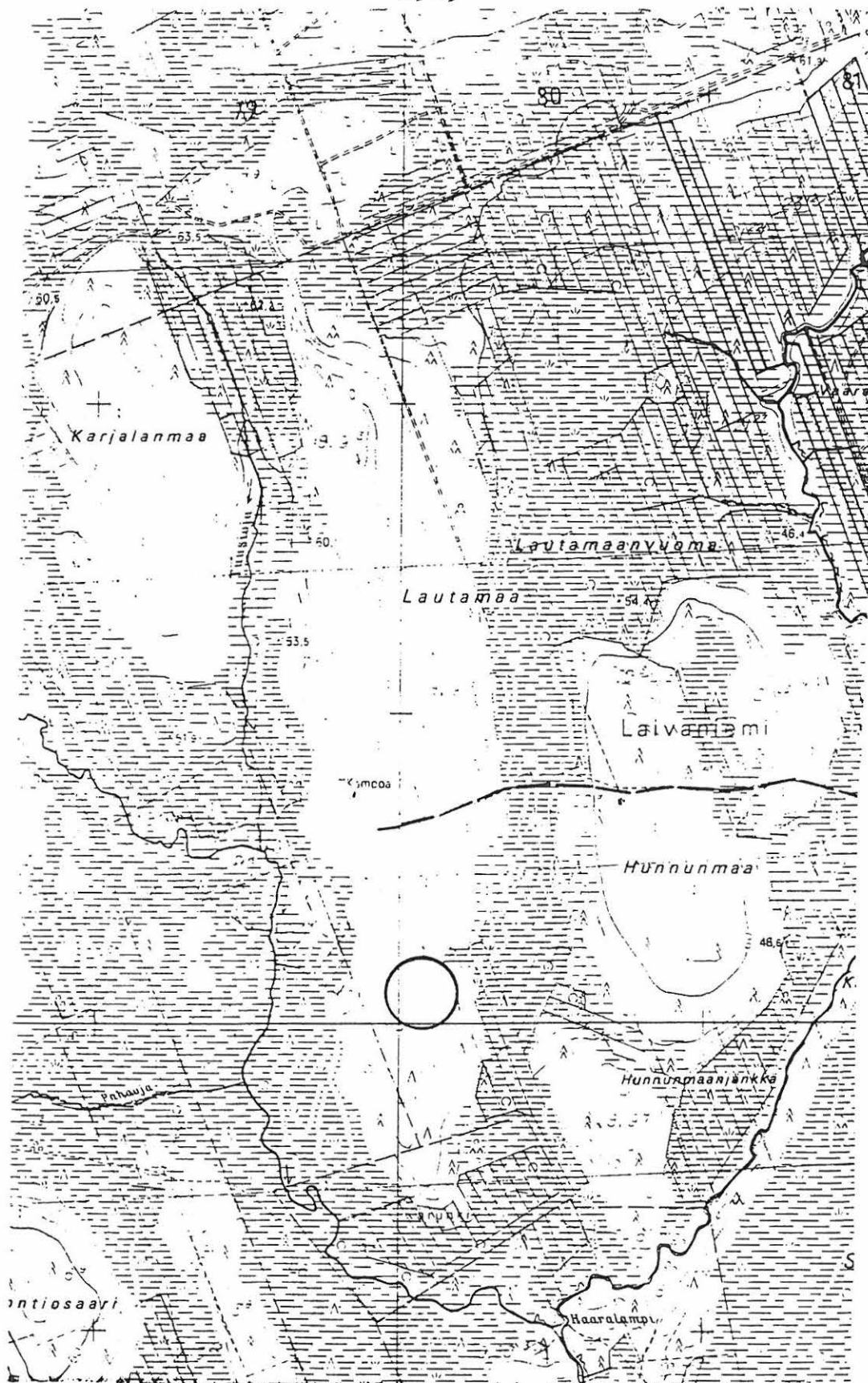
Kuopan lounaispuolella on kuopan suuntainen 5,9 m pitkä L-kirjaimen muotoinen valli, jonka sakara oli 4 m pitkä. Valli oli 2,5 m leveä ja 20 cm korkea ja siinä havaittiin kairattaessa likaista, hiilen värjäämää maata. Vallin lounaispuolella on 2,5 m halkaisijaltaan oleva laakea painanne. Kuoppa tulkittiin likamaan perusteella epävarmaksi asuinpaikkakuopaksi.

Inventointidiat:-

MV-kuvat: 8-26-7-32

Kartat:

Tarkastus 090793 Alakärppä ja Ylimaunu

7335

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 70

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivaniemi x=7336 91
Löytöpaikka: Lautamaa N y=2514 81
- Asuinpaikkakuopia rakassa II z=80

Tila: 64:3 Lankila

Maanomistaja: Aimo Rantalankila, Ebba ja Esa Rantalankila

Löydöt:

Tutkimukset:

Lautamaa sijaitsee 16,5 km itäkoilliseen Karungin kirkolta . Maa on 3,5 km pitkä pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne. Maan pohjoisosa on sora-/hiekkaluetta. Itä- ja eteläpuolella Lautamaa rajoittuu Lautamaanvuoma-nimiseen suohon. Vuoman itäpuolella kohoaa Hunnunmaa, jonka koillispuolella 1,5 km päässä sijaitsee Laitilanvaara. Lautamaan etelä- ja lounaisosan ohi virtaa aavalla suolla Kaakamajoki, johon Lautamaan eteläkärjen kaakkoispuolella yhtyy Korttojoki. Lautamaan länsirinteen vierellä virtaa Tuusioja Kaakamajokeen. Tuusiojan länsipuolella kohoaa Karjalanmaa. Lautamaan keskiosaan tulee Sattajärvestä metsäautotie. Maan länsirinteen keskiosassa sijaitsee vanha lahonnut kämpä. Lautamaan pohjoisosassa oleva korkein kohta on 700 m pitkä kapea harjanne, joka on hieman yli 80 m meren pinnan yläpuolella.

Korkeimman harjanteen pohjoisosassa on 60-70 m pitkä, osittain sammaleen peittämä rakka-alue. Lautamaan länsirinne on kivistä ja osittain louhikkoistakin moreenia. Itä- ja pohjoisrinteet ovat melko tasista kangasta. Itärinteessä on metsäautotien pohjois- ja eteläpuolella hakattu metsäpalsta. Länsirinteen eteläosat ovat biotoopiltaan tuoretta kangasmetsää, jossa valtapuu on kuusi. Alueella kasvaa myös koivua, haapaa, pihlajaa sekä kuivemmilla paikoilla mäntyä. Mäntyä on etenkin rinteiden yläosassa. Pensaskerroksen muodostaa kataja, jota kasvaa paikka paikoin. Kenttäkerroksessa kasvaa horsmaa, metsä- ja kangasmaitikkaa, oravanmarjaa, heiniä, metsätähteä, mustikka, puolukkaa sekä kynsi- ja rahkasammalta. Länsirinteen pohjoisosa on rehevämpää ja siellä kasvaa pensaskerroksessa katajan tilalla pajua. Kenttäkerroksessa kasvaa edellä mainittujen lisäksi maariankämmekkää, juolukkaa, variksenmarjaa, keltanoa sekä jäkäliä, kuten torvijäkälää. Pohjoisosan rakka-alue ympäristöineen on kuivaa kangasta, jossa valtapuuna on mänty. Tämän ohella kasvaa kuusta, haapaa ja pihlajaa. Pensaskerroksessa kasvaa kataja. Kenttäkerroksen muodostaa puolukka, variksenmarja, vilukko, kangasmaitikka, horsma, lillukka, heinät ja kynsi- ja seinäsammaleet. Alemmilla rinteillä on lisäksi kenttäkerroksessa vanamoja. Pohjoisosan kuivemmilla alueilla maata esiintyy poro-, hirvi- ja torvijäkälää. Itärinteen pohjoisosa on mäntykangasta.

Pohjoisosan rakka-alueella on 9 kuoppaa kapean pohjois-eteläsuuntaisen harjanteen länsireunaan rajoittuneena. Kahta suurinta kuoppaa ympäröi metrin levyinen ja 10-20 cm korkea valli. Kuoppien sisäosan halkaisija on 3,5 m ja ne ovat 40 cm syviä. Nämä kaksi kuoppaa sijoittuvat aivan korkeimman harjanteen tyveen. Näiden kahden kuopan länsi- ja

luoteispuolella on 7 pienempää kuoppaa joiden halkaisija on keskimäärin 1,5-2 m ja syvyys oli 40 cm.

Kuoppa-alueen kaksi vallien ympäröimää suurinta kuoppaa tulkittiin asuinkuopiksi ja ympäröivät kuopat säilytyskuopiksi. Paikka liittyy mahdolliseen merenranta-asutukseen.(Kotivuori 1993a:21-23) Paikan ajoittamiseen voidaan käyttää montaa rantatasoa, koska länsirinne laskee melko voimakkaasti alaspäin. Mahdollinen asuinpaikan merenrantavaihe sijoittuu 75-65 metrin korkeuskäyrille. Tällöin paikan asutus ajoittuisi 3000-3800 eaa.

Inventointidiat:18156-18157

MV-kuvat: 8-26-7-33, 8-27-1-34

Kartat:

Tarkastus 090793 Alakärppä ja Ylimaunu

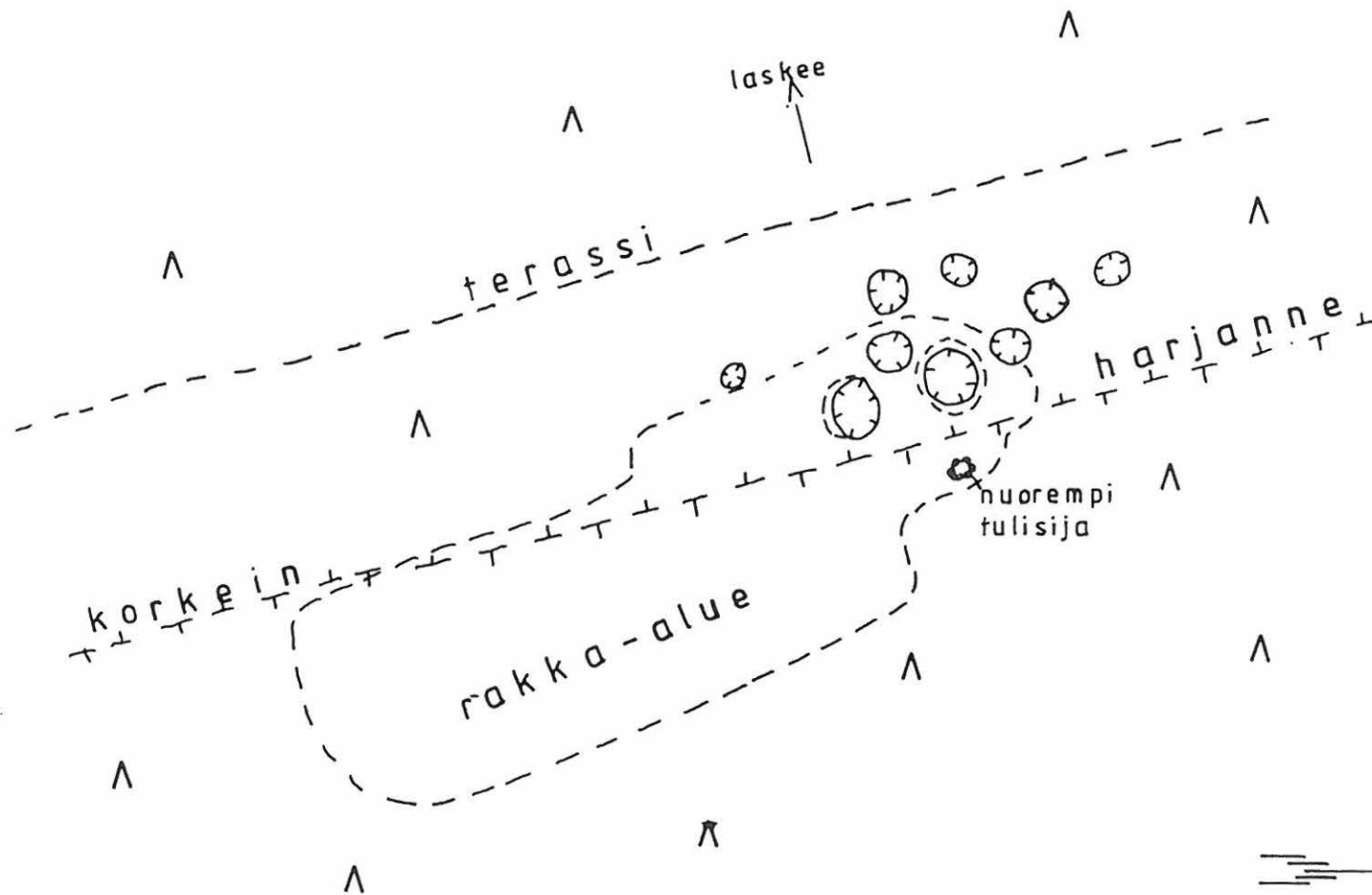
2515

7337

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 70
Laivaniemi
Lautamaan

- = valli
- = kuoppa
- MK= 1:500

Kylä: Laivajärvi x=7337 09
Löytöpaikka: Lautamaa NW y=2514 67
- Kuoppajäänne III z=66

Tila: 64:3 Lankila

Maanomistaja: Aimo Rantalankila, Ebba ja Esa Ranralankila

Löydöt:

Tutkimukset:

Lautamaa sijaitsee 16,5 km itäkoilliseen Karungin kirkolta . Lautamaa on 3,5 km pitkä pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne. Harjanteen pohjoisosassa on sora-/hiekkaluettua. Itä- ja eteläpuolella Lautamaa rajoittuu Lautamaanvuoma-nimiseen suohon. Vuoman itäpuolella kohoaa Hunnunmaa, jonka koillispuolella 1,5 km päässä sijaitsee Laitilanvaara. Lautamaan etelä- ja lounaisosan ohi virtaa aavalla suolla Kaakamajoki, johon maan eteläkärjen kaakkoispuolella yhtyy Korttojoki. Lautamaan länsirinteen vierellä virtaa Tuusioja Kaakamajokeen. Tuusiojan länsipuolella kohoaa Karjalanmaa. Maan keskiosaan tulee Sattajärvestä metsäautotie. Lautamaan länsirinteen keskiosassa sijaitsee vanha lahonnut kämpä. Pohjoisosassa oleva korkein kohta on 700 m pitkä kapea harjanne, joka on hieman yli 80 m meren pinnan yläpuolella.

Korkeimman harjanteen pohjoisosassa on 60-70 m pitkä, osittain sammaleen peittämä rakka-alue. Länsirinne on kivistä ja osittain louhikkoistakin moreenia. Itä- ja pohjoisrinteet ovat melko tasaista kangasta. Itärinteessä on metsäautotien pohjois- ja eteläpuolella hakattu metsäpalsta. Länsirinteen eteläosat ovat biotoopiltaan tuoretta kangasmetsää, jossa valtapuu on kuusi. Alueella kasvaa myös koivua, haapaa, pihlajaa sekä kuivemmilla paikoilla mäntyä. Mäntyä on etenkin rinteiden yläosassa. Pensaskerroksen muodostaa kataja, jota kasvaa paikka paikoin. Kenttäkerroksessa kasvaa horsmaa, metsä- ja kangasmaitikkaa, oravanmarjaa, heiniä, metsätähteä, mustikka, puolukkaa sekä kynsi- ja rahkasammalta. Länsirinteen pohjoisosassa on rehevämpää ja siellä kasvaa pensaskerroksessa katajan tilalla pajua. Kenttäkerroksessa kasvaa edellä mainittujen lisäksi maariankämmekkää, juolukkaa, variksenmarjaa, keltanoa sekä jäkäliä, kuten torvijäkälää. Maan pohjoisosan rakka-alue ympäristöineen on kuivaa kangasta, jossa valtapuuna on mänty. Tämän ohella sillä kasvaa kuusta, haapaa ja pihlajaa. Pensaskerroksessa kasvaa kataja. Kenttäkerroksen muodostaa puolukka, variksenmarja, vilukko, kangasmaitikka, horsma, lillukka, heinät ja kynsi- ja seinäsammaleet. Alemmilla rinteillä on lisäksi kenttäkerroksessa vanamoja. Kuivemmilla alueilla pohjoisosassa maata esiintyy poro-, hirvi- ja torvijäkälää. Itärinteen pohjoisosassa on mäntykangasta.

Länsirinteen pohjoisosaassa on suosta nousevalla hiekkaterassilla halkaisijaltaan 3 m ja syvyydeltään 1 m kuoppa. Kairattaessa kuopassa todettiin yli 30 cm paksu huuhtoutumiskerros. Kuoppa tulkittiin mahdolliseksi säilytyskuopaksi, koska kairauksessa ei havaittu likamaata. Kuoppa tuskin on yksittäinen pyyntikuoppa, mutta

tätäköön mahdollisuutta ei voi sulkea pois. Huuhtoutumiskerroksen paksuuden mukaan kuoppa voidaan tulkita esihistorialliseksi.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

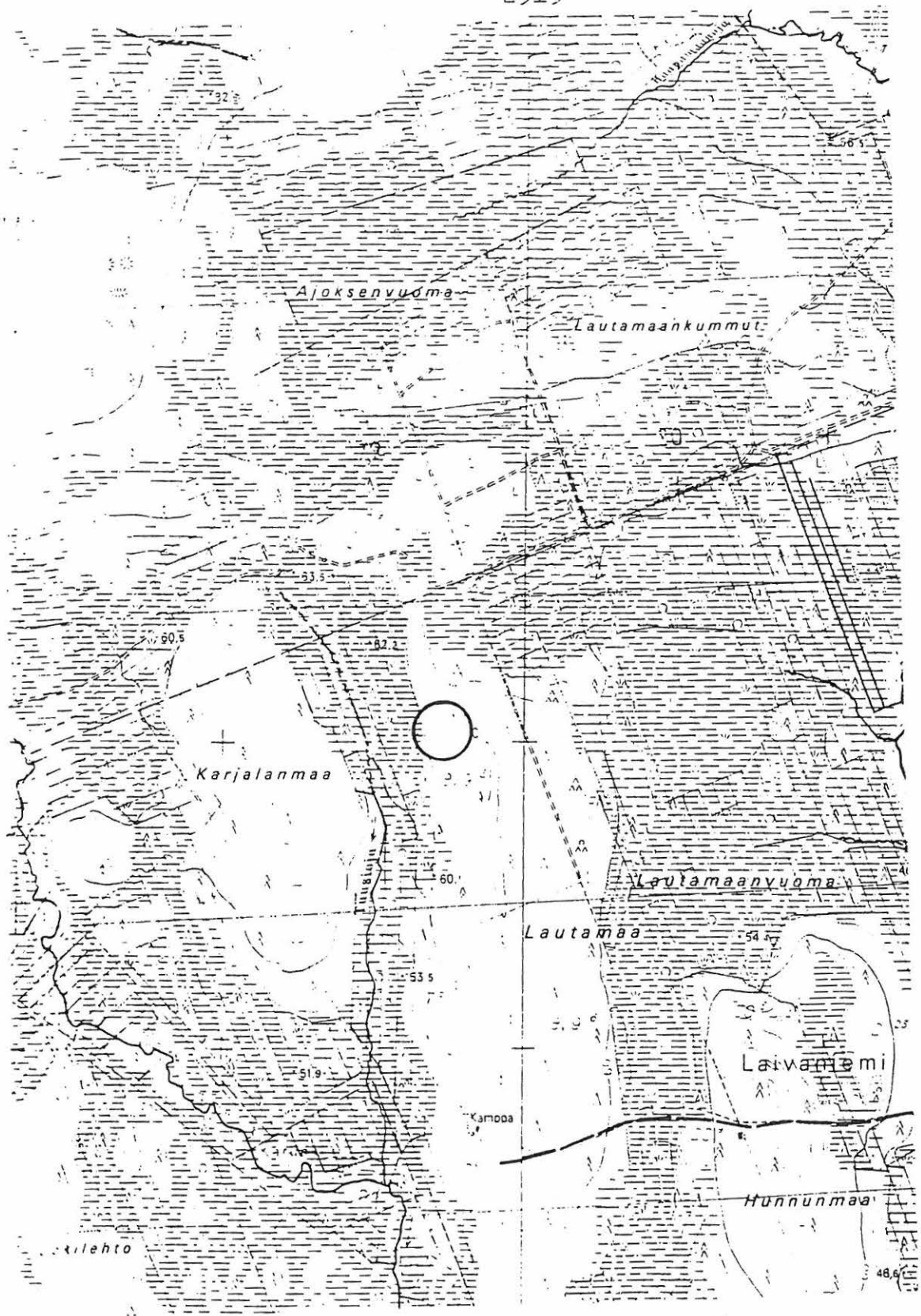
Kartat:

Tarkastus 090793 Alakärppä ja Ylimaunu

TORNIO 71

2515

7337

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 72

PK SATTAJÄRVI 2542 06

Kylä: Laivajärvi x=7337 05
Löytöpaikka: Lautamaa NE y=2514 97
- Asuinpaikkakuoppa II z=73

Tila: 64:3 Lankila

Maanomistaja:Aimo Rantalankila, Ebba ja Esa Rantalankila

Löydöt:

Tutkimukset:

Lautamaa sijaitsee Karungin kirkolta 16,5 km itäkoilliseen. Lautamaa on 3,5 km pitkä pohjois-eteläsuuntainen moreeniharjanne. Maan pohjoisosa on sora-/hiekkaluetta. Itä- ja eteläpuolella Lautamaan rajoittuu Lautamaanvuoma-nimiseen suohon. Vuoman itäpuolella kohoaa Hunnunmaa, jonka koillispuolella 1,5 km päässä sijaitsee Laitilanvaara. Lautamaan etelä- ja lounaisosan ohi virtaa aavalla suolla Kaakamajoki, johon maan eteläkärjen kaakkoispuolella yhtyy Korttojoki. Lautamaan länsirinteen vierellä virtaa Tuusioja Kaakamajokeen. Tuusiojan länsipuolella kohoaa Karjalanmaa. Maan keskiosaan tulee Sattajärvestä metsäautotie. Lautamaan länsirinteen keskiosassa sijaitsee vanha lahonnut kämpä. Pohjoisosassa oleva korkein kohta on 700 m pitkä kapea harjanne, joka on hieman yli 80 m meren pinnan yläpuolella.

Korkeimman harjanteen pohjoisosassa on 60-70 m pitkä, osittain sammaleen peittämä rakka-alue. Länsirinne on kivistä ja osittain louhikkoistakin moreenia. Itä- ja pohjoisrinteet ovat melko tasaista kangasta. Itärinteessä on metsäautotien pohjois- ja eteläpuolella hakattu metsäpalsta. Länsirinteen eteläosat ovat biotoopiltaan tuoretta kangasmetsää, jossa valtapuu on kuusi. Alueella kasvaa myös koivua, haapaa, pihlajaa sekä kuivemmilla paikoilla mäntyä. Mäntyä on etenkin rinteiden yläosassa. Pensaskerroksen muodostaa kataja, jota kasvaa paikka paikoin. Kenttäkerroksessa kasvaa horsmaa, metsä- ja kangasmaitikkaa, oravanmarjaa, heiniä, metsätähteä, mustikka, puolukkaa sekä kynsi- ja rahkasammalta. Länsirinteen pohjoisosa on rehevämpää ja siellä kasvaa pensaskerroksessa katajan tilalla pajua. Kenttäkerroksessa kasvaa edellä mainittujen lisäksi maariankämmeekkää, juolukkaa, variksenmarjaa, keltanoa sekä jäkäliä, kuten torvijäkälää. Pohjoisosan rakka-alue ympäristöineen on kuivaa kangasta, jossa valtapuuna on mänty, jonka lisäksi kasvaakuusta, haapaa ja pihlajaa. Pensaskerroksessa kasvaa kataja. Kenttäkerroksen muodostaa puolukka, variksenmarja, vilukko, kangasmaitikka, horsma, lillukka, heinät ja kynsi- ja seinäsammaleet. Alemmilla rinteillä on lisäksi kenttäkerroksessa vanamoja. Kuivemmilla alueilla pohjoisosassa maata esiintyy poro-, hirvi- ja torvijäkälää. Itärinteen pohjoisosa on mäntykangasta.

Lautamaan pohjoisosassa, 20 m länteen talvitiestä, suosta nousevalla hiekkaterassilla halkaisijaltaan 5x4 m ja 35 cm syvä kuoppa. Kuopan ympärillä on matalat noin 1 m levyiset vallit. Kairattaessa kuoppassa havaittiin huuhtoutumiskerros ja likamaata. Tällä perusteella kuoppajäännös tulkittiin asuikuopaksi. Kuopan ajoittamiseksi voidaan käyttää

mahdollisesti 70-68 m nykyisen merenpinnan yläpuolella ollutta merenrantavaihetta.
Tällöin kohde ajoittuu 3300-3000 eaa.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 090793 Alakärppä ja Ylimaunu

7237

Ote peruskartasta 2542 06, 1:20 000, (1974)

TORNIO 73

PK KAAKAMAVAARA 2542 03

Kylä: Yliraumo
Löytöpaikka: Korkearova
- Rakkakuoppa III

x=7333 64
y=2505 44
z=86

Tila: 30:14 Korkearova
Maanomistaja:Kyösti Pannimaa

Löydöt:
Tutkimukset:

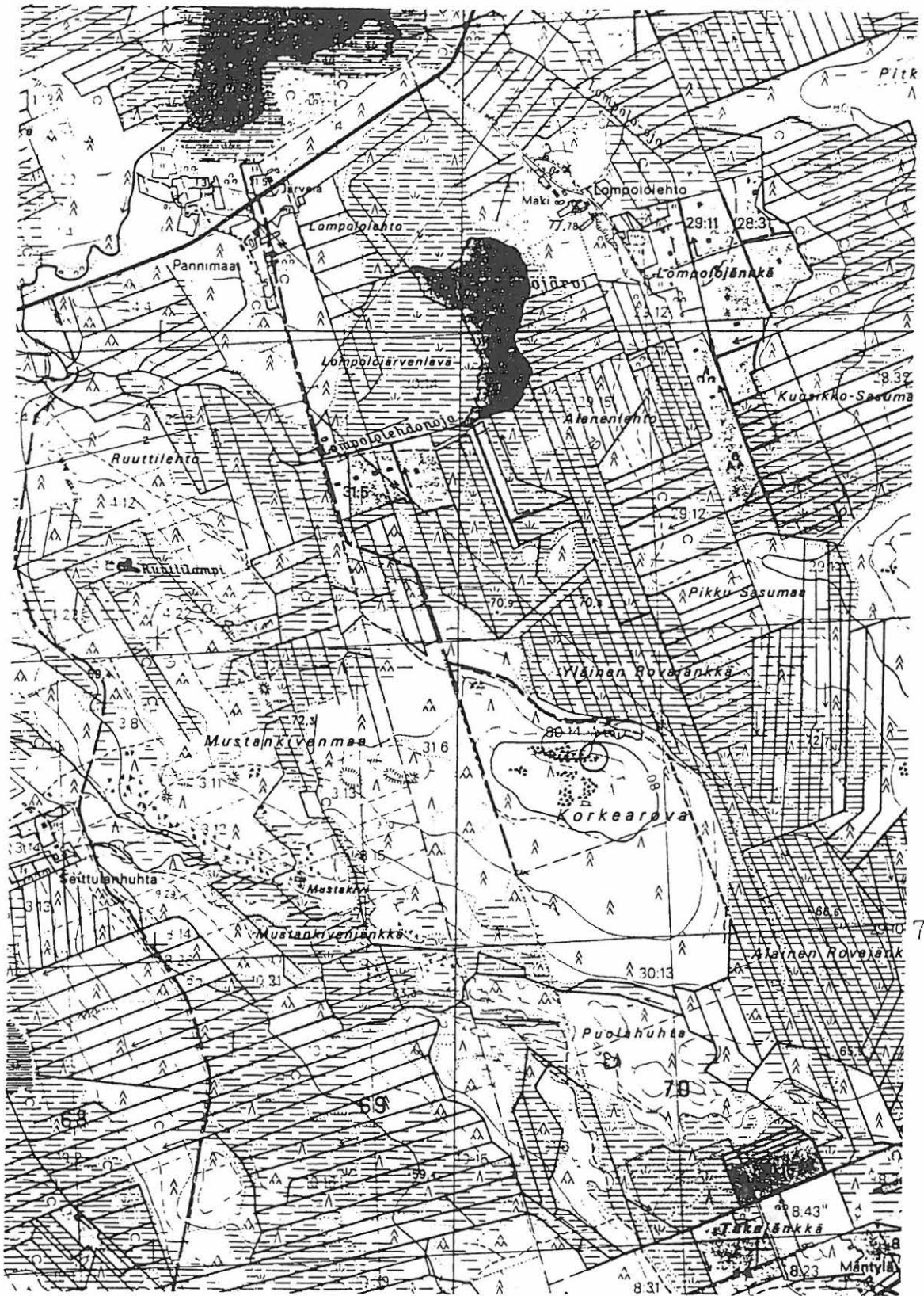
Korkearova sijaitsee 7,5 km pohjoiseen Karungin kirkolta, 2 km Aapajärven Länsipäästä luoteeseen. Rova kuuluu maaperältään moreenialueeseen, jonka pohjoisosat ovat kalliota. Rovan pohjoispuolella on Yläinen Rovanjänkkä -niminen suoalue, jonka pohjoisosassa sijaitsee Lompolojärvi. Korkearovan kaakoispuolella on Alainen Rovanjänkkä ja eteläpuolella on Puolahuhta-niminen maa. Korkearovan länsipuolella sijaitsee kalliainen Mustankivenmaa. Korkearovan korkein kohta on 300 m pitkä itä-länsisuuntainen harjanne, joka kohoaa yli 85 m korkeuteen merenpinnasta. Harjanteen pohjoispuolella on yli 200 m pitkä rakka-alue, joka on miltei kokonaisuudessaan kaivettu pois. Harjanteen pohjoisosassa on noin 200x200 m laajuinen soranottokuoppa. Rakan äärimmäiset länsi- ja itäpääät ovat säilyneet. Korkeimman kohdan eteläpuolella on avokallioita.

Korkearovan huippu on biotoopiltaan kuiva kangasta, jossa valtapuuna on mänty. Aluskasvillisuuden muodostaa pääasiassa puolukka sekä erilaiset jäkälät kivien väleissä ja kivien pinnoilla.

Tuhotun rakan itäpäässä on halkaisijaltaan 3x2 m ja 80 cm syvä soikea kuoppa. Kuopan ympärillä on loivat vallit.

Inventoitidiat: 18297
MV-kuvat: 8-28-7-14, 8-28-7-15
Kartat:

Tarkastus 270793 Alakärppä ja Ylimaunu

7333

Ote peruskartasta 2542 03, 1:20 000, (1981)

TORNIO 74

PK RAUTIONPÄÄ 2524 12

Kylä: Karunki
Löytöpaikka: Hyttyrävaara
- Kuoppakohde II

x=7333 76
y=2498 13
z=50

Tila: 1:4 Rantarautio, 1:22 Rautio
Maanomistaja: 1:4 Viljo Myllykangas, 1:22 -

Löydöt:
Tutkimukset:

Hyttyrävaara sijaitsee 7 km pohjoisluoteeseen Karungin kirkolta ja 650 m Tornionjoesta itään. Vaaran korkeimmalla kohdalla on avokalliota. Pohjois- ja eteläosat vaarasta ovat moreenia. Korkeimman kohdan kallioalueesta ulottuu länteen päin Tornionjokeen saakka sora-/hiekkalue, jonka pohjois- ja eteläpuolella on silttiä. Noin 400 m vaaran korkeimmalta kohdalta länteen kulkee maantie n:o 21 Tornioista Kilpisjärvelle ja 400 m itään korkeimmalta kohdalta kulkee rautatie Tornioista Kolariin. Vaaran itä- ja lounaispuolella on korpisuoalueita. Lännessä on maantien ja vaaran välisellä alueella heinäpeltoja.

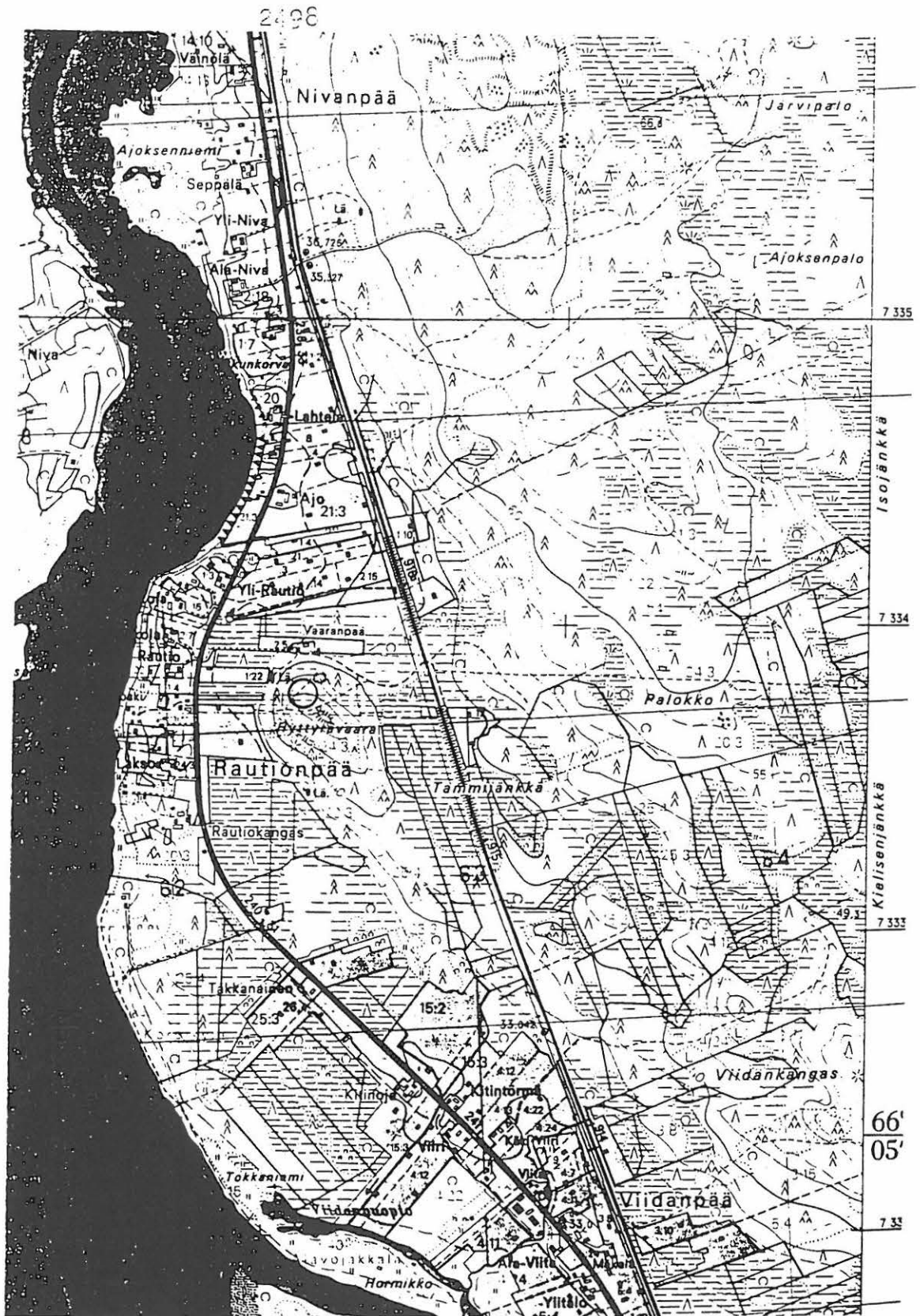
Vaaran päällä kasvaa tiheään nuorta männikköä. Pohjoisrinne on tuoretta kangasta, jossa kasvaa miltei yksinomaan kuusta, sekä jokunen pihlaja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, vanamo, metsätähteä, heiniä, puolukkaa, mustikkaa, sammaleita ja kuusen oksilla naavaa.

Vaaran korkeimman kohdan luoteispuolella, heti rinteeseen yläreunassa, on halkaisijaltaan 3,5 m ja 70 cm syvä suppilonmuotoinen kuoppa. Kuoppa on paksun sammaleen peittämä ja sen pohja on täynnä kiviä. Kuopasta 10-15 m kaakkoon sijaitsee kolme pienempää kuoppaa. Yksi on pitkänomainen, halkaisijaltaan 2,2x1,2 m ja 40 cm syvä. Kaksi muuta ovat halkaisijaltaan 1,1 m ja 30 cm syviä. Näidenkin kuoppien pohjat ovat täynnä kiviä.

Kuoppien käytöstä ei voi sanoa mitään, ne voivat liittyä varastointiin tai muuhun asuinpaikkakäyttöön. Niiden ajoittamisesta voi sanoa vain sen, että vaaran laki on noussut kiviikauden aikana merestä 2200 eaa.

Inventointidiat: -
MV-kuvat:-
Kartat:

Tarkastus 200793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2524 12, 1:20 000, (1981)

Kylä: Korpikylä	x=7336 73-86
Löytöpaikka: Nivavaara I	y=2498 48-58
- Kivikautinen asuinpaikka II	z=60

Tila: 12:2 Mätkiojanperä, 12:3 Mikkola, 13:12 Rantaojanperä

Maanomistaja: 12:2 Uno ja Editt Lauri, Mikko Lauri, Seija Lauri;
12:3 Mikko Lauri;
13:12 Toivo Vaara

Löydöt: KM 28188:1. Kvartsi-iskos 39 mmx19 mmx13 mm, 9,93 g.
2. Kvartsi-iskos 22 mmx13 mmx6 mm, 1,6 g.

Tutkimukset:

Nivavaara sijaitsee 9 km pohjoiseen Karungin kirkolta ja 800 m Tornionjoesta itään. Nivavaara on luode-kaakkosuuntainen kallio-muodostelma, jonka pohjoisosassa on sora-/hiekkaluetta. Vaaran länsipuolella joenrannat ovat siltiä ja vaaran eteläosat ovat moreenia. Vaaran itäpuolella on 700 m päässä Pesälakka-niminen yli 90 m korkea vaara. Näiden kahden vaaran väliin jää Joutijänkkä-niminen suo. Suon pohjoispuolella on vaarojen välisellä harjanteella miltei 400 m pitkä ja 120 m leveä hiekanottokuoppa. Tämän hiekanottokuopan pohjoispuolella on kaksi pienempää hiekkakuoppaa sekä Nivavaaran hiihtokeskuksen majat. Nivavaaran pohjoispuolelta kulkee maantie n:o 19616 Korpikylästä Palovaaraan. Tien pohjoispuolella sijaitsee Krapuuminjänkkä, jonka itäpuolella on Kivihuhta-niminen maa. Noin 500-600 metrin päässä Nivavaaran korkeimmalta kohdalla länteen kulkee rautatie Tornion Kolariin sekä maantie n:o 21 Tornion Kilpisjärvelle. Tien varrella sijaitsee Korpikylän maatiloja. Nivavaaran eteläosassa on laaja soranottoalue.

Vaaran pohjoisosassa risteilee pururata, joka toimii hiihtokeskuksen ladunpohjana talvisin. Pohjoisosan läpi on kaivettu vesijohto suurimmalta hiekanottokuopalta luoteeseen, Korpikylään päin. Vaaran korkein kohta kohoaa 124,24 m meren pinnan yläpuolelle. Koko vaaran lakiosa on avokalliota, jossa on kvartsijuonia. Länsireunassa on jyrkänte Tornionjoelle päin. Korkeimmalta kohdalla on 800 m joelle, jonka pinta on vaaran kohdalla 22 m meren pinnan yläpuolella. Itäpuolella Nivavaaran ja Pesälakan välinen kangas on yli 70 m meren pinnan yläpuolella. Vaaran laella kasvaa mäntyä, koivua, katajaa, puolukkaa, variksenmarjaa, mustikkaa ja kanervaa. Kallion painaumuksissa, joihin on kertynyt sadevesilammikoita, kasvaa karhunsammalta, suopursua sekä suovillaa. Kallion pinnoilla kasvaa myös hirvi- ja torvijäkälää. Länsirinteen alaosat ovat tuoretta kangasmetsää, missä valtapuuna on kuusi. Vaaran pohjois- ja itäosat sekä Nivavaaran ja Pesälakan välinen alue on kuivaa kangasta, missä valtapuuna on mänty. Hiekanottokuopissa kasvaa lähinnä nuorta mäntyä. Pohjoisrinteellä kasvaa männyn ohella kuusta sekä koivua. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsätähteä, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa,

variksenmarjaa, kanervaa, kynsisammalta sekä porojäkälää. Nivavaaran ja Pesälakan välisellä alueella kasvaa lisäksi poronpallerojäkälää sekä torvijäkälää.

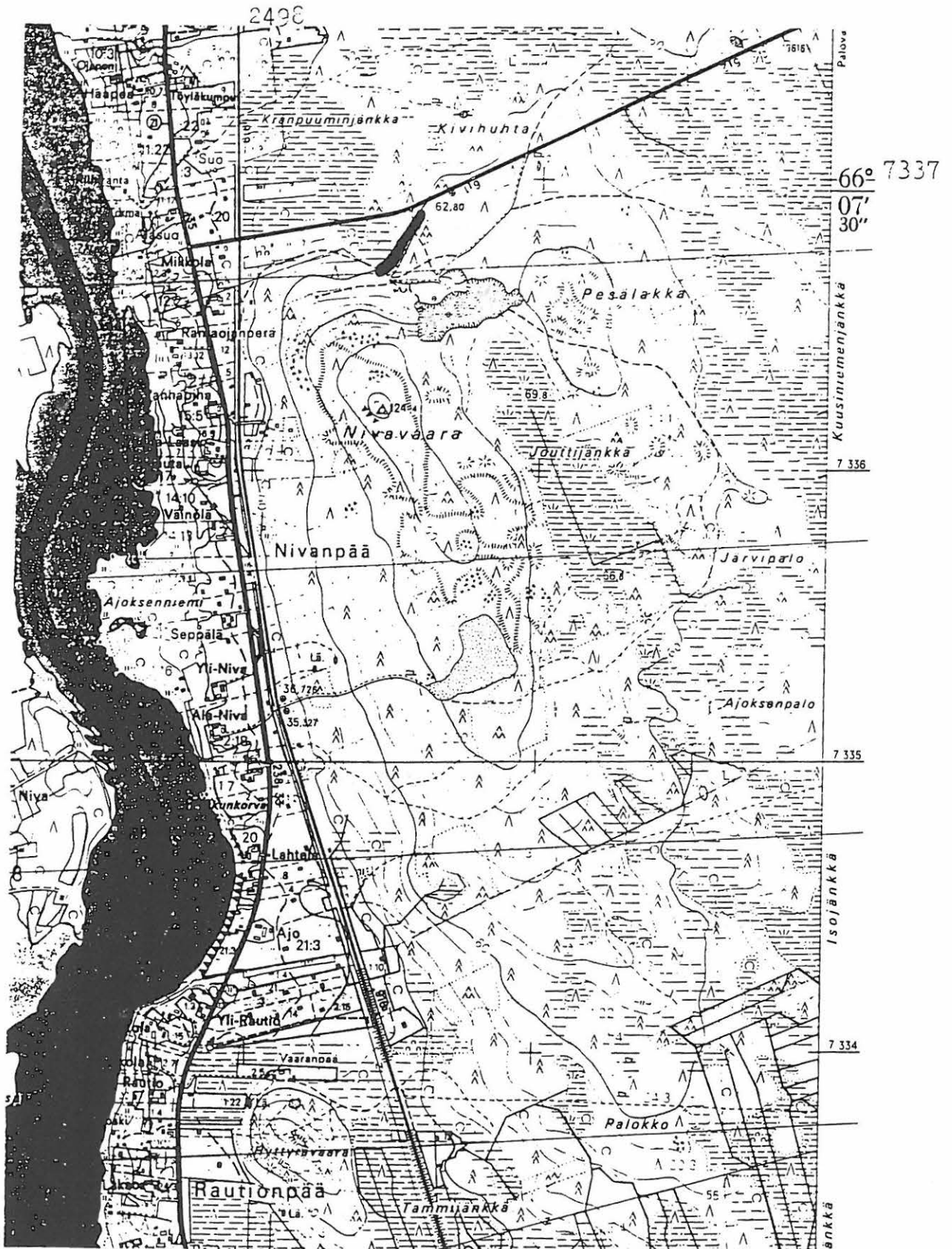
Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Korpikylä-Palovaara -tieltä lähtevän metsätien itä- ja länsipuolella. Asuinpaikka rajoittuu 60 m korkeuskäyrällä olevalle terassille. Metsätiellä sekä lännessä kulkevalta pururadalta löydettiin kvartsi-iskoksia. Pururadalla havaittiin iskosten lisäksi palaneita kiviä ja hiiltä. Terassilla havaittiin edellisten lisäksi viisi(5) kuoppaa, jotka tulkittiin kuuluvaksi asuinpaikkaan. Kairattaessa osassa kuopissa havaittiin noen- tai hiilenvärjäämää likamaata. Asuinpaikan voi ajoittaa 58-56 m rantavaiheiden mukaan 2700-2500 eaa.

Inventointidiat: 18258-18259

MV-kuvat: 8-27-4-13, 8-27-5-14

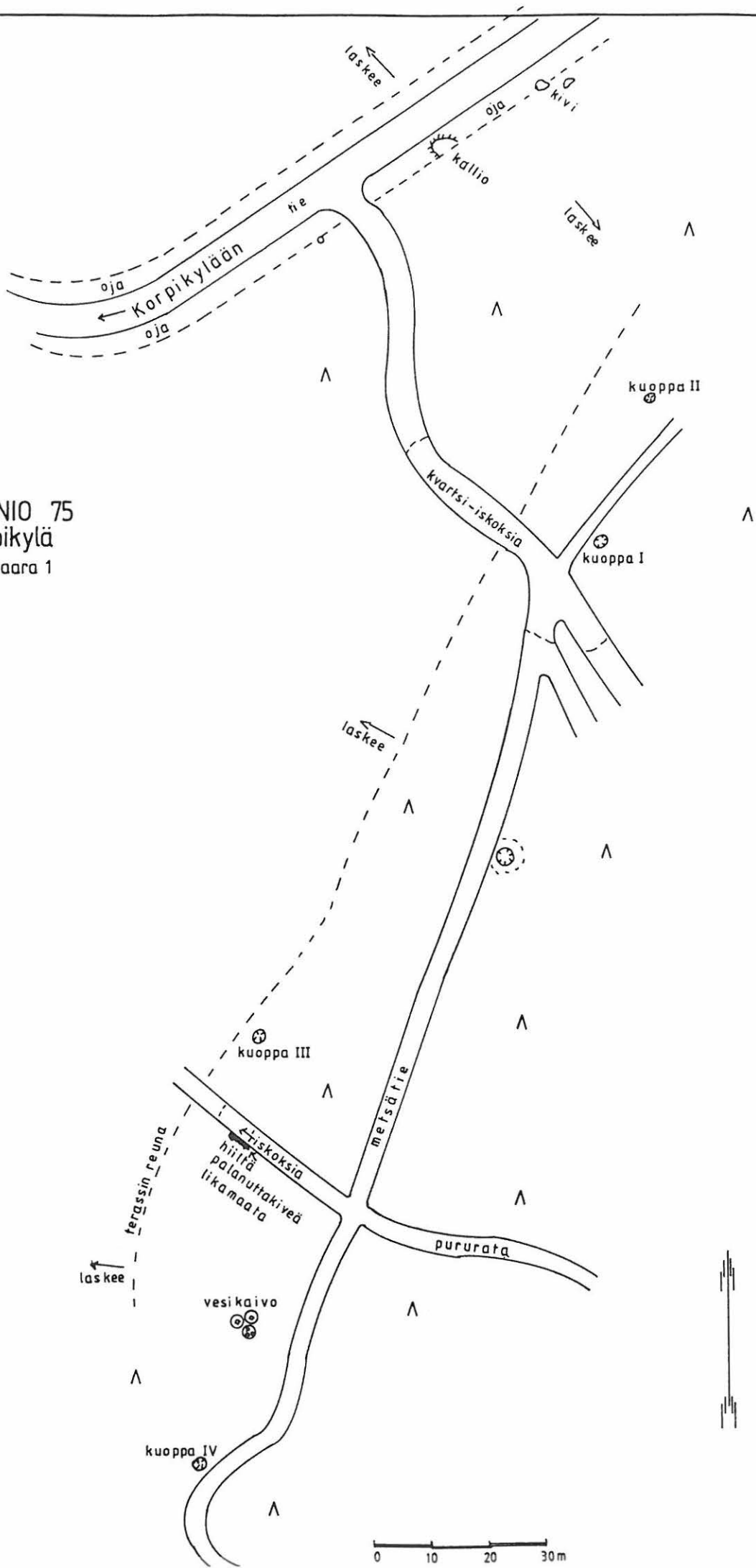
Kartat:

Tarkastus 190793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2524 12, 1:20 000, (1981)

TORNIO 75
Korpikylä
Nivavaara 1

TORNIO 76

PK RAUTIONPÄÄ 2524 12

Kylä: Korpikylä	x=7336 29
Löytöpaikka: Nivavaara 2	y=2498 45
- Kiviröykkiö II	z=116

Tila:37:2 Mäkiniva, 15:5 Vanhapiha

Maanomistaja:37:2 -, 15:5 Ylitulkki, Valde, Ylitulkki, Martta

Löydöt:

Tutkimukset:

Nivavaara sijaitsee 9 km pohjoiseen Karungin kirkolta ja 800 m Tornionjoesta itään. Nivavaara on luode-kaakkosuuntainen kalliomuodostelma, jonka pohjoisosa on sora-/hiekkaluetta. Vaaran länsipuolella joenrannat ovat silttiä ja vaaran eteläosat ovat moreenia. Vaaran itäpuolella on 700 m päässä Pesälakka-niminen yli 90 m korkea vaara. Näiden kahden vaaran väliin jää Jouttijänkkä-niminen suo. Suon pohjoispuolella on vaarojen välisellä harjanteella miltei 400 m pitkä ja 120 m leveä hiekanottokuoppa. Tämän hiekanottokuopan pohjoispuolella on kaksi pienempää hiekkakuoppaa sekä Nivavaaran hiihtokeskuksen majat. Nivavaaran pohjoispuolelta kulkee maantie n:o 19616 Korpikylästä Palovaaraan. Tien pohjoispuolella sijaitsee Krapuuminjänkkä, jonka itäpuolella on Kivihuhta-niminen maa. Noin 500-600 metriä Nivavaaran korkeimmalta kohdalta länteen kulkee rautatie Tornioista Kolariin sekä maantie n:o 21 Tornioista Kilpisjärvelle. Tien varrella sijaitsee Korpikylän maatiloja. Nivavaaran eteläosassa on laaja soranottoalue.

Vaaran pohjoisosassa risteilee pururata, joka toimii hiihtokeskuksen ladunpohjana talvisin. Pohjoisosan läpi on kaivettu vesijohto suurelta hiekanottokuopalta luoteeseen, Korpikylään päin. Vaaran korkein kohta kohoaa 124,24 m meren pinnan yläpuolelle. Koko vaaran lakiosa on avokalliota, jossa on kvartsijuonia. Länsireunassa on jyrkäne Tornionjoelle päin. Korkeimmalta kohdalta on 800 m joelle, jonka pinta on vaaran kohdalla 22 m meren pinnan yläpuolella. Itäpuolella Nivavaaran ja Pesälakan välinen kangas on yli 70 m meren pinnan yläpuolella. Vaaran laella kasvaa mäntyä, koivua, katajaa, puolukkaa, variksenmarjaa, mustikkaa ja kanervaa. Kallion painaumissa, joihin on kertynyt sadevesilammikoita, kasvaa karhunsammalta, suopursua sekä suovillaa. Kallion pinnoilla kasvaa myös hirvi- ja torvijäkälää. Länsirinteen alaosat ovat tuoretta kangasmetsää, missä valtapuuna on kuusi. Vaaran pohjois- ja itäosat sekä Nivavaaran ja Pesälakan välinen alue on kuivaa kangasta, missä valtapuuna on mänty. Hiekanottokuopissa kasvaa lähinnä nuorta mäntyä. Pohjoisrinteellä kasvaa männyn ohella kuusta sekä koivua. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsätähteä, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, variksenmarjaa, kanervaa, kynsisammalta sekä porojäkälää. Nivavaaran ja Pesälakan välisellä alueella kasvaa lisäksi myös poronpallerojäkälää sekä torvijäkälää.

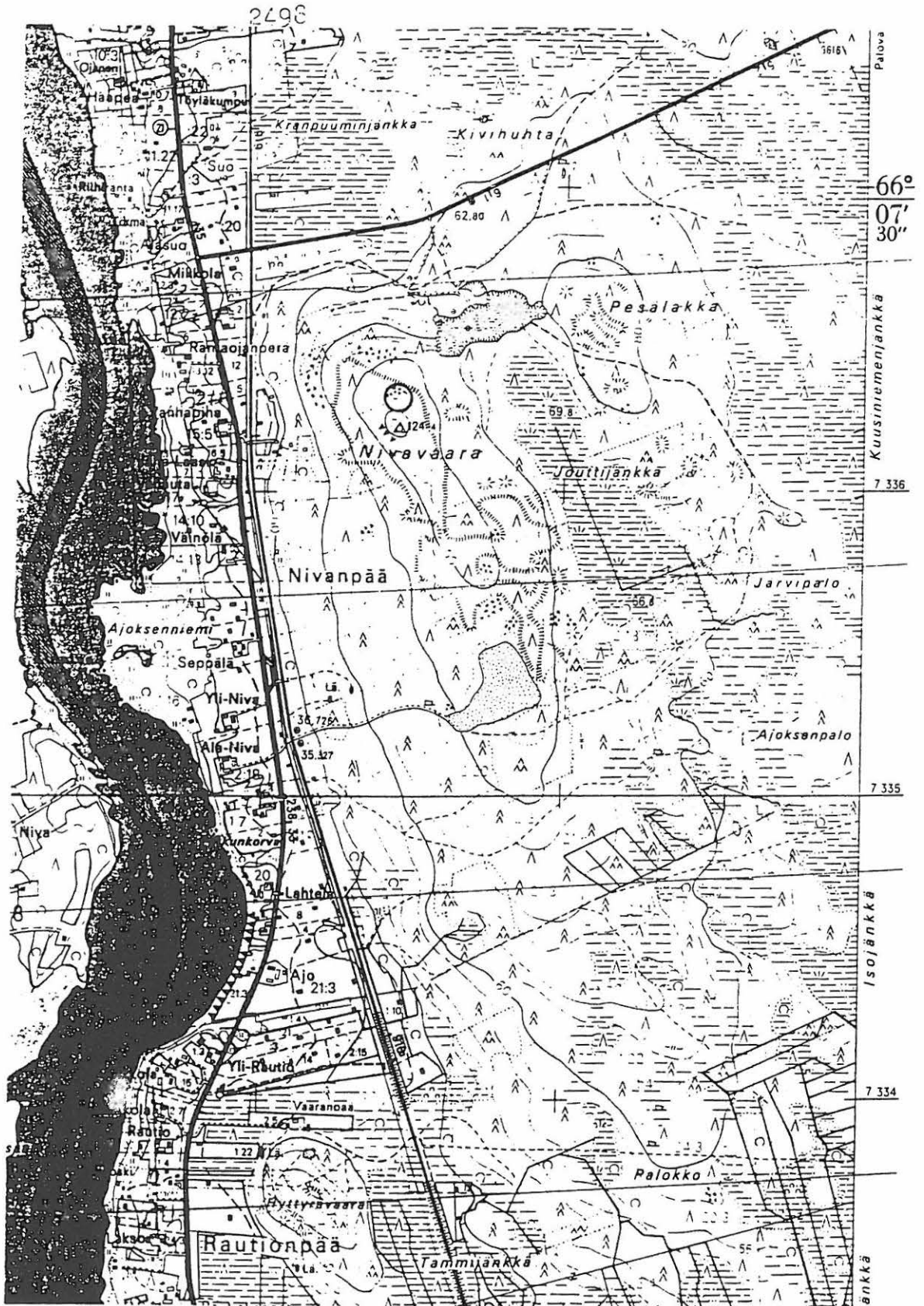
Röykkiö sijaitsee 80 m pohjoiseen vaaran korkeimmalta kohdalta olevassa kalliorinteessä. Röykkiö on koottu laskevaan rinteeseen niin, että sitä ei voi havaita ylhäältä päin, pelkkästä alhaalta ja sivuilta päin. Röykkiön halkaisija on 5,5 m ja korkeus 60 cm. Röykkiön keskellä on halkaisijaltaan 1,5 m laajuinen ja 20 cm syvä kuoppa. Röykkiön kivet ovat halkaisijaltaan 10-40 cm, joukossa on muutama isompikin. Pohjoispäässä on suuri maakivi. Röykkiön reunoilla on muutamia suurehkoja maakiviä, mahdollisia kehäkiviä. Röykkiö ajoittunee metallikaudelle, mahdollisesti pronssikaudelle, jolloin Tornionjoki on laskenut vaaran länsipuolella mereen.

Inventointidiat: 18281-18294

MV-kuvat: 8-28-3-36, 8-28-3-37, 8-28-4-1, 8-28-4-2, 8-28-4-3, 8-28-4-4, 8-28-5-5, 8-28-5-6, 8-28-5-7

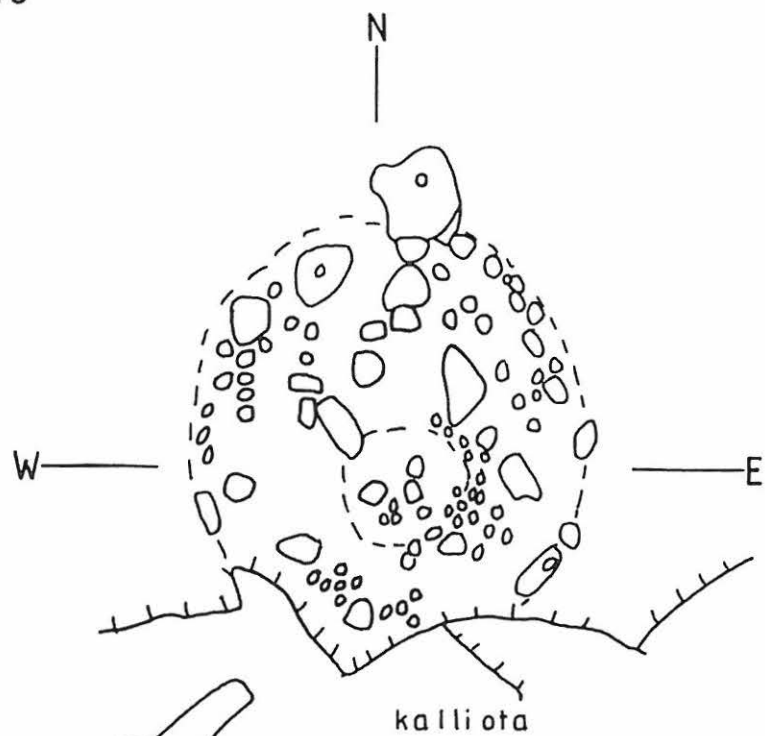
Kartat:

Tarkastus 230793 Alakärppä ja Ylimaunu

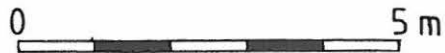

Ote peruskartasta 2542 12, 1:20 000, (1981)

TORNIO 76
Nivanvaara 2
Röykkiö

Nivanvaara
korkein kohta
80m päässä

- = kallion seinä
- = kivi
- = maakivi
- MK= 1:100

Kylä: Korpikylä	x=7336 28
Löytöpaikka: Nivavaara 3	y=2498 36
- Kvartsilouhos? ja kivikautinen löytöpaikka II	z=110

Tila: 15:5 Vanhapiha; 16:4 Rantaniva; 37:2 Mäkiniva,

Maanomistaja: 15:5 Valde Ylitulkki, Martta Ylitulkki; 16:4 Raimo Yliniva, Erkki Yliniva;
37:2 -

Löydöt: KM 28189:1. Kvartsikaavin 25 mmx26 mmx12 mm, 7,78 g.
2. Kvartsi-iskos 35 mmx24 mmx14 mm, 10,06 g.
3. Kvartsi-iskos 23 mmx12 mmx7 mm, 2,04 g.

Tutkimukset:

Nivavaara sijaitsee 9 km pohjoiseen Karungin kirkolta ja 800 m Tornionjoesta itään. Nivavaara on luode-kaakkosuuntainen kalliomuodostelma, jonka pohjoisosa on sora-/hiekkaluettua. Vaaran länsipuolella joenrannat ovat silttiä ja vaaran eteläosat ovat moreenia. Vaaran itäpuolella on 700 m päässä Pesälakka-niminen yli 90 m korkea vaara. Näiden kahden vaaran väliin jää Jouttijänkkä-niminen suo. Suon pohjoispuolella on vaarojen välisellä harjanteella miltei 400 m pitkä ja 120 m leveä hiekanottokuoppa. Tämän hiekanottokuopan pohjoispuolella on kaksi pienempää hiekkakuoppaa sekä Nivavaaran hiihtokeskuksen majat. Nivavaaran pohjoispuolelta kulkee maantie n:o 19616 Korpikylästä Palovaaraan. Tien pohjoispuolella sijaitsee Krapuuminjänkkä, jonka itäpuolella on Kivihuhta-niminen maa. Noin 500-600 metriä Nivavaaran korkeimmalta kohdalta länteen kulkee rautatie Tornioista Kolariin sekä maantie n:o 21 Tornioista Kilpisjärvelle. Tien varrella sijaitsee Korpikylän maatiloja. Nivavaaran eteläosassa on laaja soranottoalue.

Vaaran pohjoisosassa risteilee pururata, joka toimii hiihtokeskuksen ladunpohjana talvisin. Pohjoisosan läpi on kaivettu vesijohto suurelta hiekanottokuopalta luoteeseen, Korpikylään päin. Vaaran korkein kohta kohoaa 124,24 m meren pinnan yläpuolelle. Koko vaaran lakiosa on avokalliota, jossa on kvartsijuonia. Länsireunassa on jyrkäne Tornionjoelle päin. Korkeimmalta kohdalta on 800 m joelle, jonka pinta on vaaran kohdalla 22 m meren pinnan yläpuolella. Itäpuolella Nivavaaran ja Pesälakan välinen kangas on yli 70 m meren pinnan yläpuolella. Hiekanottokuopan ja Jouttijängän välinen kangas on pinnaltaan kevyesti äestetty. Vaaran laella kasvaa mäntyä, koivua, katajaa, puolukkaa, variksenmarjaa, mustikkaa ja kanervaa. Kallion painaumisissa, joihin on kertynyt sadevesilammikoita, kasvaa karhunsammalta, suopursua sekä suovillaa. Kallion pinnoilla kasvaa hirvi- ja torvijäkälää. Länsirinteen alaosat ovat tuoretta kangasmetsää, missä valtapuuna on kuusi. Vaaran pohjois- ja itäosat sekä Nivavaaran ja Pesälakan välinen alue on kuivaa kangasta, missä valtapuuna on mänty. Hiekanottokuopissa kasvaa lähinnä nuorta mäntyä. Pohjoisrinteellä kasvaa männyn ohella kuusta sekä koivua. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsätähteä, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, variksenmarjaa, kanervaa,

kynsisammalta sekä porojäkälää. Nivavaaran ja Pesälakan välisellä alueella on edellisten lisäksi myös poronpallerojäkälää sekä torvijäkälää.

Vaaran korekeimman kohdan luoteispuolella on kalliassa olevissa kvartsijuonissa merkkejä mahdollisesta louhinnasta. Kallion pinnoilta on näiden kohtien ympärillä jonkin verran kvartssia.

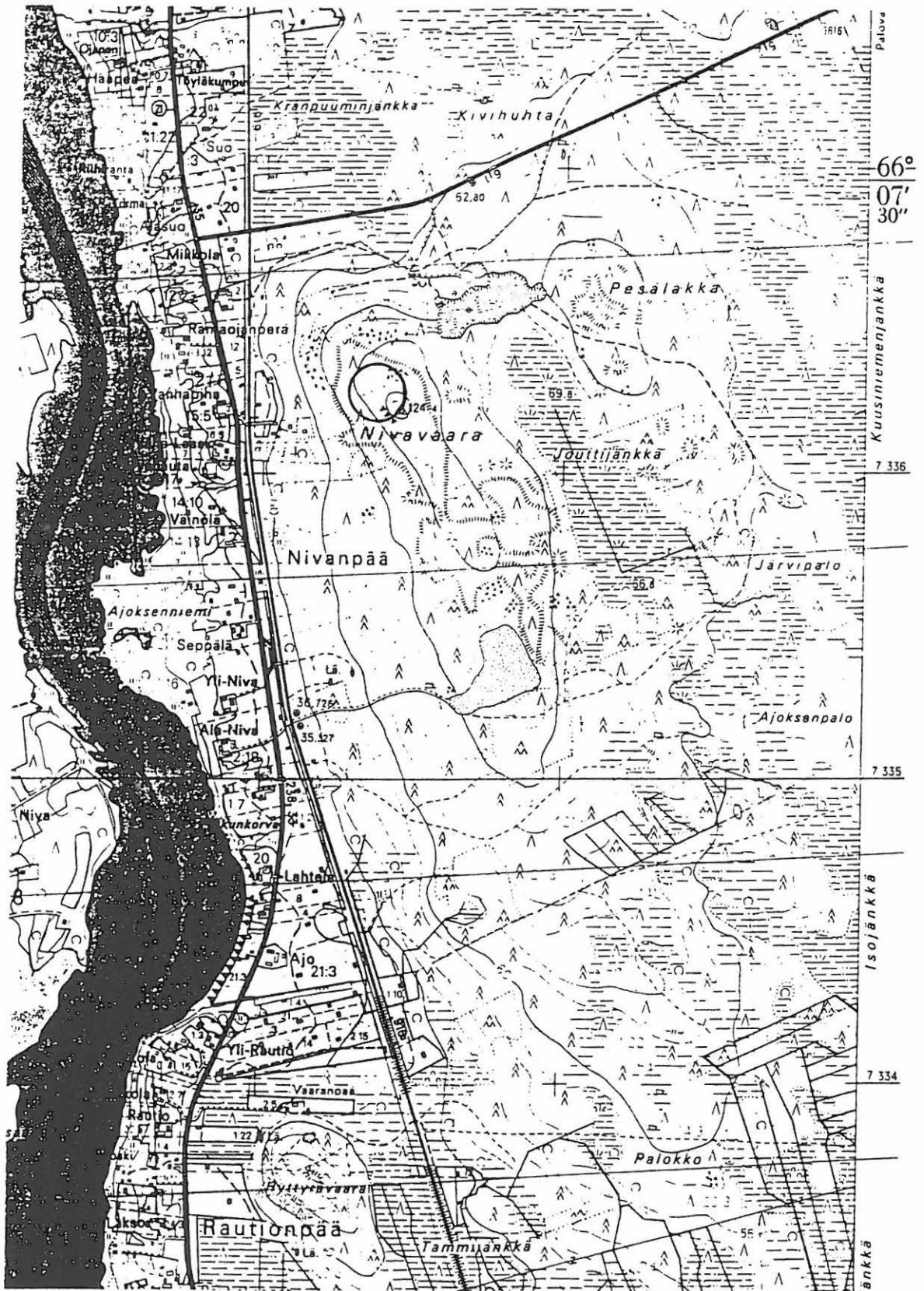
Inventointidiat: 18279

MV-kuvat: 8-28-3-34, 8-28-3-35

Kartat:

Tarkastus 230793 Alakärppä ja Ylimaunu

2498

Ote peruskartasta 2542 12, 1:20 000, (1981)

TORNIO 78

PK RAUTIONPÄÄ 2524 12

Kylä: Korpikylä	x=7336 48
Löytöpaikka: Nivavaara Jouttijänkkä	y=2498 83
- Kvartsi-iskosten löytöpaikka II	z=71-72

Tila: 15:5 Vanhapiha; 37:2 Mäkiniva

Maanomistaja: 15:5 Valde Ylitulkki, Martta Ylitulkki; 37:2 -,

Löydöt: KM 28190 Kvartsi-iskos 29 mmx22 mmx15 mm 6,75 g
Tutkimukset:

Nivavaara sijaitsee 9 km pohjoiseen Karungin kirkolta ja 800 m Tornionjoesta itään. Nivavaara on luode-kaakkosuuntainen kallio-muodostelma, jonka pohjoisosa on sora-/hiekkaluuetta. Vaaran länsipuolella joenrannat ovat silttiä ja vaaran eteläosat ovat moreenia. Vaaran itäpuolella on 700 m päässä Pesälakka-niminen yli 90 m korkea vaara. Näiden kahden vaaran väliin jää Jouttijänkkä-niminen suo. Suon pohjoispuolella on vaarojen välisellä harjanteella miltei 400 m pitkä ja 120 m leveä hiekanottokuoppa. Tämän hiekanottokuopan pohjoispuolella on kaksi pienempää hiekkakuoppaa sekä Nivavaaran hiihtokeskuksen majat. Nivavaaran pohjoispuolelta kulkee maantie n:o 19616 Korpikylästä Palovaaraan. Tien pohjoispuolella sijaitsee Krapuuminjänkkä, jonka itäpuolella on Kivihuhta-niminen maa. Noin 500-600 metriä Nivavaaran korkeimmalta kohdalta länteen kulkee rautatie Tornioista Kolariin sekä maantie n:o 21 Tornioista Kilpisjärvelle. Tien varrella sijaitsee Korpikylän maatiloja. Nivavaaran eteläosassa on laaja soranottoalue.

Vaaran pohjoisosassa risteilee pururata, joka toimii hiihtokeskuksen ladunpohjana talvisin. Pohjoisosan läpi on kaivettu vesijohto suurelta hiekanottokuopalta luoteeseen, Korpikylään päin. Vaaran korkein kohta kohoaa 124,24 m meren pinnan yläpuolelle. Koko vaaran lakiosa on avokalliota, jossa on kvartsijuonia. Länsireunassa on jyrkänne Tornionjoelle päin. Korkeimmalta kohdalta on 800 m joelle, jonka pinta on vaaran kohdalla 22 m meren pinnan yläpuolella. Itäpuolella Nivavaaran ja Pesälakan välinen kangas on yli 70 m meren pinnan yläpuolella. Hiekanottokuopan ja Jouttijängän välinen alue on pinnaltaan kevyesti äestetty. Vaaran laella kasvaa mäntyä, koivua, katajaa, puolukkaa, variksenmarjaa, mustikkaa ja kanervaa. Kallion painaumissa, joihin on kertynyt sadevesilammikoita, kasvaa karhunsammalta, suopursua sekä suovillaa. Kallion pinnoilla kasvaa myös hirvi- ja torvijäkälää. Länsirinteen alaosat ovat tuoretta kangasmetsää, missä valtapuuna on kuusi. Vaaran pohjois- ja itäosat sekä Nivavaaran ja Pesälakan välinen alue on kuivaa kangasta, missä valtapuuna on mänty. Hiekanottokuopissa kasvaa lähinnä nuorta mäntyä. Pohjoisrinteellä kasvaa männyn ohella kuusta sekä koivua. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsätähteä, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, variksenmarjaa, kanervaa, kynsisammalta sekä porojäkälää. Nivavaaran ja Pesälakan välisellä alueella on edellisten lisäksi myös poronpallerojäkälää sekä torvijäkälää.

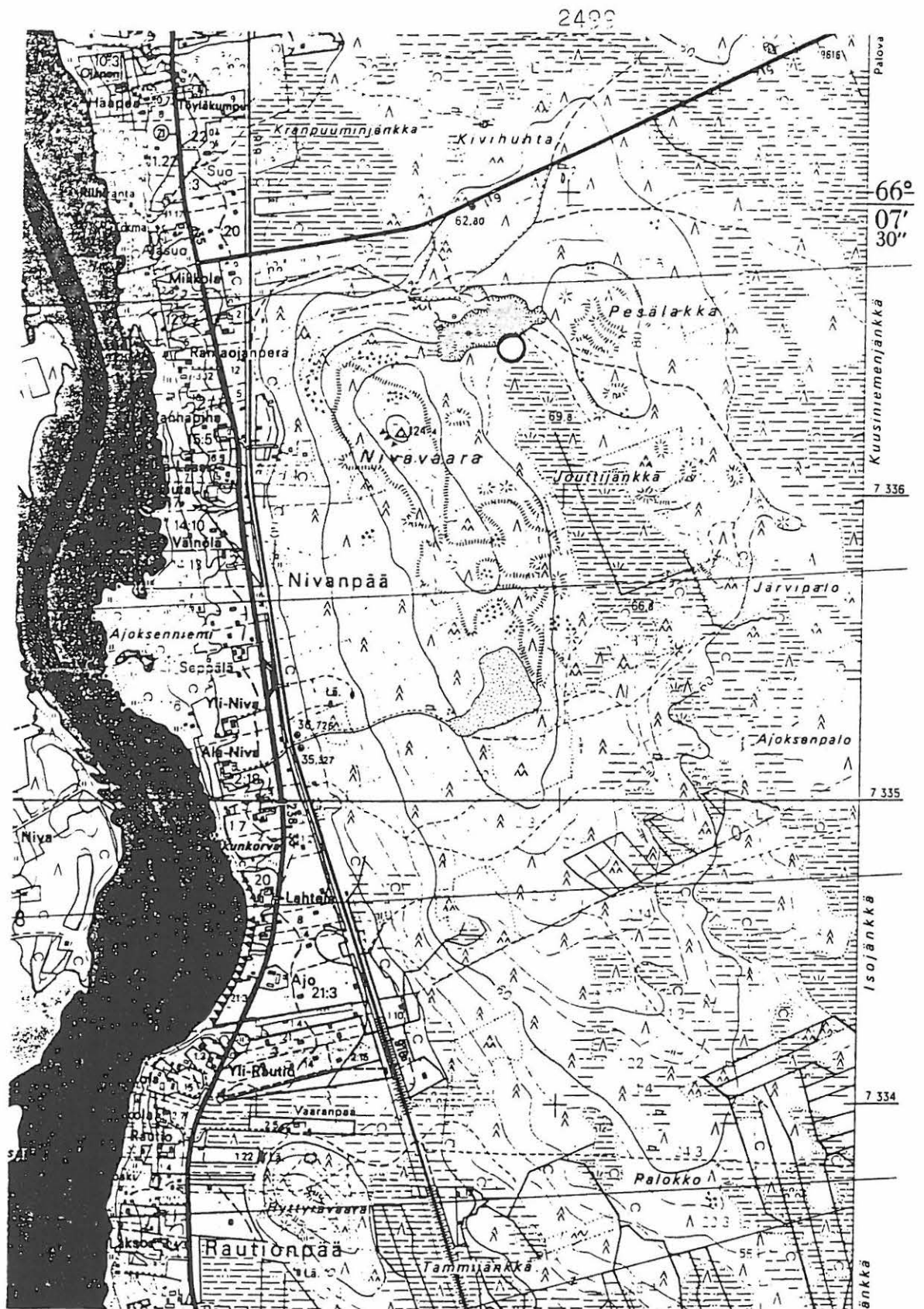
Jängästä nousevalla eteläisellä terassilla on äestysurissa havaittavissa muutamia kvartsi-iskoksia. Paikalla ei havaittu muuta esihistorialliseen asuinpaikkaan viitaavia merkkejä. Paikkaa kairattiin muutamista kohdista koeluotoisesti, mutta likamaata ei havaittu. Mikäli kysessä on asuinpaikka, ajoituisi se 70 m muinaisrannan mukaan 3400-3200 eaa.

Inventointidiat:-

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 200793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2524 12, 1:20 000, (1981)

Kylä: Korpikylä	x=7336 66
Löytöpaikka: Pesälakka	y=2498 56
- Kivikautinen asuinpaikka II	z=68

Tila: 15:5 Vanhapiha, 13:12 Rantaojanperä, 36:5 Vaara

Maanomistaja: 15:5 Valde Ylitulkki, Martta Ylitulkki; 13:12 Vaara, Toivo; 36:5 -

Löydöt: KM 28191 Kvartsi-iskoksia 3 kpl, 15,86 g.

Tutkimukset:

Pesälakka sijaitsee 9 km pohjoiseen Karungin kirkolta ja 1,5 km Tornionjoesta itään. Pesälakka on luode-kaakkosuuntainen kallio-muodostelma, jonka pohjoisosa on sora-/hiekkaluetta. Vaaran länsipuolella on hiekkalueta ja vaaran itäpuoli ovat moreenia. Vaaran länsipuolella on 124 m korkea Nivavaara 700 m päässä. Vaarojen välissä sijaitsee Jouttijänkkä. Suon pohjoispuolella on vaarojen välisellä harjanteella miltei 400 m pitkä ja 120 m leveä hiekanottokuoppa. Tämän hiekanottokuopan pohjoispuolella on kaksi pienempää hiekkakuoppaa sekä Nivavaaran hiihtokeskuksen majat. Pesälakan pohjoispuolelta kulkee maantie n:o 19616 Korpikylästä Palovaaraan. Tien pohjoispuolella sijaitsee Krapuuminjänkkä, jonka itäpuolella on Kivihuhta-niminen maa. Noin 500-600 metriä Nivavaaran korkeimmalta kohdalta länteen kulkee rautatie Tornioista Kolariin sekä maantie n:o 21 Tornioista Kilpisjärvelle. Tien varrella sijaitsee Korpikylän maatiloja. Pesälakan itäpuolella sijaitsee Kuusiniemenjänkkä.

Pesälakan pohjoisosan maantieltä lähtee hiekkatie Nivavaaran hiihtokeskukseen. Vaaran länsirinteen tyvässä, hiekkakuopan reunalla, kulkee hiekkatie etelään. Pesälakan korkein kohta kohoaa yli 90 m meren pinnan yläpuolelle. Korkeimmat kohdat ja pohjoisosat ovat kuivaa mäntykangasta. Itäpuolella Nivavaaran ja Pesälakan välinen kangas on yli 70 m meren pinnan yläpuolella. Hiekanottokuopan ja Jouttijängän välinen alue on pinnaltaan kevyesti äestetty. Alue on kuivaa kangasta, missä valtapuuna on mänty. Hiekanottokuopissa kasvaa lähinnä nuorta mäntyä. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsätähteä, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, variksenmarjaa, kanervaa, kynsisammalta, porojäkälää, poronpallerojäkälää sekä torvijäkälää.

Pesälakan ja Nivavaaran välisen hiekanottokuopan lounaiskulmassa hiekkatiestä 3 m pohjoiseen on soikea ja suppion mallinen, halkaisijaltaan 3,5x2,7 m ja 60 cm syvä kuoppa. Kuopassa havaittiin kairauksessa huuhtoutumis- ja rikastumiskerroksessa hiilen ja noen värjäämää likamaata. Kuopan kohdalla tiellä havaittiin kvartsi-iskoksia.

Jäännös tulkittiin kivikautiseksi asuinpaikaksi. Paikka sijoittuu 68 m korkealle ja asuinpaikan voisi ajoittaa mahdollisesti 65 m muinaisrannan mukaan noin 3000 eaa.

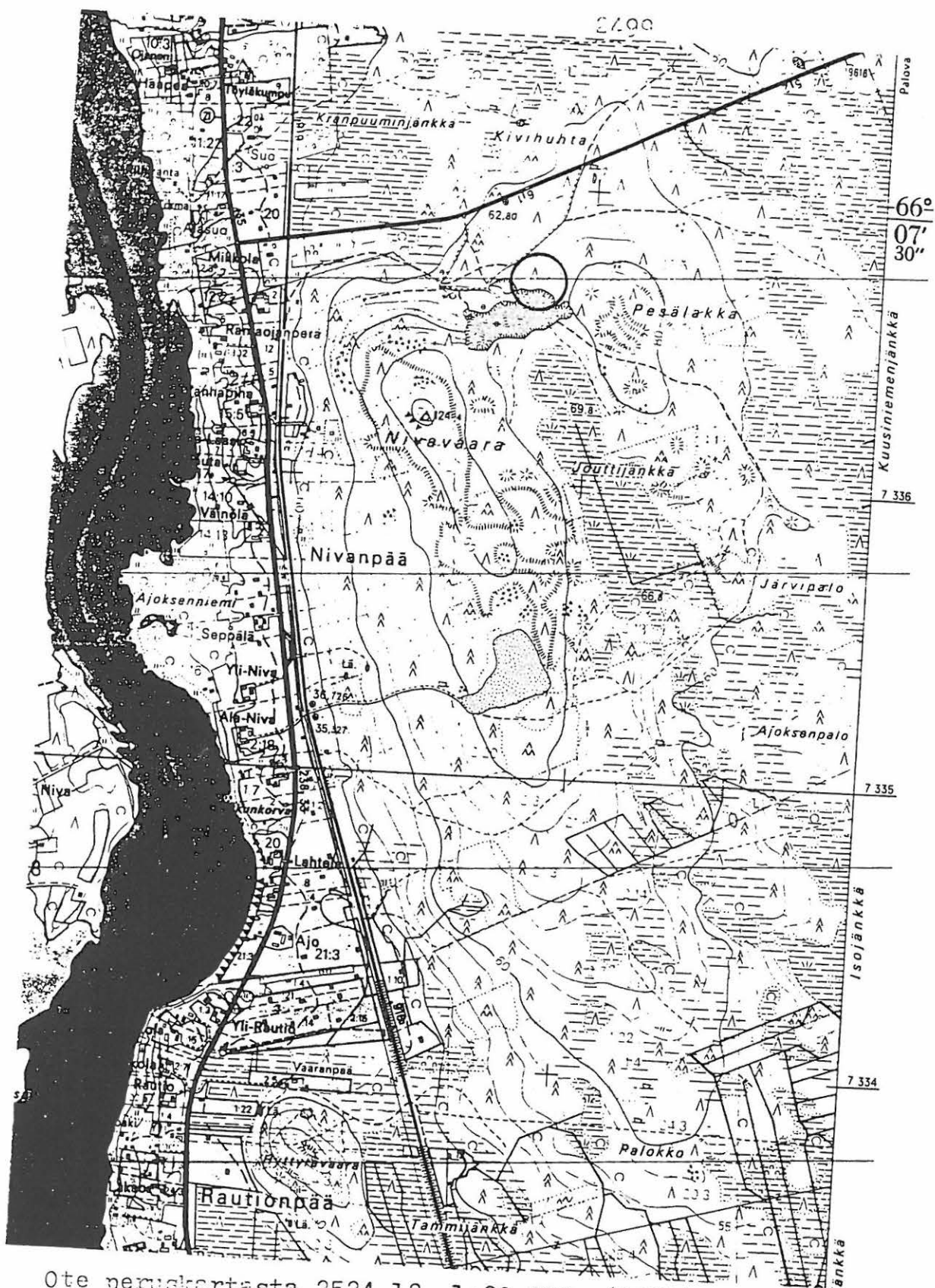
Inventointidiat: 18260-18261

MV-kuvat:8-27-5-15, 8-27-5-16

Kartat:

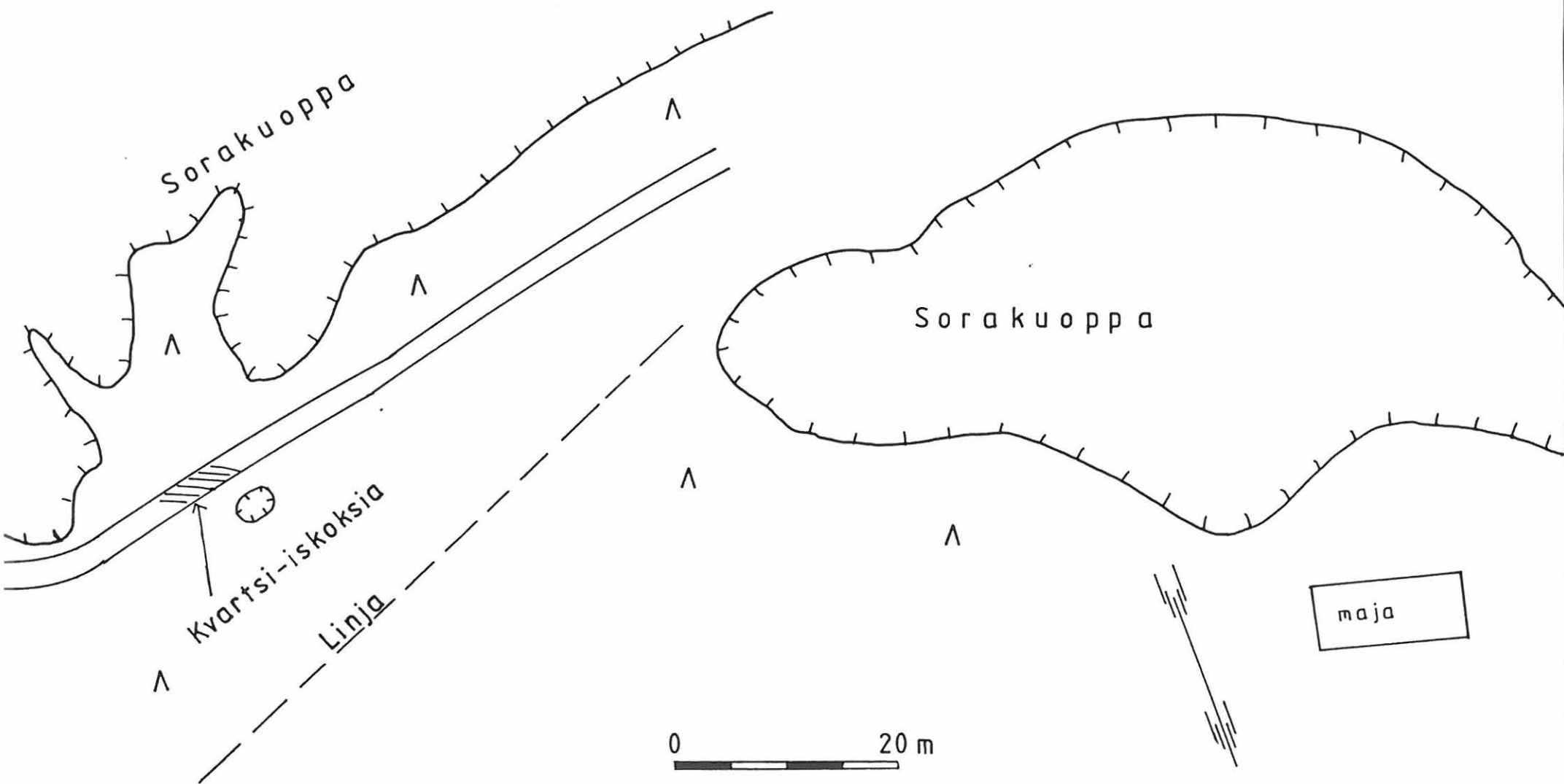
Tarkastus 200793 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2524 12, 1:20 000, (1981)

TORNIO 79
Korpikylä
Pesälakka

MK 1:500

TORNIO 80

PK RAUTIONPÄÄ 2524 12

Kylä: Korpikylä
Löytöpaikka: Nivavaara 4
- Pyyntikuoppa hist. aika III

x=7336 28
y=2498 56
z=64

Tila: 13:12 Rantaojanperä

Maanomistaja: Toivo Vaara

Löydöt:
Tutkimukset:

Nivavaara sijaitsee 9 km pohjoisluoteeseen Karungin kirkolta ja 800 m Tornionjoesta itään. Nivavaara on luode-kaakkosuuntainen kallio-muodostelma, jonka pohjoisosa on sora-/hiekkaluetta. Vaaran länsipuolella joenrannat ovat siltiä ja vaaran eteläosat ovat moreenia. Vaaran itäpuolella on 700 m päässä Pesälakka-niminen yli 90 m korkea vaara. Näiden kahden vaaran väliin jää Joutijänkkä-niminen suo. Suon pohjoispuolella on vaarojen välisellä harjanteella miltei 400 m pitkä ja 120 m leveä hiekanottokuoppa. Tämän hiekanottokuopan pohjoispuolella on kaksi pienempää hiekkakuoppaa sekä Nivavaaran hiihtokeskuksen majat. Nivavaaran pohjois-puolelta kulkee maantie n:o 19616 Korpikylästä Palovaaraan. Tien pohjoispuolella sijaitsee Krapuuminjänkkä, jonka itäpuolella on Kivihuhta-niminen maa. Noin 500-600 metriä Nivavaaran korkeimmalta kohdalta länteen kulkee rautatie Tornioista Kolariin sekä maantie n:o 21 Tornioista Kilpisjärvelle. Tien varrella sijaitsee Korpikylän maatiloja. Nivavaaran eteläosassa on laaja soranottoalue.

Vaaran pohjoisosassa risteilee pururata, joka toimii hiihtokeskuksen ladunpohjana talvisin. Pohjoisosan läpi on kaivettu vesijohto suurelta hiekanottokuopalta luoteeseen, Korpikylään päin. Vaaran korkein kohta kohoaa 124,24 m meren pinnan yläpuolelle. Koko vaaran lakiosa on avokalliota, jossa on kvartsijuonia. Länsireunassa on jyrkänne Tornionjoelle päin. Korkeimmalta kohdalta on 800 m joelle, jonka pinta on vaaran kohdalla 22 m meren pinnan yläpuolella. Itäpuolella Nivavaaran ja Pesälakan välinen kangas on yli 70 m meren pinnan yläpuolella. Hiekanottokuopan ja Joutijängän välinen alue on pinnaltaan kevyesti äestetty. Vaaran laella kasvaa mäntyä, koivua, katajaa, puolukkaa, variksenmarjaa, mustikkaa ja kanervaa. Kallion painaumisissa, joihin on kertynyt sadevesilammikoita, kasvaa karhunsammalta, suopursua sekä suovillaa. Kallion pinnoilla kasvaa myös jäkäliä, kuten hirvi- ja torvijäkälää. Länsirinteen alaosat ovat tuoretta kangasmetsää, missä valtapuuna on kuusi. Vaaran pohjois- ja itäosat sekä Nivavaaran ja Pesälakan välinen alue on kuivaa kangasta, missä valtapuuna on mänty. Hiekanottokuopissa kasvaa lähinnä nuorta mäntyä. Pohjoisrinteellä kasvaa männyn ohella kuusta sekä koivua. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on horsmaa, kangasmaitikkia, metsätähteä, oravanmarjaa, puolukkaa, mustikkaa, variksenmarjaa, kanervaa, kynsisammalta sekä porojäkälää. Nivavaaran ja Pesälakan välisellä alueella on lisäksi poronpallerojäkälää sekä torvijäkälää.

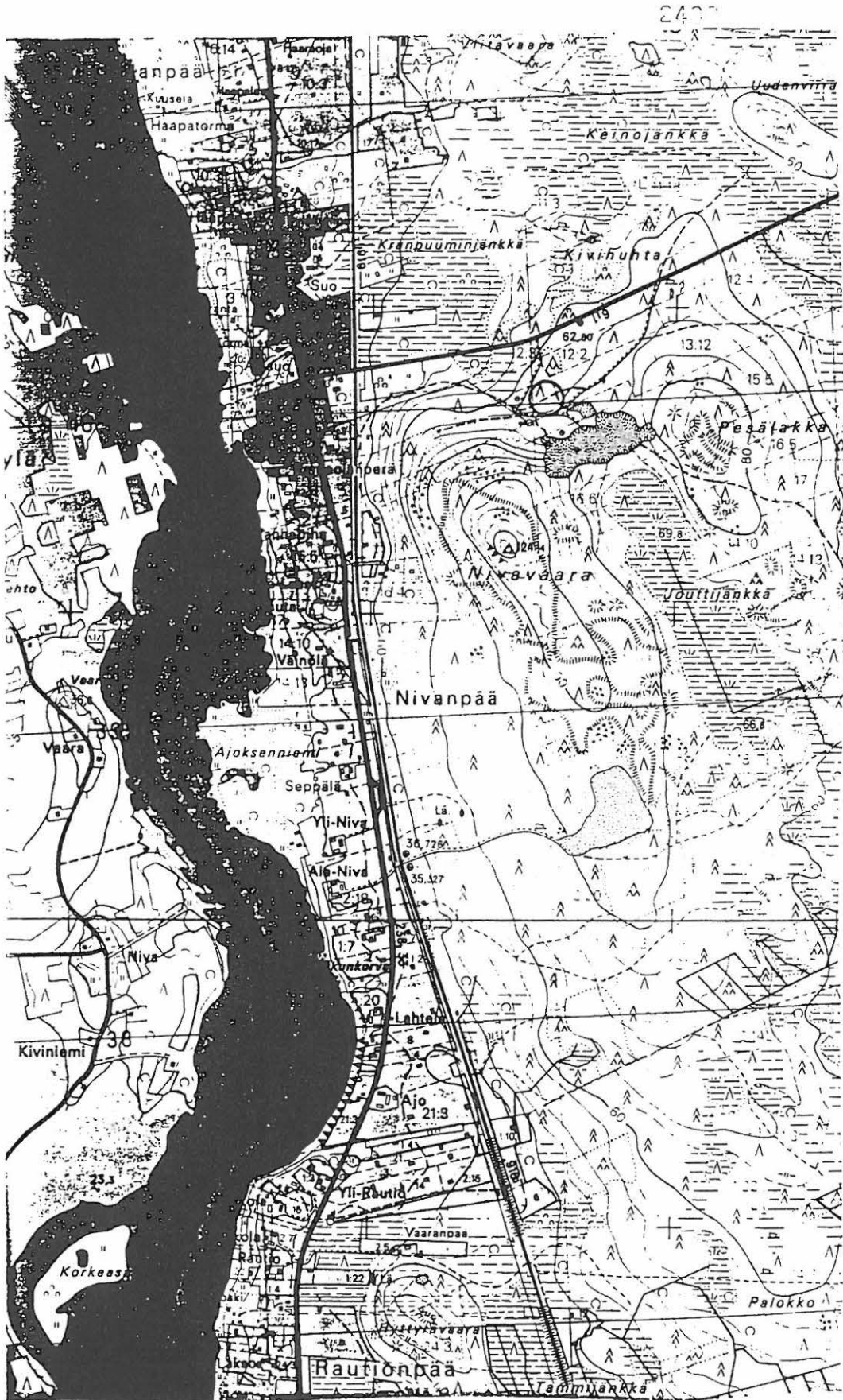
Pyyntikuoppa sijaitsee hiihtokeskuksen majasta 100 m länteen loivasti pohjoiseen laskevalla kankaalla. Kuoppa on suppilon mallinen, halkaisijaltaan 3 m ja 75 cm syvä. Kairattaessa havaittiin kuopassa ohut huuhtoutumiskerros, jonka perusteella kuopa ajoittuisi mahdollisesti historialliselle ajalle. Kuoppajäännös voi kuulua alueen useisiin esihistoriallisiin asuinpaikkoihinkin.

Inventointidiat: -

MV-kuvat:-

Kartat:

Tarkastus 200793 Alakärppä ja Ylimaunu

7337

Ote peruskartasta 2524 12, 1:20 000, (1981)

TORNIO 81

PK VARAJÄRVI 2631 08

Kylä: Ylivojakkala
Löytöpaikka: Matotieva
- Kivilatomuksia ja
kvartsin löytöpaikka II

A: x=7351 13	B: x=7351 00
y=2525 95	y=2525 97
z=150	z=148

Tila: 13:25 Hirvas

Maanomistaja: -

Löydöt: A KM 28192:1. Kvartsiesine 53 mmx31 mmx15 mm, 23,75 g.
2. Kvartsiesine 57 mmx24 mmx11 mm, 14,85 g.
3. Kvartsiydin 32 mmx25 mmx18 mm, 14,65 g.
4. Kvartsi-iskos 28 mmx14 mmx9 mm, 3,58 g.
B 5. Kvartsiesine 48 mmx54 mmx17 mm, 67,63 g.
6. Kvartsiesine 57 mmx54 mmx17 mm, 67,63 g.

Tutkimukset:

Matotieva sijaitsee 21 km pohjoisluoteeseen Tervolan kirkolta. Varejärvi on 1,2 km päässä länsiluoteessa ja Sorvasjärvi 1 km päässä kaakossa Matotievalta. Pohjois- ja itäpuolella aukeaa Hevosjärvenjänkkä. Lännessä on Telajänkkä ja sen toisella puolella 1 km päässä lounaassa kohoaa Varevaara. Etelässä 1 km päässä virtaa Sorvasoja jonka toisella puolella on 185 m korkeuteen kohoava Sorvasvaaran laaja rakka-alue.

Matotieva on osa alueen moreenimuodostelmaa. Matotievan korkein kohta nousee yli 150 m meren pinnasta. Tämän koillispuolelta kulkee maantie N:o 929 Tervolasta Pakisvaaraan. Korkeimmalla kohdalla on 250 m pitkä ja pohjoispäästä 100 m leveä pohjois-eteläsuuntainen rakka-alue. Rakka kapenee ja laskee etelää kohden. Rakan eteläpään itäpuolella on pienehkö soranottokuoppa. Rakan pohjoisosa laskee pohjoiseen päin noin 10 m 50 m matkalla. Tässä rinteessä on selvät rantaterassimuodostelmat. Rakasta noin 200 m päässä lännessä ja etelässä on 400x200 m laajuiset louhikkoalueet.

Matotievan päällä kasvaa rakassa muutama kuusi ja koivu. Kivien pinnalla kasvaa myös jäkälää ja hieman sammalta kivien väleissä. Rakan ympärillä kasvaa myös mäntyä. Aluskasvillisuutena on varpuja, enimmäkseen puolukkaa sekä heiniä, sammalta ja jäkälää.

A: Matotievan korkeimman kohdan pohjoispäässä on halkaisijaltaan 3,2x2 metrinen soikea ja 35 cm korkea, kupera latomus. Latomus on rakennettu kehämäisen halkaisijaltaan 50x25 m vallin pohjoisosaan. Latomuksen pohjois- ja eteläpuolella havaittiin kvartsia rakan kivien välissä ja alla.

B: Rakan eteläpäässä sijaitsee neljä latomusta. Eteläisin latomuksista n:o 1 on halkaisijaltaan 2 m ja 40 cm korkea. Siinä on keskellä kuoppa, joka on 30 cm syvä. Latomus n:o 2 sijaitsee 2 m itään n:o 1. Latomus on halkaisijaltaan 1,5 m ja 40 cm korkea. Se on muodoltaan pyöreän kekomainen. Latomus n:o 3 on edellisistä 5,5 m

pohjoiseen. Se muodoltaan samanlainen kuin n:o 1, siinäkin on kuoppa keskellä. Latomus on halkaisijaltaan 2,2 m ja 30 cm korkea. Kuoppa on 20 cm syvä. Latomuksen kaakkoisosaa on mahdollisesti pengottu, koska se on matalampi kuin muu osa latomuksesta. Latomusten kiviä peittää samanlainen jäkäläkasvusto kuin ympäröivän rakan kiviä. Neljäs latomus on myös kekomainen ja halkaisijaltaan 2 m ja 30 cm korkea. Osa latomuksen kivistä on paljaat kaikista jäkäläkasvustosta, joten latomus on mahdollisesti nykyaikainen. Latomusten koillispuolella havaittiin rakan kivien välissä ja alla kvartsin palasia.

Matotievan latomukset voivat olla mahdollisia hautaraunioita. Latomusten käyttö eräänlaisina kellari- tai varistorakennelmina voi olla myös mahdollista, tähän viittaisi latomus 3 kuopan aukeaminen kaakkoon päin (Jarva-Okkonen 1993:102-103). Kvartsin löytyminen paikalta viittaisi paikan mahdolliseen kivikautiseen käyttöön. Matotieva on paljastunut Ancyclusjärvestä varhaisen mesoliittisen ajan aikana.

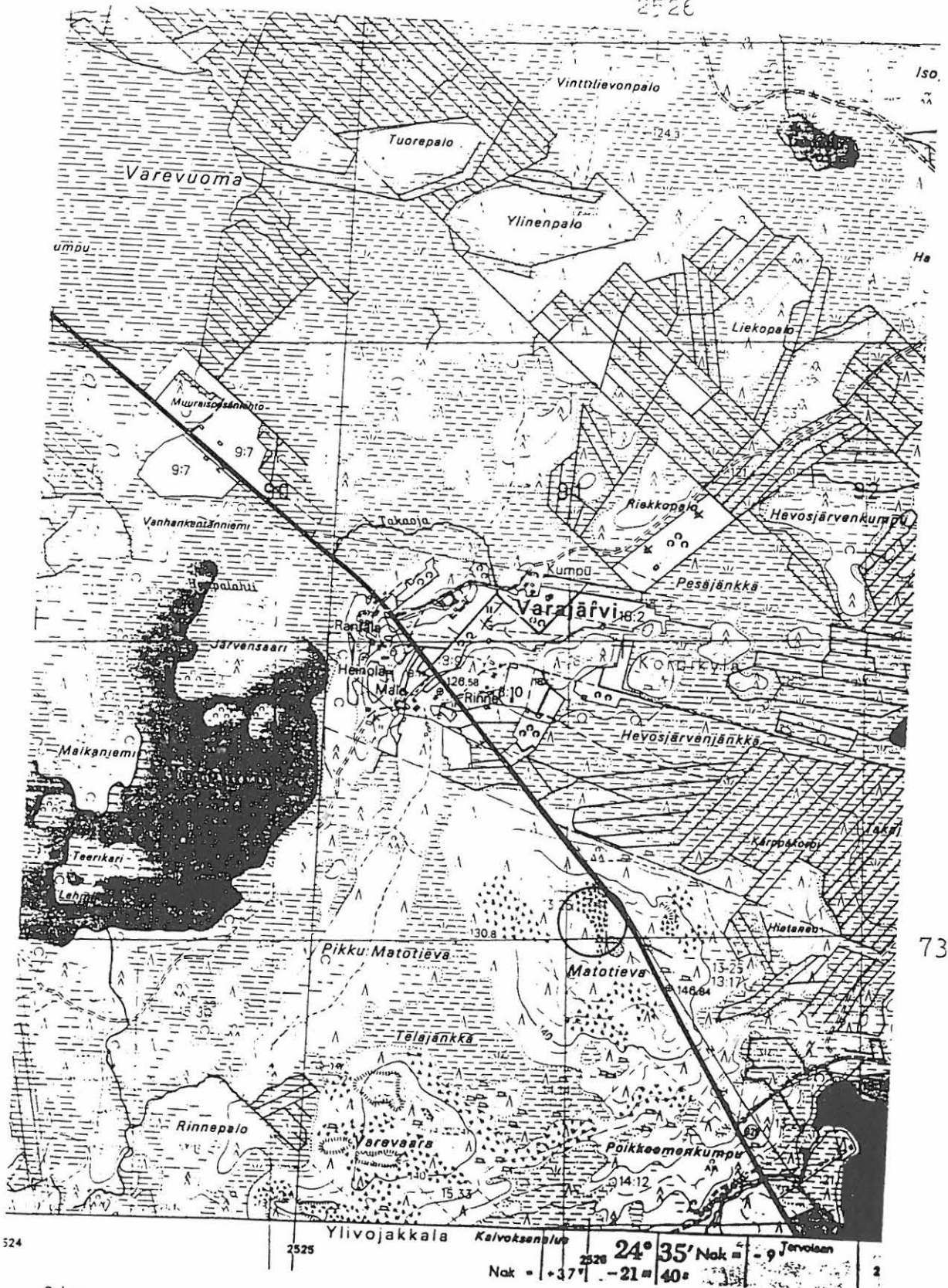
Inventointidiat: 18263-18270

MV-kuvat: 8-27-6-18, 8-27-6-19, 8-27-6-20, 8-27-6-21, 8-27-7-22, 8-27-7-23, 8-27-7-24

Kartat:

Tarkastus 290693, 210793 Alakärppä ja Ylimaunu

2526

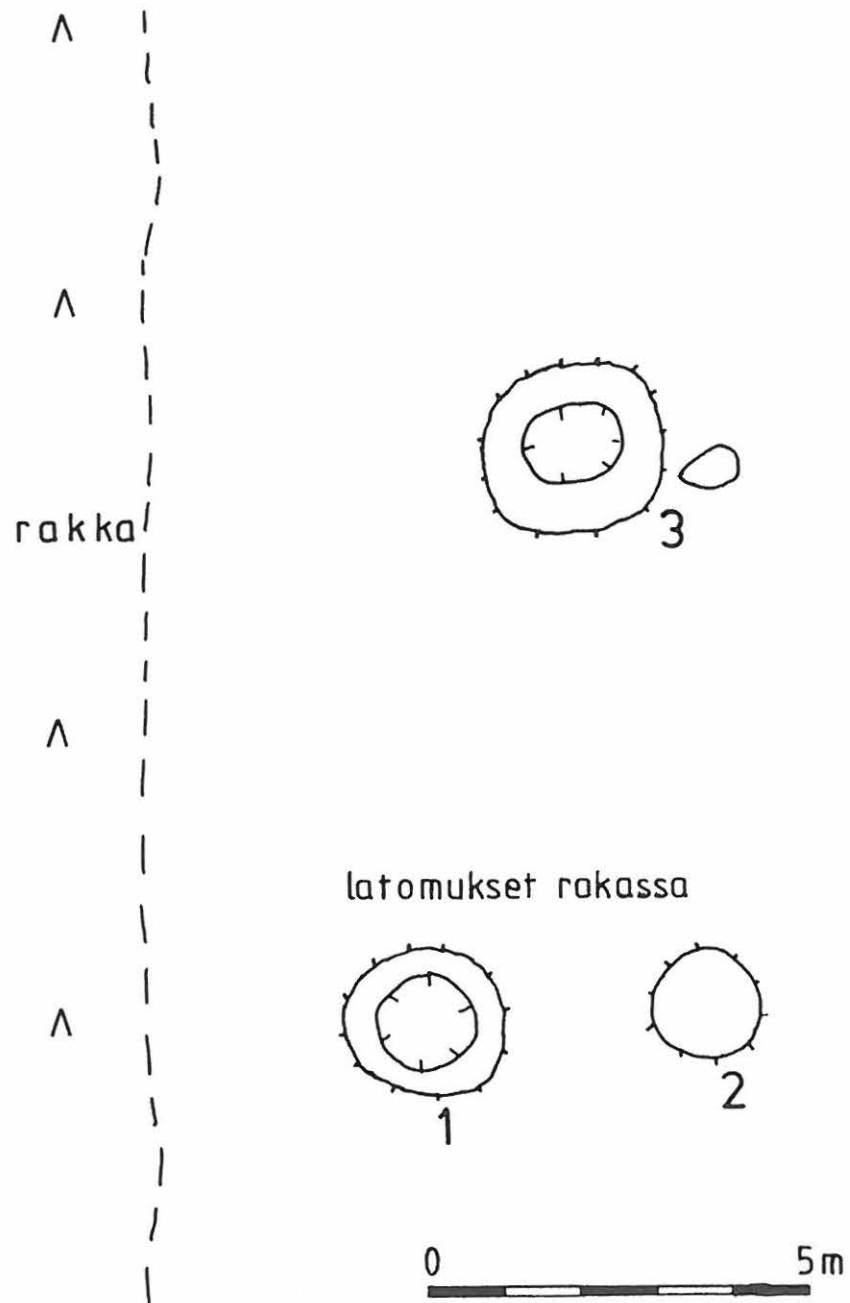

7351

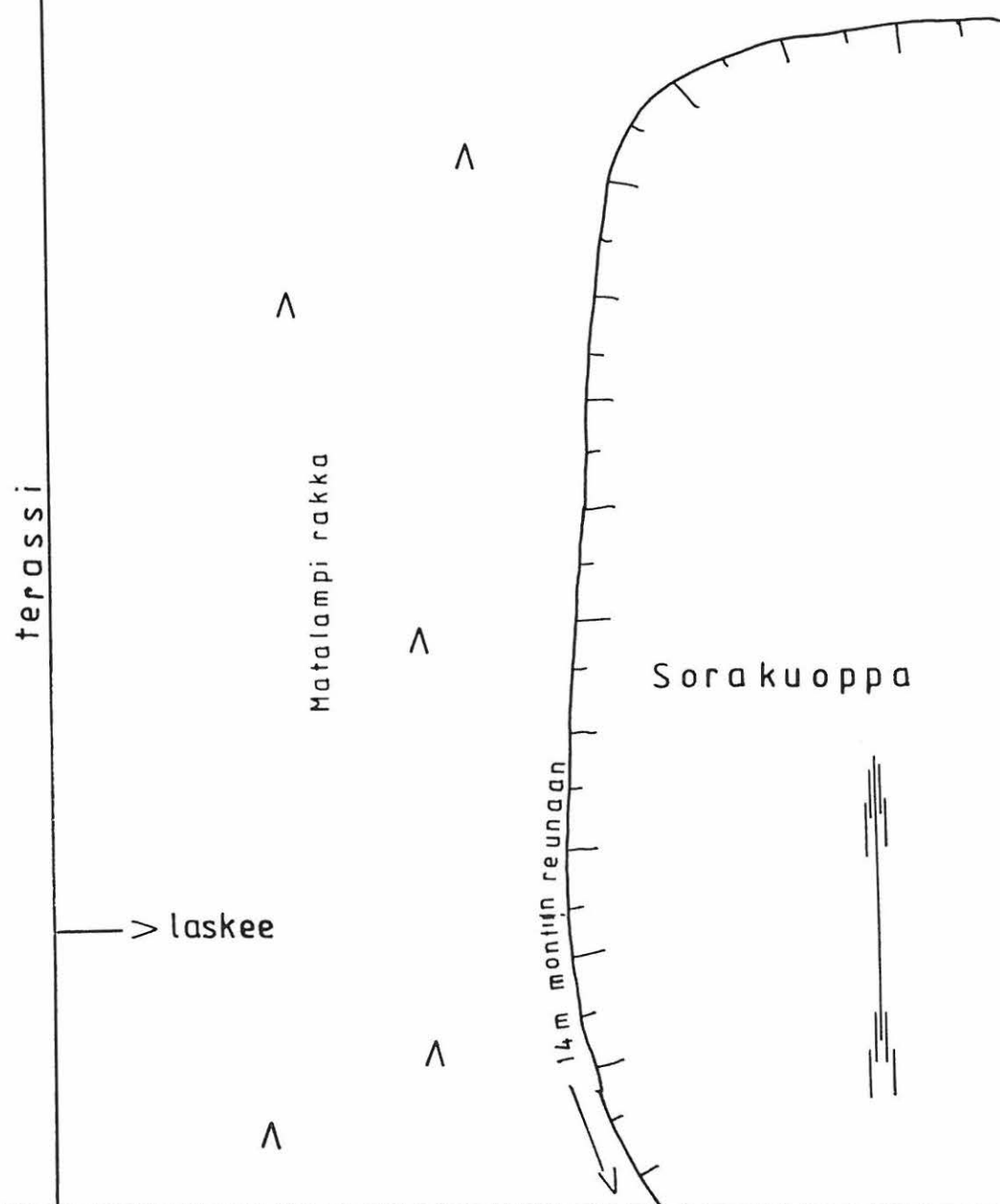
Ote peruskartasta 2631 96, 1:20 000, (1979)

TORNIO 81

Matotieva B

TORNIO 82

PK VARAJÄRVI 2631 08

Kylä: Korpikylä
Löytöpaikka: Varejärven Järvensaari N
- Kuoppajäänne II

x=7332 04
y=2524 68
z=118

Tila: 18:17 Varajärvi
Maanomistaja: Helga Anunti

Löydöt:
Tutkimukset:

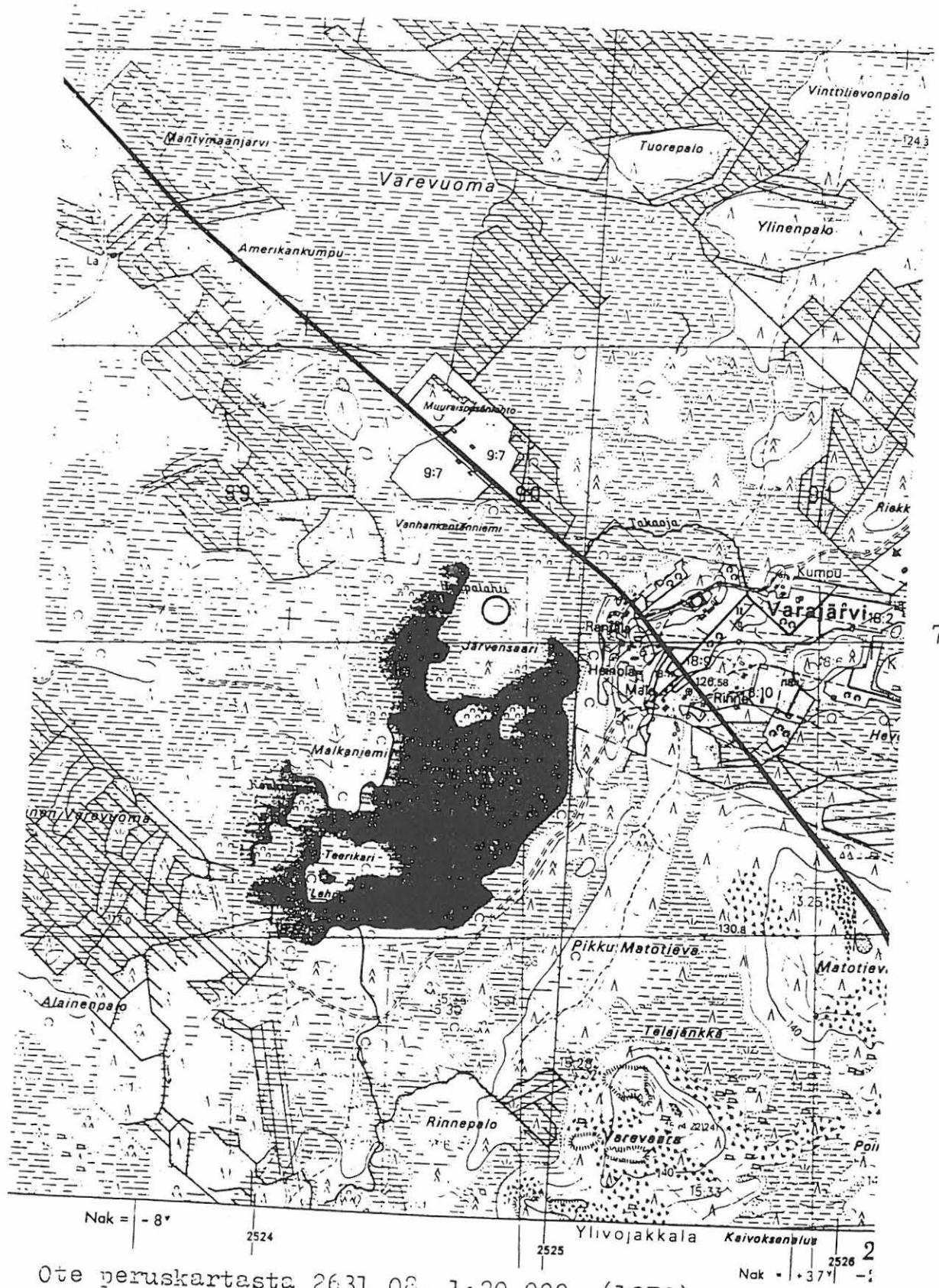
Järvensaari sijaitsee 17,5 km pohjoisluoteeseen Tervolan kirkolta . Saari on umpeen kasvavan ja soistuvan Varejärven pohjoisosassa. Järvensaari on moreenimäki. Järvensaaren pohjoispuolella on laaja Varevuoman suo. Varevuomasta kohoaa Järvensaaren pohjoispuolella Vanhankentänniemi-niminen moreenimäki. Varejärven länsipuolella sijaitsee ojitettu Alainen Varevuoma. Järven eteläpuolella kohoaa Pikku Matotieva sekä Varevaara. Varejärven itäpuolella sijaitsevat Varajärven kylän talot ja peltoalueet. Järvensaari on koillis-lounassuunnassa 400 m pitkä ja luode-kaakkosuunnassa 200 m leveä. Saaren pohjois- ja eteläpäissä on yli 117,5 m korkeuteen meren pinnasta nousevat harjanteet. Varejärven pinta on 112 m merenpinnan yläpuolella.

Järvensaari on kasvillisuusbiotoopiltaan tuoretta kangasmetsää, jossa valtapuina ovat kuusi ja koivu. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on mustikka, puolukka, metsätähti, horsma, heinät ja sammalet.

Järvensaaren pohjoispään harjanteen koillispäässä oli kaksi 3,2 m pitkää ja 2,5 m leveää sekä 1,5 m ja 0,7 m syvää kuopaa. Kuoppien ympärillä oli 30 cm korkea ja 1 metrin leveä valli. Kairattaessa ei kuopissa havaittu huuhtoutumiskerrosta. Kuopat tulkittiin historiallisen ajan pyyntikuopiksi. P. Koivusen mukaan on mahdollisuus, että kuopat ovat ns. kesähautoja.

Inventointidiat: 18144
MV-kuvat: 8-26-3-17

Tarkastus 290693 Alakärppä ja Ylimaunu

7332

Ote peruskartasta 2631 03, 1:20 000, (1979)

Kylä: Korpikylä	x=7351 91
Löytöpaikka: Varejärven Järvensaari E	y=2524 67
- kivilatomuksia 8 II	z=117-118

Tila: 18:17 Varajärvi, 18:15 Malo

Maanomistaja: 18:17 Helga Anunti, 18:15 Kauko Katisko

Löydöt:

Tutkimukset:

Järvensaari sijaitsee 22,5 km pohjoisluoteeseen Tervolan kirkolta. Saari on umpeen kasvavan ja soistuvan Varejärven pohjoisosassa. Järvensaari on moreenimäki. Järvensaaren pohjoispuolella on laaja Varevuoman suo. Varevuomasta kohoaa Järvensaaren pohjoispuolella Vanhankentänniemi-niminen moreenimäki. Varejärven länsipuolella sijaitsee ojitettu Alainen Varevuoma. Järven eteläpuolella kohoaa Pikku Matotieva sekä Varevaara. Varejärven itäpuolella sijaitsevat Varajärven kylän talot ja peltoalueet. Järvensaari on koillis-lounassuunnassa 400 m pitkä ja luode-kaakkosuunnassa 200 m leveä. Saaren pohjois- ja eteläpäissä on yli 117,5 m korkeuteen meren pinnasta nousevat harjanteet. Varejärven pinta on 112 m merenpinnan yläpuolella.

Järvensaari on kasvillisuusbiotoopiltaan tuoretta kangasmetsää, jossa valtapuuna on kuusi ja koivu. Pensaskerroksen muodostaa kataja. Aluskasvillisuutena on mustikka, puolukka, metsätähti, horsma, heinät ja sammaleet.

Saaren eteläosan koillis-lounassuuntaisella 80 m pitkällä ja 20 m leveällä harjanteella on 8 kivilatomusta. Latomukset lounaasta koilliseen:

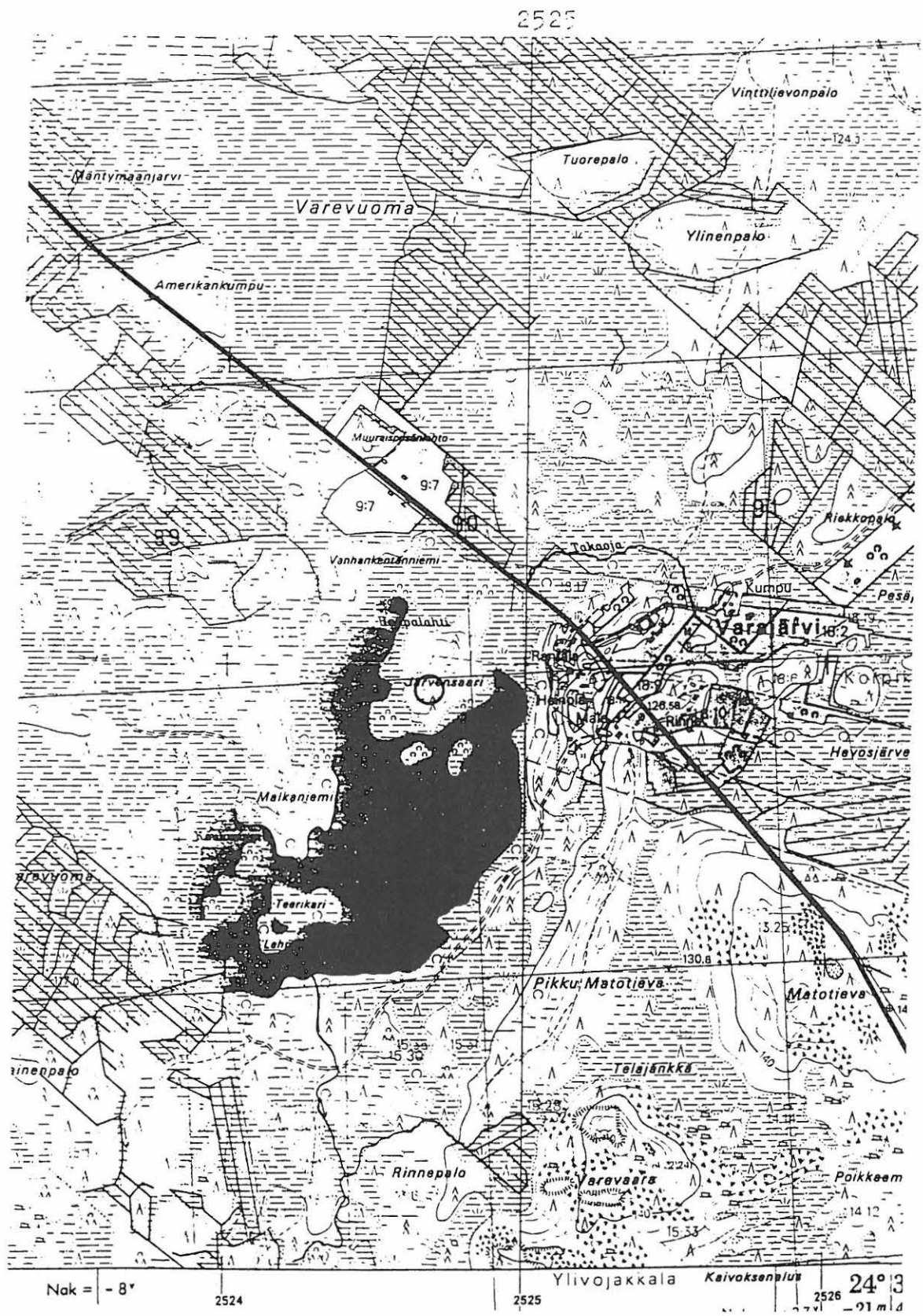
1. Latomus on 2,5 m pitkä, 1,5 m leveä ja 20 cm korkea. Raunio sijaitsee aivan harjanteen lounaispäässä metsäkoneen ajouralla.
2. Latomus sijaitsee 10 koilliseen edellisestä. Kiviraunio on 2 m pitkä, 1 m leveä ja 30 cm korkea.
3. Latomus sijaitsee 10 m koilliseen edellisestä ja se on 2 m pitkä, 1,6 m leveä ja 30 cm korkea.
4. Latomus sijaitsee 5 m koilliseen edellisestä ja se on 2,5 m pitkä, 2 m leveä ja 50 cm korkea.
5. Latomus sijaitsee koilliseen edellisestä ja se on 4,5 m pitkä ja 3,3 m leveä ja 80 cm korkea.
6. Edellisestä 20 m koilliseen oleva latomus on 3 m pitkä ja 2,5 m leveä ja 30 cm korkea.
7. Edellisestä 10 m koilliseen oleva latomus on ovaalinmuotoinen 1,8x1,5 m halkaisijaltaan ja 35 cm korkea.
8. Latomus sijaitsee 2 m itään edellisestä ja se on 2,5x2 m halkaisijaltaan ja se on 40 cm korkea.

Latomukset olivat sammaleen peittämiä.

Inventointidiat: 18145

MV-kuvat: 8-26-4-18

Tarkastus 290693 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2631 08, 1:20 000, (1979)

Kylä: Ylivojakkala
 Löytöpaikka: Mäntymaa N
 - Kivikautinen asuinpaikka I

x=7354 43-72
 y=2522 74-96
 z=122,5 - 127,5

Tila: 8:25

Maanomistaja: -

- Löydöt: KM 28193:1. Kvartsikaavin 54 mmx48 mmx 29 mm, 85,3 g.
 2. Kvartsikaavin 30 mmx31 mmx11 mm, 10,5 g.
 3. Kvartsikaavin 24 mmx31 mmx11 mm, 6,0 g
 4. Kvartsiesine 48 mmx42 mmx16 mm, 32,65 g
 5. Kvartsiesine 47 mmx51 mmx31 mm, 70,5 g.
 6. Kvartsiesine 66 mmx47 mmx25 mm, 80,4 g.
 7. Kvartsiesine 52 mmx54 mmx19 mm, 45,5 g.
 8. Kvartsiydin 53 mmx43 mmx25 mm, 52,9 g.
 9. Kvartsilohko 90 mmx53 mmx23 mm, 79,2 g.
 10. Kvartsi-iskos 37 mmx22 mmx6 mm, 4,95 g.
 11. Kvartsi-iskos 46 mmx13 mmx11 mm, 7,7 g.
 12. Kvartsi-iskos 31 mmx19 mmx12 mm, 5,95 g.
 13. Kvartsi-iskos 27 mmx18 mmx7 mm, 2,8 g.
 14. Kvartsi-iskos 4 kpl, 8,75 g.
 15. Palanut luu 0,3 g.

Tutkimukset:

Mäntymaa sijaitsee 26 km luoteeseen Tervolan kirkolta, Kivijärvestä 2 km itään, Varejärvestä 3,5 km luoteeseen ja 1,5 km Kertunjärvestä länsilounaaseen. Mäntymaan itä- ja kaakkoispuolella ovat laajat Mäntymaanjärven ja Varevuoman suoalueet. Länsi- ja eteläpuolella on Talvitienjänkkä-niminen suo. Pohjoispuolitse virtaa Talvitienjätkältä tuleva Mäntymaanoja Kertunjärveen. Mäntymaa on maaperältään harjua. Harjumuodostelma on koillis-lounaissuuntainen ja se liittyy moreenimuodostelmaan etelä- ja pohjoisreunoistaan. Mäntymaa on pohjois-eteläsuunnassa noin 1.3 km pitkä ja itä-länsisuunnassa vajaa 800 m leveä maa. Mäntymaan korkein kohta nousee yli 140 m korkeuteen meren pinnasta. Etelä- ja länsipuolella olevan suon pinta on yli 130 m meren pinnan yläpuolella. Suon pinta laskee Mäntymaan ojaa pitkin Kertunjärveä kohti. Mäntymaan itäpuolella suon pinta on alle 120 m meren pinnasta. Korkeimman kohdan halki kulkee maantie n:o 929 Tervolasta Pakisvaaraan. Korkeimmalla kohdalla on maantien molemmin puolin soranottokuopat. Mäntymaan luoteisosassa on laaja noin 500 metriä pitkä ja 100-150 metriä pitkä soranottokuoppa. Pohjoisosassa nousee kapeasta suosta muodostaen etelään päin nousevan loivan hiekkaterassin. Ylempänä maaperä muuttuu karkeammaksi soraksi.

Mäntymaa on hakattu ja äestetty kuiva kangas, jossa kasvaa nuorta mäntytaimikkoa. Soiden reunassa kasvaa myös kuusta ja koivua. Aluskasvillisuutena on horsmaa, heiniä, mustikkaa, puolukkaa, sammalta ja jäkälää. Korkeimman kohdan itäpuolella biotooppi muuttuu etelää kohti vähitellen kosteammaksi ja lopulta suoksi.

Maan luoteisosassa sorakuopan reunassa, noin 250 m maantiestä koilliseen ja 2 metriä suosta on soikea, halkaisijaltaan 3,1x3,7 m kokoinen ja 50 cm syvä kuoppa. Kuopan etelä- ja länsisivuilla on loiva valli. Kairattaessa kuopassa todettiin paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla havittiin lievästi likainen rikastumiskerros. Kuopasta 30 m pohjoiseen havittiin sorakuopan reunassa palaneita kiviä ja kvartsi-iskoksia. Sorakuopan koilliskulmassa, 50 m kuopasta pohjoiseen havittiin lisää kvartsiä. Sorakuopan itäpuolella oli selviä kvartsiesineitä äestysurissa. Tästä itäkoilliseen, noin 200 metrin matkalla, suosta nousevalla terassilla havittiin äestysurissa kvartsi-iskoksia ja -esineitä sekä palanutta luuta. Sorakuopan koilliskulmasta 200 m itäkoilliseen sijaitsee

halkaisijaltaan 3,4x3,7 m ja 1 m syvä kuoppa. Kuopassa todettiin kairauksessa paksu huuhtoutumiskerros.

Mäntymaan pohjoisreunan kvartzialue tulkittiin kivikautiseksi asuinpaikaksi. Mikäli asuinpaikka liittyy meren rantavaiheeseen, ajoittuisi se mesoliittisen kivikauden ancyclusvaiheeseen. Alimmat löydöt ovat noin 121 m korkeudelta. Ylimmät löydöt alueet sijaitsevat sorakuopan reunoilla 127,5 korkeuskäyrällä ja sen yläpuolella. Näiden mukaan aluetta on voitu käyttää pitkään ja useassa eri rantavaiheessa. Alin rantavaihe on tällöin ollut tuo 121-120 m meren pinnasta. Läheinen Varevuoma on alkanut soistua radiohiiliajoituksen mukaan noin 6400 eaa. Varevuoma sijaitsee Mäntymaata alemmalla tasolla, joten Mäntymaan asuinpaikka on ollut käytössä tätä ennen. Varevuoma on ollut alkuaan metsää kasvava moreenimaata, jonka soistuminen on alkanut vasta alueen jäätyä Ancyclusjärven yläpuolelle. Maa on noussut silloisesta järvestä 10 metrin vaudilla sadassa vuodessa aina noin 6300 eaa. (Saarnisto 1991:29,30,41) Tällöin Mäntymaan asuinpaikan N voisi ajoittaa 6500-6600 eaa. Tällöin maa on ollut laajahko saari Ancyclusjärven pohjoisosan saaristossa.

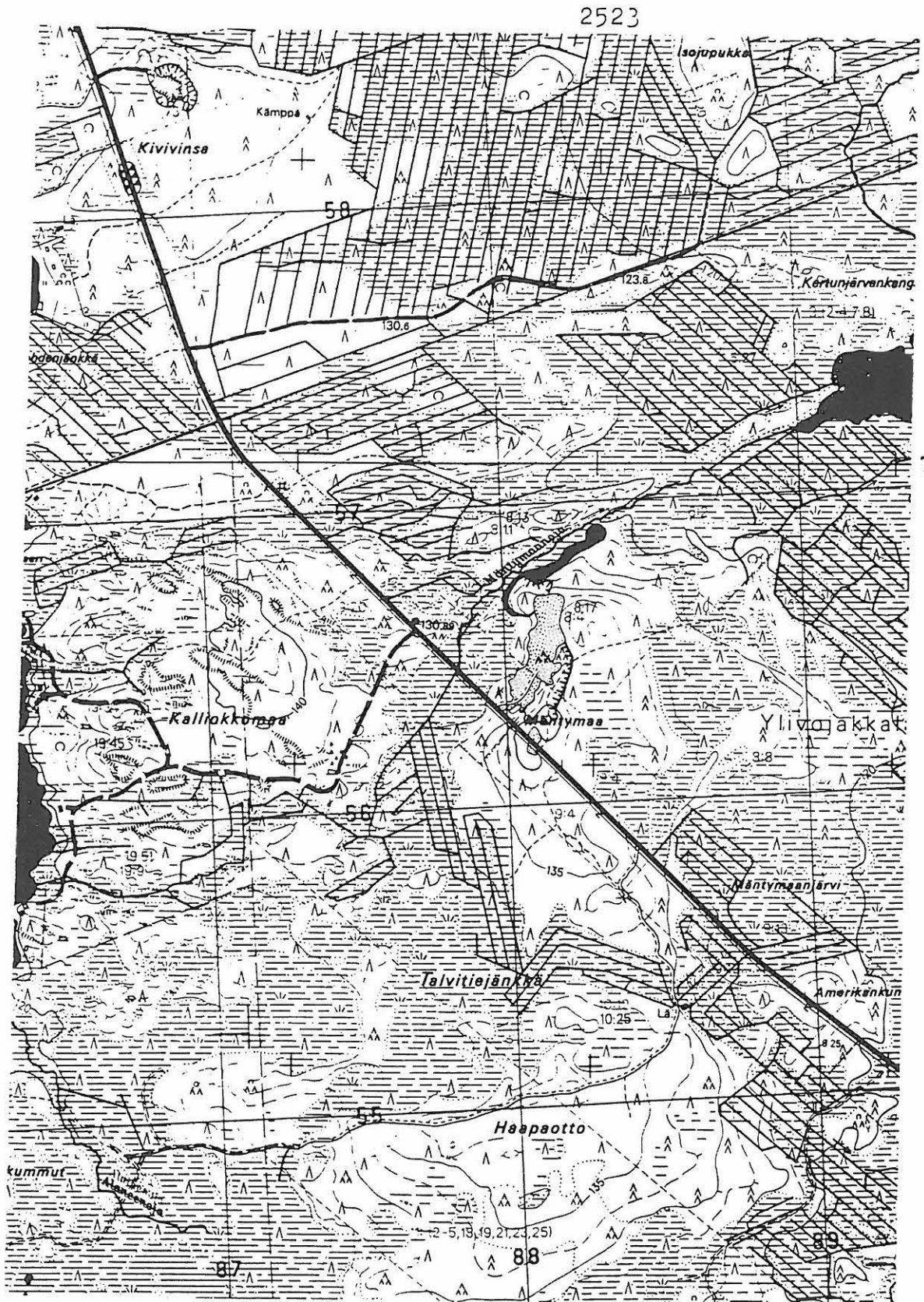
Inventointidiat: 18140-18143

MV-kuvat: 8-26-2-12, 8-26-2-13, 8-26-3-14, 8-26-3-15, 8-26-3-16

Kartat:

Tarkastus 290693 Alakärppä ja Ylimaunu

Ote peruskartasta 2631 08, 1:20 000, (1979)

Mäntymaa N

TORNIO 84

nousee

kuoppa II

SUO

iskoksia

nousee

Kiviä

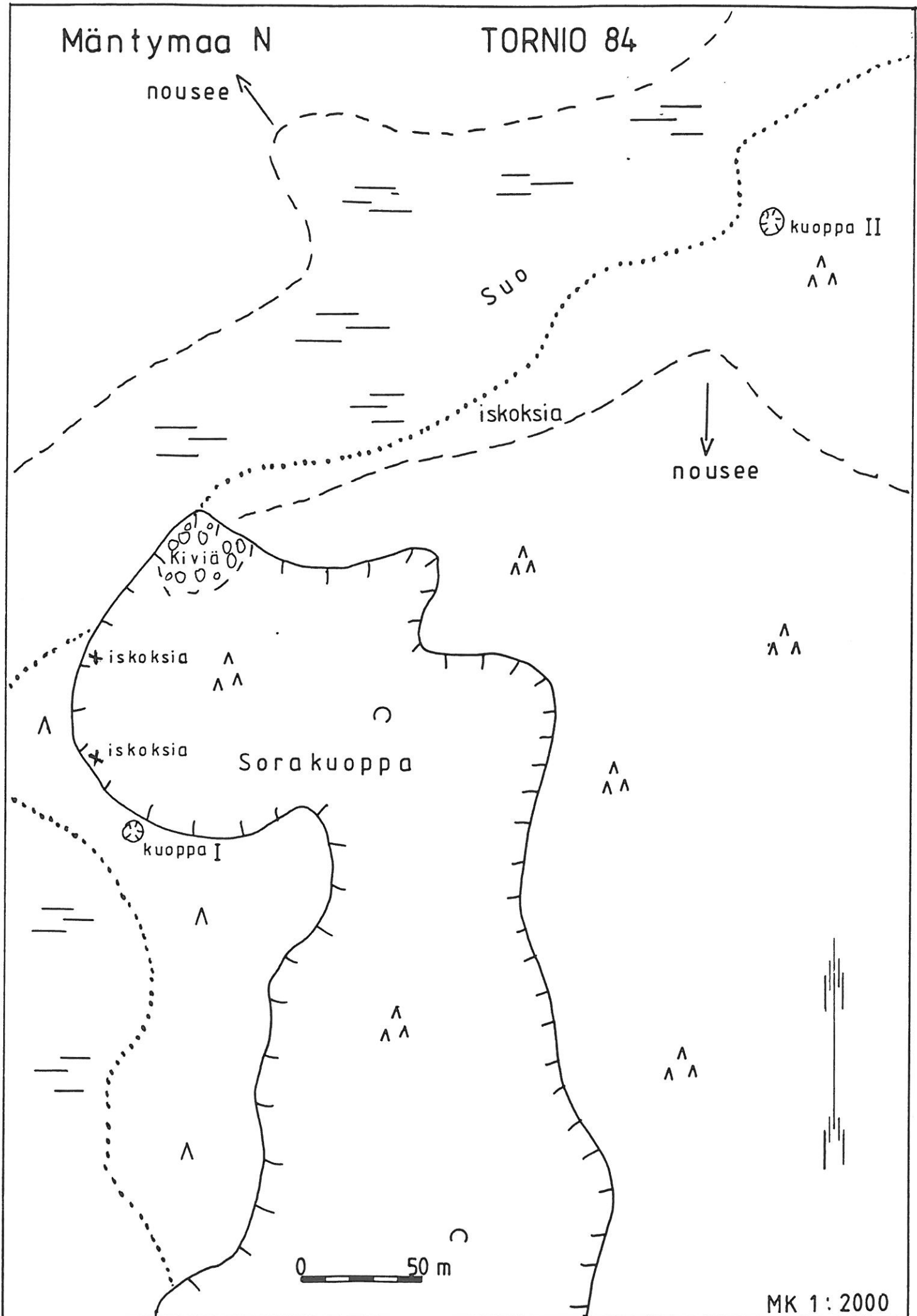
iskoksia

Sorakuoppa

kuoppa I

0 50 m

MK 1:2000

TORNIO 85

PK VARAJÄRVI 2631 08

Kylä: Ylivojakkala
Löytöpaikka: Mäntymaa E
- Kivikautinen asuinpaikka I

x=7354 56
y=2523 20
z=127,5

Tila: 8:25
Maanomistaja:

Löydöt:
Tutkimukset:

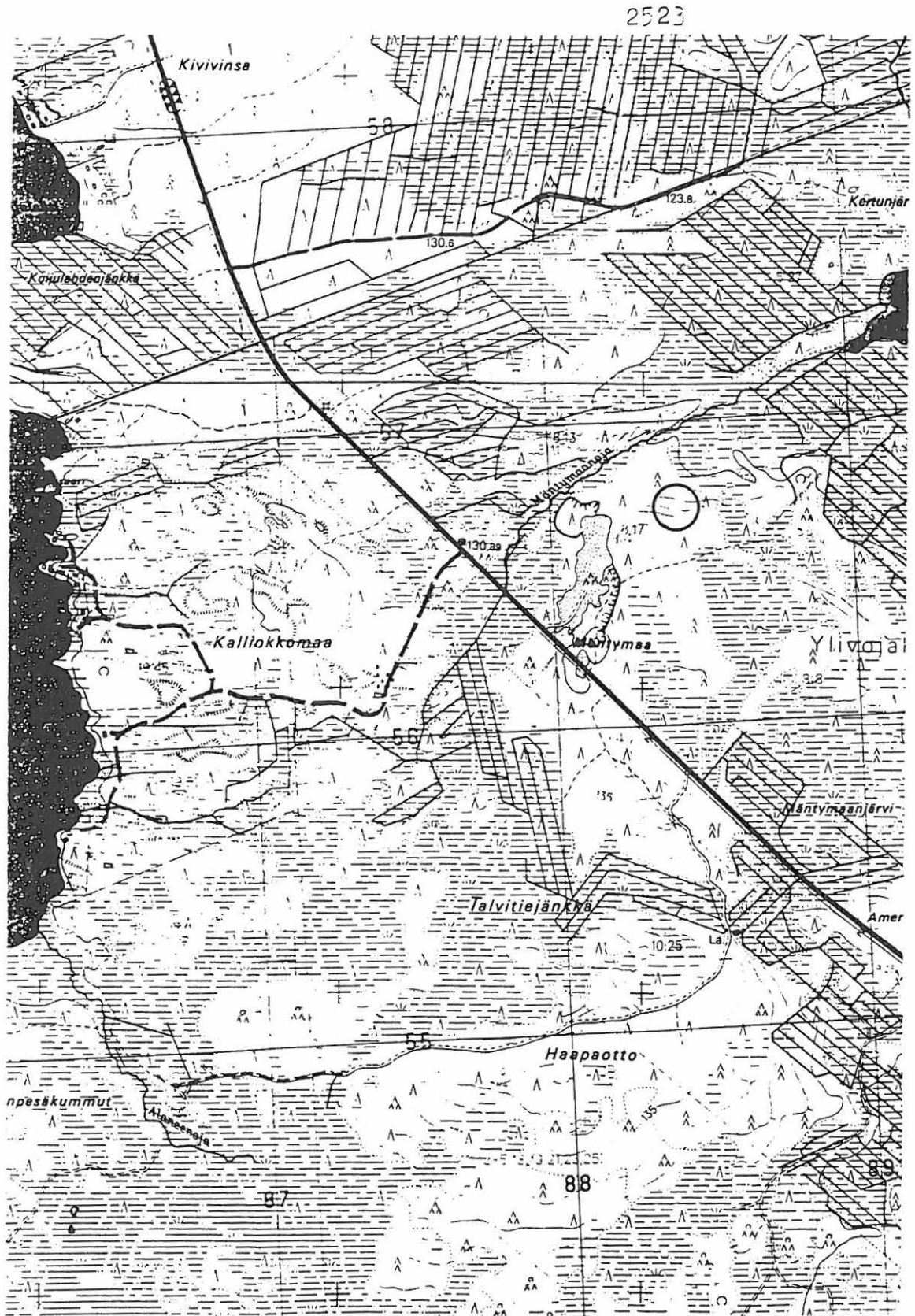
Mäntymaa sijaitsee 26 km luoteeseen Tervolan kirkolta, Kivijärvestä 2 km itään, Varejärvestä 3,5 km luoteeseen ja 1,5 km Kertunjärvestä länsilounaaseen. Mäntymaan itä- ja kaakkoispuolella ovat laajat Mäntymaanjärven ja Varevuoman suoalueet. Länsi- ja eteläpuolella on Talvitienjänkkä-niminen suo. Pohjoispuolitse Talvitienjänkältä virtaa Mäntymaanoja Kertunjärveen. Mäntymaa on maaperältään harjua. Harjumuodostelma on koillis-lounaissuuntainen ja se liittyy moreenimuodostelmaan etelä- ja pohjoisreunoistaan. Mäntymaa on pohjois-eteläsuunnassa noin 1.3 km pitkä ja itä-länsisuunnassa vajaa 800 m leveä maa. Korkein kohta nousee yli 140 m korkeuteen meren pinnasta. Etelä- ja länsipuolella olevan suon pinta on yli 130 m meren pinnan yläpuolella. Suon pinta laskee Mäntymaan ojaan pitkin Kertunjärveä kohti. Mäntymaan itäpuolella suon pinta on alle 120 m meren pinnasta. Korkeimman kohdan halki kulkee maantie n:o 929 Tervolasta Pakisvaaraan. Korkeimmalla kohdalla on maantien molemmin puolin soranottokuopat. Mäntymaan luoteisosassa on laaja noin 500 metriä pitkä ja 100-150 metriä pitkä soranottokuoppa. Pohjoisosassa nousee kapeasta suosta muodostaen etelään päin nousevan loivan hiekkaterassin. Ylempänä maaperä muuttuu karkeammaksi soraksi.

Maan on hakattu ja äestetty kuiva kangas, jossa kasvaa nuorta mäntytaimikkoa. Soiden reunassa kasvaa myös kuusta ja koivua. Aluskasvillisuutena on horsmaa, heiniä, mustikkaa, puolukkaa, sammalta ja jäkälää. Korkeimman kohdan itäpuolella biotooppi muuttuu etelään päin mentäessä vähitellen kosteammaksi ja lopulta suoksi.

Mäntymaan pohjoisosan itäreunassa havaittiin äestysurissa kvartsi-iskoksia ja -esineitä noin 100x100 m laajalla alueella. Tällä alueella löydöt keskittyvät 125 m korkeuskäyrän yläpuolelle. Mäntymaa N asuinpaikkaan nähden löydöt ovat tällä alueella hieman korkeammalla. Rannansiirtymisen mukaan tällöin asuinpaikka E on hieman vanhempi kuin asuinpaikka N tai ainakin vanhempi kuin alimmat löytötasot asuinpaikalla N. Asuinpaikka E ajoittuisi rannansiirtymiskronologian mukaan myös vanhemmalle mesoliittiselle kivikaudelle, ancylusvaiheeseen. Läheinen Varevuoma, jonka pinta on 120-112,5 m meren pinnasta, on alkanut soistua noin 6400 eaa. (Saarnisto 1991:41) Mikäli Mäntymaan asuinpaikat liittyvät merenrantavaiheeseen, niin ne eivät ole olleet kovin pitkä aikaisessa käytössä. Tämä siitä syystä, että maa on noussut 6300 eaa. saakka 10 m sadassa vuodessa. (Saarnisto 1991:29-30) Tästä näkökulmasta tarkasteltuna ovat Mäntymaan asuinpaikkojen asuintasot olleet mahdollisesti vain yhden sukupolven ajan käytössä. Asuinpaikkojen N ja E ikäero voi olla vain joitain kymmeniä vuosia tai ne voivat liittyä saman pyyntiväestön vuotuiskiertoon. Tällöin yhden sukupolven aikana on rantalinja mahdollisesti siirtynyt kymmeniä metrejä eteenpäin. Asuinpaikka E ajoittuisi rannansiirtymiskronologian mukaan noin 6500-6600 eaa.

Inventointidiat:-
MV-kuvat:-
Kartat:

Tarkastus 290693 Alakärppä ja Ylimaunu

2523

7354

Ote peruskartasta 2631 08, 1:20 000, (1979)

TORNIO 86

PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Laivajärvi
Kohde: Laivajärvi
- venelöytö III

x=7304 -- tai 7305 --
y= 516 -- tai 517 --
z= ---

Tila: --

Maanomistaja: --

Esinelöytö: Tornionlaakson maakuntamuseo n:o 3447

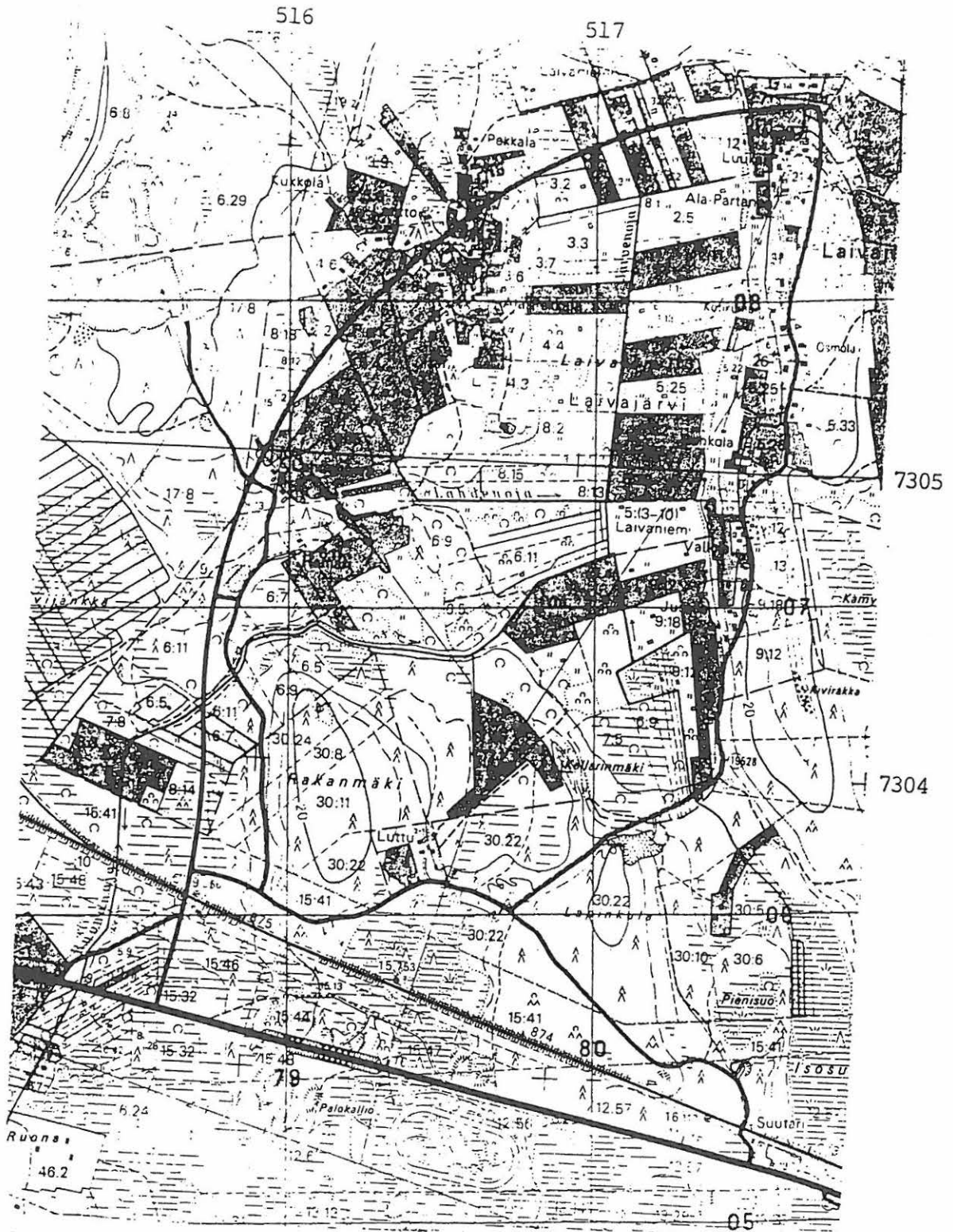
Kohde sijaitsee n. 11 km kaakkoon Tornion keskustasta. Tarkkoja tietoja löytöpaikasta ja löytöolosuhteista ei ole saatavilla. Kyseessä on entisen Laivajärven pohjakerroksesta esille tullut suolöytö, joka löytyi Laivajärven alueen kuivauksessa. Veneenjäännöksen radiohiiliajoitus on 1040+/-90 BP (Hel-1749, vuodelta 1982). Tällöin Laivajärvi on ollut suojaisa järvi, jonka lyhyt lasku-uoma yhdisti mereen.

Löytö koostuu 4.5 m pitkästä emäpuun osasta ja puun juurilla yhteen ommelluista sivulaudoista. Puumateriaalina on ilmeisesti käytetty mäntyä. Kyseessä on ollut sisävesistöihin soveltunut kevytrakenteinen venetyyppi, joka liittyy saamelaiseen venerakennustraditioon (Chr. Westerdahl, "Et sätt som liknar them uti theras öfriga lefnadsart". Om äldre samiskt båtbygge och samisk båthantering, s. 49. Umeå 1987).

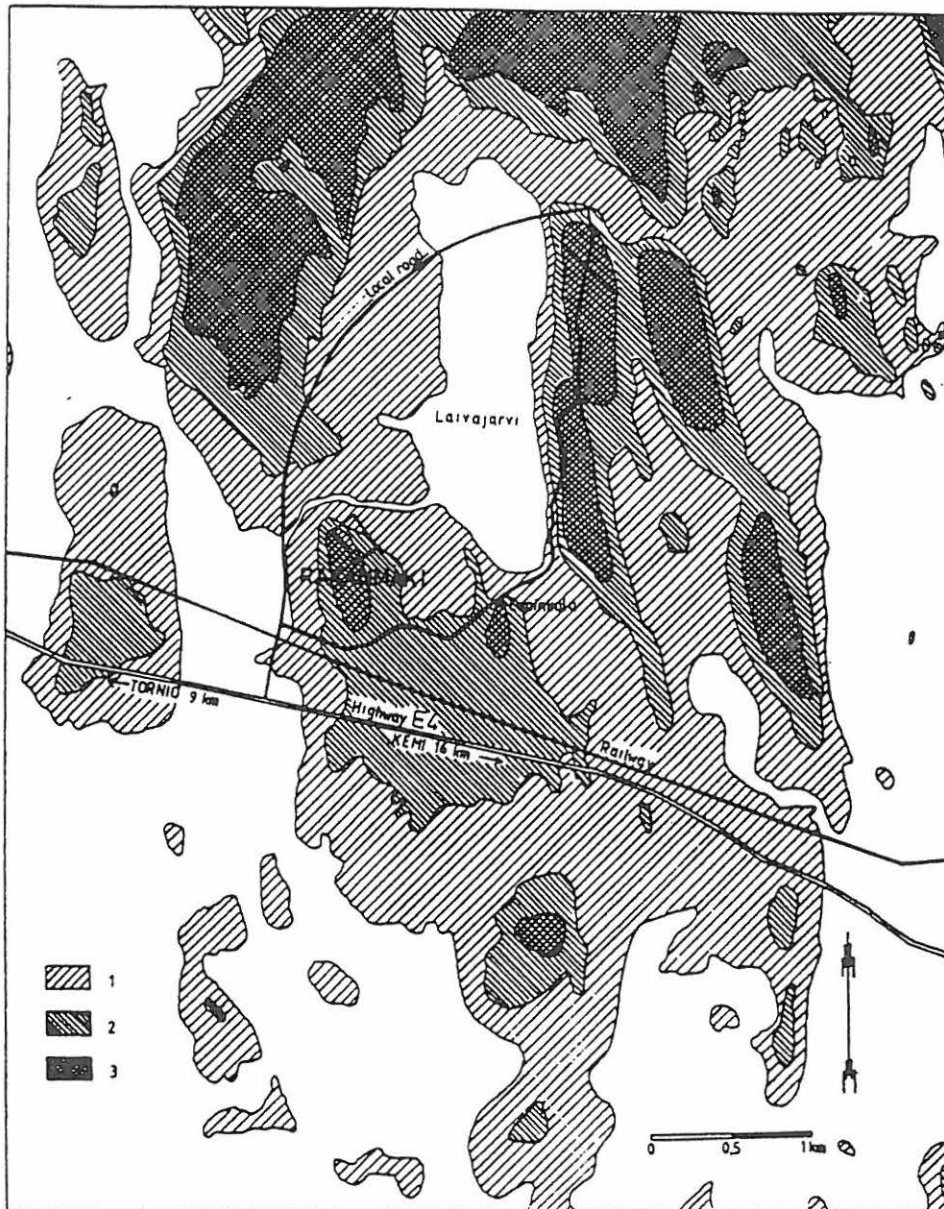
Vene kuuluu Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmiin.

Kartta: Peruskarttaote
Maannousukartta

Aiemmat tiedot: -tark. E.Naskali
-tark. A.Siiriäinen

Ote peruskartasta 2541 06, 1:20 000, (1982)

Map 2. Shaping of Rakanmäki as a consequence of land uplift: 1. Shoreline approx. 1350 years B.P. (present 12.5 m contour), 2. Shoreline approx. 1600 years B.P. (15 m contour), 3. Shoreline approx. 2100 years B.P. (20 m contour). Drawn by Katrimaija Mäki vuoti

Laivajärven alueen kehitysvaiheita.

(Markku Mäki vuoti: An Iron-Age Dwelling Site and Burial Mounds at Rakanmäki, near Tornio. *Fennoscandia archaeologica* V, s. 40, 1988)

Tornion historiallisen ajan kohteita 1993

Tornio 125 1000009083 *Leht.* PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
Kohde: Nauriskumpu, "kaakkoinen"
-Turvevalleja III (hist.?)
x=7313 90
y=511 98
z=15

Tornio 124 1000009084 *Leht.* PK TORNIO 2541 03

Kylä: Pirkkiö
Kohde: Ruonanmäki
-Kivivalleja III (hist.)
x=7301 54
y=509 30
z=2.5-5

Tornio 126 1000009085 PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
Kohde: Pihtijärvi
- tervahautoja
x=7315 42
y=513 75
z=30-32.5

Tornio 127 1000009086 PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
Kohde: Katajamaan Peltotarha
- tervahauta
x=7313 25
y=513 40
z=25

Tornio 128 1000009087 *Leht.* PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Ala-Raumo
Kohde: Vuohenmäki
-Lapin sodan aikaisia
saksalaisten asemia
x=7305 40
y=511 90
z=10

Tornio 129 251500009 PK ALA-VOJAKKALA 2542 01

Kohde: Virkamaa
-Suomen sodan hautapaikka
ja muistomerkki
x=7310 65
y=509 10

Tornio 130 1000009091 PK KALKKIMAA 2542 07

Kohde: Karhakkamaa
- Kalkkiuuni
x=7313 62
y=521 50
z=35

Tornio 131 1000009092 PK LIAKKA 2542 04

Kohde: Vitsarova
- Kalkkiuuni
x=7316 84
y=511 34
z=20

TORNIO --

1257

PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
 Kohde: Nauriskumpu, "kaakkoinen"
 -Turvevalleja III (hist.?)

x=7313 90
 y=511 98
 z=15

Tila: 3:11 Honkamaa, 3:15 Lalli
 Maanomistaja: ---
 Tutkimukset: ---

Kohde sijaitsee 10 km kaakkoon Tornion keskustasta ja 1 km pohjoiseen Liakan ja Lautamaan välisestä tiestä. Kyseisellä laakealla kummulla ei ole nimeä; lähin karttanimi on luoteispuolella sijaitseva Nauriskumpu. Alueen kasvillisuus on kostea kuusimetsää, jossa aluskasvillisuutena kasvaa sammalta ja varvustoa.

Aiemmissa tiedoissa on kohteessa mainittu olevan 5-6 kappaletta turvevalleja. Kolme havaittua turvevallia sijaitsevat kummun luoteispuolella, pienen metsästysmajan ympärillä. Turvevallit ovat suorakaiteen muotoisia rakenteita, joiden keskusta on maanpinnan tasolla. Vallien päällä kasvaa vahva aluskasvillisuus ja puusto. Lähinnä majaa olevan vallin keskelle on kaivettu tuore säilytyskuoppa. Vallien mitat ovat seuraavat:

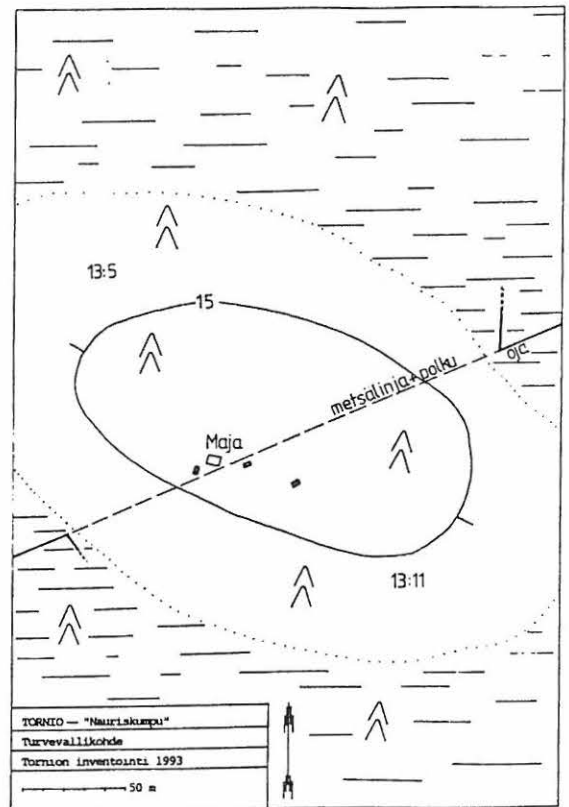
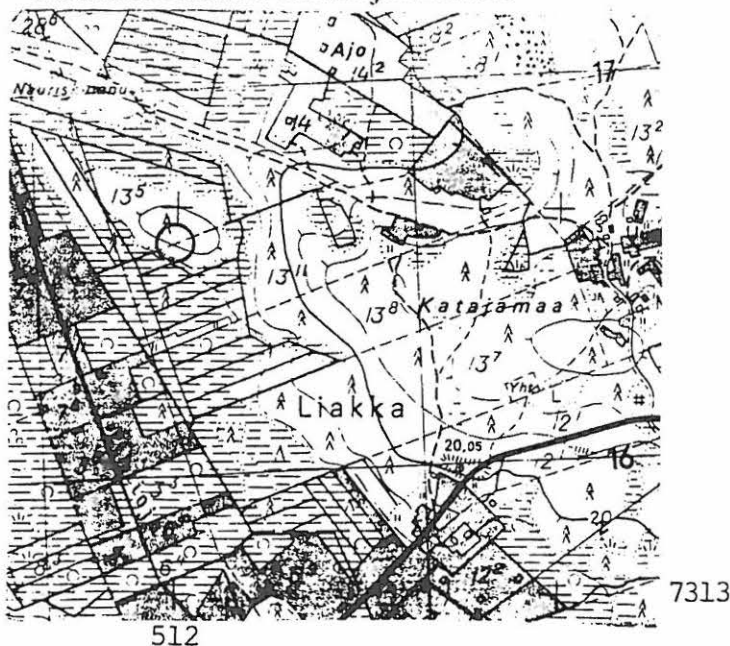
Kuoppa	Pituus	Leveys	Vallin leveys	Vallin korkeus
läntinen	4.00 m	2.80 m	0.50 m	0.25 m
keskinen	3.90 m	2.60 m	0.50 m	0.40 m
itäinen	4.30 m	3.00 m	0.40 m	0.25 m

Turvevallit saattavat olla säilytyskuoppia historialliselta ajalta.

Inventointidat: 18368, 18369
 MV-kuvat: 8-58-2-28, 8-58-3-29
 Kartat:

Aiemmat tiedot: -inf. M.Mäki vuoti 1986
 -inf. L.Niskanen 1988

Inventoitu 300693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2542 04, 1:20 000, (1974)

107759084

TORNIO 124

PK TORNIO 2541 03

Kylä: Pirkkiö
 Kohde: Ruonanmäki
 -Kivivalleja III (hist.)

x=7301 54
 y=509 30
 z=2.5-5

Tila: 2:3
 Maanomistaja: Hokkanen, Pentti

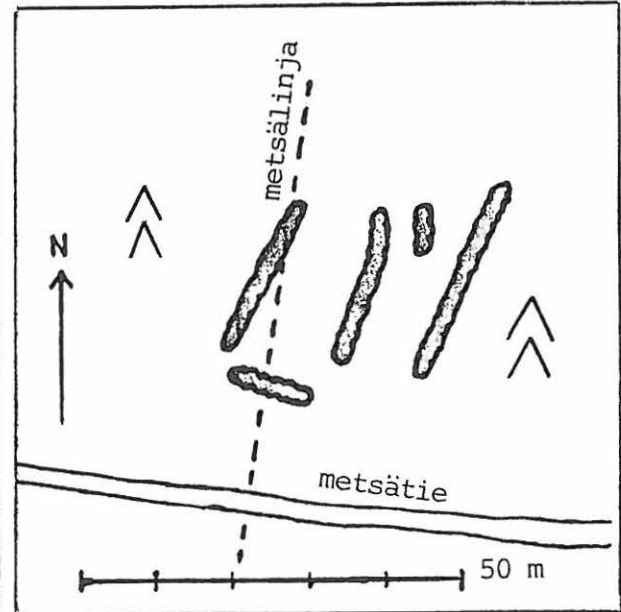
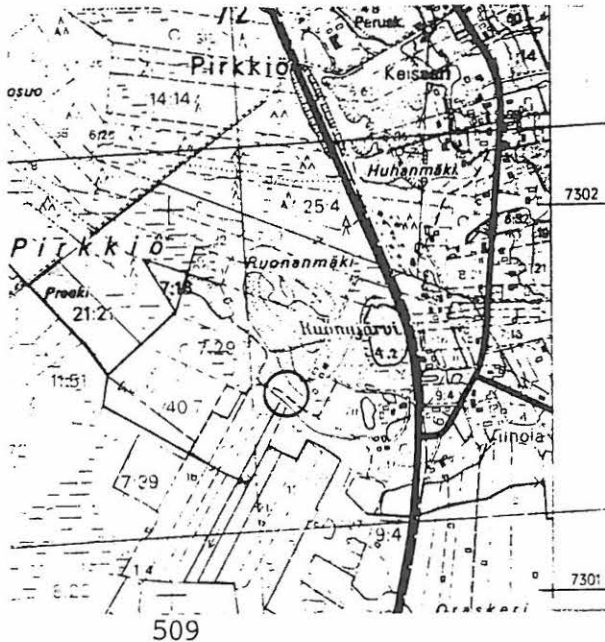
Ruonanmäki sijaitsee 5 km kaakkoon Tornion keskustasta. Kohde sijaitsee Pirkkiön saaren itäosassa. Kohde on loivasti etelään laskevalla rinteellä, jolla kasvaa kuusivaltainen sekametsä. Rinteen eteläpuolella aukeaa laaja peltoalue.

Ruonanmäen läpi kulkevan metsätien pohjoispuolella sijaitsee matalien kivivallien keskittymä. Neljä valleista on suunnilleen N-S-suuntaisia, eli rinteen vastaisia ja yksi valli yhdistää kaksi pitkittäisvalla eteläpäästään. Kivivallit ovat sammaleen peittämiä. Niiden keskimääräinen leveys on 1.5-2.0 m ja korkeudet vaihtelevat 0.30-0.60 metriin.

Paikallisen perimätiedon mukaan vallit ovat olleet perustana venelaiturille.

Inventointitiedot: 18321-18323
 MV-kuvat: 8-56-2-6, 8-56-3-7
 Kartat:

Aiemmat tiedot: -inf. Olavi Niskanen
 Inventoitu 080693 Eskola ja Krankka

Ote peruskartasta 2541 03,
 1:20 000, (1982)

Tornio ---126] 1000009085 PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
Kohde: Pihtijärvi
- tervahautoja

x=7315 42
y=513 75
z=30-32.5

Kohde sijaitsee 13 km koilliseen Tornion keskustasta ja 5 km koilliseen Liakan kylästä. Tervahautaryhmä sijaitsee pienestä Pihtijärvestä virtaavan Pihtiojan pohjoisrannalla. 5-10 metrin etäisyydellä ojasta sijaitsee neljä tervahautaa pienellä kumpareen reunalla. Kahdessa haudassa on ojaan päin laskeva kynä.

Kohteeseen liittyy perinnetieto rosvopäällikkö Piessan piilopirtistä.

Inventointidia: 18372
MV-kuva: 8-58-3-32, 8-58-4-33, 8-58-4-34
Inventoitu 010793 Eskola ja Krankka.

Tornio 127] 1000009086 PK LIAKKA 2542 04

Kylä: Liakka
Kohde: Katajamaan Peltotarha
- tervahauta

x=7313 25
y=513 40
z=25

Kohde sijaitsee 10 km koilliseen Tornion keskustasta, Liakan ja lautamaan välisestä tiestä 0.2 km etelään. Tieltä lähtevän metsätien tuntumaan jää itäpuolelle yksittäinen tervahauta, jonka keskellä kasvaa puustoa. Vähäiseen rinteeseen kaivetun vallillisen haudan laskukynä osoittaa etelään kohti suoaluetta. Tervahaudan halkaisija on 9 m ja korkeus on 1 m.

Inventointidia: 18367

Inventoitu 290693 Eskola ja Krankka.

Tornio 128] 1000009087 PK KYLÄJOKI 2541 06

Kylä: Ala-Raumo
Kohde: Vuohenmäki
-Lapin sodan aikaisia
saksalaisten asemia

x=7305 40
y=511 90
z=10

Aiemmat tiedot: -P.Särkiö 1987
-M.Mäkivuoti 1987

Vuohenmäki sijaitsee 5 km itään Tornion keskustasta. M.Mäkivuotin selvityksen mukaan alueella on jäänteitä saksalaisten vetäytymisen aikaisista puolustusasemista. Suomalaisten eteneminen pysähtyi Raumonjoelle ja saksalaiset pitivät asemansa Vuohenmäellä siihen saakka kunnes Kemi oli saatu tyhjennettyä, ja joukot pääsivät vetäytymään Rovaniemen suuntaan.

Tornio --29 85150009

PK ALA-VOJAKKALA 2542 01

Kohde: Virkamaa
-Suomen sodan hautapaikka
ja muistomerkki

x=7310 65
y=509 10

Virkamaa-nimisen harjanteen lakitasanteella on Suomen sodan aikainen hautapaikka, johon on selvitysten mukaan haudattu n. 1000 sotilasta. Puustosta raivatulla laella on matalien kivipaasien rajaama suorakaiteenmuotoinen, tasainen hautakenttä (mitat n. 100x20 m), jonka keskellä sijaitsevat alkuperäinen merkkipaasi ja v. 1960 pystytetty muistomerkki.

Tornio --1730 100009091

PK KALKKIMAA 2542 07

Kohde: Karkakkamaa
- Kalkkiuuni

x=7313 62
y=2521 50
z=35

Kalkkiuuni sijaitsee Kalkkimaan avolouhoksesta pohjoiseen 1,2 km Karhakkamaan itäosassa olevalla kallioalueella. Uunin itäpuolella oleva maasto on suota ja länsipuolella on korpisuota.

Tornio --1731 100009092

PK LIAKKA 2542 04

Kohde: Vitsarova
- Kalkkiuuni

x=7316 84
y=2511 34
z=20

Kalkkiuuni sijaitsee Yli-Liakassa Vojakkalasta Arpelaa vievän tien kaakkoispuolella noin 650 metriä tiestä Kantojoen eteläpuolella noin 100 metrin päässä. Uuni on Vitsarovon luoteispään eteläreunassa.